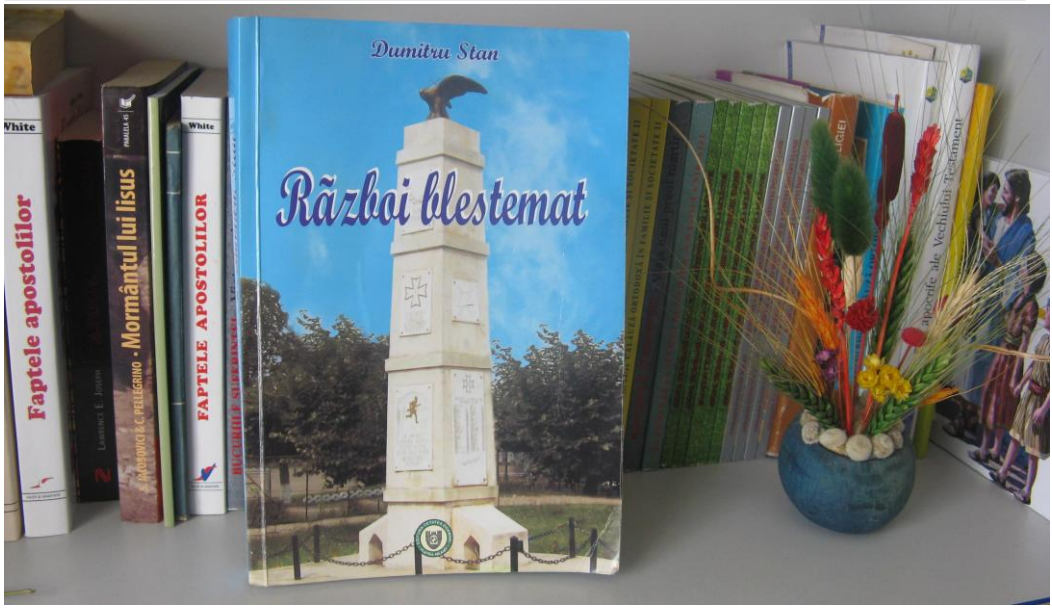

DUMITRU STAN
PREŞEDINTE FONDATOR AL ASOCIAŢIEI NAŢIONALE „CULTUL EROILOR”
FILIALA RĂUCEŞTI

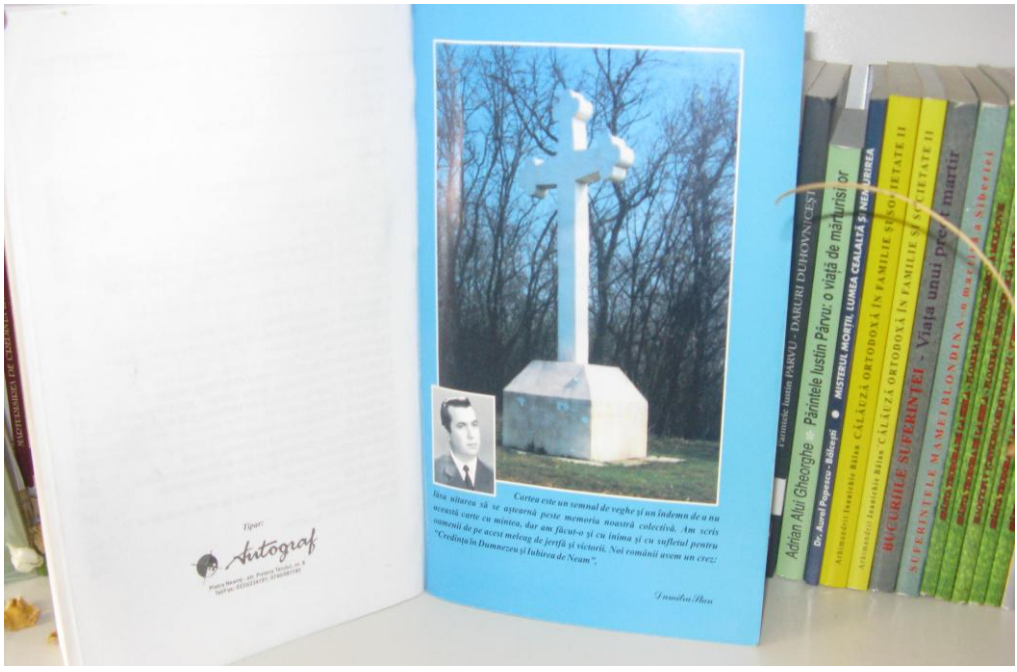

Razboi Blestemat

COMUNA RĂUCEŞTI LA 65 DE ANI
DE LA CEL DE-AL DOILEA
RĂZBOI MONDIAL
1944-2009

O LUCRARE MONOGRAFICĂ
DE VALOARE DOCUMENTARĂ
CE CUPRINDE O PERIOADĂ
FOARTE ZBUCIUMATĂ A
COMUNEI RĂUCEŞTI
1937-1947

EDITURA „CETATEA DOAMNEI”
PIATRA NEAMŢ

Mulţumesc în mod sincer şi călduros tuturor celor care au înţeles importanţa editării acestei lucrări şi ne-au ajutat material, financiar şi moral în realizarea ei. Fără sprijinul acestor oameni de bună credinţă nu aş fi reuşit să scriu o asemenea carte ce evocă calvarul şi zbuciumul prin care au trecut oamenii acestor locuri şi sacrificiile de sânge date de fiii comunei Răuceşti în acest „Război Blestemat”.

Se cuvine să aducem mulţumiri Consiliului Local al Primăriei Răuceşti, domnului primar profesor Apostoae Ilie care a acordat tot sprijinul financiar şi documentar – memorialistic, făcând posibil să vadă lumina tiparului această lucrare de valoare istorică într-un moment când oamenii în special tinerii sunt copleşiţi de grija zilei de mâine şi caută un viitor mai bun dincolo de graniţele ţării, iar legăturile cu trecutul nostru sunt aruncate în uitare.

Lucrarea este publicată sub egida Asociaţiei Naţionale „Cultul Eroilor”, Filiala Neamţ, cu sprijinul concret al Primăriei comunei Răuceşti, al domnului primar profesor Apostoae ilie.

Autor
Dumitru Stan

AICI AM FOST AŞEZAŢI DE DUMNEZEU
„ÎN CALEA TUTUROR RĂUTĂŢILOR" ŞI
„ÎN BĂTAIA TUTUROR VÂNTURILOR"
Nicolae Iorga

SĂ TRANSFORMĂM ÎNTUNERICUL ÎN LUMINĂ ŞI ADEVĂR

La 65 de ani de când peste comuna Răuceşti a trecut „Tăvălugul Războiului", constatăm cu durere şi tristeţe că în sufletul oamenilor de pe aceste meleaguri, rănile încă nu s-au vindecat.

Pentru localitatea noastră, soarta a fost mai crudă decât cu alte categorii de oameni care n-au suportat ororile războiului.

Această lucrare documentară a fost scrisă cu mintea şi cu inima dar şi cu sufletul, are scopul de a readuce în atenţia generaţiilor de ieri, de azi şi de mâine, fapte şi evenimente de un tragism adânc, prin care au trecut oamenii de pe aceste locuri când „Dumnezeu ne-a pus la grea încercare".

Cartea reprezintă o candelă a neuitării şi speranţei noastre care trebuie să stea veşnic aprinsă, să vegheze neîncetat ca peste memoria noastră colectivă să nu se aştearnă praful uitării.

Această frumoasă carte se constituie într-o mărturie peste veacuri şi este dedicată fiilor născuţi pe aceste plaiuri de „jertfă şi eroism".

Tineretul trebuie să cunoască adevărul, chiar dacă el este uneori „dur şi crud".

Preşedinte fondator
Al Asociaţiei Naţionale„Cultul Eroilor"
Filiala Răuceşti
Dumitru Stan

PREFAŢĂ

Pentru realizarea unei asemenea lucrări trebuia mai întâi mult curaj, deoarece tema este foarte pretenţioasă şi obligă la o puternică şi vastă documentare.

Autorul – dl. Dumitru Stan – a ştiut ce-l aşteaptă. De curaj, putere de muncă, voinţă, pricepere şi ambiţie nu ducea lipsă. Pe parcursul anilor a tot adunat documente, fiind sigur că-i vor folosi cândva. Este un mare iubitor de istorie – locală şi naţională. A dorit să citească, să afle tot mai multe despre Comuna Răuceşti, despre satele componente, locuitorii acestora, ocupaţiile lor, portul, cultura, participarea la principalele evenimente.

Păstrează în amintirea sa respectul faţă de marii săi învăţători Dumitru şi Maria Avarvarei, şi nu în ultimul rând pe directorul Enea Ioan care i-au inoculat pentru totdeauna iubirea faţă de satul natal şi locuitorii săi, faţă de glia străbună românească pentru care – în caz de nevoie – să se jertfească.

Încă cu ani în urmă mi-am dat seama, că dl. Dumitru Stan are un cult aparte faţă de eroi, faţă de veteranii de război. Nu întâmplător – din 2002 – este Preşedintele fondator al Asociaţiei Naţionale „Cultul eroilor", Filiala Răuceşti.

În Muzeul comunei a amenajat o sală numai pentru eroi şi veterani.

Pasiunea pentru istorie, pentru redarea adevărului istoric i-a fost stimulată şi în timpul serviciului militar, având comandanţi care luptaseră în al II-lea Război Mondial.

În special, maiorul Traian Păiuş de la Cluj, profesor universitar coordonator de lucrări de istoriografie şi memorialistică care prin puterea şi logica de a interpreta evenimentele istorice l-a impresionat prin cunoştinţele sale de istorie, cu accent pe respectarea adevărului istoric oricare ar fi acesta în perioada 1956-1957 când dl.Stan Dumitru a lucrat la Muzeul Central al Armatei Române din Bucureşti.

De la părinţi a aflat încă copil fiind, că a avut străbunici şi bunici care au luptat în războaie, unii nu s-au mai întors, de aceea mama sau tata îi pomeneau mereu.

La şcoală – mai mare fiind – a aflat că şi din Comuna Răuceşti au luptat în Războiul pentru Independenţă(1877-1878), Al II-lea Război Balcanic (1913), Primul şi al II-lea Război Mondial. Era elev la şcoală primară când au început concentrările şi, cei mai mulţi bărbaţi au plecat pe front.

A trăit momente de jale şi de groază atunci când venea vestea în sat, că unii au căzut la datorie pe câmpurile de luptă.

Cu timpul toate acestea l-au îndemnat pe autorul acestei cărţi, să adune documente, să le studieze, să le pună cap la cap, să pună mâna pe condei, să se aşeze la masa de scris şi, să aştearnă pe hârtie rând cu rând, documentele care glăsuiesc despre un crâmpei de istorie locală deocamdată.

Aşa s-a născut această carte intitulată
„Război Blestemat”
Comuna Răuceşti în timpul celui de Al doilea Război Mondial

Din titlu ne dăm seama, că autorul condamnă orice formă de luptă, de război.

Oamenii sunt înzestraţi şi cu înţelepciune, dar n-o folosesc suficient, ajungându-se de multe ori la războaie.

Cartea cuprinde 14 capitole, fiecare stârnind un interes aparte. Se vine cu o bogăţie de documente, fără a lipsi interpretările personale care dau lucrării o valoare deosebită.

Încercăm să prezentăm pe capitole, foarte succint, ceea ce autorul a inserat în paginile cărţii, lăsând cititorilor dreptul de a descoperi şi a comenta.

La capitolul I „Uitarea se aşterne peste memoria noastră” se vine cu fapte reale. Autorul dă dovadă de multă nostalgie, îşi exprimă direct regretul după cei care au fost, şi nu mai sunt, au plecat la război şi puţini s-au mai întors. Consideră ***„războiul dur şi crud”***

Capitolele II şi III „România în preajma declanşării celui de Al II-lea Război Mondial” şi „România victimă a forţei şi dictatului”, sunt două momente dintre cele mai grele din întreaga istorie frământată a ţării noastre susţine Dumitru Stan.

Şi la aceste două capitole este o interpretare corectă a documentelor.

Trăiri de mare patriot atunci când vorbeşte despre ciuntirea teritoriului patriei. Face apel la păstrarea demnităţii de român. „... dacă este nevoie, să stropeşti cu sângele tău pământul strămoşesc”. Deplânge jalea din satele comunei după plecarea la război a soţilor, fiilor. Întâlnim şi aici o serioasă şi bogată documentare.

Capitolul IV se referă la Intrarea României în război – 22 iunie 1941. Redare cu lux de amănunte, informare corectă, care ne îndeamnă la citit.

În capitolul V – ambiţiosul autor tratează „Căderea frontului de Est”. Oservăm că prezintă pe etape toate evenimentele aşa cum s-au desfăşurat ele în timp şi spaţiu.

Se referă foarte pe larg la:

- *dezastrul armatei române: de la Cotul Donului, Stalingrad(Volgograd) şi Stepa Kalmucă*
- *lagărele de prizonieri(lagărele morţii), frig, foamete, mizerie, umilinţă şi dezumanizare*
- *retragerea armatei române din Caucaz prin „Capul de pod Kuban”.*
- *sateleşi oraşele României au fost îndoliate.*

Îl citez pe autor: „Clopotele băteau fără întrerupere, dând de veste că a mai căzut cineva în bătălia de pe Don, sau la Stalingrad, sau la Cotul Donului

astăzi dar şi mâine şi poimâine şi tot aşa de când a început războiul, aruncând în haos şi derută totală familii şi sate întregi care primeau certificate de moarte pentru omul lor drag căzut la datorie".

Capitolul VI – prezintă un alt dezastru al armatei române aflată pe teritoriul sovietic. Între 4 aprilie-15 mai 1944, în Crimeea au fost blocaţi 40.000 ostaşi români, fiind salvaţi doar 15.000, restul de 25.000 ucişi.

Capitolul VII – „Evacuarea. Fronul de la Târgu Neamţ". Găsim în carte la acest capitol o descriere emoţionantă a situaţiei, cu trăiri intense, cu multă jale. Era transmis şi Comunei Răuceşti „Ordinul de evacuare" L-a pus în aplicare în noaptea de 8 aprilie 1944, sambătă spre Duminica Floriilor.

Autorul acestei cărţi avea atunci nouă ani şi jumătate. Iată cu ce a rămas în memorie, în legătură cu refugiul (evacuarea).

„Deruta, panica, haosul şi groaza din acea noapte domneau peste tot. În toiul nopţii se auzeau bocete, strigăte disperate, clopotele băteau fără încetare, câinii urlau, vitele răgeau, copii treziţi din somn plângeau, era un adevărat calvar".

Scrie cu mult realism despre situaţia refugiaţilor, cu toate lipsurile, bolile şi epidemiile care dominau în acea perioadă.

Amănunte despre Bătălia de lîngă noi „Valea Culeşa" – „Borta Dracului", le găsim redate pe larg la capitolul VIII. Această încleştare umană între cele două armate ruso-române unde au pierit 14.000 de militari români şi sovietici o aseamănă cu o adevărată „Sodomă"

Armata germană a folosit priectile incendiare, armament interzis atunci în război. „Borta Dracului" se află în pădure între Brusturi şi Oglinzi.

Domnul Dumitru Stan s-a referit în capitolul al IX-lea – la „Ruperea frontului din Moldova". Se referă şi la distrugerile mari din Comuna Răuceşti, la situaţia dramatică în care s-a aflat armata română imediat după 23-24 august 1944: umilită, dezarmată de către sovietici, arestată şi dusă în lagărele morţii din Uniunea Sovietică, unde au murit cu zecile de mii.

Unii comandanţi ai armatei române s-au sinucis neputând suporta umilinţa.

„Întoarcerea din refugiu", subiect tratat la capitolul X.

„Prin câte am trecut nu putem şi nu avem voie să uităm", spune autorul cărţii de faţă.

Tratează cât se poate de detaliat situaţia refugiaţilor. „În sate pustiu. Distrugeri imense. Multe case arse de la bombe sau obuze. Era de neimaginat", scrie autorul acestei cronici. Zone minate, mari pericole. „Cu toţii blestemau războiul". „Pentru oamenii acestor locuri, reîntorşi din refugiu, era un infern", 75% dintre case au auvut de suferit: arse sau distruse total.

Capitolul XI – „Armata română pe frontul de vest".

Scopul principal – eliberarea Transilvaniei. Redă pe larg episodul Oarba de Mureş cu cei 11.500 de morţi.

Îl citează pe generalul(r) Traian Rotaru, redând fragmente din memoriile sale. „Am continuat să înaintăm într-un marş greu de imaginat.

Cadrave neridicate, deoarece nemţii continuau cu foc zi şi noapte. Aşa a fost la Oarba de Mureş".

Autorul lucrării pe care o avem în faţă, arată pe bază de documente, că pe fronturile de est şi vest, la marile încleştări au participat şi locuitori din Comuna Răuceşti, plătind foarte scump totul.

Şi capitolul XII – tratează tot evenimentele petrecute în vest. Autorul se referă şi la Armistiţiul impus României de către Uniunea Sovietică în septembrie 1944.

Din capitolele XIII şi XIV redau doar unele idei, unele aspecte, pe care Dl. Stan le-a inserat în pagini.

„Am plecat să apăr glia să fac mare România". „A fost greu dar nu ne-am prăbuşit"

*Spre final se vorbeşte şi despre **„Miracolul care iartă"**. Oamenii întorşi la vetrele lor au început refacerea caselor, şcolilor, drumurilor, etc. Din toamna anului 1944 şi primăvara lui 1945, au început lucrul pământului.*

Valoarea acestei cărţi este mare, deoarece dl. Stan a folosit mărturii, memorii, amintiri şi de la cei care au luat parte la această mare conflagraţie mondială.

Cartea merită a fi citită nu numai de locuitorii Comunei Răuceşti. Conţine şi fotografii ale eroilor şi veteranilor.

Îl îndemn pe dl. Dumitru Stan să continue şi cu alte lucrări.

*Cartea de faţă este o adevărată şi bogată **cronică**.*

Sunt mândru cu un asemenea consătean. Îl felicit cu sinceritate.

Închei tot cu un citat care aparţine autorului:

*„Uită dacă poţi! Dar noi nu putem uita pentru că prea multe lacrimi au curs, prea mare a fost durerea şi amarul nostru, prea mult sânge a curs pe acest **Meleag de jertfă şi victorii**".*

Da, nu vom uita şi nu vor uita şi nici generaţiile viitoare, care trebuie să fie mândre de înaintaşii lor, care au luptat apărând glia străbună, unitatea, independenţa.

Succes mai departe!

Profesor,
Vasile Vrânceanu

COMUNA RĂUCEŞTI O AŞEZARE STRĂVECHE PLINĂ CU NUME DE EROI

PRIMARUL COMUNEI RĂUCEŞTI
Profestor Apostoae Ilie

Localitatea Răuceşti, reşedinţa comunei cu acelaşi nume, este aşezată în partea de nord-est a judeţului Neamţ, într-o zonă deluroasă din Subcarpaţii Moldovei unde se găseşte o mică depresiune cu deschidere spre răsărit sub forma de evantai, începând de la poalele Culmii Pleşului, înalt de 915 m, şi până la râul Moldova.

Situată la nord- est de Cetatea Neamţului, este străbătută de vechiul drum ce făcea legătura cu fosta capitală a Moldovei – Baia şi mai târziu cu Cetatea de scaun Suceava din Ţara de Sus.

Totodată se învecinează în partea de sud-vest cu târgul de pe malul Ozanei, ce datează de pe timpul lui Alexandru cel Bun. Această aşezare străveche cunoscută de pe vremea Muşatinilor începând cu anul 1375 odată cu urcarea pe tronul Moldovei a lui Petru Muşat I, fiul Muşatei care nu era alta decât fata lui Bogdan Voievod al Maramureşului venit în Moldova în anul 1357.

Unele scrieri vechi arată că în timpul lui Petru Muşat I (1376-1390), exista localitatea Oglindeşti (Oglinzii de astăzi), partea de sus condusă de Oglindă şi Rădele condusă de Oglindescu. Domnitorul Petru Muşat trecând în 1378 la un congres cu ţările de Apus, care se ţinea la Braşov a luat ca reprezentant al Moldovei pe acest Oglindă, care probabil făcea parte din Sfatul de conducere al Cetăţii Neamţului.

Totuşi prima atestare documentară a localităţii Răuceşti datează din martie 1437 din timpul domniei lui Ilie Voievod – fiul cel mai mare a lui Alexandru cel Bun - care a domnit între anii : 1433-1435 şi 1436-1444, împreună cu fratele său Ştefan.

Documentele vremii scriu că Ilie Voievod dăruieşte o moşie unui locuitor din Bucovina cu numele de Răuce, de unde şi-a luat numele aşezarea de mai târziu, Răuce până la sfârşitul secolului al XIX-lea. Tot prin acest document se aminteşte că Ilie Voievod dăruieşte o moşie lui Ion Tolici până la hotarul lui Oglindă, iar satul se va numi Oglindeşti, până în secolul al XVIII-lea,

Deci localitatea Răuceşti a apărut pe harta Moldovei în anul 1437 care la acea dată făcea parte din Ţinutul Neamţului, în Ţara de Sus cu Cetatea de scaun Suceava.

După moartea lui Alexandru cel Bun, în anul 1433 şi după o scurtă domnie a lui Ilie Vodă(1433-1435), fratele lui se răzvrăteşte împotriva lui Ilie Vodă, dar se împacă şi împart Moldova în două. Ilie Vodă va domni partea de Nord-Vest a Moldovei dintre Carpaţi şi Siret, în Ţara de Sus cu şapte ţinuturi inclusiv Ţinutul Neamţului, iar Ştefan va domni în Ţara de Jos cu douăsprezece ţinuturi plus Basarabia cu trei ţinuturi şi cetatea Chiliei şi al Cetăţii Albe.

Existenţa noastră pe aceste meleaguri de istorie şi legendă este strâns legată de viaţa şi lupta marilor domnitori ai Moldovei, începând cu secolul al XIV-lea si până la Dimitrie Cantemir, secolul al XVIII-lea. Dumnezeu a ales ca peste Ţinutul Neamţului să lucească soarele „ învierii” pe cel care are dragoste şi dorinţă să poarte destinele Moldovei şi acesta a fost Ştefan cel Mare, fiul lui Bogdan Vodă, nepotul lui Alexandru cel Bun din neamul Bogdăneştilor şi Muşatinilor.

După urcarea pe tronul Moldovei în anul 1457 n-a zăbovit mult şi a pornit să facă rânduială în Ţara Moldovei „ că ţara era neaşezată”. Şi-a pornit Vodă Ştefan şi spre Ţinutul Neamţului, unde oamenii de pe aceste locuri aşezaţi pe dealuri, pe văi şi pe lunci au început să fiarbă. În sate şi târguri, la biserici şi la Mânăstirea Neamţ, băteau clopote fără de încetare vestind de departe voievod nou.

Ştefan cel Mare venea la Cetatea Neamţului să restabilească vechile legături care existau în trecut între cele două cetăţi, de la Cetatea de scaun a Moldovei şi până la Cetatea Neamţului. A pornit de la Suceava însoţit de căpitani, de pedestrime, boieri şi stoluri de călăreţi şi au străbătut drumul prin Gura Humorului, Baia, Fântâna Mare, Bogdăneşti, Boroaia, Brusturi, Dealul Crucii şi coborând prin satul Oglinzi, pe lângă biserică a urcat apoi Dealul Macu şi a mers pe marginea pădurii de fagi şi de stejar până la cetatea cea din piscul de deasupra Ozanei. Pe unde a trecut Ştefan Vodă a dat poruncă ca drumul ce leagă cele două cetăţii să fie bine pietruite, să se ridice poduri peste râuri şi să fie bine păzite. A rânduit ca pe aceste drumuri să meargă umblători repezi, ca să aibă ştiri în ori ce clipă a zilei şi a nopţii. Apoi a statornicit poşte cu cai gata înşeuaţi, ca să umble aceste ştafete fără întrerupere. De-a lungul drumului de la o cetate la alta să umble curieri, călăreţi şi pâlcuri de străjeri care să poarte bună rânduială cu iscălitură, purtând pecetea şi sigiliul lui Vodă, al noului domnitor. Ajuns în cetatea Neamţului Ştefan Vodă a aşezat un pârcălab

de cetate, pe Isaia, iar Costea ca pârcălab peste oastea din Ţinutul Neamţului.

A numit douăzeci şi doi de căpitani de pedestrime peste Ţinutul Neamţului care aveau sub ascultarea lor oameni de oaste, pământeni din împrejurimile cetăţii să-i poată folosi la vreme de război. Apoi a mers şi s-a urcat pe dealuri şi pe vârfuri mai înalte, pe Dealul Crucii de la Oglinzi şi Vârful Steagului de la Munteni Răuceşti, unde a stabilit locuri de veghe şi de semnale pentru că la vreme de primejdie să se aprindă focurile de la un deal la altul să ducă vestea atunci când năvălesc hoardele tătare, mongolii, turcii şi oştile leşeşti.

„Şi tot din aceste locuri să sune muzica surlelor şi a buciumelor pe toate dealurile ca să ştie căpitanii şi dregătorii ce este, ce poruncă vine de la cetatea de scaun Suceava" zicea Ştefan cel Mare. Nu încape nici o îndoială că pârcălabul Coste şi căpitanii de pedestrime care aveau sub ascultare oastea din Ţinutul Neamţului au chemat luptători şi din satele noastre, care erau populate la acea vreme cu bărbaţi destoinici şi îndrăzneţi în luptă.

Iată că putem afirma cu certitudine că din oastea Măriei Sale Ştefan cel Mare au făcut parte străjeri, arcaşi, călăreţi şi purtători de steaguri cu zimbrul, oameni vrednici de pe aceste meleaguri care au luptat în marile bătălii împotriva duşmanilor năvălitori. Dar Ştefan Vodă încă nu terminase cercetările din cuprinsul ţării să adune oameni de oaste din sate, să facă săbii şi suliţe, arme grele, călărime şi iată că duşmanii năvălitori au călcat hotarul Moldovei.

„ La anul 1476, în luna iulie, în 26 zile, sculatu-sa Mohamed împăratul turcesc şi valuri după valuri de oşteni cu tunuri şi cu steaguri verzi au pătruns în Moldova şi marea bătălie s-au datu la Valea Albă care i-a pus numele de Războieni"

„ Fost-au biruiţi creştini, de către păgâni şi căzut-au acolo mare mulţime de oştiri moldovene şi au pierit în acea vărsare de sânge sub ochi măriei sale", striga Ştefan cel Mare la un an după măcelul de la Războieni, cu ocazia aşezării primei pietre de temelie a bisericii de la Valea Albă.

Atunci când Ştefan Vodă a fost învins la Războieni, s-a strâns oastea în jurul său şi s-a retras spre Cetatea Neamţului trecând prin pădurea Cenuşa, lângă Dumbrava şi apoi a urcat pe Valea Ozanei până la porţile cetăţii, şi după cum spune cronicarul Ion Neculce „muma-sa aflată în cetate, nu l-a lăsat să intre şi i-au zis că „pasărea în cuibul ei piere" ci să se ducă în sus, să strângă oaste că izbânda va fi a lui. „Şi aşe, pe cuvântul mâni-sa s-au dus în sus şi au strânsu oaste". Este lesne de înţeles că oamenii din satele noastre au participat la

această mare bătălie de la Războieni şi mulţi au căzut acolo pe Valea Albă, iar cei care au scăpat din oastea lui Ştefan Vodă, au aprins focuri pe Vârful Steagului de la Munteni şi pe Dealul Crucii de la Oglinzi şi au sunat din buciume şi surele că toată Moldova este în primejdie, ca să se adune oaste nouă în jurul Cetăţii Neamţului pe meleagurile noastre şi de aici au pornit şi au alungat pe Mahomed din Ţara Moldovei.

Toate aceste câte au fost făcute numai din porunca Marelui Voievod s-au mişcat şi atunci strămoşii noştri care au trăit pe aceste locuri s-au zbătut între umbră şi întuneric, între viaţă şi moarte şi au supravieţuit devenind cunoscuţi prin faptele lor. „ Că cine luptă şi rezistă acela rămâne în istorie”.

Dumnezeu a binecuvântat aceste locuri unde destinul ne-a aşezat şi alături de noi ni l-a trimis pe Ştefan Vodă care prin înţelepciunea şi puterea lui am rămas nemuritori pe aceste meleaguri.

Anii vor trece, vânturile vor bate, dar numele lui Ştefan Vodă va dăinui peste veacuri iar generaţiile ce vor veni vor avea drept călăuză, urmele lăsate pe unde a călcat marele voievod, pe meleagurile noastre prin satul Oglinzi, care a dat glas istoriei în ţinutul Neamţului.

După ce Ştefan cel Mare a plecat la Putna să se odihnească, noi trebuie să mergem pe urmele altor domnitori ai Moldovei care ne-au lăsat documente de valoare istorică unde ne regăsim şi ne oprim la începutul secolului al XVIII-lea.

Istoria ne arată că domnitorul Petru Rareş după una din bătăliile sale din Ardeal (1529) a dat cu hrisov domnesc boierului Ioan Roşca, satul Oglinzi cu tot cu moşie drept răsplată pentru vitejia acestuia în luptă.(satul se numea Oglindeşti).

Mergem mai departe şi ne oprim la anul 1582 în timpul domniei lui Iancu Sasu (1579-1582) fiul nelegitim a lui Petru Rareş şi dăm peste un document prin care postelnicul Vartic face o nouă împărţire a moşiilor din zonă şi un schimb de moşie cu Mânăstirea Probota. Documentul apărut în timpul lui Iancu Sasu arată că satul Săveşti era vecin cu satul Topliţa(astăzi dispărut), că a fost dat în schimb Mânăstirii Probota (ctitoria lui Petru Rareş) pentru satul Tarpeşti în anul 1550. Începând cu secolul al XVII-lea satul Săveşti a trecut pe rând în stăpânirea boierilor Corţă, Drasu, Racoviţă, Natazon. Denumirea satului provine de la numele boierului Savu, care stăpânea moşia la jumătatea secolului al XVI-lea. Satul Săveşti a făcut parte din Ţinutul Neamţului din Ţara de Sus începând cu anul 1433 până în anul 1634 când Vasile Lupu face o nouă organizare şi mută capitala Moldovei la Iaşi.

În perioada interbelică satul Săveşti a aparţinut comunei Drăgăneşti, subordonată judeţului Baia, Fălticeni şi Suceava. De la Iancu Sasu (fiul nelegitim a lui Petru Rareş) facem un pas mai departe şi ne oprim la scurta domnie a lui Ştefan Tomşa (1613-1617) – marele duşman al Movileştilor- unde vom descoperi un document privind atestarea satului Ungheni. La 15 martie 1613, aflăm dintr-un zapis emis la Cotnari de soţia logofătului Stroici, prin care se încuviinţează ca popa Ionaşcu şi Ilarion diaconul să răscumpere pentru 280 taleri jumătate din satul Ungheni, o parte a moşiei de pe malul drept al râului Râşca, până la pârâul Sarata sub formă de unghi deschis de unde vine şi numele satului Ungheni.

După anul 1613 populaţia a început să crească prin venirea unor ţărani din Drăguşeni de peste râul Moldova. Începând din secolul al XVIII-ea o mare parte din moşia Ungheni o deţine un boier din Drăguşeni de peste râul Moldova care în anul 1905 i-a dat curtea şi 8 hectare de teren şi pe Maria cu ochii verzi, „Haiducului Pantelimon" să se lase de haiducie.

Haiducul Toader Pantelimon (Dumitroaia)s-a născut în anul 1870 şi a decedat în anul 1929.

Satul Ungheni făcea parte din Ţara de jos din Ţinutul Hârlăului cu târguşorul Cotnari până la jumătatea secolului al XVIII-lea. În perioada interbelică satul Ungheni s-a aflat sub administraţia comunei Drăguşeni, judeţul Baia, Fălticeni-Suceava.

Satul Sîrbi apare la începutul secolului al XIX- lea odată cu stabilirea primilor locuitori veniţi din Munteni aflaţi pe moşia Răuceşti administrată de Mânăstirea Secu. Aceste au fost familiile Preda şi Sandu apoi s-au adăugat Ungureanu, Ţaranu, Zavaliche. Prima biserică ridicată în satul Sîrbi a fost în anul 1893 din lemn rezultat din demolarea bisericii din satul Răuceşti de Sus unde a fost înălţată o biserică nouă din zid de cărămidă.

Istoria mai veche sau mai nouă vorbeşte despre satul Răuceşti (Răuce) atestat sub acest nume din anul 1437 dar nu ne descrie un anumit loc în afară de satul Oglinzi(Oglindeşti). Într-un act domnesc datat din anul 1625, august 18, şi redactat la Hârlău „ Io Radu Voievod Mihnea din Basarabi, domn al Ţării Moldovei (a domnit peste Moldova şi în Ţara Românească între ani 1620-1633 pe scaunul Moldovei de la Iaşi nu la Târgovişte), iată domnia mea, am dat şi întărit boierului nostru Radu Vornicul de gloată şi fratele său Simion Postelnicu fiul lui Gheorghe , fost hatman, dreapta lor o ocină din satul anume Raucea ce este în Ţinutul Neamţului, da la ocolul Târgu Neamţ şi cu vad de moară pe râul Sarata de danie şi miluire ce a avut tatăl lor Gheorghe, fost

hatman de la Erimia Moghilă Voievod şi întărire de la însuşi domnia şi din a doua de asemenea” (Cetatea Hârlăului – după Ion Neculce).

Acest act domnesc se referă la satul Răuceşti de jos dat fiind că în anul 1774 Mânăstirea Secu donează clăcaşilor loc de biserică şi moară de apă în cotul de pe pârâul Sarata (datele sunt controversate, unii susţin anul 1673).

Cele şase localităţi – Oglinzi, Răuceşti de sus, Răuceşti de jos, Săveşti , Sîrbi şi Ungheni la începutul secolului al XVII-lea se găseau deja aşezate având o populaţie în majoritate băştinaşă şi care lucrau pe moşiile mânăstireşti sau boiereşti. Aceasta se poate deduce cu uşurinţă din actul de donaţie din anul 1711, prin care satele noastre deveneau dependente de o anumită mânăstire. Satul Oglinzi de Mânăstirea Neamţ, Răuceşti de Jos si Răuceşti de Sus de Mânăstirea Secu, satul Săveşti de Mânăstirea Probota. Prin acest act semnat de Dimitrie Cantemir domnul Moldovei „ moşiile cu clăcaşii din sate sunt donate mânăstirilor”.

Timp de 153 de ani (1711-1864), aproape jumătate din oamenii satelor noastre deveneau dependenţi de mânăstiri şi moşieri. Situaţia celor care nu aveau pământ era dramatică pentru ca cei care administrau moşiile se comportau forte dur cu clăcaşii.

Reforma agrară de la 1864 a lui Alexandru Ioan Cuza, prevedea emanciparea ţăranilor clăcaşi prin răscumpărare şi împroprietărirea lor pe loturile aflate în folosinţă. Mai mult de jumătate din populaţia (capi de familie) din satele noastre au fost împroprietărite. Numai în satul Oglinzi au primit pământ 128 de familii. Situaţia oamenilor de pe aceste locuri s-a îmbunătăţit simţitor şi treptat şi-au recăpătat speranţa si încrederea de a muncii pământul lor şi demnitatea ca oameni.

Am făcut acest scurt istoric al comunei Răuceşti ce cuprinde o perioadă foarte zbuciumată începând de la 1357-1864 pentru al introduce pe cititor în atmosfera acestor locuri încărcate de legenda şi istorie.

În felul acesta va înţelege mai bine de ce oamenii de pe aceste meleaguri sunt ataşaţi sufleteşte de trecutul lor, cu care se mândresc, dar pentru care la nevoie au ştiut să lase plugul în brazdă şi boii înjugaţi, femeia şi copii în pragul casei cu lacrimi în ochi şi să pună mâna pe armă să plece la război.

Istoria poporului român este plină de fapte eroice, de jertfe ale bravilor săi fii care au căzut vitejeşte pe câmpurile de luptă cu credinţa de a păstra şi cimenta glia strămoşească.

Pentru vitejie şi jertfă, poporul i-a nemurit pe eroi în balade şi cântece de vitejie, voievozii i-au împroprietărit şi chiar înnobilat , bisericile le-au

imortalizat în fresce numele, ori i-au pomenit în faţa altarului, istoria i-a consemnat nominal sau sub genericul „ Oştile române”, iar obştea le-a înălţat monumente exprimându-şi astfel respectul pentru jertfele aduse pe altarul patriei.

Epoca modernă a marilor înfăptuiri naţionale româneşti”Unirea şi Independenţa” a impus şi participarea românilor cu arma în mână la marile războaie care au marcat destinul poporului nostru. Războiul de Independenţă 1877-1878, Războiul Balcanic 1911-1913, şi marea conflagraţie mondială 1916-1919, angrenând mari jertfe pe câmpurile de luptă pentru demnitate şi unitate.

Sacrificiul suprem făcut de oastea română însumează sute de mii de vieţi. Astfel pierderile suferite de Armata Română în Războiul de Independenţă a fost de circa 10000 de ostaşi (morţi ,răniţi şi dispăruţi) 10% din trupele operative , iar în primul război mondial pierderile s-au ridicat la 655 117 ostaşi (morţi 339 117, răniţi şi mutilaţi 200 000 şi prizonieri sau daţi dispăruţi 116 000 soldaţi), ce reprezintă 53% din efectivul mobilizat de 1 234 000 de ostaşi şi circa 7 % din populaţia ţării. De asemenea în cel de–al doilea Război Mondial pierderile suferite de Armata Română totalizează aproape 800 000 de ostaşi morţi, răniţi şi dispăruţi.

Iată cum arată statistica privind pierderile suferite de comuna Răuceşti în cele trei războaie pentru redobândirea teritoriilor româneşti răpite prin forţă şi dictat şi independenţă a României.

Nr. Crt.	SATUL	TOTAL EROI	DIN CARE PE RĂZBOAIE			
			RĂZBOIUL 1877-1878	PRIMUL RĂZBOI MONDIAL 1916-1919	AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1941-1945	REVOLUŢIA ROMÂNĂ 1989
1	OGLINZI	132	2	48	84	-
2	RĂUCEŞTI DE SUS	94	-	48	46	-
3	RĂUCEŞTI DE JOS	95	1	58	35	1
4	SĂVEŞTI	45	-	23	22	-
5	UNGHENI	12	-	-	12	-
6	SÎRBI	16	-	4	12	-
X	TOTAL	396	3	181	211	1
X	TRUPE COMBATANTE	1630	300	580	750	-
X	%	X	1%	32%	28%	-

În războiul de Independenţă 1877-1878 cele mai mari pierderi suferite de trupele române au fost înregistrate în luptele de la Griviţa 1 şi 2. Pentru cucerirea redutei GRIVIŢA 2 s-au soldat cu aproape 2 000 de jertfe.

În aceste lupte crâncene de la GRIVIŢA 2 a căzut în ultimul asalt şi gornistul caporal TĂRÂŢĂ VASILE din satul Oglinzi, în zilele de 6 – 18 septembrie 1877 alături ce comandantul de batalion Nicolae Ion din Regimentul 15 Dorobanţi Piatra Neamţ.

Tot din satul Oglinzi a căzut şi eroul soldat RĂCHIERU VASILE IOAN care făcea parte din Regimentul de cavalerie Român, în bătălia de la Rahova în anul 1877.

De asemeni au mai luptat în Războiul de Independenţă şi alţi fii ai satelor noastre care întorşi acasă au povestit multe despre crâncenele bătălii de la Plevna, Griviţa, Smârdan, Vidin , Rahova şi-n alte locuri; Gânga V. Ioan; Filip D. Gheorghe; Stan Grigore; Stan Gv. Vasile; şi mulţi care au fost uitaţi în negura vremii.

În Războiul de întregire a neamului 1916-1919 când s-a înfăptuit şi marea Unire de la 1918. localitatea Răuceşti prin fiii săi au dat mari jertfe în marile bătălii de la Mărăşti - Mărăşeşti – Oituz şi peste Carpaţi în Transilvania până la Budapesta pentru lichidarea benzilor lui Bela – Kun.

Din cei aproape 600 de bărbaţi mobilizaţi la război 181 au căzut la datorie la care se adaugă încă 150 de răniţi şi mutilaţi de război, putem afirma că 57% au fost scoşi din luptă. În anul 1876 – Locotenentul învăţător AVARVAREI MIHAI a căzut la Turtucaia.

Un exemplu foarte dureros s-a petrecut în familia Robu din satul Răuceşti de Jos când au plecat la război patru bărbaţi; Robu Gh. Vasile, Robu Gh. Gheorghe, Robu Gh. Ion şi Robu V. Vasile. Trei dintre aceştia cad la datorie şi numai Robu Gh. Ion scapă cu viaţă dar şi el este rănit de un glonţ care i-a trecut prin piept aproape de inimă.

Dumnezeu a hotărât sfârşitul primului război mondial, care a fost numit de către istorici drept „ tragedia omenirii”, „ un război cumplit, zguduitor”, „ mizerie şi foamete”.

Ultima conflagraţie mondială din prima jumătate al secolului al XX-lea (22 iunie 1941 – 12 mai 1945) va rămâne în memoria noastră ca războiul care a adus totdeauna moarte, jale şi durere. Armele morţii au răpăit fără încetare, producând victime nevinovate, lacrimi şi suferinţe, exoduri masive de populaţie, distrugeri de bunuri materiale.

Pe raza comunei Răuceşti în perioada 10 aprilie – 24 august 1944 au avut loc importante evenimente militare, angajate de trupele

sovietice în ofensivă şi trupele române aflate în apărare, care au cunoscut unele acţiuni operativ – strategice culminând cu bătălii de amploare, ca ce-a de la „Borta Dracului" ce s-au soldat cu 14 000 de victime din rândul soldaţilor români şi sovietici.

Pentru locuitorii comunei Răuceşti cel de-al doilea război mondial a fost o adevărată catastrofă. Din comuna Răuceşti au fost mobilizate 32 de contingente cu un efectiv de 884 de soldaţi şi premilitari, din care:

- 20 de contingente pentru trupele operative cu un efectiv de 450 ostaşi;
- 7 contingente pentru trupele necombatante;
- 5 contingente – rezervă de război- (premilitari)

Comuna Răuceşti a dat mari sacrificii de sânge prin fiii săi care se ridică la cifra de 211 eroi.

În cel de-al doilea război mondial practic n-a fost familie care să nu fi pierdut pe cineva drag:
tată, frate, moş sau bunic. Eroi învăţători căzuţi în război:

- Căpitan Cozma Gheorghe, învăţător, căzut la Cotul Donului;
- Locotenent Oprea Dumitru, învăţător, căzut pe Frontul de Est;
- Locotenent Zetu N. Vasile, teolog , căzut în Munţii Tatra;
- Sublocotenent Nane Mihai, învăţător, căzut pe Frontul de Est.

Eroii care au căzut apărând localitatea Răuceşti în vara anului 1944, fii ai satelor noastre:

- Sergent Trofin I. Vasile - căzut în pădurea Făgeţel
- Sergent Dumitroaia Ion (Pantelimon) – căzut la Bondrea
- Caporal Răchieru C. Ilie - căzut la Bondrea
- Sergent Cristescu Gh. Ilie - căzut la Pârâul Lebăda
- Soldat Melinte T. Ion - căzut la Bondrea

Sunt familii din care au plecat la război tatăl cu fiii – familia Trofin Gheorghe – tatăl cu fiii Gheorghe şi Dumitru. Gheorghe a căzut erou pe Frontul din Moldova. Din alte familii au plecat câte doi şi trei fraţi la război

- Fraţii Iftode, Vasile, Nicolae şi Ilie. Ilie a căzut la Stalingrad (Volgograd) iar ceilalţi doi fraţi au fost grav răniţi.
- Fraţii Zavaliche , Vasile , Costache şi Dumitru – toţi au luptat pe Frontul de Est, Vasile a căzut erou iar cei doi fraţi au fost luaţi prizonieri.
- Fraţii Ghiba, Vasile, Gheorghe şi Toader au luptat pe Frontul de Vest şi au săpat cu viaţă (caz fericit).

- Fraţii Obreja (a lui Constantin) Neculai şi Vasile , Neculai cade la Stalingrad (Volgograd) iar Vasile în Munţii Tatra.
- Fraţii Obreja (a lui Toader Constantin) Vasile (colonelul) şi Toader au luptat pe frontul de Est şi Vest. Toader cade în Munţii Tatra.
- Fraţii Moşu Gh. Vasile şi Gheorghe au căzut eroi pe Frontul de Vest .
- Fraţii Tibeică Ion, Gheorghe şi Dumitru, Ion şi Gheorghe cad eroi pe Frontul din Moldova.
- Fraţii Cristescu Andrei şi Ilie au luptat pe Frontul de Est, Ilie cade erou pe Frontul de la Tg. Neamţ.

Mai sunt multe alte cazuri asemănătoare care dovedesc că localitatea Răuceşti a dat mari jertfe de sânge.

Bilanţul pierderilor de vieţi omeneşti din comuna Răuceşti produse de război se cifrează la circa 500 de persoane din care 211 ostaşi căzuţi pe câmpurile de luptă, la care se adaugă invalizi şi mutilaţi de război, apoi victimele colaterale, bărbaţi, femei şi copii sfârtecaţi de exploziile minelor şi proiectilelor neexplodate, şi nu în ultimul rând cei care au murit din cauza epidemiilor ce au cuprins toate satele din cauza mizeriei şi lipsurilor de tot felul după întoarcerea din refugiu.

O adevărată tragedie prin care au trecut oamenii acestor locuri în perioada războiului.

S-au scurs multe decenii de când bravii ostaşi ai României, prin faptele lor de arme pe câmpul de luptă, au înscris pe harta ţării repere sacre ale eroismului românesc.

Peste fostele câmpuri de bătălie înroşite de sângele vărsat, vremea şi-a nins anii, florile de câmp au desenat curcubeie, iar acolo unde au fost cândva tranşee, betonate, unde s-au jertfit vieţi şi s-au spulberat visuri, oamenii zilelor de astăzi culeg roadele verilor şi toamnelor noastre bogate.

Oamenii acestor plaiuri moldave care au trăit şi-au dat atâtea jertfe prin fiii lor pentru vatra şi neamul românesc au ştiut că au datoria sfântă „să nu îţi uiţi eroii”. Şi s-au unit cu toţii şi-au ridicat monumente, troiţe şi cruci monumentale ca simbol al unei adânci recunoştinţe faţă de glorioşii fii ai satelor noastre.

„Statuile, monumentele şi lăcaşurile de odihnă ale eroilor şi morţilor neamului sunt pentru trupul ţării ca şi icoanele în casele noastre.”

NICOLAE IORGA

DATE BIOGRAFICE
DUMITRU STAN
„De la Mănăstirea Săpânţa la Răuceşti”

Spre sfârşitul secolului al XVIII-lea 1776-1790 Mănăstirea Secului din Ţinutul Neamţului a fost incendiată şi distrusă de turci iar, pentru refacerea mănăstirii şi a chiliilor au fost aduşi meşteri din Maramureş, din satul „Mănăstirea Săpânţa”, care au reconstituit acoperişul, au ridicat o nouă turlă, au construit chilii noi, au făcut porţi sculptate din lemn de stejar şi au închis Mănăstirea Secului cu garduri înalte.

După terminarea lucrărilor la mănăstire o parte din meşterii maramureşeni au fost trimişi la Răuceşti, în satul Răuceşti de Jos unde au ridicat o bisericuţă din lemn şi chilii pentru călugări care administrau moşia şi moara de pe pârâul Sarata.

Satul Răuceşti de Jos devenise dependent de Mănăstirea Secu încă din anul 1711 printr-un act semnat de Dimitrie Cantemir; „Moşia Răuceşti cu clăcaşii din sat este donată Mănăstirii Secului”

Trei dintre meseriaşii veniţi de la „Mănăstirea Săpânţa” au rămas în acest sat(probabil prin căsătorie cu fete din sat), iar aceştia se numeau : Sandu Preda, Grigore Stan şi Gheorghe Preda.

Aceştia au primit pământ sus pe dealul de la Munteni pe malul unui lac (Roginea mică pe unde stătea Nică Preda şi Toader Dediu)

Urmaşii celor trei veniţi de la „Mănăstirea Săpânţa” şi aşezaţi în Munteni(care mai există şi în zilele noastre) sunt : Sandu Preda au continuat să existe prin Toader Sandu care a luptat în Războiul de Independenţă şi a primit 5 hectare de pământ în Dumbravă „Lotrul lui Toader Sandu” şi la rândul său a avut ca urmaş pe Nică Preda care a luptat în primul război mondial 1916-1919 şi a avut un fecior care a fost împuşcat de ruşi în toamna anului 1944.

GHEORGHE PREDA a avut ca urmaşi pe Gheorghe Preda(Predoaia) care a luptat în războiul din 1877 şi a fost împroprietărit cu 5 hectare de pământ la „Iazul Mare” şi a avut ca urmaş pe Toader Predoaia(Toader a Savetii) după care există urmaşi.

GRIGORE STAN a avut fii ce i-au purtat numele de Grigore care au luptat în Războiul de Independenţă unde a fost împroprietărit cu 5

hectare de pământ la „Iazul Mare” şi la rândul său a avut şi el 5 copii : Costache, Ion, Dumitru, Ileana şi Grigore.

Costache Stan, bunicul lui Dumitru Stan, a avut patru urmaşi : Vasile, Ion, Toader şi Gheorghe.

Deci putem încheia cu următoarea concluzie : Dumitru Stan este fiul lui Gheorghe Stan care este fiul lui Costache Stan care şi el este fiul lui Grigore Stan şi la rândul lui fiul lui Grigore Stan venit de la „Mănăstirea Săpânţa” - Maramureş odată cu Sandu Preda şi Gheorghe Preda aduşi de stareţul Mănăstirii Secului.

Aceste date au fost păstrate într-un fel de arbore genealogic de Nică Preda, plutonier major din primul Război Mondial, care era fiul lui Toader Sandu şi nepotul lui Sandu Preda de la Săpânţa.

Acum putem spune că Dumitru Stan Stră, stră…nepotul lui Grigore Stan de la Săpânţa a văzut lumina zilei în data de 18 octombrie 1934 sus sub coasta dealului de la Munteni nu departe de locul unde s-au stabilit cu mulţi ani în urmă cei trei de la „Mănăstirea Săpânţa”.

Primele clase primare le-a urmat la Şcoala din satul Răuceşti de Jos în condiţii deosebit de grele în timpul războiului 1942-1946 unde a avut învăţători pe Dumitru şi Maria Avarvarei.

În toamna anului 1946 a fost dat sa urmeze cursurile la gimnaziul „Regina Maria” din Târgu Neamţ, însă datorită foametei din anul 1947 şi greutăţilor ce au continuat după război a fost retras de la gimnaziu în anul 1948.

La vârsta de 16 ani în anul 1950 intră ca muncitor la Fabrica de cherestea de la Mănăstirea Neamţului până în anul 1954 când este încorporat în Armata Română în Regimentul 176 Artilerie Antiaeriană din Târgu Jiu. Este trimis la şcoala de gradaţi timp de un an(un fel de şcoală de război foarte severă) pe care a terminat-o cu calificativul de foarte bine şi ajunge comandant de tun, apoi trece la grupa comandă ca cercetaş-topograf. După un an de instrucţie cu Bateria este trimis la Casa armatei din Târgu Jiu la sala armelor iar de aici este detaşat la Casa Centrală a Armatei din Bucureşti la secţia „Istoria Armatei Române şi contribuţia ei la făurirea Statului Naţional Român. Aici l-a întâlnit pe maiorul Traian Păiuş, profesor universitar din Cluj, care conducea lucrările de restaurare a muzeului şi care i-a insuflat pasiunea pentru istoria războiului.

În anul 1957 este lăsat la vatră.

În anul 1959 se căsătoreşte şi are doi copii: un băiat care termină Facultatea de Electrotehnică din Iaşi şi ajunge inginer în Râmnicu Vâlcea şi o fată care termină Facultatea de Finanţe-Contabilitate din Iaşi şi este expert contabil.

În anul 1960 este trimis de C.A.P. Răuceşti să urmeze o şcoală profesională agro -zootehnică care funcţiona în Liceul Ion Ionescu de la Brad din Roman-Neamţ.

După absolvire lucrează în C.A.P. ca şef de fermă.

În anul 1964 se înscrie la Liceul Ştefan cel Mare din Târgu Neamţ pentru terminarea claselor de gimnaziu şi continuă clasa a IX-a la seral.

În anul 1968 se înscrie la Liceul economic din Roman, judeţul Neamţ pe care îl absolveşte în anul 1972 cu diplomă de bacalaureat specialitatea contabilitate.

Lucrează în funcţia de contabil la Primăria Răuceşti şi la C.A.P. până în anul 1991 când se pensionează.

După Revoluţia din 1989 revine la vechea lui pasiune – Istoria – în mod deosebit „Istoria Armatei Române de la Alexandru Ioan Cuza până la sfârşitul celui de-al doilea război mondial 1859-1945.

Studiază în particular contribuţia Armatei Române la făurirea şi consolidarea Statului Naţional Român :

Războiul pentru cucerirea Independenţei	1877-1878
Primul Război Mondial	1916-1919
Al doilea Război Mondial	1939-1945

În anul 1996 împreună cu profesorul Ionescu Constantin şi veterani din cel de-al doilea război mondial înfiinţează un comitet de iniţiativă pentru ridicarea unui monument în centrul comunei Răuceşti, menit să eternizeze memoria eroilor căzuţi pentru întregirea şi apărarea neamului din toate timpurile şi din toate războaiele.

Monumentul este inaugurat în anul 1998.

În primăvara anului 2002 este iniţiatorul, împreună cu oameni de cultură, veterani de război pentru înfiinţarea Asociaţiei Naţionale „Cultul Eroilor” Filiala Răuceşti unde este ales ca preşedinte funcţie pe care o deţine şi în prezent.

Colaborează foarte bine cu profesori de istorie, directori de şcoli, preoţi, cu primăria pentru restaurarea, îngrijirea şi ocrotirea monumentelor, troiţelor şi mormintelor eroilor, cunoscuţi şi necunoscuţi, de pe raza Comunei Răuceşti.

Publică în reviste şcolare şi în alte publicaţii locale unele poezii, balade, jurnale de front, scrisori şi memorii de război descoperite în casele unde au locuit militari şi eroii căzuţi la datorie.

„Amintiri de la război”, „Ultima scrisoare din Crimeea”, „Plânge Ardealul şi Dobrogea plânge Basarabia”, „Evacuarea şi întoarcerea din refugiu”, „Baladele eroului de la Făgeţel”, „Baladele eroului de la

Bondre", „Kogălniceanu la Răuceşti" sunt doar câteva titluri publicate în ultimii ani.

Pentru munca depusă de a aduna documente, cu valoare istorică şi reconstituirea unor momente dramatice prin care a trecut comuna Răuceşti în cel de-al doilea război mondial i-a fost acordat TITLUL DE CETĂŢEAN DE ONOARE AL COMUNEI RĂUCEŞTI.

Biografia lui Dumitru Stan nu este una obişnuită cum o întâlnim de regulă la oamenii de la ţară care învaţă câteva clase primare şi apoi pune mâna pe coarnele plugului şi duce mai departe ocupaţia moştenită din tată în fiu.

Războiul şi urmările pe care le-a lăsat cu lipsurile de tot felul neînchipuit de mari : foamete, boli, moarte şi întuneric, aveau să-i marcheze tot restul vieţii.

Retras de la gimnaziu el nu se lasă şi continuă să înveţe şi ajunge economist, apoi studiază istoria în particular.

El luptă cu el însuşi şi descoperă că obârşia lui vine de undeva din Maramureş care s-a păstrat prin viu grai şi care este destul de interesantă.

Acum la vârsta când alţii s-au lăsat de mult de proiecte de viitor el descoperă abilitatea scrisului istoric, în special Istoria Armatei Române în cel de-al doilea război mondial şi chiar reuşeşte să scrie o carte documentară, ce poartă numele „Între foc şi sabie" sau „Război Blestemat" unde se găsesc adevărate pagini de Cronică de Război.

Secretar al comunei Răuceşti
Jurist Vasile Vieru

ARGUMENT

„ MULTE SE POT SPUNE DESPRE CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL, DAR NU TOTUL SE POATE SPUNE DESPRE EL, FIINDCĂ O BUNĂ PARTE DIN SECRETELE LUI SE PĂSTREAZĂ ÎN TAINELE ARHIVELOR, IAR AUTORII ACESTUI RĂZBOI ÎNCĂ NU SUNT CUNOSCUŢI PE DEPLIN ŞI DEMASCAREA LOR O VOR FACE DOAR ISTORICII VIITORULUI"

TROFIN ŞTEFAN- „ CANDELA SPERANŢEI"

S-au stins de mult ecourile produse de bombele lăsate din avioane sau proiectilele trase de artileria grea şi fâlfâitul brand-urilor ce se spărgeau cu nemiluita în mijlocul ostaşilor, împroşcând mii de schije lăsând în urmă trupuri sfârtecate şi un suflu cald de pucioasă ce te înăbuşă.

Nu se mai aud rafalele ucigătoare ale mitralierelor sau al puştilor automate şi al aruncătoarelor de toate tipurile. Nu se mai aude zgomotul acela infernal al tancurilor grele T. 34 ce lăsau în urmă lor sute şi mii de soldaţi striviţi de şenilele devastatoare ale morţii. Au dispărut câmpurile de bătălie înroşite de sânge unde se vedeau imagini şocante de coşmar, numai morţi şi răniţi, trupuri fără de mâini , fără picioare, cu craniile zdrobite, ostaşi acoperiţi de pământ.

Dar au rămas urmele acelor puternice zone de fortificaţii, cazemate, şanţuri anticar, buncăre tranşee, adăposturi, amplasamente, cuiburi de mitralieră, puncte de comandă şi de observare, terenuri minate, pământuri scormonite şi găuri adânci produse de explozia bombelor, unde s-au jertfit vieţi şi s-au spulberat visuri.

Oameni satelor noastre întorşi la casele lor din refugiu şi ostaşii supravieţuitori ai războiului sau cei din lagărele morţii din Uniunea Sovietică, care pe nesimţite deveniseră veterani de război, au început cu toţii să şteargă rănile lăsate de urgia războiului şi să înlocuiască realităţile dure ale haosului şi dezastrului în care se aflau cu cele ale bucurii şi speranţei să vindece suferinţele trupeşti şi sufleteşti.

Erau răni care mai sângerau încă, dar pe feţele lor înflorea satisfacţia de a fi rămas în viaţă, după cumplitele bătălii de pe front dar şi a celor rămaşi acasă care au suportat strămutarea şi lipsurile de tot felul. Cu toţii doreau să uite suferinţele chiar dacă urmările războiului încă nu erau depăşite şi la orizont apăreau alte greutăţi, seceta din 1946 şi foametea din 1947. Desprinderile de realităţile dure ale războiului se făcea lent şi anevoios.

Veterani doreau să uite suferinţele îndurate, chiar dacă asaltul tranşeelor, trăsnetul exploziilor sau spaima bombardamentelor îi vor urmări încă multă vreme în coşmarurile nopţilor. Treptat războiul trecea în amintire, suferinţele s-au transformat cu timpul simboluri şi acum după aproape 65 de ani nimeni nu-şi mai aminteşte de acele vremuri grele care au trăit cumplita tragedie din acele zile şi nopţi când deasupra comunei Răuceşti s-au abătut

norii negrii ai războiului ce avea să le aducă foamete, mizerie, boli, evacuare, întuneric, moarte şi groază.

Oare s-a uitat aşa de repede amarul şi lacrimile ce au curs? Cineva spunea „ Uită dacă poţi" dar noi nu putem uita pentru că dacă uităm, încetăm să mai existăm. Amintirile noastre despre război nu le poate şterge nimeni nici măcar timpul . Pentru comuna Răuceşti soarta a fost mai crudă de cât cu alte categorii de oameni care n-au avut de suportat ororile războiului.

Soldaţii ce luptase pe Frontul de Est nu li s-a acordat calitatea de „Veteran de război" iar eroii au fost trecuţi în uitare. Invalizii de război, văduvele şi copii orfani de tata nu li s-a acordat drepturile ce li se cuveneau. Au trecut mulţi ani de la încheierea celui de-al doilea Război Mondial, s-a prăbuşit imperiul răului, sau dus ruşii sovietici, a căzut dictatura şi ne-am recăpătat demnitatea şi libertatea de a ne putea exprima, dar foarte puţini dintre noi au avut curajul sau posibilitatea de a spune adevărul despre acest „ Război Blestemat".

Este păcat să ai regrete atunci când priveşti în urmă, unde nu ai făcut tot ce trebuia şi să întorci spatele trecutului.

Dar acum este vorba de trecutul nostru şi de aceia nu avem voie, nu avem dreptul să trecem peste toate nenorocirile câte s-au petrecut pe meleagurile noastre în cel de-al doilea Război Mondial, când îngeri morţii ne însoţeau peste tot. Nu este bine să răscolim prea mult suferinţele oamenilor mai ales pentru aceia care au suportat grozăviile războiului şi încă mai sun în viaţă şi mai păstrează în sufletul lor acele amintiri, dar nici nu putem lăsa trecutul nostru să cadă pradă uitării.

Recunoaşterea, cercetarea şi evocare acelor vremuri grele, istovitoare devenise pe zi ce se scurgea timpul tot mai anevoios de realizat. Trecuse o perioadă prea mare de la încheierea celui de-al doilea Război Mondial şi s-a produs un gol imens, o ruptură, un vid de comunicare cu trecutul nostru, o perioadă de întuneric în care n-am avut voie să spunem adevărul, să vorbim despre suferinţele noastre despre umilinţele şi nedreptăţile la care a fost supusă armata română despre istoria noastră. Dar noi am avut şansa şi curajul de a lua totul de la capăt, fiind conştienţi că ne revine o imensa responsabilitate de a realiza o lucrare cu valoare documentară" O carte de care era nevoie" şi era aşteptată de multă vreme de locuitorii comunei Răuceşti.

Ideea realizării acestei cărţi s-a născut din durerea şi lacrimile ce s-au scurs pe obrajii bătrânilor, a văduvelor de război şi al orfanilor care au suportat ororile acestui „ Război Blestemat".

Înainte de toate această lucrare documentară este o evocare a suferinţelor, un strigăt disperat şi un îndemn la neuitare. În cartea „ Războiul Blestemat" sunt prezentate date certe, verificabile şi susţinute documentar. Lucrarea se bazează pe o informare variată şi bogată în conţinut: jurnale de front privind operaţiuni militare, jurnale de campanie, memorii de război, reportaje. Din punct de vedere al istoriei Armata Română în cel de-al doilea Război Mondial, cartea vine cu unele completări cu elemente noi despre care

nu s-a scris din mai multe motive. Cartea este o alternativă la cele scrise până acum despre acest război, despre oamenii acestor locuri care au trăit cumplita tragedie.

Veterani de război sunt eroii faptelor lor pe câmpul de luptă. Ei sunt aceea care au adus mărturii nepieritoare, trăite de ei pe câmpul de bătălie. Fără contribuţia lor această carte nu era posibil să vadă lumina tiparului. Au fost adunate texte cu grade diferite de interes şi valoare.

Cel mai greu examen pe care l-am avut de trecut înainte de a mă fi aşezat la masa de scris, a fost acela susţinut în faţa supravieţuitorilor războiului care de multe ori s-au aflat între spaimă şi moarte s-au zbătut între voinţă şi neputinţă, între nedumerire şi decepţie şi s-au aruncat în braţele morţi, dar au avut zile şi au scăpat. Ei au fost aceia care mi-au acordat încredere m-au încurajat şi m-au îndrumat să încep să scriu această carte documentară de excepţie.

Am scris această lucrare de referinţă cu mintea, dar am făcut-o şi cu inima şi cu sufletul pentru oamenii de pe acest „ *meleag de jertfă şi victorii*”.

Cartea de faţă este un semnal de veghe şi un îndemn de-a nu lăsa uitarea să se aştearnă peste memoria noastră colectivă. Totodată Cartea „ Război Blestemat” constituie un mijloc de educaţie, de sădire în conştiinţa tinerei generaţii de azi şi de mâine, pentru a cunoaşte faptele de vitejie a părinţilor, bunicilor şi străbunilor care au luptat pentru o cauză sfântă; redobândirea teritoriilor româneşti, răpite prin forţă şi dictat în vara anului 1940 când România a suferit răpiri teritoriale care au însumat aproape 100 000 Km^2 cu o populaţie de şapte milioane de locuitori.

Veţi regăsi, stimaţi cititori, în paginile acestei cărţi pilde nepieritoare de vitejie şi eroism înfăptuite de fii ai satelor noastre dar şi o evocare a suferinţelor pe care le-au suportat oamenii acestor locuri în perioada celui de-al doilea Război Mondial.

Lucrarea se bazează pe o impresionantă bibliografie la zi , cu multe documente inedite sau mai puţin cunoscute.

DUMITRU STAN
PREŞEDINTE FONDATOR AL ASOCIAŢIEI
NAŢIONALE „CULTUL EROILOR”
FILIALA RĂUCEŞTI

„CARTEA DE CARE ERA NEVOIE”

DE CE ERA NEVOIE DE ACEASTĂ CARTE?

Fără îndoială că mulţi se întreabă, pe bună dreptate, asupra oportunităţii apariţiei unei cărţi ce evocă drama şi calvarul prin care a trecut comuna Răuceşti în perioada celui de-al doilea război mondial, şi vin şi susţin că editarea ei este mai mult decât bine venită, dar în acelaşi timp generaţiile de astăzi care n-au cunoscut vitejia şi sacrificiul Armatei Române pe diferite fronturi precum şi suferinţele neimaginabile ale populaţiei civile ce au trăit şi suportat grozăvia consecinţelor războiului, mai ales tineretul care nu numai că nu înţelege dar sunt şi foarte departe de acele vremuri, sunt mai puţin interesaţi.

Nu ştiu cum se face că fii ai satelor noastre, oameni de cultură, veterani de război care au fost comandanţi de arme şi alte categorii de oameni ce au fost martori şi au trăit ororile războiului, n-au putut să fi dat o carte, o monografie, o lucrare documentară în măsură să-l atragă deopotrivă pe cititorul obişnuit şi pe cel specialist.

Acum după 65 de ani de la acel cumplit război, care ne-a afectat pe toţi deopotrivă, constatăm cu surprindere şi durere în suflet că s-a produs un gol imens prin lăsarea în uitare a acelor eroi ce s-au jertfit pentru neamul românesc, sau pe veteranii, invalizii sau văduvele de război, copii rămaşi orfani şi pe toţi oamenii acestor locuri la care soarta le-a fost hărăzită să treacă prin marea conflagraţie din ultimul secol al mileniului doi.

Cartea ***„Război Blestemat”*** este absolut necesară pentru că ea este o carte de zidire sufletească, în care este depozitată o mare doză de demnitate omenească, o carte pe care citind-o te întăreşte sufleteşte. Este o lucrare de suflet, de inimă, care bine ar fi să ajungă în toate şcolile pe mâna tinerilor.

Cartea vine într-un moment când rândurile veteranilor de război şi a bătrânilor din satele noastre se răresc neîncetat. Ei se sting treptat din viaţă, ca stelele de pe cer în faptul dimineţii şi iau cu ei toate amintirile, toate suferinţele, toate durerile sufleteşti, pe care le-au trebuit să le suporte pe acest pământ.

Cei puţini, care trăiesc încă, veritabili eroi vii, se apropie şi ei de clipele „Nopţii Eterne”. Cu părul nins de caierul vremii, cu faţa brăzdată de paloşul timpului şi cu mersul gârbovit sub povara anilor, ei privesc cu îngrijorare la noi care rămânem în urma lor şi le este frică că îi vom uita curând aşa cum am făcut şi cu aceia care au plecat în necunoscut şi faptele lor de arme, umilinţele la care au fost supuşi în lagărele morţii şi întorşi la casele lor, statul nu le-a recunoscut şi acordat calitatea de veteran de război.

Acum bătrânii noştri sunt împovăraţi încă de acele evenimente din timpul războiului care le întunecă înfăţişarea când îşi aduc aminte de acele vremuri zguduitoare, care le-a schimbat cursul normal al vieţii lor. Aceşti oameni blânzi şi buni, cu suflet ales, vin şi fac un apel disperat şi ne amintesc că a sosit timpul şi ceasul să transformăm întunericul ce s-a aşternut peste ei în lumină şi adevăr – bucurie şi speranţă.

Cartea pe care o prezentăm în forma cum a fost scrisă, face o excelentă incursiune în trecutul nostru istoric, nu prea îndepărtat, cunoscut generaţiei din care au mai rămas puţini şi am trăit într-un secol foarte zbuciumat. Cartea se bazează pe o impresionantă bibliografie la zi, cu multe documente inedite sau mai puţin cunoscute. Ea reprezintă o adevărată enciclopedie a temei şi vorbeşte de trecutul nostru, un trecut de luptă şi suferinţă.

Veţi regăsi, stimaţi cititori în paginile acestei cărţi, pilde nepieritoare de vitejie şi eroism.

Am adunat în această carte toate suferinţele, lacrimile, durerea, tristeţea şi zbuciumul în care s-au aflat oamenii de pe aceste meleaguri în cel de-al doilea război mondial.

În această lucrare documentară ne întâlnim cu bunicii, părinţii, fraţii şi toţi cei care ne-au fost nouă dragi şi ne regăsim chiar şi pe noi înşine. Este o carte prin care se face un apel indirect şi chiar direct la redeşteptare, la conştiinţa noastră, a fiecăruia dintre noi, ca să nu uităm pe cei care s-au jertfit, cei care şi-au vărsat sângele, căzând pe câmpul de luptă pentru eliberarea sau apărarea teritoriilor răpite prin dictat şi prin forţă.

De aceea avem obligaţia morală să-i readucem în conştiinţa publică, mai ales generaţiei tinere de azi şi celor ce ne vor urma, să nu uităm niciodată că pe oasele strămoşilor se sprijină ţara.

Noi românii avem un crez al nostru : Credinţa în Dumnezeu şi iubirea de neam.

Ne place să credem şi năzuim către această credinţă că totuşi, la capătul drumului, lăsăm ceva în urma noastră: un nume, o casă, un copil, o carte sau măcar un pom. De fapt un strop de amintire că n-am făcut degeaba umbră pământului.

Dar noi oamenii acestor meleaguri frumoase şi mănoase, pline de legende şi istorie, pe unde a trecut acest ***„Război Blestemat”,*** lăsăm în urma noastră ***„Cartea de care era nevoie”***

Preşedintele fondator al Asociaţiei Naţionale
„Cultul Eroilor” din comuna Răuceşti
Dumitru Stan

DATORIA DE A NU UITA

ORORILE RĂZBOIULUI AU PĂTRUNS ADÂNC ÎN MEMORIA OAMENILOR DE PE ACESTE LOCURI CARE SE VOR ŞTERGE GREU SAU POATE NICIODATĂ

Marele istoric român Nicolae Iorga spunea: „Măcar să nu uităm!”, „Cine uită, nu merită!” iar Vasile Pârvan, printre altele scria: „Cei care iubesc nu uită pe cei ce nu mai sunt!”.

Din datoria de a nu uita a văzut lumina tiparului şi această minunantă carte, realizată de un localnic de-al nostru care a ştiut să adune texte, documente, mărturii cu grade diferite de interes şi valoare istorică de un tragism adânc profund ce evocă traumatismele războiului, zbuciumul, durerea, lacrimile, suferinţele, întunericul şi moartea suportate de oamenii de pe aceste meleaguri, peste care a trecut tăvălugul de foc al acestui „război blestemat”.

Meritul lui este cu atât mai mare, cu cât a avut de unul singur, de depăşit mari greutăţi făcându-şi un adevărat crez al lui pentru realizarea acestei lucrări documentare şi memorialistică care a necesitat un efort fizic şi intelectual considerabil, fiind nevoit să meargă singur în fiecare sat din comuna Răuceşti să fotografieze, să se documenteze de la oameni de baştină, veterani şi văduve de război, urmaşi ai eroilor ce mai ştiau câte ceva despre cei care au plecat şi nu s-au mai întors şi despre evenimentele tragice prin care au trecut satele noastre, în cel de-al doilea război mondial.

Autorul nu are pretenţia de a fi scris o monografie în adevăratul sens al cuvântului, cu toate acestea, cartea are suficiente elemente monografice, unele capitole fiind scrise într-un stil alert, atrăgător. Este o carte pe care o citeşti ca pe un roman, odată ce ai început să o parcurgi trebuie să o termini.

Nu ma îndoiesc că tinerii de azi şi cei care vor urma au să-şi facă cinstita datorie să o citească, fiindcă în această carte este depozitată o mare doză de demnitate omenească, iar cine va parcurge albumul fotografic al acestei cărţi şi nu va vărsa din ochi o lacrimă înseamnă că este fără inimă.

În această carte sunt adunate biografiile unor luptători, eroi şi veterani de război despre care nu s-a scris niciodată, şi sunt tentat să cred că aceşti fii ai comunei Răuceşti fuseseră uitaţi definitiv.

În calitate de îngrijitor al acestei ediţii fiind primul cititor al acestei cărţi, am fost impresionat, de pasiunea pe lângă seriozitatea pe care a depus-o în realizarea acestei lucrări.

Lucrarea îşi găseşte valenţele de referinţă în mai multe planuri. Iată de ce citirorul va desprinde din lucrare, una dintre cele mai triste şi apăsătoare perioade din istoria comunei Răuceşti, când Dumnezeu ne-a pus la grea încercare în acele zile şi nopţi de groază şi disperare. Nu ştiu dacă mai exista în acele momente vreo speranţă de viaţă în sufletul acestor fiinţe nevinovate lovite crunt de ororile războiului.

Autorul a trăit acele zile şi nopţi zguduitoare şi-a văzut cu ochii lui de copil şi de adolescent, acel război cumplit, dar şi urmările dezastruoase pe care le-au avut de suportat oamenii în acele vremuri grele ce i-au schimbat viaţa şi i-a tulburat copilăria.

Influenţa pe care a avut-o asupra lui războiul este exprimată aşa cum le-a simţit, cum le-a gândit şi ce s-a întâmplat în viaţa lui şi a acelor pe care i-a cunoscut şi le-a văzut suferinţele lor, fără a alcătui o compoziţie specifică aparte, ci direct aşa cum apar în viziunea lui acei oameni şi acele locuri pe unde a trecut tăvălugul războiului.

Posedând un bagaj suficient de cunoştiinţe în domeniul militar de război, i-a permis să ne înfăţişeze mai multe tablouri cuprinzătoare pe care le zugrăveşte într-un mod impresionant, văzute în situaţii dramatice diferite aşa cum s-a produs în timp şi în spaţiu.

Lucrarea aşa cum a fost concepută, se desfăşoară într-o anumită perioadă 1937-1947, care face o reconstituire în mod gradual şi succesiv, are un stil, o structură echilibrată şi o compoziţie specifică de război.

Cartea nu reprezintă doar un simplu reportaj de război, ea reprezintă în fapt o reconstituire o rememorare şi o înglobare a tuturor categoriilor de oameni din comuna Răuceşti care au fost angajaţi într-o formă sau alta direct în acest război, au trăit propria lor dramă şi au găsit puterea miraculoasă de a supravieţui.

Însuşi titlul cărţii este atât de semnificativ „Război Blestemat” care sugerează încrâncenarea plină de ură, împingând la blestemul forţelor destinului.

Limbajul are o mare încărcătură afectivă, o trăire sufletească, un stil aparte care descrie drama unei colectivităţi lovită de război.

Limbajul folosit de autor, refuză de la început orice sistem de organizare a modului de exprimare decât acela care dă un echilibru al lucrării în două planuri ce comunică între ele:

- un limbaj predominant al temei de război
- un limbaj al stării şi trăirii sufleteşti

De la un capitol la altul întâlnim un limbaj dur care ne menţine într-o atmosferă apăsătoare de război care uneori ne copleşeşte până la lacrimi.

„Din turlele bisericilor zburau dangătele clopotelor care în acea noapte a „Sodomei” de 8/9 aprilie 1944 arunca toată suflarea satelor noastre într-un haos şi derută totală”.

„Atunci a început drumul cel lung al „Golgotei”. Atunci oamenii de pe aceste meleaguri au fost loviţi crunt de soartă”.

„Pe Valea Morţii şi pe Câmpul Morţii au rămas sute şi mii de trupuri ale ostaşilor români striviţi de şenilele tancurilor sovietice. Peste tot se vedeau imagini de coşmar”. „Moarte şi sânge” „Glasul armelor au răpăit fără încetare”. „Vocea sângelui strigă mereu din oase şi cenuşă”. „Îngerul morţii ne însoţea peste tot”.

Aceste sentimente de groază şi disperare reprezintă o evocare a suferinţelor, izvorâte dintr-un strigăt al durerii.

La un moment dat autorul îşi dă seama că cititorul nu va putea suporta la infinit acest limbaj dur care simbolizează caracterul sinistru al războiului şi încearcă să ne introducă într-o altă temă mai blândă, aceea a simţămintelor umane, aflate în faţa propriului destin pe care îl oferă viaţa.

Ajuns în Peninsula Crimeea în primăvara anului 1944 unde se aflau blocaţi aproape 40.000 de ostaşi români, asediaţi de armata rusă şi dă peste un sergent din armata română, un fecior de pe Valea Bistriţei din Poiana Teiului, care fiind grav rănit încredinţează o scrisoare unui comandat de arme din Răuceşti, sergentului Cosău Dumitru, cu rugămintea ca acele rânduri scrise de mâna lui „Ultima scrisoare din Crimeea" să ajungă la părinţi şi la cele două surori acolo sus în Munţii Neamţului.

Iată cum reuşeşte acest erou ca în clipele cele mai grele să găsească resurse nebănuite pentru a reda tot ce simţea în acel moment, să îmbine dorul de casă, dorul de ai lui părinţi, de plaiurile natale şi cu destinul rânduit de Dumnezeu.

- Mi-e dor de tot!
  Dar mai mult mi-e dor de voi
  De când am plecat la război
  N-am mai venit înapoi
- Mi-e dor de natură cu formele şi culorile ei,
- Mi-e dor de cerul senin şi de curcubeu,
- Mi-e dor să alerg desculţ prin iarba plină de rouă!
- Mi-e dor de plaiul plin cu flori,
  De iarba cea mănoasă,
  De cântul ciocârliei în zori,
  Când tata mă lua la coasă.
  .....
  Ştiu măicuţă dragă,
  Că de când eu am plecat
  De atâta dor şi jale
  Ochii tăi de lacrimi au secat.

  N-am vrut să afli
  Draga mea măicuţă
  Că aici la război
  Din zori şi până noaptea,
  M-am logodit cu moartea.
  .....
  Poate aşa mi-au căzut sorţii
  De-am îmbrăcat cămaşa morţii.

Din Crimeea s-a întors pe meleagurile noastre pe frontul de la Tg.Neamţ unde l-a găsit un sergent din satul Răuceşti de Jos pe care îl chema Trofin I.Vasile şi lupta în pădurea Făgiţel cu Regimentul 91 „Ferdinand" din Calafat. A dorit să-l întâlnească pe sergent, dar n-a fost posibil, deoarece era chemat de comandant pentru a fi trimis într-o misiune de luptă specială.

- Măi sergente! Măi sergente!
  Nu e timpul de pierdut
  De trei zile şi trei nopţi,
  În pădurea Făgiţel
  Ruşii au făcut măcel.
  Tu cunoşti pădurea toată
  Şi-ai putea să faci un plan
  Ca să-l opreşti pe duşman.
  Ia-ţi mitraliera ta,
  Şi plutonul de puşcaşi
  Şi grupa de cercetaşi,
  Intr-n luptă de ce poţi
  Şi loveşte-i ca pe hoţi!
  .....
  La asfinţitul soarelui
  Sergentul şi camarazii lui
  Au intrat aşa cu toţii
  Tocmai în „Pădurea Morţii".

În noaptea de 23/24 aprilie 1944 a căzut erou, lovit de un glonţ rătăcit, „care-n inima lui s-a oprit".

Pentru faptele lui de arme i-a fost închinată o frumoasă baladă „Eroului de la Făgiţel". Şi autorul nu s-a oprit aici şi a mers mai departe sus pe „Bondrea" spre satul Oglinzi unde a aflat că un alt fiu al satului, sergentul Dumitroaia N.Ion (Pantilimon), nepotul haiducului Toader Pantilimon, luptă pe imaşul de la Bondrea.

Ajuns acolo pe linia frontului nu l-a găsit.

Era chemat să meargă cu grupa de observatori şi cercetaşi în avanposturi, unde acţiona Batalionul 13 Vânători de Munte din Tg.Neamţ. Comandantul l-a primit şi i-a transmis un ordin scurt şi răspicat:

- Am auzit că este un sergent viteaz
  Şi că ai mintea scuţită
  Şi eşti şi-un cercetaş de elită.
  Îmi place că eşti un luptător
  Bine legat.
- Da să trăiţi Domnule Comandant!
- Ne aflăm în zona de război
  Şi ruşii au ocupat
  Poziţii strategice noi:
  Pe „Vârful Steagului"
  Pe „Bâtca" la cota 493
  La „Brădişi" şi „Dealul Crucii"
  Peste tot au puncte de observare
  Şi stau cu ochii pe noi
  Să vadă orice mişcare.
- Vei primi o misiune

Dificilă şi grea:
- Preiei comanda plutonului
De observatori, cercetaşi înaintaşi
Şi ocupi poziţii în avanposturi
În faţa liniei noastre de apărare
Pe aliniamentul:
Bondrea, Zănească până în deal
În sus pe Buburuzi
Aproape de Băile Oglinzi
.....
Era o dimineaţă de mai
Şi era sărbătoare „Sfinţii Împăraţi”
Iar peste „Culmea Pleşului”
Se auzeau clopotele
De la Mânăstirea de Neamţ
Sergentul nostru mergea în inspecţie
Prin tranşee şi bordeie
Pe linia frontului de pe imaş
Şi cercetaşii ruşi s-au interesat
Şi lunetiştii ruşi l-au observat
Şi pe loc l-au executat.
Două gloanţe au trecut prin pieptul lui
Şi pe loc a decedat,
Iar camarazii lui
Pe braţe l-au purtat
Şi l-au dus la Batalion
Şi l-au înmormântat cu onor.

În ziua de 21 mai 1944 la orele 10 dimineaţa bravul erou, sergent Dumitroaia Ion, nepotul haiducului Pantilimon, cade pe imaşul de la Bondrea. Pentru faptele lui de vitejie i-au fost închinate aceste frumoase versuri din „Balada Eroului de la Bondrea”.

Aceste balade dedicate celor doi eroi, fii ai comunei Răuceşti, care au luptat dându-şi jertfa supremă pentru apărarea satelor noastre şi a ogorului strămoşesc, înfăţişează două portrete de o rară demnitate bărbătească, care succedă ritmic într-o construcţie simetrică şi are o mare varietate de sentimente umane ce se regăsesc în cele două creaţii populare trăite şi de oamenii de pe aceste locuri.

Moartea nu-i sperie pe cei doi eroi şi chiar o acceptă cu ochii deschişi cu demnitate, pentru că ei luptau pentru o cauză dreaptă şi sfântă – aceea de apărare a locurilor natale. Această datorie ostăşească de a nu da înapoi în faţa morţii reiese din versurile următoare:

„A intrat aşa cu toţii
Tocmai în „Pădurea Morţii”
Şi auzi în noapte
Mişcări de trupe în vale

Şi simţi în jurul tău
Cum moartea îţi dă târcoale
Poate aşa mi-au căzut sorţii
De-am îmbrăcat cămaşa morţii”.

Cartea este un călduros omagiu adus de către autor tuturor eroilor, fii ai satelor noastre care şi-au dat tributul de sânge, pentru apărarea patriei, care a preferat să moară decât să-ţi trădeze ţara sau să cedeze în faţa duşmanului cotropitor.

Pilde grăitoare o reprezintă cei doi fii ai comunei Răuceşti:”Eroul de la Făgiţel” şi „Eroul de la Bondrea”.

Felicităm autorul pentru realizarea acestei lucrări documentare de excepţie

„Cartea de care era nevoie”
„Candela Speranţei noastre de a nu uita trecutul nostru”.

Ediţie îngrijită de
profesor de Limba şi Literatura Română
Maftei Gheorghe

CULTUL EROILOR LA ROMÂNI

„NEAMUL DEVINE ETERN PRIN CULTUL EROILOR”

NICOLAE IORGA

„GRADUL DE CULTURĂ ŞI CIVILIZAŢIE AL UNUI POPOR SE VEDE ÎN FELUL CUM ŞTIE SĂ-ŞI CINSTEASCĂ EROII”

DR.VASILE SAFTU - BRAŞOV 1921

Şi românii au ştiut totdeauna să-şi cinstească eroii, înaintaşii, luptătorii pentru binele neamului.

Cultivarea patriotismului pleacă de la respectul faţă de neam şi ţară, de tradiţii şi trecut şi transmiterea acestei sacre moşteniri generaţiilor viitoare.

Cum poate fi cultivat mai bine şi mai armonios acest sentiment decât prin „CULTUL EROILOR”.

Societatea Naţională „Cultul Eroilor” din România a fost înfiinţată în 1919 după încheierea primului război mondial (1916-1919) sub denumirea de „Societatea Mormintele Eroilor căzuţi în Război”, apoi din 1927 devine „cultul Eroilor”.

Din iulie 1940, aceasta s-a transformat în „Aşezământul Regina Maria pentru Cultul Eroilor”. Acest organism a funcţionat până în anul 1948, când printr-un decret-lege al conducerii regimului comunist, a fost desfiinţat. Abia după patru decenii, în 1991, la iniţiativa unui grup de ofiţeri în rezervă, s-a constituit „Comitetul Naţional pentru Restaurarea, Îngrijirea Mormintelor şi Cimitirelor Eroilor”, care în 1997, a revenit la „Asociaţia Naţională Cultul Eroilor”. Asociaţia funcţionează sub patronatul ministerului Apărării Naţionale şi al Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române, preluând obiectivele vechiului „Aşezământ Regina Maria pentru Cultul Eroilor”

În comuna Răuceşti, în anul 2002, din iniţiativa unui grup de veterani de război şi a unor oameni de suflet cu respect faţă de eroii din satele noastre au pus bazele primei Asociaţii naţionale „Cultul Eroilor”, unde ca preşedinte a fost ales Dumitru Stan. În prezent filiala are un număr de aproape 500 membri şi simpatizanţi.

Preşedinte fondator

Al Asociaţiei Naţionale„Cultul Eroilor”
Filiala Răuceşti
Dumitru Stan

Pentru cei ce protejează trecutul nostru trebuie să cântărească bine lucrurile, să nu răscolească sufletele şi suferinţele oamenilor – pentru că este foarte greu de suportat, mai ales pentru aceia care au trăit acele vremuri cumplite în timpul celui de-al doilea război mondial.

A fost foarte greu pentru serg.(r) Dumitru Stan – care a făcut parte din Regimentul 176 Artilerie Antiaeriană Târgu Jiu – să reconstituie toate suferinţele, lacrimile, durerea şi amarul, foametea şi mizeria, întunericul şi moartea ce s-au abătut asupra acestor oameni nevinovaţi din comuna Răuceşti, fără să le răscolească amintirile peste care a început să se aştearnă uitarea.

Până la urmă a trebuit să asculte vocea sângelui vărsat pe câmpurile de luptă de străbunicii, bunicii, părinţii şi fraţii noştri ce se ridică din ***„oase şi cenuşă”*** şi strigă mereu neîncetat şi ne îndeamnă la neuitare.

El a trăit şi a văzut cu ochii lui de copil cumplitul război din zona Târgului Neamţ şi comuna Răuceşti din anii 1944-1945 când îngerul morţii ne însoţea peste tot.

Ideea de a scrie o carte despre acest „Război Blestemat” a venit de la străbunii lui care luptaseră în cele trei războaie.

Străbunicul lui Grigore Stan a luptat în Războiul de Independenţă 1877-1878, bunicul de pe mamă caporal Petreanu Petrea a luptat în primul război mondial 1916-1919, unchiul de pe tată sergent Stan C. Ion a căzut erou la Budapesta în 6 august 1919 şi unchiul de pe mamă sergent Petreanu P. Ion căzut la Carei în 20 octombrie 1944.

Pentru el Istoria Armatei Române este mai mult decât o pasiune, mai degrabă un crez al lui de care nu se poate despărţi.

Nu întâmplător este preşedintele Filialei „Cultul Eroilor” din comuna Răuceşti.

Primăria comunei Răuceşti i-a acordat titlul de „Cetăţean de Onoare” pentru că a avut răbdarea şi puterea să adune şi să aşeze pe hârtie o perioadă foarte zbuciumată când deasupra localităţii noastre s-au abătut norii negri ai războiului.

Timpul vindecă rănile dat pentru comuna Răuceşti rănile încă nu s-au vindecat.

Primarul com. Răuceşti
Profesor APOSTOAE ILIE

CAPITOLUL I
UITAREA SE AŞTERNE PESTE MEMORIA NOASTRĂ

Războiul a trecut de mult peste noi, dar lacrimile încă nu s-au uscat de pe obrazul nostru, candela pâlpâie într-un colţ, sub o icoană de lemn îngălbenită de vreme, clopotele tot mai bat la zi de pomenire, iar femeile îndoliate coboară pe cărări, grăbite spre biserica din vale, ducând în mână, colaci, prescură, untdelemn, vin, lumânări şi tămâie, legate într-o năframă de in şi cu cea mai firească faptă creştinească, cu dragoste sufletească, merg să înalţe rugăciuni pentru cei ce-au căzut pe câmpurile de luptă.

Bătrânii cu obrajii veştejiţi, gârbovi, bolnavi, cu ochii umezi ies la marginea satului cu nepoţii de mână, privesc în zare, in depărtări şi tot speră că poate într-o bună zi fiii lor, daţi dispăruţi, în marile bătălii sau luaţi prizonieri şi duşi în lagăre, se vor întoarce de la război. Dar n-au venit în acea zi şi nici în ziua următoare şi din nou merg la marginea satului şi aşteaptă mereu, mereu….

Acum nu mai are cine să iasă la marginea satului, nici femeile nu se mai văd coborându-se de pe coasta dealului alergând în grabă spre biserica din vale la zi de pomenire, pentru că nu mai sunt, au plecat cu toţii acolo sus să se întâlnească cu cei dragi, pe care nu i-au mai văzut, de când au plecat la război. S-au dus cu speranţa în gând să-i poată vedea, să-i privească pentru o clipă, doar atât, că nimic nu se mai poate schimba din ceea ce a rânduit Dumnezeu.

Au rămas pădurile, dealurile, păşunile, luncile, văile şi râurile pe unde se văd denivelările de pământ ca nişte cicatrice încă nevindecate, în sufletele şi ogoarele noastre. Sunt urmele lăsate de război pe unde au fost săpate tranşeele, cuiburile de mitralieră, gropi circulare anti-tanc, avanposturi, puncte de observare, lucrări speciale de amplasamente pentru artileria grea şi aruncătoare, depozite de muniţii, şanţuri şi canale anti-car, cazemate cu patru guri de foc, fortificaţii cu valoare strategică, toate acestea reprezentau o adevărată fortăreaţă de nepătruns.

Păşind peste planurile de luptă şi de apărare tehnico-tactice ale căror urme se văd şi în zilele noastre şi privindu-le în ansamblul lor, îţi dai seama că pe raza comunei Răuceşti s-au dat lupte grele în cel de-al doilea război mondial.

Un mare om de arme martor al acelor vremuri grele spunea:” Cu cât ne depărtam mai mult de cel de-al doilea război mondial, cu atât

credem că ştim totul despre el. Aceasta este marea noastră greşeală, a celor care au cunoscut şi au trăit vitregiile lui, dar şi a acelor care n-au cunoscut mirosul prafului de puşcă."

„Este bine ca generaţiile prezente şi viitoare să cunoască nu numai vitejia şi sacrificiul Armatei Române pe diferite fronturi, dar şi suferinţele inimaginabile ale celor care supravieţuind calvarului confruntărilor zilnice cu moartea, au trăit grozăvia consecinţelor războiului".

Războiul a fost dur şi crud, el n-a cunoscut mila şi ne-a afectat pe toţi deopotrivă. Războiul a lăsat urme adânci în sufletul şi inimile noastre care se vindecă foarte greu sau poate niciodată.

Mulţi dintre noi am fost martorii acelor zile şi nopţi copleşitoare, de groază de-a dreptul zguduitoare care ne-au adus atâtea suferinţe, sărăcie, foamete, tristeţe şi disperare.

Legăturile cu trecutul nostru sunt aruncate în uitare, iar reconstituirea acelor vremuri zbuciumate devin pe zi ce trece tot mai anevoios de realizat, în condiţiile când oamenii sunt copleşiţi de grija zilei de mâine şi generaţia tânără se îndreaptă cu precădere dincolo de hotarele patriei pentru a-si găsi un viitor mai bun, lăsând în urmă pentru o altă dată să aştearnă pe hârtie acei ani grei de război care s-au abătut asupra oamenilor din comuna Răuceşti, pentru care au dat mari sacrificii de sânge, au fost îngenuncheaţi, umiliţi şi strămutaţi din vatra străbună.

A întoarce spatele trecutului nostru înseamnă a lăsa ca uitarea să se aştearnă peste memoria noastră colectivă. Dar oricât am încerca să uităm nenorocirile care au venit peste noi în anii războiului, aşa cum se revarsă apele învolburate, dezlănţuite de pe munţi şi dealuri si mătură tot ce întâlnesc în cale, totuşi nu putem, nu avem dreptul să uităm, să trecem peste toate câte ni s-au întâmplat nouă.

Nu pot să nu-mi amintesc despre cel care a fost colonelul Obreja T. Vasile, participant cu arma în mână în cel de-al doilea război mondial şi care a încercat în ultimii ani de viaţă să scrie o lucrare numită „Memorii de război" pe care n-a apucat să o termine. El scria aşa; „Amintirile noastre au rămas tot acolo, în depărtări, în tranşee, sub arşiţa dogoritoare a soarelui, sau sub ploile interminabile, gerurile năprasnice insuportabile sau acele imagini şocante ale morţii şi groazei din marile bătălii, care ne apasă mereu şi vin în faţa noastră şi nu le putem uita, pentru că au fost scrise cu lacrimile şi cu sângele ostaşilor români".

Ca o mărturie a trecutului nostru din cel de-al doilea război mondial stau urmele lăsate de marea fortăreaţa de nepătruns de la

porţile Depresiunii Târgului Neamţ în hotar cu localitatea Răuceşti, ce se desfăşoară de la nord de Băile Oglinzi, trece peste Buburuz, şoseaua Târgu Neamţ- Fălticeni, Pârâul Ursului-Davidescu, coboară imaşul comunal, traversează drumul Răuceşti-Tg. Neamţ, apoi se lasă spre stâna lui Oprea, traversează şoseaua Tg. Neamţ –Paşcani, trece peste râul Ozana (Neamţ) până la pădurea Blebea-Boiştea.

Rămăşiţe dintr-o cazemată din faţa Băilor Oglinzi

Fragment din cazemata de pe dealul “Buburuz” Oglinzi(plan apropiat)

Cazemată de lângă drumul comunal Răuceşti – Tg.Neamţ

Cazemata din faţa Băilor Oglinzi (Lângă drum)

Fragmente dintr-o cazemată de la “Buburuz” Oglinzi (plan îndepărtat)

Cazemate pe islazul de la Tg. Neamţ
Lângă drumul ce vine de la Răuceşti

Fragmente dintr-o cazemată de la “Buburuz”
Oglinzi(plan îndepărtat)

Şanţ ANTI-CAR ce traversează drumul
Răuceşi-Tg.Neamţ

Şanţ ANTI-CAR ce traversează
şoseaua Tg.Neamţ-Fălticeni

Au trecut mulţi ani de la încheierea celui de-al doilea război mondial, s-a prăbuşit imperiul răului, s-au dus ruşii sovietici, dar foarte puţini dintre noi au avut curajul sau posibilitatea să spunem adevărul despre participarea armatei române pe frontul de est, pentru eliberarea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Ţinutul Herţa, dar şi pe frontul de vest pentru eliberarea Ardealului de sub ocupaţia trupelor hitleristo-hortyste.

Generaţiile care au venit după război au trebuit sa înveţe istoria patriei după manuale în care adevărurile despre intrarea armatei române in cel de-al doilea război mondial au fost trunchiate, denaturate sau trecute sub tăcere în mod intenţionat.

Aşa se explică şi că o parte din tineretul zilelor noastre nu mai este interesat de istoria armatei române, sau poate nu sunt înţelese sacrificiile de sânge ale ostaşilor români pentru reîntregirea hotarelor patriei şi a neamului românesc, şi mereu îşi pun întrebarea: „ Oare de ce a fost nevoie ca ostaşul român să-şi lase plugul în brazdă cu boii înjugaţi la jug, părinţii, femeia şi copiii plângând în prag, să pună mâna pe armă şi să plece la război?”

Pentru a găsi răspunsul trebuie să ne întoarcem înapoi la începutul anilor 1938-1939, ca să vedem contextul internaţional, deosebit de dificil, în care se află România, context marcat de agresiunile naziste si fasciste.

CAPITOLUL II
ROMÂNIA ÎN PREAJMA DECLANŞĂRII CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Încă nu trecuseră nici 20 de ani de la terminarea primului război mondial şi de la ziua cea sfântă, 1 Decembrie 1918, când la Alba-Iulia Adunarea Constituantă a aprobat solemn Unirea cu România a tuturor teritoriilor de peste munţi si dintre Prut şi Nistru şi iată că, în centrul Europei se auzeau "zăngănitul armelor" care prevesteau declanşarea celui de-al doilea război mondial.

La sfârşitul anului 1937 şi începutul anului 1938 situaţia internaţională s-a agravat prin Constituirea Axei formate din ţările: Germania, Japonia şi Italia, state care promovau ascensiunea fascismului şi nazismului şi prin aceasta a făcut ca pe cerul lumii să se adune norii negri ai războiului.

Prin alipirea Austriei de către Germania şi ocuparea la 15martie 1939 a Cehoslovaciei, tot către Germania, hitleriştii obţineau controlul asupra unei importante părţi a bazinului dunărean şi şi-au asigurat o poziţie strategică foarte favorabilă pentru iniţierea altor acte de agresiune în centrul Continentului ce au avut consecinţe negative pentru România care era ameninţată de la o zi la alta.

Odată cu ocuparea Cehoslovaciei de către Germania, România a pierdut contractul de livrare de armament pe care îl avea cu guvernul cehoslovac.

În aceste condiţii guvernul român a încheiat acorduri economice cu Anglia şi Franţa pentru livrarea de armament şi echipament militar cerut de armata română.

Între timp armatele germane înaintau în Danemarca, Norvegia şi Ţările de Jos: Belgia şi Olanda, care în decurs de trei luni au capitulat. Marile Puteri din Europa erau foarte aproape de cel mai distrugător război din istoria omenirii, încercând să-şi apere propriile interese.

Datorită împrejurărilor în care se află România, guvernul a trebuit să ia măsuri urgente în vederea pregătirilor de luptă a armatei române care la sfârşitul anului 1938-1939 era depăşită tehnic şi tactic şi nu putea face faţă în caz de urgenţă, cu toate că ostaşii români au dat dovadă de vitejie în primul război mondial.

În acest scop s-au stabilit următoarele măsuri:

- Organizarea armatei după noile cerinţe care să facă faţă într-un război modern;

- Înfiinţarea de noi şcoli superioare de război pentru ofiţeri cu durata de 2-3 ani.

Structurarea armatei pe specialităţi şi cooperarea inter-arme a dus la reorientarea Industriei şi Economiei româneşti la acea perioadă, în producerea de echipamente şi materiale pentru dotarea armatei, precum si organizarea detaşamentelor de premilitari unde să fie cuprinşi tineri între 16 ani împliniţi până la 21 ani, când urmau să fie încorporaţi în armată.

Soldaţii români din contingentele 35,36,37 şi 38 care urmau să fie lăsaţi la vatră vor fi menţinuţi sub arme.

Revizuirea contingentelor de rezervişti de la cei născuţi în anul 1904 până la cei născuţi în anul 1912 inclusiv, adică contingentele 26,27,28,29,30,31,32,33,34 şi înmânarea ordinelor de chemare având consemnul: galben cu o stea, verde cu doua stele, roşie cu trei stele. Ordinele de chemare aveau consemnul codificat foarte greu de descifrat. .

În toamna anului 1938 şi primăvara anului 1939 au mai fost încorporate încă două contingente, cei născuţi in anii 1917-1918.

Tineretul născut în perioada 1919-1923 a fost cuprins in detaşamentele de premilitari şi instruit de învăţătorii locotenent major Cozma Gheorghe, locotenentul Enea Ion şi sergenţii lăsaţi la vatră.

Programul de pregătire a premilitarilor era complex apropiat de cel al militarilor care îl executau pe câmpurile de instrucţie. La încorporare odată cu împlinirea vârstei de 21 de ani aceşti tineri care parcurgeau programul de pregătire se adaptau foarte repede la condiţiile dure, cerute militarilor în termen.

La jumătatea anului 1939 România menţinea sub arme: 6 contingente din trupele combatante, 9 contingente de rezervişti care primiseră ordin de chemare şi 5 contingente care făceau parte din detaşamentele de premilitari.

În acel moment, 20 de contingente de la cei născuţi în anul 1904 până la cei născuţi în 1923, toţi au fost puşi în stare de alertă.

În întreaga Europă situaţia devenea pe zi ce trecea tot mai tensionată.

În ciuda neutralităţii sale declarate, România se înţelesese cu Aliaţii chiar în preajma declanşării războiului, ca instalaţiile petroliere de la Ploieşti să fie distruse în caz de invazie din partea Germaniei, iar acest lucru să fie realizat printr-o operaţiune comună a britanicilor, francezilor şi românilor.

Inginerii companiilor petroliere ar fi asigurat pregătirea tehnică; distrugerea propriu-zisă urma să fie făcută de trupele de geniu britanice

şi de către trupele franceze. La fel ca şi în primul război mondial, Armata Română avea misiunea să-l blocheze pe inamic (Germania) în afara văii Prahova până la sfârşitul operaţiunii.

Puţurile urmau să fie distruse prin introducerea în tuburi a unui dispozitiv acţionat electric; odată tuburile deteriorate, nemţii ar fi fost obligaţi să sape noi puţuri; în România nu au fost folosite aceste dispozitive; invazia nu a avut loc niciodată cu toate că germanii soseau în număr foarte mare, trecându-şi armele în mod ilegal peste frontieră în cisterne goale.

Nemţii au descoperit această operaţiune de sabotaj pusă la cale de români cu sprijinul britanicilor si francezilor şi au trecut la o acţiune de alertă.

Germania a observat că România este sprijinită de Anglia şi Franţa şi ne-a avertizat că nu mai putem conta pe democraţiile occidentale şi trebuie să acceptăm o apropiere de Germania.

In aceste împrejurări s-a negociat tratatul economic româno-german semnat la 23 martie 1939.

Eşecul negocierilor politice şi militare anglo-franco-germane din vara anului 1939, în care Guvernul Român şi opinia publică îşi pusese mari speranţe, care ar fi putut bara acţiunile agresive ale Germaniei şi aliaţilor săi, i-a dat mână liberă lui Hitler spre Polonia şi nordul Europei, iar lui Stalin să obţină maximum de avantaje.

Urmare eşecului acestor tratative, Germania i-a comunicat Uniunii Sovietice că este dispusă să încheie un pact de neagresiune, în condiţiile puse de sovietici. În aceste condiţii, la 23 August 1939 Germania şi Uniunea Sovietică au semnat la Moscova Pactul de neagresiune la care s-a adăugat „Protocolul adiţional secret privind delimitarea sferelor de influenţă între cele două părţi contractante”.

În articolul 3 al Protocolului adiţional secret se scria:” În privinţa sud-estului Europei, din partea sovietică este subliniat interesul pentru Basarabia”. Atâta tot şi nimic mai mult. Imprecizia formulării articolului va costa România foarte mult şi vom vedea urmările.

Efectul imediat al pactului Sovieto-German sub numele de „Pactul Ribbentrop-Molotov” ca şi a protocolului secret a fost atacul german asupra Poloniei din dimineaţa zilei de 1 septembrie 1939, la Marea Baltică, la portul Gdansk şi astfel s-a declanşat cel de-al doilea război mondial.

La 3 septembrie 1939 Franţa şi Anglia au declarat război Germaniei, însă acţiunile lor militare au fost lipsite de fermitate, şi până la urmă vor cădea şi ele victime ale agresiunii fasciste.

Cercul în jurul României se strângea tot mai tare, izolarea sa politică pe plan internaţional era acum evidentă. Conjunctura internaţională tot mai încordată şi creşterea curentelor politice româneşti care tindeau spre apropierea de Germania a făcut ca situaţia României să devină, pe zi ce trece, foarte gravă.

După atacarea Poloniei de către Germania, nu mai avea alte speranţe în plan diplomatic şi se vedea silită să ia măsuri de apărarea ţării.

Până la sfârşitul anului 1939 şi începutul anului 1940 Guvernul Român, prin generalul Ion Antonescu, dă ordin de mobilizare a armatei române.

Încep concentrările, unde au fost chemaţi sub arme aproape toţi bărbaţii apţi de luptă cuprinşi între 21 de ani şi 42 de ani. Într-o primă etapă au fost concentrate 9 contingente din rândul rezerviştilor născuţi între anii 1904-1912 şi s-a încorporat şi contingentul 41 născuţi în anul 1919.

La acea dată România avea sub arme 16 contingente şi dispunea de un efectiv de peste 1.000.000 de soldaţi şi ofiţeri din trupele combatante pe care putea conta în orice moment.

Au mai fost revizuite încă 8 contingente dintre cei născuţi în perioada 1896-1903, contingentele 18-25 la care li s-au înmânat ordinele de chemare si care urmau să facă parte din trupele necombatante.

Succesele militare obţinute de Germania, după ofensiva din mai 1940 pe frontul de vest, presiunile naziste si ale extremei drepte din România, dorinţa regelui Carol al –II-lea de a-şi salva tronul au determinat o reorientare în politica externă a ţării noastre.

Abandonarea neutralităţii şi promovarea unei politici de apropiere de Germania echivala cu subordonarea României pe cale paşnică.

La 3 Iunie 1940, Gafencu a fost înlocuit din funcţia de ministru român de externe cu germanofilul Gigurtu, care în câteva săptămâni a devenit prim - ministru. Lui Gafencu i s-au făcut bagajele, dându-i-se conducerea Legaţiei române la Moscova.

La 10 iunie 1940, Italia a declarat război Marii Britanii şi Franţei; pe data de 14 iunie 1940 nemţii ocupă Parisul. La 22 iunie 1940 s-a semnat armistiţiul franco-german. În iunie 1940 România pierduse toate ţările prietene. Întreaga Europă occidentală, cu excepţia Angliei, fusese ocupată.

Românii au pierdut în Franţa singurul prieten adevărat pe care l-a avut printre marile puteri. La vestea căderii Franţei, românii au izbucnit în lacrimi în plină stradă.

CAPITOLUL III
ROMÂNIA VICTIMĂ A FORŢEI ŞI DICTATULUI DIN VARA ANULUI 1940 (28 iunie - 7 septembrie)

Între iunie şi septembrie 1940, teritoriul ţării a fost redus cu aproape o treime; acele trei luni au fost dintre cele mai grele din întreaga istorie frământată a României.

Înainte ca noi, cei din România, să ne fi revenit după dezastrele din Europa occidentală, Rusia, ca nu cumva Germania să i-o ia înainte şi să ocupe ţara noastră, la 26 iunie 1940, la orele 22 ministrul de externe al Uniunii Sovietice V. M. Molotov i-a înmânat ambasadorului României la Moscova ultimatumul sovietic, că i se dădeau României douăzecişipatru de ore pentru a accepta cedarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord.

Gafencu şeful Legaţiei române la Moscova a încercat fără succes să afle dacă, în august 1939, Ribbentrop şi Molotov discutaseră pretenţiile Rusiei asupra Basarabiei. România nu cunoştea ce prevedea Protocolul secret adiţional privitor la Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa.

Românii erau îngroziţi, Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa fuseseră ale Moldovei timp de mai bine de patru secole.

Cu toate încercările guvernului român de a purta un dialog cu partea sovietică, referitor la aceste pretenţii absurde, guvernul sovietic nu a admis nici un fel de discuţii, şi în noaptea de 27/28 iunie 1940 o nouă notă ultimativă, care prevedea:" în curs de 4 zile, începând de la ora 14 – după ora Moscovei – la 28 iunie, să se evacueze teritoriul Basarabiei şi Bucovinei de Nord, de trupele româneşti.

În ziua de 28 iunie 1940, armata sovietică a intrat în Basarabia şi în Nordul Bucovinei, ocupând aceste străvechi teritorii româneşti; fără a mai respecta termenul de evacuare de 4 zile.

Mai mult decât atât, la 19 Iulie 1940, trupele sovietice au pătruns şi în fostul Ţinut Herţa – pe atunci parte a judeţului Dorohoi – care în întreaga lui istorie nu s-a aflat niciodată sub vreo stăpânire străină.

Ţinutul Herţa a făcut parte în mod neîntrerupt din Moldova vreme de 500 de ani, apoi din România până în anul 1940.

În vara anului 1940, în Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa, se aflau dislocate trupe româneşti care erau organizate pe diferite specialităţi; Regimentul 6 Grăniceri Chişinău, Regimentul de grăniceri Cernăuţi, Regimentul 16 artilerie de la Herţa, Regimentul 2 Artilerie antiaeriană Tighina, Regimentul 27 şi 28 infanterie Chişinău şi

alte formaţiuni militare ale Jandarmeriei române, echipamente şi materiale de război.

În dimineaţa zilei de 29 iunie 1940, au apărut primele tancuri sovietice şi a somat pe ostaşii români să predea tunurile de artilerie grea de la regimentul 4 Bacău. Artileriştii români au refuzat să predea armamentul, dar nu au avut timp să organizeze lupta de rezistenţă, deoarece ostaşii ruşi au deschis focul şi au omorât trei ofiţeri români şi soldaţi care încercau să se opună.

Peste tot armata română a fost alungată şi hărţuită până a trecut Prutul.

Prin cedarea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Ţinutul Herţa, România pierdea un teritoriu de 50.762 km², cu o populaţie de 3.915.000 locuitori în majoritatea lor români.

La 11 iulie 1940 primul ministru al guvernului român, Ion Gigurtu, a făcut cunoscut că România a hotărât să se retragă din Societatea Naţiunilor.

În aceste condiţii, Hitler a apreciat că a sosit momentul satisfacerii pretenţiilor teritoriale ale Ungariei şi Bulgariei pe seama României.

La 30 august 1940, arbitrajul cunoscut în România ca Dictatul de la Viena, a stabilit ca trupele române să evacueze nord –vestul Transilvaniei în decurs de două săptămâni şi ca populaţia locală să poată opta în următoarele şase luni pentru cetăţenia ungară. Prin ordinul dictat de la Viena a fost desprins din trupul României un teritoriu de 42.243 km² cu o populaţie de 2.607.007 locuitori; majoritatea fiind români.

Pierderea unei părţi atât de mare din teritoriul Transilvaniei, fără să fi tras un singur foc de armă, a fost considerată drept o ruşine naţională.

Mulţi români credeau că arbitrajul de la Viena era rezultatul unei înţelegeri secrete între Berlin şi Moscova. Se înşelau. Ministrul de externe al Uniunii Sovietice nu a fost informat despre arbitraj până la 31 August 1940 şi a considerat garantarea noilor frontiere ale României ca fiind îndreptată împotriva Rusiei.

Această problemă esenţială în deteriorarea relaţiilor ruso-germane a fost primul semn care va conduce la invadarea Uniunii Sovietice şi avea să se dovedească atât de dezastruoasă pentru România.

Bulgaria, un alt pretendent la teritoriul din Dobrogea încă de la 1878 după încheierea primului război mondial a găsit momentul să revendice Cadrilaterul,

Convorbirile cu Sofia au început la 19 august şi la 7 septembrie 1940, care au dus la semnarea tratatului de frontieră Româno-Bulgare de la Craiova. Când trupele bulgare au ocupat sudul Dobrogei, românii au regretat în mod deosebit pierderea Balcicului, unde mergea regina Maria, una din casele ei preferate şi unde la cererea ei, îi fusese îngropată inima. Dar resentimentul faţă de Bulgaria era mai mic, Ungaria era de departe un inamic mai periculos.

Între iunie şi septembrie 1940, teritoriul României a fost redus cu aproape o treime. Acele trei luni au fost dintre cele mai grele din întreaga istorie frământată a ţării.

Şeful Statului Major a spus atunci că armata română era gata să lupte, dar că avându-se în vedere cele trei fronturi pe care trebuia să le apere împotriva ruşilor, ungurilor şi bulgarilor, nu era de aşteptat ca ea să poată rezista mai mult decât o lună fără ajutorul Franţei şi Angliei care nu mai puteau să ne susţină la acea dată.

În acest moment greu, România s-a găsit singură fără nici un singur ajutor din afară.

Poporul român a trăit o adevărată dramă naţională.

După pierderea Basarabiei, a nordului Bucovinei şi Ţinutul Herţa, iar Ungaria a muşcat pentru a doua oară din trupul Transilvaniei, pe teritoriul românesc dintre Prut şi Nistru şi Ardealul de Nord ocupat în vara anului 1940, autorităţile sovietice şi hortyste s-au dedat la acte de terorism inimaginabile împotriva populaţiei româneşti majoritare.

Din Basarabia mii de români au fost siliţi să plece în Siberia, de unde majoritatea nu s-au mai întors. De asemenea, în nord-vestul Transilvaniei, chiar în luna septembrie 1940 hortiştii au săvârşit atrocităţi asupra populaţiei române fără precedent.

Durerea românilor a fost nespus de mare şi majoritatea dintre noi nu mai credeau la acea dată că vom mai trăi să vedem România în vechile hotare consfinţite la Alba Iulia de Marea Unire din 1918 şi să fim stăpâni în ţara noastră.

Ajunge o vreme când trebuie să muşti cu durere din pământul pe care îl aperi sau îl dezrobeşti, unde se află fraţii noştri de peste Prut, din Transilvania şi din Dobrogea ce sunt în pericol şi să simţi datoria să mergi şi să lupţi să-i salvezi şi să le redai demnitatea de român.

Însă pentru aceasta trebuie să ai în inimă dragostea de glia natală, de scumpa ta ţară şi dacă este nevoie să stropeşti cu sângele tău pământul strămoşesc.

Şi iată că din durere şi lacrimi şi din strigătul disperat al fraţilor de sânge ce se auzea de pe teritoriile româneşti-ocupate de sovietici şi hortişti,- care nu mai puteau suporta jafurile, deportările, umilinţele şi

crimele săvârşite asupra lor, s-au născut aceste versuri în vara anului 1940;

Plânge Ardealul şi Dobrogea
Plânge Bucovina mea
Plânge Basarabia.
Din Hotin la Cernăuţi
Românii sunt surghiuniţi
Din Soroca în Horhei
Românii sunt vai de ei.
De la Bălţi până-n Tighina
Şi din Herţa până la Bug
Fraţii noştri trag în jug
De la Tisa la Chilia
Plânge toată România

Sai române nu mai sta!
C-ai depus un jurământ
Să aperi pământul sfânt.

Iată răspunsul pe care îl aştepta tânăra generaţie la întrebarea pusă de ei;

De ce a fost nevoie ca românul să lase plugul în brazdă, cu boii înjugaţi la jug şi să pună mâna pe armă să plece la război?

Mergând mai departe vom vedea că în anul 1940 a fost anul de jertfă al poporului român. Părăsită de marile puteri occidentale – ele însele victime ale politicii agresive a Germaniei hitleriste, înconjurate de ţări neprietene cum au fost Rusia, Ungaria sau Bulgaria, România a fost supusă unor permanente ameninţări; suferind importante mutilări teritoriale, cedând prin forţă şi dictat o suprafaţă de circa 100.000 km², pe care trăiau aproape 7 milioane de locuitori, majoritatea români.

Aceste tragedii ale naţiunii române din anul 1940 aveau să fie doar începutul dezastrului ce a urmat în anii războiului.

Evenimentele din România se succedau cu mare rapiditate dând emoţii mari poporului care se afla complet dezorientat.

După ce Germania nazistă şi-a atins toate planurile de ocupare a Europei occidentale, Hitler a elaborat în ultima etapă planul de subordonare a României pe cale paşnica. Nemţii aveau în vedere pe Ion Antonescu ministrul de război renumit pentru cinstea şi devotamentul lui faţă de armată. „Cred că am găsit în el omul potrivit pentru conducerea guvernului român” a declarat regele Carol al-II-lea referindu-se la propriul său şef de stat major Ion Antonescu.

Antonescu i-a spus regelui că acceptă oferta cu condiţia să devină şeful statului şi sa-i fie transferate unele din prerogativele regale.

Regele, conştient că nu se bucură practic de nici un sprijin în ţară, în cele din urmă a acceptat înfrângerea.

Astfel, la 5 septembrie 1940 Regele Carol al-II-lea abdică de la tronul ţării, iar a doua zi pe 6 septembrie 1940, prinţul Mihai, un tânăr timid de 18 ani, cu înclinaţii muzicale, cu o voinţă puternică, dar despre care se spune că-l interesează mai mult motoarele de avion decât politica, a depus jurământul ca rege al României.

Printr-un decret semnat de proaspătul rege Mihai I, în vârstă de numai 19 ani, se sporeau puterile generalului Antonescu. În asemenea împrejurări Ion Antonescu devine cel mai puternic om în stat, iar pe plan extern subordonează România intereselor Germaniei.

Un lucru a devenit în curând clar; cu Antonescu la putere Germania ar avea mână liberă în România. Ceea ce nu ştia poporul român era că la 20 septembrie 1940, comandamentul suprem german hotărâse să trimită o divizie întreagă, aparent pentru a instrui Armata Română, dar în realitate cu misiunea secretă de a păzi instalaţiile petroliere şi de a pregăti înaintarea forţelor române şi germane spre est în caz de război cu Rusia.

Antonescu s-a văzut confruntat cu aceea opţiune a Germaniei care n-o bănuise.

Rusia luase Basarabia, Nordul Bucovinei şi Ţinutul Herţa, iar Hitler dăduse Ungariei mult mai preţioasa Transilvanie de nord-vest.

Totuşi Ion Antonescu, conducătorul statului român, n-a ezitat să ceară, să accepte ca începând cu data de 10 octombrie 1940 trupele germane să vină în România cu misiunea de a instrui ostaşii români.

De fapt, scopul urmărit de Hitler era să se apropie cât mai mult de Grecia ca să poată împiedica Anglia să debarce în porturile Greciei flota Marii Britanii.

Odată intrate pe teritoriul României, trupele germane i-au scos pe militarii români din cazărmile lor şi au început aplicaţii în apropierea instalaţiilor de la Ploieşti şi pe Valea Prahovei şi apoi au pus stăpânire pe căile ferate şi aeroporturi pentru a asigura tranzitul de trupe spre Grecia.

Poporul român nu a fost informat de staţionarea trupelor germane în România şi nici despre tranzitarea armatei germane spre Grecia.

Germania nu s-a oprit aici şi tot în mod secret a început să transporte pe teritoriul României armament de toate tipurile, muniţii,

echipament de război, servicii de informaţii secrete(S.S.), servicii de spionaj şi contraspionaj.

Pe zi ce trecea, România era folosită drept bază militară pentru Germania fără nici un acord din partea guvernului român.

În luna noiembrie Ion Antonescu face o vizită la Berlin şi la 23 noiembrie 1940, semnează din proprie iniţiativă aderarea la Pactul Tripartit, act ce semnifică alianţa statului român cu blocul puterilor Axei.

România, in anul 1940 s-a aflat într-o situaţie extrem de dificilă şi a fost împinsă într-o alianţă nelegitimă, cu toate că guvernul de atunci în frunte cu Ion Antonescu a avut multe posibilităţi să se despartă de Germania însă n-a făcut-o.

Din acest moment România intră într-o nouă fază, într-o nouă conjunctură militaro-fascistă şi armata trebuia să fie pregătită de război.

La sfârşitul anului 1940 şi începutul anului 1941, Ion Antonescu dă ordin de concentrare pentru încă 8 contingente din rândul rezerviştilor, de la contingentul 18 la 25 inclusiv, născuţi între anii 1896 până în anul 1903 inclusiv. Aceste 8 contingente de rezervişti urmau să facă parte din trupele de aprovizionare a frontului, executarea liniilor de fortificaţii şi grupe sanitare.

În acel moment, România chemase sub drapel 24 de contingente cu un efectiv de 1.270.000 de soldaţi şi ofiţeri. Mulţi dintre aceşti ostaşi luptaseră şi în primul război mondial în special ofiţeri şi generali de carieră.

Acest efectiv de aproape 1.300.000 militari români ce urmau să fie angajaţi în cel de-al doilea război mondial au fost înrolaţi în diferite categorii de forţe terestre (cele mai mari), maritime, aeriene, de apărare antiaeriană şi pe diferite specialităţi pe care le cereau operaţiunile militare.

Mobilizarea generală, odată cu chemarea sub arme a ultimelor contingente din rândul rezerviştilor, oameni în vârstă cu familii împovărate, a dat mari emoţii şi a provocat derută locuitorilor din comuna Răuceşti. Toţi bărbaţii apţi de serviciul militar care împliniseră 21 de ani şi până la 50 de ani au trebuit să plece la război pentru că aşa a hotărât guvernul.

În numai câteva luni au plecat din satele noastre 18 contingente, alăturându-se celor 6 contingente care se aflau deja sub arme încă din anul 1936-1937. Efectivul militar plecat din comuna Răuceşti în primăvara anului 1941 ajunsese la 650 de soldaţi.

Aproape din fiecare casă a plecat la arme capul de familie sau unul sau doi fii şi chiar ’trei feciori’ – ca în poezia lui George Coşbuc.

Primii care au fost concentraţi erau din corpul ofiţerilor şi subofiţerilor, dar şi din rândul gradaţilor din trupele combatante.

Ofiţerii, care au plecat la unităţile militare din care făceau parte, nu erau alţii decât învăţătorii noştri, iar şcolile rămâneau fără dascăli.

Era primul semnal că şcolile din satele noastre vor fi închise în curând.

Iată care au fost învăţătorii ce au plecat primii în concentrare urmaţi de soldaţii noştri care nu erau alţii decât bunicii, părinţii şi fraţii noştri:

- Lt. major Cozma Gheorghe - Director de şcoala Răuceşti de Sus
- Lt. Enea Ion - învăţător Şcoala Răuceşti de Sus
- Lt. Oprea Dumitru - învăţător Şcoala Răuceşti de Sus
- Lt. Avarvarei Dumitru - înv. Director Răuceşti de Jos
- Lt. Gafiţanu Pavel - înv. Director Şcoala Săveşti
- Lt. Ilinca Constantin - învăţător Şcoala Săveşti
- Slt. Nanea Mihai - învăţător Şcoala Răuceşti de Sus
- Lt. Zetu N. Vasile - dascăl suplinitor Şcoala Răuceşti de Jos
- Plt. maj. Iftode C. Vasile - Satul Oglinzi
- Plt. maj. Grigoriu I. Vasile - Satul Săveşti
- Sg. maj. Tataru Gheorghe - Satul Oglinzi
- Sg. Tanasă Vasile - Satul Oglinzi
- Sg. Ţutuianu V. Vasile - Satul Oglinzi
- Sg. Ungureanu P. Simion - Satul Oglinzi
- Sg. Stamate Vasile - Satul Răuceşti de Sus
- Sg. Dumitroaia Ion - Satul Răuceşti de Jos
- Sg. Trofin I. Vasile - Satul Răuceşti de Jos
- Sg. Ioniţă Vasile - Satul Răuceşti de Jos
- Sg. Ilieş V. Gheorghe - Satul Răuceşti de Jos
- Sg. Mihileasa Toader - Satul Săveşti
- Sg. Agafiţei Constantin - Satul Săveşti

şi mulţi alţii cu sutele, care au plecat din comuna noastră când norii negri prevesteau că războiul se apropie şi de România.

Bătrânii satelor, rămaşi singuri, ieşeau în uliţă şi cu lacrimi în ochi erau îngrijoraţi şi se tânguiau. Ei ştiau ce înseamnă războiul pentru că luptaseră la Mărăşeşti – Mărăşti - Oituz, la Coşna, Cireşoaia, pe Măgura sau pe Valea Trotuşului şi Valea Oituzului.

Acum fiii lor plecaseră să lupte pentru eliberarea teritoriilor ocupate de invadatori şi să dezrobească pe fraţii noştri de peste Prut şi din Transilvania şi nu era uşor.

Veteranii din primul război mondial îşi aminteau cum au plecat ei la război, lăsând acasă soţia şi copii plângând la poartă, iar acum

trebuia să-i petreacă până la marginea satului şi se rugau lui Dumnezeu să-i păzească, să se întoarcă sănătoşi acasă.

În familia lui Obreja T. Gheorghe (a lui Ghiţă a lui Constantin) din Răuceşti de Sus, el însuşi Ghiţă a lui Constantin veteran din primul război, s-a întors acasă cu picioarele degerate, a trimis la război pe cei doi fii; Vasile şi Neculai şi ginerele Dumitru Voinea din Munteni şi toţi trei s-au prăpădit.

Din familia lui Ilie T. Ilieş a plecat Dumitru şi Gheorghe şi nu s-au mai întors.

Din familia lui Moşu Gh.Ion care a căzut la Oituz, au plecat doi fii Vasile şi Gheorghe şi amândoi au căzut la datorie.

Din familia lui Dumitru Tibeică au plecat Ion şi Gheorghe şi nu avea să se mai întoarcă nici unul.

Din familia lui Obreja a lui Toader a lui Constantin au plecat Vasile şi Toader.

Din familia lui Constantin Iftode din satul Oglinzi au plecat Vasile şi Ilie.

Drama cea mai mare se petrecea în familiile cu mulţi copii care rămâneau fără nici un sprijin prin plecarea capului de familie la război.

Cucoş T. Toader pleacă şi lasă soţia cu 5 copii minori sub 11 ani.

Chiper Andone Gheorghe lasă soţia cu 5 copii minori care vor suferi de foame.

Cucoş Ilie Toader pleacă în concentrare şi lasă soţia cu 5 copii fără să aibă o casă de locuit.

Dar cea mai grea situaţie se găsea în familia lui Varvara V. Ion din Răuceşti de Jos, care lasă soţia bolnavă cu 7 copii sub 12 ani şi nu după mult timp se va prăpădi şi cei 7 copii vor rămâne singuri pe lume.

Asemenea situaţie deosebit de grea se întâlnea la acea dată în toate satele noastre.

Oare ce era în sufletul acelor mame care rămâneau singure, înconjurate de un cârd de copii mici pe care trebuia să-i îngrijească, să-i hrănească, să lucreze pământul cu mâinile lor , să scoată pâine să nu moară de foame sau să care lemne să nu îngheţe de frig, să toarcă cânepa şi lâna pentru a-şi îmbrăca copii;

Nu! Nu vom afla niciodată pentru că era doar începutul suferinţelor şi simţeau cu toţii că ne îndreptam spre un dezastru şi un haos de lungă durată din care nu vom putea ieşi fără mari sacrificii: foamete, durere şi moarte.

Peste satele noastre se aşterneu tristeţea, grijile şi nevoile, singurătatea care uneori devenea apăsătoare, greu de suportat şi toate acestea nu se vor termina degrabă.

În baza ordinului de mobilizare toţi bărbaţii, toată floarea satelor noastre, au plecat spre cazărmile din care făceau parte, după cum urmează; Regimentul 13 infanterie Iaşi, Regimentul 8 Călăraşi Roman, Regimentul 14 Roman, Regimentul 15 Dorobanţi şi 15 Războieni din Piatra Neamţ, Regimentul 16 Fălticeni, Regimentul 4 Artilerie grea şi Regimentul 16 Artilerie grea motorizat din Bacău, Regimentul 7 Artilerie Antiaeriană Focşani, Regimentul 27 infanterie Bacău, Regimentul 2 fortificaţi MĂRĂŞEŞTI, Batalionul 13 vânători de munte Tg. Neamţ, Legiunea de jandarmi Iaşi, Regimentul 6 grăniceri Rădăuţi şi alte subunităţi de specialitate din zona Moldovei.

Bătrânii şi femeile rămaşi acasă se gândeau mereu că nu peste mult timp războiul va începe şi atunci toţi cei plecaţi vor ajunge pe front de unde mulţi dintre ei nu se vor mai întoarce niciodată.

Acum însă peste ei venise o altă îngrijorare, pentru fiii lor rămaşi acasă care au fost luaţi într-o evidenţă specială direct de către armată.

Acest ordin dat de Marele Stat Major al armatei române i-au zăpăcit de tot pe oameni şi nu mai înţelegeau nimic.

Astfel, tinerii născuţi între anii 1920-1926 au fost cuprinşi într-o ordine de bătaie ca rezervă de război şi repartizaţi în trei categorii de vârstă.

Prima categorie specială cuprindea tineri care deja împliniseră 20 de ani, la care li s-a introdus un program premilitar foarte sever unde executau exerciţii de instrucţie şi de luptă asemănătoare cu a militarilor chemaţi sub arme. Aceşti premilitari luau contact cu armamentul de război executau trageri cu arma, iar pentru prima greşeală sau nesupunere primeau pedepse aşa cum primeau şi militarii.

În comuna Răuceşti instrucţia se făcea duminica, dar şi în zilele de peste săptămână unde se punea bază pe ordine şi disciplină şi însuşirea temeinică a cunoştinţelor militare la un grad foarte ridicat. Aceste două contingente în scurt timp au primit ordine de chemare, alăturându-se celorlalte 24 de contingente aflate sub arme.

Locul lor a fost luat de contingentele 44 şi 45 care au intrat într-un program special de pregătire militară şi executau duminica, iar în timpul săptămânii munceau la acoperitul cazematelor din zona Tg. Neamţ.

Ultima categorie din contingentul 46 şi 48 făceau pregătire premilitară, dar au fost concentraţi la acoperirea cazematelor şi lucrări de fortificaţii.

Comandanţii, lt. maj. Cozma Gheorghe şi lt. Enea Ioan, vorbeau tineretului despre răpirea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Ţinutul Herţa de către Uniunea Sovietică şi ocuparea Transilvaniei de

Nord de hortiştii Ungariei şi îi îndemna să fie gata în orice clipă să pună mâna pe arme să-şi apere neamul şi ţara.

Totodată, învăţau cântece patriotice şi de cătănie pe care le cântau în marş cu steagul tricolor în frunte. Premilitarii care urmau să fie încorporaţi în armată, dar şi din alte contingente mai mici vibrau şi îşi manifestau dorinţa deschis să plece voluntari la război să lupte pentru restabilirea vechilor hotare şi eliberarea fraţilor de sub ocupaţii străine.

Dorinţa lor era să ajungă în acele cazărmi unde erau plecaţi părinţii şi fraţii lor mai mari.

Când primeau ordine de chemare la armată ieşeau pe uliţele satului, se urcau pe dealuri şi cântau până noaptea târziu; ”Plânge-mă mamă cu dor”, „La cazarma dintre munţi”, „Regimentul cincisprezece” şi alte cântece de cătănie.

Plânge-mă mamă cu dor
Că şi eu ţi-am fost fecior
Ţi-am scos boii din ocol,
Pe Murgu şi pe Bujor
Şi plugul de sub şopron
Şi ţi-am fost de ajutor.

Eu te las mamă cu drag,
Dar să nu mai plângi în prag.
Eu plec tată la armată
Şi te las singur la poartă,
Să nu plângi tată în zăvoi
Că şi tu ai fost ca noi
Că-i fost tare cât şi zece
Regimentul cinsprezece.

I-auzi mândro trenul vine
Şi mă ia de lângă tine
I-auzi mândro trenul trece
Hai mândro de mă petrece.
Când a fluiera maşina
Să vii mândro să-mi dai mâna
Să rămâi cu mâna dată
Şi guriţa sărutată.

Eu mă duc mândro mă duc
La armată, nu la plug
Eu mă duc mândro de-acasă
La armată nu la coasă
Mândro când m-oi libera
Tot pe tine te-oi lua
Că ai fost mândruţa mea.

I-a uitaţi-vă cum trece
Regimentul cinsprezece!

Starea de spirit în care se afla populaţia din satele noastre era foarte agitată şi confuză.

Nimeni nu ştia ce va aduce ziua de mâine şi această atmosferă de nesiguranţă îi făcea să intre în panică.

Dar cum niciodată o nenorocire nu vine singură şi este urmată de alte necazuri, iar uneori se ţin de mână, nu te puteai aştepta decât la ceva mai rău decât ziua de azi.

În acele vremuri grele pentru România, parcă şi Dumnezeu uitase că poporul român este de neam credincios şi asupra lui se abat norii negri ai disperării şi ai morţii.

Aşa se face că la 10 noiembrie 1940 la ora 3,50 avea să aibă loc marele cutremur care a lovit România şi a produs o adevărată tragedie, de proporţii mari.

Acest cutremur devastator care s-a abătut asupra României şi a adus distrugeri şi pierderi de vieţi omeneşti, nu l-a putut opri pe Ion Antonescu nicicum de la planurile sale militare.

După cutremur, Ion Antonescu s-a deplasat în Moldova unde a vizitat marile unităţi ale armatelor 3 şi 4, să vadă cum se face pregătirea ostaşilor activi şi a rezerviştilor din cazarme şi a participat la manevrele şi aplicaţiile desfăşurate în zonele Roman, Bacău, Vaslui, Fălciu, Covurlui, Tecuci, Galaţi.

Cu această ocazie a avansat în grad ofiţeri superiori şi generali şi a dat ordin ca procesul de instrucţie şi de luptă să fie asemănător cu cel de război.

Deplasarea lui Ion Antonescu în Moldova pentru a vedea stadiul de pregătire a trupelor române, dislocate în această zonă, n-a fost întâmplătoare.

Încă din luna Septembrie 1940, Ion Antonescu care devenise şi conducătorul statului român a numit în funcţia de şef al Marelui Stat Major pe generalul de brigadă Alexandru Ioaniţiu şeful şcolii superioare de război.

Ioaniţiu a preluat această funcţie în condiţii deosebit de critice pentru România şi armata sa. Cu hotarele amputate atât la vest cât şi în sud-est, cu o armată demobilizată din cauza instabilităţii poziţiei ţării noastre faţă de conjunctura internaţională din Europa, a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru redresarea morală a corpului ofiţeresc, pregătirea contingentelor de militari în termen chemaţi sub arme, dar şi a rezerviştilor concentraţi precum şi elaborarea planurilor de operaţii în vederea eliberării Basarabiei, Bucovinei şi Ţinutul Herţa.

La începutul anului 1941, la jumătatea lunii ianuarie, generalul Ion Antonescu a plecat la Berlin şi cu această ocazie Hitler i-a spus despre planurile de război preconizat împotriva Uniunii Sovietice.

Antonescu a ţinut să-i amintească lui Hitler că prin Dictatul de la Viena s-a făcut un jaf teritorial din partea Ungariei şi a fost o mare nedreptate pentru poporul român.

Întors în ţară după 27 ianuarie 1941 când angajarea României la Axă a fost evidentă, Antonescu a declarat că ”România merge fără nici o şovăire alături de Axă, de marele Fuhrer şi de Mussolini”.

La sfârşitul lunii ianuarie 1941 Şeful Marelui Stat Major al armatei române generalul de brigadă Ioaniţiu raportează lui Ion Antonescu că în numai 4 luni, Armata Română a fost reorganizată şi pregătită la un nivel superior pentru a face faţă la intrarea în război.

În ziua de 4 februarie 1941 şeful statului Major a dat ordin, ca trupele române dislocate în Moldova aflate în cazărmi, să se deplaseze de-a lungul graniţei pe malul drept al Prutului de la Galaţi, Fălciu, Lunca-Bradului, Ungheni, Sculeni, Ştefăneşti, Manoleasa, Rădăuţi-Prut, Dărăbani, Lunca-Prut, Săveni, Adâncata, Strojineski şi să se organizeze pentru pază şi instrucţie.

Odată cu deplasarea trupelor la obiectivele stabilite pe graniţă de pe Prut, a fost transportat şi întregul armament din dotare, echipamentul de luptă şi comunicaţii, muniţii de război şi înaltele comandamente împreună cu serviciile de informare, cercetare-observare din marile unităţi.

Întreaga mişcare a trupelor de uscat din armata a- 3- a şi a- 4-a s-a făcut fără ca românii să fie informaţi, că Hitler deja aprobase planul „Barbaroasa” de invadarea Rusiei prevăzută pentru mijlocul lunii mai, dar operaţiunile au fost amânate cu cinci săptămâni datorită rezistenţei Greciei.

Acum trupele române ajunseseră pe graniţa de est şi nord-est de-a lungul Prutului, dar încă nu aveau un obiectiv strategic de îndeplinit şi nu ştiau încă când vor intra în război.

Acolo se găseau şi cei aproape 600 de soldaţi din satele noastre repartizaţi pe regimente, divizii şi corpuri de armată.

Unii dintre ei îmbrăcaseră haina militară cu 3,4,5 ani în urmă şi nu mai trecuseră pe acasă să-şi vadă părinţii, soţia şi copiii, iar acum aşteptau cu înfrigurare un ordin care-i putea aduce într-un război de unde nu ştiau dacă se vor mai întoarce vreodată.

Cei rămaşi acasă încă nu aflaseră că au fost scoşi din cazărmi şi duşi la Ştefăneşti, Manoleasa, Adâncata, Dărăbani până aproape de Cernăuţi şi aşteptau un semn, o scrisoare de la ei care nu mai venise de multă vreme.

Primăvara se apropia, dar cine să scoată boii din ocol şi plugul de sub şopron să meargă la arat şi semănat. Pe la puţine case se mai afla câte un bătrân sau nişte copii sub 16 ani.

Din comuna Răuceşti plecaseră 17 contingente care făceau parte din trupele combatante şi 8 contingente de rezervişti din trupele sedentare la care s-au adăugat 5 contingente din detaşamentele de premilitari concentraţi pe loc pentru acoperirea cazematelor. Astfel, s-a

ajuns la 30 de contingente care se găseau sub comanda armatei române.

În această perioadă deosebit de grea pentru oamenii acestor locuri care se aflau în pragul disperării, au venit în ajutorul lor preoţii şi învăţătorii şi i-au îndemnat să lucreze pământul, să crească animale şi păsări să-şi facă rezerve de alimente şi îmbrăcăminte să se roage lui Dumnezeu să-i ocrotească pe cei plecaţi la datorie.

Oamenii au înţeles mesajul preoţilor şi s-au ajutat unii pe alţii, au cultivat pământul şi au obţinut recolte bune, au hrănit copiii şi animalele, au trimis ostaşilor mobilizaţi colete cu alimente şi îmbrăcăminte, mănuşi, ciorapi şi pulovere din lână de oaie şi cojocele din piei de cârlan ca să poată rezista în condiţii de iarnă.

Iată cum arătau oamenii din satele noastre în preajma izbucnirii celui de-al doilea război mondial. Unii dintre aceştia participaseră la Războiul pentru Independenţă de la 1877-1878 şi în primul război mondial din 1914-1919. Acuma au trimis pe fiii lor să lupte pentru reîntregirea hotarelor patriei şi a neamului românesc.

Familia lui Constantin Iftode din Oglinzi – anul 1927

La vremuri grele biserica a fost alături de oameni
(fotografia reprezintă preoţii Săvescu Dumitru,
Popa Vasile la biserica din satul Răuceşti de jos)

3 Martie 1937 – Ilie Varvara (centru cu opinci)
a luptat în războiul de independenţă şi în primul război mondial
Fotografia reprezintă copiii lui la împărţirea averii

Dascălul Cozmescu
Tatăl Eroului Căpitan Învăţător Cozma Gheorghe
1939

Ultima nuntă la Răuceşti de Sus în 1937 înaintea mobilizării generale (nunta lui Nicuţă Tărăboanţă acasă la Toader al lui Constantin

ZETU NECULAI a luptat în războiul 1911-1914, 1916-1918
Tatăl Locot. Zetu N.Vasile căzut erou în munţii Tatra 1945

VASILE GHE. COZMA, primarul comunei Răuceşti în perioada 1933-1938 – 1945-1947

GRIGORE T. GAVRIL
a luptat în primul război mondial
şi al doilea război 1939-1945

PETREANU PETREA
a luptat în războiul 1916-1919
tatăl eroului Petreanu P.Ion
căzut la Carei 1944

OBREJA VASILE tatăl lui
Obreja Toader, tatăl eroului
Obreja Toader căzut în munţii Tatra 1945

Două familii din satul Răuceşti de Jos : Manolache Ion (Ion a Măriucăi) şi Stan C. Gheorghe rândul de sus.
Rândul de jos mijloc Manolache Tinca, Maica Olimpia şi Stan Ghe. Maria în anul 1936

Familia lui Toader a lui Constantin în docar şi fiul lor Obreja Toader va pleca la război şi cade erou în 1945

Familii din satul Răuceşti de Sus
Obreja Toader şi Vasile Băhneanu
Foto în mijloc studentul Obreja Vasile şi Călugărul Ionetente - 1937

Ultima ceată de haiduci (Banda lui Bujor) în anul 1938
Toţi aceştia vor pleca la război şi mulţi nu se vor mai întoarce

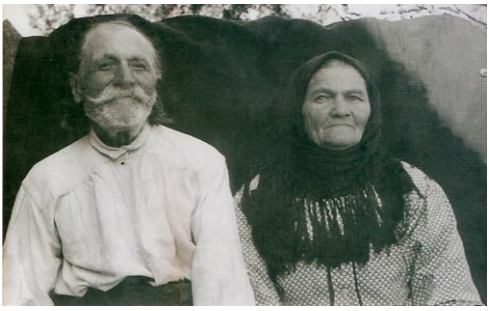

Ilieş Gh.Vasile cu soţia
Participă la primul Război Mondial iar acum singurul fiu plecase în concentrare şi nu se va mai întoarce

GHIŢĂ COSĂU cu soţia MARANDA
din satul Răuceşti de jos
A luptat în Războiul Ruso-Turc din Balcani 1911-1914

ZAHARIA GH.ILIE
Din satul oglinzi
Era ziua lui de nunta dar peste câteva zile va pleca la război de unde nu se va mai întoarce acasă la familie

GHIŢĂ A LUI PETREA BĂLAN
CU OBREJA MARIA ŞI O ALTĂ FATĂ DIN RĂUCEŞTI DE SUS
Războiul îi va despărţi

GHIBA D. ION ŞI SOŢIA LUI
din satul Răuceşti de sus
Pleacă la război şi lasă soţia cu 7 copii minori
Septembrie 1939

AGAFIŢEI GHEORGHE AGAFIŢEI NECULAI
din satul Săveşti asistenţi medicali în al doilea
război mondial Grupa Sanitară

OBREJA T. VASILE
Student la Academia de Înalte
Studii Comerciale şi Industriale
Bucureşti 1938

Casa călugărului Ioanetente care a stat
7 ani la Sfântul Munte

Ultima fotografie înainte de plecare
la război – Petreanu Ion şi mama lui

Elevi de la şcoala Oglinzi din vara anului 1929
(În plan îndepărtat – învăţătorul Agapescu Nicolae)

Fete din satul Oglinzi – anul 1939

Fete din Munteni – Răuceşti de Jos
Anul 1939 (Stan Gh.Maria,Sandu I.Ana)

Feciori din Răuceşti de Jos
Anul 1925 (Cucoş I.Dumitru-dreapta)

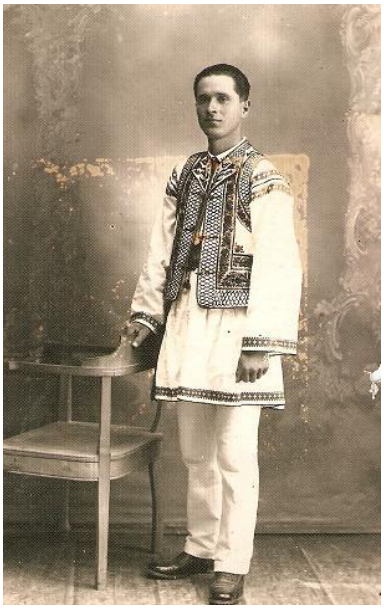

Plt. Grigoroiu Gh. Ioan
Contingentul 42 - Divizia 3 Munte

Iacob Stănică din Răuceşti de Jos
Născut în 1856 Participă la două războaie
(1877-1878,1916-1919)

Obreja N. Ilie şi soţia Maria
Satul Răuceşti de Sus

Tiţa lui Nicolae Irimia
Cucoş (născută în 1888)

CAPITOLUL IV
INTRAREA ROMÂNIEI ÎN RĂZBOI LA 21/22 IUNIE 1941, PENTRU ELIBERAREA BASARABIEI, BUCOVINEI DE NORD ŞI ŢINUTUL HERŢA. DE LA PRUT LA NISTRU, APOI LA ODESSA, DALNIC, CRIMEEA-SEVASTOPOL PÂNĂ ÎN STEPA KALMUKĂ

La începutul lunii iunie 1941 românii încă continuau să creadă că Antonescu si Hitler se pregăteau să redobândească Basarabia. Ei sperau că îndată ce Basarabia si Bucovina de Nord vor fi redobândite, România trebuia să iasă din război, ca să nu apărem ca agresori împotriva Rusiei.

În acel moment România nu avea alt ţel decât Basarabia si Bucovina de Nord care fusese dintotdeauna parte a teritoriului Moldovei şi a revenit în 1918 a acesteia din urmă (Bucovina de Nord) ca parte a României.

Armata Română care se afla dislocată pe malul Prutului era dornică de a-şi recupera teritoriile strămoşeşti şi să elibereze Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa.

La 12 iunie 1941, Hitler i-a adus la cunoştinţă oficial, lui Ion Antonescu, „planul Barbaroasa" privind atacarea Uniunii Sovietice. Cu prilejul acestei, întâlniri, generalul a fost de acord cu participarea României la operaţiunile militare şi cu funcţia de comandant al trupelor române şi germane din flancul drept al frontului.

În noaptea de 12 iunie 1941, Şeful Statului Major al Armatei Române a dat ordin către toate trupele române aflate pe graniţa de pe malul drept al râului Prut să intre în dispozitivul de luptă cu tot armamentul de război şi să ocupe poziţii pregătitoare pentru a trece Prutul sau, dacă va fi nevoie când se va primi ordin, să-l forţăm.

Desfăşurarea trupelor române în dispozitivul de luptă s-a executat după un plan secret întocmit cu mult timp înainte având ca obiectiv forţarea râului Prut în mai multe puncte şi ocuparea poziţiei de luptă, pe malul stâng al râului şi declanşarea ofensivei pe toată lungimea frontului, folosind tot armamentul din dotare.

Dispunerea în planul de luptă a armatei române pe malul drept al râului Prut a fost conceput să acopere două flancuri de est şi nord-vest.

Flancul drept cuprindea zona de est de la Iaşi până la Galaţi pe aliniamentul: Tuluceşti, Giurgiuleşti, Vlădeşti.

Aici în această zonă se găseau unităţi şi mari unităţi din Armata 4 Română comandată de Generalul Nicolaie Ciupercă, care avea în componenţă Corpul 2-6 Armată Divizia 12 Infanterie, Regimentul 12

„Cantemir” Divizia de Gardă, Divizia 21 Infanterie, Regimentul 11 „Siret” Galaţi, Regimentul 24 Infanterie Tecuci, Batalionul 3 Vrancea, Divizia 9 Infanterie, Divizia 13 Infanterie Corpul 5 Teritorial Ploieşti, Divizia 1 Vânători de Munte, Regimentele de Infanterie 32 şi 7 Prahova, Regimentele de Cavalerie 10 Roşiori şi 3 Călăraşi, Regimentul 19 Artilerie, Regimentele 7 şi 9 Artilerie Antiaeriană, Regimentul 2 Fortificaţii Mărăşeşti, Divizia 1 Vânători şi Regimentul 13 Transmisiuni Iaşi, Divizia 4 Iaşi, Regimentul 8 „Dorobanţi” Buzău, Grupul 3 şi 4 aviaţie, Flota maritimă şi fluvială si alte formaţiuni militare specializate.

Trupele române din flancul stâng se găseau dislocate pe cursul mijlociu al râului Prut pe malul drept la nord de Iaşi, pe aliniamentul Ungheni, Sculeni, Probota Bivolari, Ştefăneşti, Manoleasa, Rădăuţi-Prut, Branca Adâncata, Dărăbani, Săveni, Strojinski, Siret.

Pe frontul de nord-vest de Iaşi erau desfăşurate trupele din Armata 3 Română comandată de Generalul Petre Dumitrescu şi avea în componenţă Corpurile 4-7 Armată Română, Brigăzile 1, 2 şi 4 Vânători de Munte, Corpul Vânători de Munte, Regimentul 1 Artilerie Grăniceri, Regimentul 54 Artilerie, Divizionul 1 Grăniceri, Divizia 1 blindată, Gruparea nr.1 formate din: Regimentul 1 care de luptă, Regimentul 4 Vânători Moto, Divizionul 2, Regimentul 1 Artilerie Moto, Divizia 5 infanterie, Divizia 15 Infanterie, Regimentul 27 infanterie Bacău, Regimentul 4 Artilerie grea hipo Bacău, Regimentul 16 Artilerie Grea Bacău, Regimentul 15 Infanterie Piatra Neamţ, Regimentul 16 Fălticeni, Regimentul Artilerie Focşani, Regimentul 31 Botoşani, Corpul 6 Grăniceri, Divizia Blindate Română, Divizia 14 Infanterie Roman, Regimentul 24 Artilerie din garnizoana Roman, Divizionul 2 Artilerie, Regimentul 29 Artilerie Compania 2 şi 3 din Batalionul 13 Vânători de Munte din Tg.Neamţ, Regimentul Războieni din Piatra Neamţ, Regimentul 6 Grăniceri Chişinău, Regimentul 7 Vânători, Corpul 6 Grăniceri, Regimentul 1 Artilerie Grăniceri, Regimentul 12 Călăraşi din garnizoana Roman, Regimentul 5 Vânători, regimentul de Cavalerie Focşani, Regimentul de pontonieri, Regimentul 16 Artilerie de la Herţa, Regimentul 2 A.A. Tighina, Regimentele 27 şi 28 Infanterie Chişinău, Regimentul 3 Grăniceri Cernăuţi, Regimentul 6 Grăniceri Chişinău şi alte unităţi specializate în comunicaţii şi logistică.

Armatele 3 şi 4 dispuneau în acel moment de un efectiv de 325.685 soldaţi din trupele combatante la care se adaugă încă 400.000 trupe de rezervă aflate în interiorul ţării şi încă alte circa 300.000 de soldaţi din trupele sedentare din spatele liniei frontului, pentru menţinerea liniilor din comunicaţie, aprovizionare, şi lucrări de fortificaţii.

Armatele 3 şi 4 Română, aveau în subordine 672 avioane si flota maritimă.

Alături de trupele române dispuse în flancul stâng din Armata 3 Română la nord-vest de Iaşi se mai afla Corpul 4 din armata română şi Regimentul 55 Infanterie, rezervişti din Piatra, precum şi Divizia 22 Blindate Germane.

La Galaţi, generalul Ion Antonescu a preluat comanda „Flancului drept al frontului" care avea în componenţă trupele din Armata 4 Română şi trupele Germane dislocate în zona Vaslui-Bârlad Galaţi.

Trecuse o săptămână de când trupele armatei române ocupaseră dispozitivul de luptă pe malul drept al Prutului şi tot aşteptam zi şi noapte să primim un semnal, un ordin ca să pornim la atac ori să fim lăsaţi ceva mai în voie să ne simţim mai relaxaţi să putem ieşi din atmosfera această apăsătoare care devenise de nesuportat. Eram cu nervii încordaţi la maximum. Numai regimentele de pontonieri, transmisiuni si cercetaşi aveau ocupaţie: compania de pontonieri transporta materiale, verifica bărcile pentru a realiza un cap de pod peste Prut şi aveau probleme cu viitura. Cercetaşii se pregăteau de noi misiuni care vizau trecerea pe malul stâng al Prutului şi să ocupe, o poziţie de observare cât mai aproape de dispozitivul inamicului de unde să transmită din timp la comandamentul armatei române, toate mişcările ce le pregăteau armata rusă şi dispunerea lor în teren.

Compania de transmisiuni-comunicaţii aveau şi ei probleme de ordin logistic care impuneau prelungirea rapidă a liniilor de comunicaţii pentru a asigura înaintarea trupelor de îndată ce va trece Prutul.

Punctele noastre de observare încă nu reuşeau să ne furnizeze date concrete despre trupele sovietice care se găseau bine camuflate, iar mişcările le făceau numai noaptea şi ne puneau pe noi într-o mare dificultate la declanşarea atacului. Cu toţii simţeam că ceva se va întâmpla în orele următoare pentru că observasem încă de dimineaţă o schimbare în comportamentul comandanţilor.

Erau puţin agitaţi, dar încercau să fie mai aproape de noi, ne vorbeau frumos, ne serveau cu ţigări, ne întrebau dacă am primit scrisori de la familie, sau de la fete, parcă era un fel de iertare, de conciliere înaintea unei furtuni ce se întrevedea la orizont.

Cu greu îşi ascundeau îngrijorarea pentru că urma intrarea în linia întâi de luptă. După câteva momente de tăcere, preoţii din regimente ne-au spus că în orice situaţie ne vom găsi uneori, chiar disperată, să nu ne pierdem credinţa în Dumnezeu. Apoi împreună am rostit „Tatăl Nostru".

Poate că ei aflaseră că a sosit momentul adevărului şi de aici încolo totul se va schimba în viaţa noastră şi va trebui să fim uniţi, să ne iubim unii pe alţii şi să ne apărăm ca să supravieţuim.

În ziua de 21 iunie 1941 pe la orele 10^{00} dimineaţa, toţi comandanţii de divizii, batalioane, brigăzi, regimente, companii si de brigăzile de blindate, au fost chemaţi la sediul marilor unităţi unde li s-a comunicat că războiul va fi declanşat în noaptea de 21/22 iunie 1941.

Toţi comandanţii au primit ordin să-şi pregătească ostaşii pentru marea luptă de eliberare a pământului românesc dintre Prut şi Nistru.

După înapoiere la subunităţi, comandanţii au mers pe la toate formaţiunile de luptă şi au pregătit sufleteşte ostaşii pentru a duce la bun sfârşit misiunea primită. Preoţii militari din unităţi au ţinut tedeum, ne-au miruit şi ne-au stropit cu agheasmă. Ne-au îndemnat să credem cu străşnicie în bunul Dumnezeu care ne va trimite în situaţii mai periculoase, un înger păzitor.

Seara, după ce s-a servit masa, comandanţii ne-au distribuit muniţii de război şi ne-am deplasat la punctele de trecere unde pontonierii au construit un pod, şi aşteptam din oră în oră ordinul de atac.

La orele 24^{00} ostaşii din armata română aflaţi pe malul drept al râului Prut pe aliniamentul Galaţi. Oancea, Fălciui, Lunca-Banului Stefăneşti, Manoleasa Rădăuţi-Prut, Dărăbani, Săveni, Adâncata, Strojineski au audiat prin staţiile radio Ordinul generalului Ion Antonescu în calitate de conducător al statului:

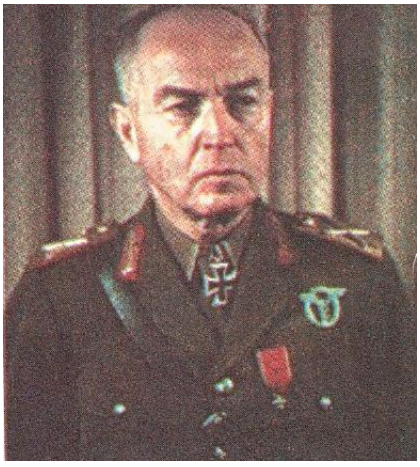

„Ostaşi ! Războiul a început.

„Vă ordon treceţi Prutul!”. „Zdrobiţi vrăjmaşul din Răsărit şi Miazănoapte!”. „Dezrobiţi din jugul roşu al bolşevismului pe fraţii voştri oropsiţi!” „Reîmpliniţi în trupul Ţării glia străbună a Basarabilor şi codrii Voievodali ai Bucovinei, Ogoarele şi plaiurile Voastre!”.

Pentru câteva clipe am rămas cu toţii înmărmuriţi şi nu mai auzeam decât ecoul acelor cuvinte ce au trecut ca un fulger prin inimile noastre care ne produsese un fior cutremurător în tot corpul: „Ostaşi!

Războiul a început!”… „Vă ordon treceţi Prutul!” … „Ostaşi! Războiul a început!”… „Vă ordon treceţi Prutul!” …

Dar imediat ne-am dezmeticit şi am început să ne mişcăm. Ne făceam cruce şi ziceam „Tatăl Nostru” sau o rugăciune ce ne venea în gând în acel moment.

Primele trupe române din Armata 3 flancul stâng comandat de generalul Petrea Dumitrescu care au forţat Prutul în sectorul Ştefăneşti, Săveni, Adâncata, Strojineski a fost Divizia 4 Grăniceri Chişinău, Regimentul 7 Grăniceri Chişinău, Regimentul 10 Vânători Tighina, Regimentul 7 vânători de câmp Tighina, Legiunea de Jandarmi Iaşi, Regimentul 15 Piatra Neamţ, Regimentul 27 Infanterie Bacău, Regimentul 12 Călăraşi din garnizoana Roman, Regimentul 16 Infanterie Fălticeni, Regimentul 3 Grăniceri Cernăuţi, Regimentul 27 şi 28 Infanterie Chişinău, Regimentul 4 vânători Moto două companii din Regimentul 13 vânători de munte din Târgu Neamţ, Regimentul 31 Botoşani Compania de pontonieri şi alte unităţi de specialitate şi de rezervă.

Unităţile specializate de pontonieri în construcţii de poduri pe bărci au făcut eforturi mari pentru a asigura trecerea trupelor române pe malul stâng al râului Prut.

În zorii zilei de 22 iunie 1941 au început să treacă primele trupe din zona Ştefăneşti, Manoleasa, Rădăuţi-Prut-Sipicari şi în alte locuri accesibile.

„Stăteam aproape de pod şi aşteptam să ne vină rândul ca să traversăm Prutul, unde se găsea o companie de pontonieri care supravegheau ancorele să nu se desprindă, că se ducea podul la vale pe apă cu tot cu oameni, cai, tunuri, muniţii, echipament şi apoi era mare prăpăd. În acest timp, au apărut două avioane ruseşti zburând razant cu apa, mitraliind tot ce era pe pod. Soldaţi şi cai au fost ucişi de gloanţele trase din avioane, dar pierderile au fost puţine”.

Nu peste mult timp au apărut cinci bombardiere inamice însoţite de avioane de vânătoare care au atacat dezlănţuit trupele române dislocate în zona Ştefăneşti, producând pierderi în rândul ostaşilor şi distrugând echipament de război.

Acesta a fost primul atac pe teritoriul României de către aviaţia sovietică după declanşarea războiului care se produsese doar cu câteva ore în urmă.

Armata Română a continuat forţarea Prutului şi în alte puncte şi imediat s-au desfăşurat în formaţiuni de luptă în atac pe malul stâng al Prutului.

Artileria română din Regimentul 4 artilerie grea Bacău Regimentul 24 Artilerie Roman, Regimentul 16 Artilerie Bacău, Regimentul 1 Artilerie Grăniceri Chişinău, Regimentul 1 Artilerie Moto Tighina, Regimentul 16 Artilerie de la Herţa, Regimentul 2 A.A. Tighina au lansat baraje de foc asupra inamicului dând posibilitatea trupelor de infanterie şi grăniceri să înainteze în adâncime să ocupe noi dispozitive de luptă.

„Adevăratul „botez al focului" a fost atunci când a trebuit să respingem faimosul contraatac rusesc de blindate, din direcţia: Răşcani, Glodeni-Făleşti. La un moment dat, deşi înaintam fără a avea o rezistenţă prea mare din partea inamicului, nu am înţeles de ce s-a ordonat să ne oprim şi, repede, să ne îngropăm la teren. Mai întâi au venit peste noi avioanele, care mitraliau şi aruncau bombe. Apoi, a început şuieratul obuzelor de artilerie şi tunetul exploziilor acestora, concomitent cu huruitul ameninţător al tancurilor. Toate s-au revărsat ca un şuvoi ucigător …. . Câteva tancuri ruseşti au pătruns peste compania vecină, producând multe victime …. . Am privit îngroziţi la strivirea unora de ai noştri cu şenilele nemiloase ale tancurilor sovietice".

Traversarea Prutului de către trupele române ridica în continuare probleme serioase, care trebuiau să fie rezolvate operativ şi în deplină securitate pentru ostaşi, dar şi pentru armamentul din dotare, deoarece această operaţiune nu suferea nici un fel de amânare, pentru că puteam fi surprinşi de armata rusă într-un moment de tranzitarea Prutului şi atunci acţiunea putea eşua iar reluarea efortului de forţare a Prutului se încheia cu pierderi mari de soldaţi.

Comandanţii de unităţi au ordonat ca imediat după trecerea râului Prut pe malul stâng trebuie să se constituie în detaşamente de luptători cu efectiv redus, format din două trei plutoane de puşcaşi şi din alte specialităţi militare: cercetaşi, transmisiuni, grupe de aruncătoare, antitanc, soldaţi cu o pregătire superioară capabili să asigure din punct de vedere logistic prelungirea rapidă a liniilor de comunicaţii ca trupele terestre să fie mai bine orientate în atac.

Aceste formaţiuni de luptă speciale au fost trecute cu bărcile dincolo de Prut, având misiunea de a semnala din timp orice mişcări de trupe ale inamicului care puteau declanşa atacuri prin surprindere împotriva trupelor române - aflate în tranzit – fără să aibă timp să se organizeze în dispozitive de apărare.

Prin aceste măsuri tactice aplicate, având scopul de a neutraliza un eventual atac din partea armatei sovietice la punctele de trecere, trupele române au accelerat ritmul de înaintare peste râul Prut în

special armamentul greu şi uşor, muniţiile de război, cavaleria şi trupele sedentare de aprovizionare a frontului.

Primele trupe române care au trecut graniţa de nord în zona Adâncata-Strojineţ, Siret-Mihăileni, Herţa-Cernăuţi, Lunca-Prut, Rădăuţi-Prut Lipicari, Briceni, au fost Corpul 3 Grăniceri, Regimentul 7 Vânătoare, Regimentul 1 Artilerie Grăniceri, Regimentul 1 care de luptă T8 si T4 de tonaj mijlociu, Brigada 2 blindate, Regimentul Dorohoi, Regimentul de Grăniceri Cernăuţi, Regimentul 10 Vânători Tighina, Compania de Cercetaşi si Informaţii Piatra Neamţ.

În zona de nord armata sovietică nu părea să fie pregătită de a opune o rezistenţă puternică sau poate ne lăsa să înaintăm ca apoi să ne surprindă prin atacuri rapide de învăluire şi încercuire.

Trupele române din flancul stâng au profitat de faptul că grosul trupelor sovietice încă nu intrase în luptă şi au înaintat în adâncime ocupând multe localităţi din Bucovina de Nord dar pe măsură ce înaintau armata rusă a ripostat energic şi a început lupte înverşunate în apropierea oraşului Cernăuţi.

Unităţile de luptă din Corpul 3 Grăniceri Cernăuţi, Regimentul 7 Vânători, Corpul 6 Grăniceri, Brigăzile 1,2,şi 4 Vânători de Munte care cunoşteau zona din Bucovina de Nord au înaintat viguros spre oraşul Cernăuţi şi prin lupte grele şi sacrificii de sânge au făcut posibil ca pe data de 5 iulie 1941 oraşele Cernăuţi şi Ţinutul Herţa să fie eliberate.

În luptele duse în zona Cernăuţului şi Herţa au căzut la datorie şi ostaşi din comuna Răuceşti. Amintim aici pe fruntaşul Panaite Dumitru.

Unităţile de luptă române care luptau în Bucovina de Nord au continuat luptele cu armata rusă pe direcţia Briceni, Răşcani, Ocniţa, Bârnova, Otaci, Drochia, Soroca făcând joncţiunea cu trupele care înaintau pe direcţia Făleşti, Bălţi Floreşti.

În apropiere de oraşul Bălţi în Lunca Răutului, s-au dus cele mai sângeroase lupte. Aici s-a declanşat un adevărat măcel între trupele române şi armata rusă care a aruncat în luptă toate forţele de care dispuneau trupele sovietice din această zonă pentru a ne bara înaintarea noastră spre Nistru în direcţia Soroca-Râbniţa.

În noaptea de 11/12 iulie 1941 Divizia 1 Iaşi, Corpul 6 Grăniceri Chişinău, Regimentul 10 Vânători Tighina şi Regimentul Legiunea de Jandarmi Iaşi înaintau pe direcţia Călăraşi-Orhei şi s-a oprit în apropierea unui lan de grâu care dăduse în pârg gata de secerat.

Comandanţii au dat ordin să ocupăm dispozitivul de luptă în apărare până la apariţia zorilor când va trebui să fim gata de atac.

„Era o noapte liniştită, caldă, pe cer sclipeau stelele, dinspre nord adia un vânt uşor, roua încă nu căzuse, iar în lanul de grâu se auzea din când în când cântecul pitpalacului”.

Liniştea aceasta apăsătoare fără nici un semn din partea inamicului îi îngrijorau pe comandanţii noştri şi au luat hotărârea să trimită în recunoaştere o grupă de cercetaşi puşcaşi de elită din Legiunea de Jandarmi Iaşi, comandată de sergentul ILIEŞ V. GHEORGHE, care avea misiunea să cerceteze zona din faţa frontului nostru pe direcţia unde se bănuia că inamicul se afla în dispozitivul de luptă, să vadă planul lor de mişcare apoi să se întoarcă la comandament să raporteze cele observate.

Grupul de cercetaşi români din Legiunea de Jandarmi au intrat în lanul de grâu pe care l-au traversat până la o tarla de floarea-soarelui şi au înaintat circa 100 m.

Comandanţii au aşteptat vreo trei ore de când plecase grupa de cercetaşi în misiune şi văzând că se face ziuă şi tot nu se mai întorc, au trimis un pluton de puşcaşi din Regimentul 10 Vânători Tighina să meargă pe urmele lor prin lanul de grâu să vadă dacă mai sunt în viaţă sau au fost luaţi prizonieri.

Agenţii ruşi au observat mişcări de trupe în lanul de grâu si crezând că se află un efectiv mare de soldaţi români au dat foc lanului de grâu din mai multe locuri. În câteva minute întreg lanul de grâu a fost cuprins de flăcări.

Plutonul de puşcaşi din Regimentul 10 Vânători depăşise lanul de grâu în flăcări şi ajunsese la lanul de floarea-soarelui. Aici însă au fost surprinşi de ruşi, care au deschis foc asupra lor.

Auzind schimbul de focuri dinspre lanul de floarea-soarelui comandanţii noştri au înţeles ce se întâmplă acolo şi au dat ordin de atac în direcţia unde continua lupta între plutonul nostru şi soldaţii ruşi.

„Lanul de grâu incendiat de armata rusă încă mai fumega şi ne sufocam de mirosul ce ieşea din pământ şi boabele carbonizate. Tuşeam cu toţii dar continuam să alergăm prin fumul care ne proteja oarecum de duşmanii ruşi, fără să ne observe că ne apropiem şi-i puteam ataca din spate. Ajunşi la marginea lanului de floarea-soarelui, am ocupat poziţia de luptă şi am deschis foc asupra soldaţilor ruşi. Surprinşi de atacul nostru rapid, au început retragerea spre localităţile Ţigăneşti-Codreanca unde se aflau alte trupe sovietice”.

Plutonul de puşcaşi din Regimentul 10 Vânători pierduse 5 trăgători de elită. Nu departe de locul unde avusese lupte cu soldaţii ruşi, în mijlocul lanului de floarea-soarelui, am dat peste grupa de cercetaşi din Legiunea de Jandarmi Iaşi.

Soarele urcase sus pe cer şi ardea cu putere. Era pe la ora amiezii şi cei 11 cercetaşi zăceau umflaţi, împrăştiaţi prin lanul de floarea-soarelui. Comandantul nostru a dat ordin să-i ridicăm şi să-i ducem la umbra unor stejari bătrâni să-i îngropăm acolo.

Am executat ordinul şi i-am dus acolo unde a zis comandantul, am săpat o groapă comună pentru toţi şi cei de la 10 vânători.

Înainte de a-i înmormânta am căutat prin buzunarele de la tunică şi am găsit o fotografie şi o scrisoare în buzunarul sergentului ILIEŞ V. GHEORGHE, care s-a născut în comuna Răuceşti, judeţul Neamţ, nu era căsătorit şi avea doi părinţi bătrâni şi îi era dor de ei. Scrisoarea şi fotografia i-am dat-o comandantului de la Legiunea de Jandarmi Iaşi. Apoi pe cei 11 eroi români i-am aşezat în groapă peste care am aşezat crengi cu frunze de stejar verzi, după care am dat pământul proaspăt. La căpătâi le-am pus o cruce din lemn de stejar făcută în grabă. Pe stejarul din apropiere am scris pe coaja de stejar, încrustate cu briceagul, numele sergentului şi al luptătorilor din groapă. Am lăsat totul în urmă şi împreună cu cei patru camarazi ne-am urcat într-un camion militar să ajungem din urmă Regimentul din care făceam parte. Trupele noastre duceau lupte grele la Călăraşi, unde aveam de înmormântat zeci şi sute de ostaşi români căzuţi pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord.

În acelaşi timp pe flancul drept al frontului la sud-est de Iaşi trupele din Armata 4 Română conduse de Generalul Nicolae Ciupercă, întâmpina o rezistenţă puternică din partea trupelor sovietice care declanşau numeroase contraatacuri în special în zona punctelor de trecere peste râul Prut: Albiţa, Călmăţui, Luca-Banului, Fălciu, Cantimir, Ţiganca, Oancea-Cahul, Slobozia-Mare Giurgiuleşti.

Primele unităţi de luptă din Armata 4 Română care au forţat trecerea Prutului flancul drept al frontului au fost Diviziile 21,15 Infanterie din Corpul 2 Armată, Divizia 1 Blindate, Brigada 11 Infanterie, Brigada 2 Artilerie Grea, Divizia 1 Vânători Iaşi, Regimentul 25 Infanterie Vaslui, Regimentul 12 „Cantemir” Bârlad, Regimentul 24 Infanterie Tecuci, Regimentul 11 „Siret” Galaţi, Regimentul 2 Vânători Gardă şi alte unităţi specializate în drumuri şi poduri, transmisiuni, logistic.

„După eşuarea acţiunii de trecere a podului de la Oancea spre Cahul, comandantul Diviziei 21 Infanterie, generalul Nicolae Dăscălescu, a constituit un detaşament de luptători cu efectiv redus din batalionul 3 al Regimentului 12 „Cantemir” care avea misiunea să se deplaseze la punctul de rezistenţă al inamicului.

Detaşamentul de luptători au traversat râul Prut lat de 60m cu bărcile. O barcă uzată a luat apă şi militarii au fost obligaţi să înoate până la mal în condiţii grele şi periculoase. Câţiva militari s-au înecat cu tot echipamentul de război care îl aveau asupra lor.

Ajunşi pe malul opus s-au târât prin ierburile înalte şi tufişurile de salcie până aproape de han. Ruşii i-au descoperit şi au deschis foc asupra lor. Artileria română a lansat un baraj de foc în apropierea Hanului, apoi grupul de puşcaşi români a înaintat şi a ocupat Hanul Tulceanu unde se găsea un principal punct de comunicaţii şi observare care dirija şi coordona trupele sovietice aflate în zonă. Imediat au tăiat legăturile telefonice ale pichetului şi cu o rachetă verde au semnalizat să înceteze focul.

Regimentul 12 „Cantemir” a trecut Prutul şi a ocupat dispozitivul de apărare şi a rămas pe poziţie până pe data de 4 iulie 1941.

La data de 5 iulie 1941 când Regimentul de Gardă a terminat un cap de pod peste Prut în zona Fălciu, la nord de satul Ţiganca şi a început trecerea armatei române cu armamentul greu, cavaleria şi echipamentul de război.

În noaptea de 7/8 iulie 1941 efectivele Diviziei 21 Infanterie, Regimentele 11 Siret, 12 „Cantemir” din Bârlad, Regimentul 24 Infanterie Tecuci au traversat Prutul şi au fost desfăşurate în dispozitivul de atac la nord de satul Ţiganca. În luptele ce au urmat în această zonă Batalionul 3 din eşalonul doi a suferit mari pierderi.

Ziua de 9 iulie a marcat pierderi şi mai mari în rândul luptătorilor din Regimentul 12 „Cantemir” în atacul lansat pentru a cuceri cota 228, de pe Dealul Ţiganca. În cele două zile de luptă, Regimentul 12 Dorobanţi „Cantemir” a pierdut 35 la sută din efectiv.

În ziua de 12 iulie 1941, comandantul Diviziei 21 Infanterie, generalul Nicolae Dăscălescu din Armata 4 a dat ordin ca Regimentul 12 „Cantemir” să ia poziţie de luptă în apărare pe un front de 300 m între Regimentele 11 „Siret” Galaţi şi 24 Infanterie Tecuci.

În noaptea de 12/13 iulie 1941, Brigada 2 Artilerie grea, Regimentul 2, Regimentul 11 Artilerie grea Focşani au fost puse în poziţie de tragere.

În zorii zilei, infanteriştii din armata rusă s-au năpustit în atac asupra dispozitivului nostru de apărare. Focul puşcaşilor şi mitralierelor române i-a ţinut pe loc pe ostaşii ruşi iar artileria noastră a lovit puternic poziţiile ocupate şi dispozitivele de muniţii, producându-le mari pierderi trupelor sovietice.

Luptele de la Ţiganca, Cantemir, Antoneşti, Goteşti, Lărguţa Pleşeni s-au încheiat la data de 13 iulie 1941.

Generalul Ion Antonescu, comandantul frontului român a vizitat cartierul Diviziei 21 Infanterie pe Dealul Ţiganca, felicitând efectivele române.

De la data de 14 iulie 1941, trupele române din zona Fălciu, Oancea, Cahul Giurgiuleşti Galaţi au început înaintarea spre Nistru.

În zona Albiţa-Călmăţui, Leuşeni, Lunca-Banului, Covurluiului în direcţia Lăpuşana, Hăniceşti, Cimişlia spre Chişinău încă se mai duceau lupte grele între unităţile din Armata 4 Română şi trupele sovietice care cedau mereu în faţa trupelor române.

Sub comanda generalului de brigadă Ioan Sion Divizia 1 Blindată, Divizia 15 Infanterie, Divizia 1 Vânători Iaşi, Regimentul 25 Infanterie Vaslui, Regimentul 10 Infanterie Focşani, Regimentul 2 Fortificaţii Regimentele 2 şi 3 Roşiori au pornit un iureş peste Prut pentru eliberarea Basarabiei.

Traversarea masivului Corneşti de către Divizia blindată, care a rămas necunoscută comandantului rus, reprezintă o acţiune militară îndrăzneaţă care caracterizează acţiunile de excepţie ale diviziei blindate din vara anului 1941.

Generalul de brigadă Ioan Sion, are un merit personal deosebit la elaborarea concepţiei pentru eliberarea Chişinăului, după un plan secret operativ care să fie aplicat în aşa fel ca populaţia oraşului să fie protejată, iar distrugerile să fie minime.

La aplicarea planului trebuiau să acţioneze şi trupe speciale din Armata 3 Română care cunoşteau planul oraşului Chişinău: Regimentul 7 grăniceri Chişinău, Regimentul 7 Vânători de câmp Tighina, Regimentele 27 şi 28 Infanterie Chişinău, Divizia 4 Grăniceri Chişinău.

Aceste unităţi înaintau spre Chişinău din direcţia nord-vest Călăraşi-Orhei în timp ce unităţi din Armata 4 Română, Regimentul 2 Vânători Gardă, Divizia Vânători Iaşi, Divizia 1 Blindate 7 A.A. Focşani care trebuia să acţioneze din direcţia sud-est.

Planul de eliberare a oraşului Chişinău a fost pus în aplicare în noaptea de 14/15 iulie 1941, unde trupe speciale de comunicaţii-logistică-cercetaşi şi Vânători Gardă au ocupat Clădirea Radioului, Palatul Poştei, Clădirea serviciului de informaţie, Palatul Administrativ şi al Poliţiei. Legăturile telefonice au fost tăiate, iar postul de radio a început să transmită apeluri la populaţie să-şi păstreze calmul, să stea în locuinţă şi în adăposturile din apropiere, să coopereze cu armata română, care le va acorda tot sprijinul necesar.

Între timp trupele speciale din Armata 3 şi 4 Română au înconjurat oraşul şi au blocat toate căile de circulaţie din interiorul şi exteriorul oraşului Chişinău.

Trupele sovietice au încercat să opună rezistenţă, dar fiind surprinse de operativitatea trupelor române, au fost silite să se retragă spre nord-est, în afara oraşului.

La data de 16 iulie 1941 oraşul Chişinău a fost eliberat de trupele de ocupaţie sovietice".

(Din povestirile colonel (r) Obreja T. Vasile)

Trupele române din Armata 3 şi 4 Română şi-au continuat luptele pentru a ocupa poziţii de apărare pe linia Nistrului.

Unităţile şi marile unităţi din Armata 4 Română din flancul drept al frontului român au continuat atacul împotriva trupelor sovietice, sub focul ucigător al aviaţiei inamice care lansau bombe asupra trupelor române.

Divizia 1 Blindate si Divizia 15 Infanterie, Brigada 2 Artilerie, Divizia 1 Vânători comandate de Generalul de Divizie Ioan Sion au înaintat şi a făcut joncţiunea la Căuşeni cu Divizia 21 Infanterie comandată de generalul Nicolae Dăscălescu şi Corpul 3 armată comandat de generalul de divizie Vasile Atanasiu, care acţiona pe direcţia Ştefan-Vodă, Antoneşti, Purcari şi se pregătea să traverseze Nistru pe podul de pontoane în zona satului Iasca şi să înainteze spre Crasnoe-Slobozia .

După trecerea Nistrului, în Trasnistria (4 august 1941) Diviziile 21 Blindate şi Divizia 15 Infanterie, Corpul 2 Armată şi Regimentul 25 Infanterie Vaslui, Regimentul 2 Artilerie grea, Regimentul 10 Infanterie Focşani şi alte unităţi au parcurs 120 km în 4 zile (6-9 august) prin lupte continue cu puternicele ariergărzi inamice, găsindu-se la 14 august 1941 cu forţele principale din Diviziile 21 Infanterie, Divizia 1 Vânători Iaşi, Regimentul 13 Infanterie Iaşi, la 10 km de ţărmul Mării Negre.

Armata 4 Română a străpuns primul aliniament de apărare şi a realizat interceptarea căilor de comunicaţii ale inamicului care s-a retras spre Odessa.

Pe frontul din flancul stâng unde acţionează trupele din Armata 3 română, conduse de generalul Petrea Dumitrescu încă se desfăşoară lupte grele deoparte şi de alta a râului Nistru, unde armata rusă opune o rezistenţă puternică în zonele: Dubăsari, Râbniţa, Roşcov, Camenca, Soroca, Otaci.

De la data de 14 iulie 1941 efectivele române din flancul stâng al frontului din Bucovina de Nord au primit ordin să forţeze râul Nistru în mai multe puncte accesibile.

Unităţile de pontonieri români, specializaţi în construcţia de poduri de pontoane, au depus eforturi foarte mari să realizeze capuri de

pod peste Nistru, în condiţiile când avioanele sovietice coborau până aproape de apa râului şi mitraliau şi aruncau bombe, iar artileria trăgea necontenit salve de obuze, producând multe victime în rândul ostaşilor români care pluteau pe râu.

Artileria română amplasată pe malul drept dincoace de Nistru, riposta energic cu baraje de foc asupra trupelor Rusiei care contraataca soldaţii români ce reuşeau să treacă pe malul stâng.

În zilele următoare s-au dus lupte crâncene la Otaci-Moghilev un punct important de trecere peste Nistrul unde Armata Roşie a mobilizat forţe puternice de trupe şi armament greu, tancuri şi aviaţie care au rezistat atacurilor repetate lansate de armata română.

Trupele române care au forţat Nistru în apropierea localităţilor Dubăsari, Râbniţa, Roşcov-Soroca, au reuşit să respingă atacurile lansate de trupele sovietice şi să traverseze râul Nistru ocupând poziţii de luptă pe malul stâng şi să pregătească înaintarea spre Odessa şi Dalnic unde îi aştepta noi şi noi lupte.

După lupte înverşunate la punctul de trecere Otaci-Moghzliv unităţile de luptă ale Armatei Roşie au cedat şi au început retragerea spre est.

Astfel, ostaşii noştri din Armata 3 şi 4 Română, având ca suport în inimă şi în gând dorinţa de a elibera pe fraţii din Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa de sub ocupaţia Armatei Roşie au luptat cu eroism şi cu mari sacrificii de sânge reuşind ca până la 27 iulie 1941 teritoriile româneşti, răpite de Uniunea Sovietică în urma Pactului Ribbentrop-Molotov să fie reîntregite în graniţele României.

În luptele duse pentru eliberarea pământului strămoşesc dintre Prut şi Nistru, armata română a înregistrat 4.112 de soldaţi morţi, 12.120 răniţi şi peste 5.506 daţi dispăruţi.

Armata română şi-a îndeplinit misiunea încredinţată de popor, îngropând piatra de hotar pe toată lungimea graniţei de nord-est pe linia Nistrului de la Marea cea Mare, Cetatea-Albă până sus la Hotin, în Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa aşa cum ne-o lăsase Ştefan cel Mare.

Românii şi-au plâns eroii, şi au fost de partea Armatei Române cu trup şi suflet pentru recuperarea teritoriului de la est şi nord-est ocupat de Rusia cu douăsprezece luni în urmă (28 iunie 1940), dar erau împotriva continuării războiului dincolo de Nistru. După ce Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa au fost redobândite, „cereau ieşirea României din război”.

Românii îşi manifestau opinia făţiş în stradă:

„Nu trebuie să apărem ca agresori împotriva Rusiei care s-a aliat cu Anglia şi America şi care ar putea schimba soarta războiului în favoarea Aliaţilor”.

„România se va afla în tabăra învinşilor, va deveni un inamic al alianţelor ei tradiţionale şi va fi lipsită de apărare împotriva represiunilor sovietice”.

„Trupele române, obiectau şi nu doreau să mai înainteze pe teritoriul Uniunii Sovietice propriu-zis”.

În toiul războiului, Ion Antonescu (care la 21 august 1941 devenise mareşal) a considerat că propunerile şi motivaţiile ca România să se retragă din război, iar trupele române să rămână pe linia Nistrului, să păzească hotarele fireşti ale patriei erau impracticabile: Antonescu a venit cu argumente convingătoare: „Rusia nu se va mulţumi doar cu gestul României de a ieşi din război şi a se opri la Nistru”.

„Uniunea Sovietică a apreciat şi a luat act de atitudinea României de a redobândi Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa drept un atentat la suveranitatea teritorială, drept o încălcare flagrantă a dreptului internaţional”.

„Ar fi fost mai bine – a continuat Antonescu – să acceptăm Pactul Ribbentrop-Molotov şi Dictatul de la Viena şi pierderea Balcicului din Dobrogea, să lăsăm pe toţi lupii să muşte din trupul României, fără ca armata română să tragă măcar un singur foc de armă?”

„Această atitudine o consider drept o ruşine naţională”.

„Istoria nu ne va ierta niciodată”.

„Aşa că ori ne oprim pe hotarul de la Nistru sau continuăm războiul dincolo pe pământ străin pentru Rusia, rămânem tot agresori, tot invadatori, alături de Germania pentru că am îndrăznit să eliberăm pământul sfânt dintre Prut şi Nistru”. (21 august 1941 mareşalul Ion Antonescu)

(Din povestirile colonelului (r) Obreja T. Vasile)

În vara anului 1941 oamenii din satele comunei Răuceşti au aflat de la învăţătorii şi preoţii care mai deţineau câte un aparat de radio că Basarabia şi Bucovina de Nord au fost eliberate de armata română de sub ocupaţia sovietică şi aşteptau ca cei plecaţi la război să se întoarcă la familiile lor.

Vestea că mareşalul Ion Antonescu a hotărât ca România să continue războiul dincolo de Nistru pe pământul Rusiei i-a zăpăcit şi nu puteau să înţeleagă de ce trebuie să mergem mai departe în război dacă fraţii noştri de peste Prut au fost eliberaţi.

Clopotele băteau mereu, cei căzuţi în război şi femeile şi bătrânii plângeau nu numai pentru eroii lor dar şi pentru cei care intraseră deja în marile bătălii pentru Odessa şi Dalnic şi se aşteptau la noi sacrificii.

Pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord mulţi ostaşi din localitatea noastră au luptat cu arma în mână şi o parte dintre ei au căzut eroi pentru o cauză dreaptă şi sfântă „reîntregirea hotarelor Patriei şi a neamului românesc”.

EROI CĂZUŢI ÎN BASARABIA ŞI BUCOVINA DE NORD ÎN RĂZBOIUL DIN 1941 (21/22 iunie – 27 iulie)

Nr. crt.	Gradul	Numele şi prenumele	Localitatea – Satul-	Nr. crt.	Gradul	Numele şi prenumele	Localitatea – Satul-
1	Locotenent	Oprea Dumitru	Răuceşti de Sus	18			
2	Sublocotenent	Nanea Mihai	Răuceşti de Sus	19			
3	Serg.	Ilies V.Gheorghe	Răuceşti de Jos	20			
4	Serg.	Filip V.Neculai	Oglinzi	21			
5	Cap.	Vasiliu N.Gheorghe	Răuceşti de Jos	22			
6	Soldat	Bălan Dumitru	Răuceşti de Sus	23			
7	Soldat	Rusu Ion	Răuceşti de Sus	24			
8	Cap.	Ifrim Vasile	Răuceşti Sus	25			
9	Soldat	Nechifor Ion	Răuceşti de Sus	26			
10	Fruntaş	Voinea D.Dumitru	Răuceşti Jos	27			
11	Soldat	Toma V.Vasile	Răuceşti de Jos	28			
12	Fruntaş	Panaite Dumitru	Răuceşti de Sus	29			
13	Sergent	Predoaia I.Ion	Răuceşti de Jos	30			
14	Soldat	Chiper A.Gheorghe	Răuceşti de Jos	31			
15	Soldat	Diaconu Gheorghe	Răuceşti de Jos	32			
16				33			
17				34			

Fruntaş Panaite Dumitru (dreapta)
Căzut erou la Cernăuţi
Bucovina de Nord
În stânga Obreja N.Vasile

Sergent Ilieş Gheorghe
Comandant de grupă de puşcaşi
de elită, căzut pentru Basarabia

Fruntaş Obreja N.Vasile(stânga)
Regimentul 3 Grăniceri Cernăuţi

Sergent Agafiţei Constantin
Regimentul de Jandarmi Cernăuţi

Veteran de război DULGHERU VASILE
A făcut parte din regimentul 4 artilerie grea Calibrul 150 mm Bacău. A luptat la Ştefăneşti pe malul Prutului 21-22 Iunie 1941

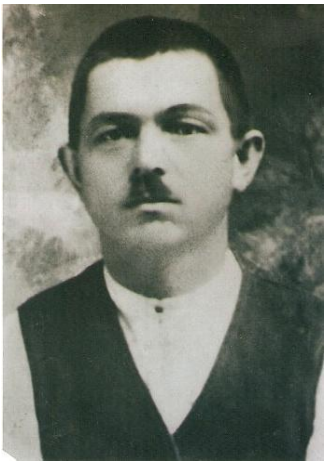

Sergent NECULAI V.FILIP
Căzut erou pentru eliberarea Basarabiei

Caporal VASILIU N.GHEORGHE
Căzut erou pentru eliberarea Basarabiei
REGIMENTUL FORTIFICAŢII MĂRĂŞEŞTI

Sergent OBREJA T.TOADER
Corpul de Pompieri
A fost rănit in Basarabia Tiraspol

Serg. Stănică I. Dumitru
Contingentul 31
Regimentul 16 Fălticeni

Regimentul 7 Vânători Tighina
Fruntaş OBREJA GHEORGHE (ultimul din dreapta in picioare)

Grupa de puşcaşi de elită
Cercetaşi –observatori
Legiunea de jandarmi Iaşi
Căzuţi într-o ambuscadă la Odorhei iulie 1941
Serg. Ilieă V.Gheorghe
(al doilea pe scaun)

Caporal DULGHERU VASILE Regimentul 4 Artilerie grea Bacău

Plutonier PAVEL V.ILIE Batalionul 13 V.M. Tg.Neamţ
A luptat în Basarabia

Regimentul 16 Artilerie grea Focşani
Cucoş T. Dumitru (Ultimul din dreapta in genunchi)

Sergent APOSTOAIE GRIGORE
Regimentul 15
Piatra Neamţ Fortificaţii
A luptat în Basarabia

Serg. Stan Ghe.Ion
Regimentul 16 Vânători
Prizonier la Cotul Donului

ARMATA ROMÂNĂ CONTINUĂ RĂZBOIUL DINCOLO DE NISTRU ŞI ROMÂNIA VA SUPORTA CONSECINŢELE

Continuarea războiului dincolo de Nistru va complica relaţiile noastre cu Anglia şi Statele Unite ale Americii cu care România a intrat în stare de război din momentul când Mareşalul Ion Antonescu a hotărât – de unul singur – ca armata română să continue războiul împotriva Uniunii Sovietice.

Antrenarea ţării dincolo de Nistru a avut consecinţe grave pentru poporul român atât în momentul războiului cât şi în perspectivă şi aceasta, se va vedea începând cu luna decembrie 1941 şi respectiv în iunie 1942 când Puterile Aliate vor cere României să părăsească Axa şi să capituleze necondiţionat.

Armata Română nu avea de unde să ştie că Puterile Aliate aveau în vedere o schimbare radicală a mersului războiului, iar odată cu căderea Frontului de Est, România va rămâne sub influenţa Rusiei care va avea libertatea de control în toate domeniile de activitate, inclusiv în treburile politice.

Mareşalul Ion Antonescu nu era de aceeaşi părere, susţinând în continuare ideea „de a ne bate cu ruşii până la capăt”. În consecinţă Armatele Române, după ce au trecut Nistru, au început înaintarea în forţă spre direcţia Odessa-Dalnic.

Frontul românesc din flancul stâng unde acţiona Armata 3 Română având în componenţă sa Corpul 2-7 Armată, Corpul 3 Grăniceri, Corpul 4 Armată, Brigăzile 1-4 Vânători de Munte, Regimentul 15 „Dorobanţi” şi „Războieni” Piatra Neamţ, Divizia 14 Infanterie, Regimentul 12 Călăraşi, Regimentul 16 Artilerie Grea Focşani, Regimentul 31 Infanterie Botoşani, două companii din Batalionul 13 Vânători de Munte Tg.Neamţ, Regimentul 3 Grăniceri Cernăuţi şi alte unităţi speciale au continuat înaintarea, în Ucraina spre est, pe un front larg cuprins între Nistru şi Nipru ajungând la data de 12 august 1941 la 15 km de Odessa, unde s-au angajat în grele încleştări cu armatele sovietice care dispuneau de o mare forţă de foc cu o deschidere largă de apărare şi cu atacuri şi contraatacuri surprinzătoare.

Unităţile din Armata 3 Română, având o bună organizare în dispozitivul de atac susţinut în permanenţă de Diviziile de Vânători şi Regimentele de Infanterie acoperite de Artileria grea şi uşoară, au reuşit să declanşeze atacuri rapide obligând pe inamic să se retragă în împrejurimile Odessei unde s-au regrupat în dispozitivul de apărare.

În flancul drept al frontului, unde Armata 4 Română comandată de generalul Nicolae Ciupercă avea în componenţă sa Corpul 2-6 Armată la care s-a alăturat Corpul 4 din Armata Germană, Divizia 22 Blindată germană, toate se găseau sub comanda directă a Mareşalului Ion Antonescu, la sfârşitul lunii august 1941 după ce au depăşit localităţile: Tiraspol, Slobozia, Crasnoe la nord-vest de Marea Neagră în direcţia Vladimirovca în estul Basarabiei au continuat urmărirea inamicului care se retrăgea spre Odessa.

În operaţiunile de la Odessa, în perioada august-octombrie 1941, ostaşii români din Divizia 21 Infanterie, Divizia 15 Infanterie, Brigada 21 Artilerie din Divizia 21 Infanterie, regimentul 2 Artilerie grea, Regimentul 10 Infanterie Focşani, Regimentul 1 Artilerie grea Focşani, Regimentul 2 Fortificaţii Mărăşeşti, Regimentul 12 Cantemir Bârlad, Regimentul 24 Infanterie Tecuci, Regimentul 11 „Siret” Galaţi, Regimentul 2 A.A. Iaşi, Divizia 1 Blindate, Divizia 12 Infanterie, Regimentul 13 Transmisiuni Iaşi din Divizia 4 Iaşi, au desfăşurat lupte sângeroase în împrejurimile Odessei unde armata sovietică era bine organizată în apărare.

Regimentul 12 „Cantemir” Bârlad a primit comanda Colonelului Sava S. Simionescu să declanşeze atacul împotriva inamicului situat la

Cota 80 pe Dealul Vacarjani în flancul drept al inamicului, obligându-l să se retragă. Întrucât regimentul a înregistrat mari pierderi a fost retras în garnizoana Bârlad. În locul lui a intrat în luptă regimentul 24 Infanterie Tecuci unde ostaşii, subofiţerii şi ofiţerii din Regimentul 24 şi-au făcut cu prisosinţă datoria, săvârşind adevărate fapte de eroism.

În acelaşi timp în partea de nord-est a Odessei, Armata a 3 a Română a continuat să înainteze spre oraş. În noaptea de 28/29 septembrie 1941 a intrat în dispozitivul de luptă, Regimentul 15 Infanterie Piatra Neamţ – Divizia 6 – Compania de Cercetaşi Corpul 6 Grăniceri Chişinău, Regimentul 27 infanterie Bacău, Regimentul 7 Vânători Tighina, Regimentul 10 Vânători Tighina, Corpul 3 Grăniceri, Corpul Vânători de Munte unde a executat o manevră rapidă, îndrăzneaţă, eficace şi a învăluit la partea de nord şi nord-est o parte din împrejurimile oraşului, s-au tăiat legăturile de comunicaţii şi s-au blocat toate căile de acces spre Odessa.

Bătălia pentru cucerirea Odessei a început odată cu luptele declanşate la data de 9 octombrie 1941, prin acţiunile comune ale celor două Armate 3 şi 4 Române printr-o cooperare inter-arme cu unităţi specializate în luptele din interiorul oraşelor şi în luptele de stradă.

Divizia 21 Infanterie, Divizia 10 Infanterie, Corpul 6 Grăniceri Chişinău, Regimentul 10 Vânători Tighina, Regimentul 7 Cercetaşi, Regimentul 2 A.A. Iaşi o companie de cercetaşi, observaţie-semnalizare din Regimentul 15 Piatra Neamţ, Regimentul 13 transmisiuni-logistică Iaşi, Divizia 1 Blindate şi alte unităţi speciale au pătruns în oraş a realizat interceptarea căilor de comunicaţii şi retragerea inamicului şi după lupte grele a pus stăpânire pe principalele puncte strategice şi s-a organizat apărarea clădirilor şi căilor de acces.

Luptele au continuat şi în zilele următoare şi s-au soldat cu pierderi mari pentru armata română.

Până la urmă victoria a fost obţinută dar Armata Română a primit o lovitură grea si cea mai violentă de la începutul războiului.

Divizia 21 Infanterie „Moldova” s-a instalat în locul care fusese cărtiruit comandamentul sovietic de apărare a Odessei, după ce capitulase la 16 octombrie.

După intrarea Diviziei 10 Infanterie în Odessa la 17 octombrie 1941, generalul de brigadă Ion Glogojanu - comandantul diviziei – a fost numit şi comandant militar al oraşului. Postul de comandă al diviziei şi al comandantului militar a fost instalat în fosta clădire G.P.U., de pe strada Engleză. În după-amiaza zilei de 22 octombrie 1941, la orele 17^{45} o parte din clădire minată în retragere de sovietici, a fost aruncată în aer, „efectul a fost groaznic menţionează jurnalul de operaţii al marii

unităţi – blocuri mari de piatră fiind aruncate la 200-300 m, suflul exploziei a spart geamurile pe o rază de 500 m, iar praful a acoperit totul în jur". Între cei ucişi s-a aflat şi generalul Ion Glogojanu al cărui corp a fost scos de sub dărâmături a doua zi, 23 octombrie 1941.

Concomitent cu luptele de la Odessa, la 12 octombrie la Dalnic s-a declanşat un adevărat măcel, unde armata română a înregistrat mari pierderi de ostaşi şi material de război. Martor la acele evenimente, locotenent-învăţător Enea Ioan, comandant la Compania 11 din Regimentul 15 Infanterie Piatra Neamţ un adevărat ostaş, cu demnitate, disciplină şi corectitudine exemplară, remarcându-se pe timpul luptelor de la Odessa pentru exemplu de eroism şi spirit de sacrificiu, de unde a scăpat cu viaţă, avea să povestească mai târziu scene de groază, cumplite ce nu pot fi descrise în cuvinte.

În jurnalul său de campanie se găseşte şi tragedia plutonului de puşcaşi căzuţi într-o ambuscadă în apropriere de Dalnic.

Locotenentul Enea Ion a hotărât să meargă în fruntea unui pluton într-o incursiune cu misiunea să pătrundă în apropierea dispozitivului de luptă a inamicului să identifice poziţia şi capacitatea de a declanşa un contraatac, armamentul şi puterea de foc, precum şi zona unde se află dislocate trupele sovietice.

„Misiunea cerea multă îndrăzneală, iscusinţă dar şi riscul fiind considerat de gradul zero".

Deplasarea spre obiectivul inamicului s-a executat pe timp de noapte pe un teren necunoscut, pe o vreme mohorâtă. Plutonul s-a apropiat de dispozitivul inamicului şi a trimis trei cercetaşi să facă primele observaţii asupra modului de amplasare a trupelor şi planului de dispunere în atac.

Ruşii i-au descoperit însă i-au lăsat să se apropie şi au aşteptat să vină întreg plutonul românesc. Le-a întins o ambuscadă, unde au căzut aproape toţi cei 33 de luptători. Locotenentul Enea Ion împreună cu un sergent, comandant de grupă, au scăpat cu viaţă şi s-au retras spre dispozitivul român. În luptele de la Tatarca în noaptea de 9-10 octombrie 1941 a fost rănit iar compania 11 din Reg.15 Piatra Neamţ a fost distrus în întregime.

Locotenentul Enea Ion a fost trimis în ţară pentru refacere, iar în ianuarie 1942 a preluat detaşamentul de premilitari din comuna Răuceşti de la locotenent major învăţătorul director de şcoală Cozma Gheorghe care a fost trimis pe front.

Revenind la episoadele de luptă ce se desfăşurau în zona Odessa-Dalnic aflăm că trupele române care luptaseră în împrejurimile

oraşului Odessa au început înaintarea spre Dalnic fără a fi asigurat un sprijin logistic, corespunzător liniilor de comunicaţii.

„Aviaţia sovietică care zbura zi şi noapte deasupra noastră a semnalizat mişcările de trupe române şi Armata sovietică a declanşat un atac de amploare asupra efectivelor noastre care nu erau desfăşurate în dispozitivul de luptă sau apărare şi ne-au încercuit pe la spate producând un blocaj neprevăzut".

„Aici la Dalnic s-au declanşat cele mai crâncene bătălii de la începutul războiului care avea să dureze până la sfârşitul lunii octombrie 1941".

Ieşirea din încercuire ridica multe probleme din cauză că atacul infanteriei armatei ruse era susţinut de tancuri care rupea frontul nostru şi ne dezorganiza în apărare. Peste tot vedeai soldaţi români zdrobiţi de şenilele tancurilor sovietice.

Atunci Divizionul 1 din Regimentul 54 artilerie grăniceri şi alte unităţi de luptă antitanc au condus bine focul asupra carelor de luptă inamice şi au reuşit să distrugă 15 tancuri şi să incendieze alte 3 tancuri uşoare.

Cam în acelaşi timp din partea de nord au apărut alte 12 tancuri inamice, urmate de infanterie. Divizia 1 Grăniceri şi Regimentul de artilerie au incendiat sau au lovit în plin 10 care de luptă.

Ruşii au continuat atacul cu infanteria şi sub focul ucigător al aviaţiei sovietice au pătruns în dispozitivul nostru de apărare. Armata română a început lupta la baionete cu inamicul ce năvălea în valuri peste noi.

Unităţile române care nu fusese cuprinse în încercuire au înaintat dinspre Odessa şi au surprins inamicul din spate şi s-a reuşit să zdrobească forţarea făcută de inamic la Dalnic.

Luptele duse de armata română la Dalnic în perioada 12-28 octombrie 1941 pentru oprirea inamicului care a pătruns în frontul nostru şi apoi respingerea lui dincolo de Bugul de Sus spre Zaporojie. Au urmat lupte foarte grele pe Nipru şi pe Don în podişul Donesk.

Pierderile grele ale armatei române în luptele de la Odessa se cifrează la 90.000 de militari, ridicând cifrele de ostaşi români căzuţi în război la sfârşitul anului 1941 la circa 130.000 de morţi 40% din efectivul armatei române angajate în lupte directe de la începutul războiului. La Iasca lângă Odessa din Regimentul 7 Vânători Chişinău din 36 de plutoane au mai scăpat cu viaţă 7 soldaţi.

La Odessa şi Dalnic au căzut 12 Divizii din armata română. Analizând situaţia trupelor române de pe frontul de est, Mareşalul Ion Antonescu a constatat că din efectivul de 326.685 soldaţi cu care s-a

intrat în război la data de 21/22 iunie 1941, 40% din efectiv au murit în luptele din Basarabia, Bucovina de Nord, Odessa, Dalnic.

În consecinţă a decis retragerea de pe front a majorităţii ostaşilor din unităţile române în perioada octombrie-decembrie 1941 în mod eşalonat.

Trupele române retrase de pe front au revenit în cazărmile din România pentru refacere şi reorganizare pe regimente, batalioane, divizii şi pregătire tehnico-tactice de război. Lor li se vor alătura noi contingente din rândul rezerviştilor şi de militari în termen care urmau să meargă pe front.

În rândul ofiţerilor şi a soldaţilor români începea să apară primele semne de nelinişte şi îngrijorare.

„Dintr-un război rapid şi eficient - propagat de Hitler şi Antonescu - s-a transformat într-un război de uzură de lungă durată”.

După cum se ştie că „soldatul român nu ştie să dea înapoi” aşa că a mers mai departe.

Pe frontul de est în zona de conflict, de la Odessa – Marea Neagră, Peninsula Crimeea, Bugul de Sus-Nipru au rămas: Corpul Vânătorilor de Munte, Corpul 7 Armată, Corpul de Cavalerie cu 6 brigăzi, Corpul 6 Grăniceri, Divizia 1 Blindate, Divizia 15 Infanterie, Regimentul 3 Grăniceri Cernăuţi, Regimentul 10 Vânători Tighina, Regimentele de artilerie.

Începând cu luna iunie-iulie 1942, trupele române care au fost în refacere în cazărmile din România s-au întors pe front şi au început ofensiva, pe Nipru Zaporojie, Peninsula Crimeea, Sevastopol port la Marea Neagră, unde armata sovietică a opus o rezistenţă puternică, barând cu forţe distrugătoare înaintarea spre Crimeea-Sevastopol, obiective strategice pentru Rusia, care odată cedate puteau schimba soarta războiului.

Ofensiva trupelor române care operau în zona Nipru-Marea Neagră-Crimeea s-a izbit de un tăvălug de oţel şi de foc de nepătruns şi făcea ca înaintarea să devină imposibilă şi trebuiau găsite noi căi strategice de atac să se poată străpunge dispozitivul de apărare.

Legăturile peninsulei Crimeea cu uscatul se făceau doar prin Precopul care avea o lăţime de 78 km. fiind puternic fortificat de sovietici.

Odată cu debarcarea unor trupe speciale pe Ţărmul Mării Negre la sud-vest de Peninsula Crimeea, trupele sovietice care erau dislocate şi ocupau poziţii strategice pe înălţimea Sapun şi-au dat seama că vor fi blocaţi şi a început retragerea din Crimeea a unor trupe, dar au continuat să opună rezistenţă.

După lupte înverşunate unde armata româno-germană a folosit forţe terestre, navale şi aeriene care au durat 9 luni de la 24 septembrie 1941-4 iulie 1942, Crimeea a fost eliberată de Armata Română şi imediat trupele germane şi române au ocupat punctele strategice şi au instalat linii de comunicaţii speciale, puncte de observare şi de comandă.

La sfârşitul lunii iulie 1942 trupele speciale din armata română au fost dislocate în peninsula Crimeea pe înălţimea munţilor Iaila din sud şi regiunea Fiodosia-Sevastopol-Sudac: Corpul Vânători Munte comandat de Gheorghe Avramescu, Divizia 1 Vânători, Regimentul 13 Transmisiuni Iaşi, Regimentul 10 Vânători Tighina Batalionul 8 şi 16 Vânători de Munte, Regimentul 2 Artilerie Antiaeriană Tighina, un Regiment de Artilerie de coastă Vânători de Munte din Braşov. Până la sfârşitul anului 1943 armata română avea un efectiv de 40.000 de soldaţi în Crimeea.

Trupele germane dislocate în Peninsula Crimeea ajunsese la un efectiv de 200.000 de militari, care nu primiseră o misiune concretă în această zonă. Aveau totuşi câteva subunităţi speciale de radiolocaţie, Comunicaţii secrete, Staţia radio goniometrică unde aveau nişte radiotelegrafişti de excepţie care ţineau permanent legăturile cu toate comandamentele marilor unităţi române şi germane ce operau în zonă, dar şi legături directe cu Hitler fără întrerupere.

A urmat marea bătălie pentru cucerirea Sevastopolului port la Marea Neagră un punct strategic important pentru armata sovietică pe care nu aveau de gând să-l cedeze.

Armata Română a trimis în luptă 38 de linii de artilerie, 2 Corpuri de armată, Corpul 6 Grăniceri, Diviziile 10,11,12,15,21,32,33 Infanterie, Divizia 21 Blindate română, Regimentul Vânători Chişinău, două Divizii blindate din Armata 11 Germană.

Luptele pentru ocuparea portului Sevastopol s-au declanşat la data de 24 martie şi s-au încheiat la 24 iulie 1942, odată cu pătrunderea a 50 nave de război române şi germane aflate în Marea Neagră şi două corpuri de aviaţie.

Înaintarea flotei maritime până în portul de la Marea de Azov s-a dovedit a fi decisive în victoria de la Sevastopol care a capitulat la 24 iulie 1942.

După victoriile purtate de armata română şi germană (în special Diviziile blindate germane) în luptele de la Odessa, Dalnic, Peninsula Crimeea pe Nipru şi la Sevastopol s-a deschis calea pentru forţele terestre să înainteze pe un front larg în Podişul Doneţk, zona Caucaz, Cuban, pe râul Don, Cotul Donului, Stalingrad (Valgograd) pe Volga

până în Munţii Urali, până în cel mai îndepărtat punct atins de armata noastră în campania de Est care avea să se încheie în perioada 19 noiembrie 1942 – 24 februarie 1943 odată cu prăbuşirea frontului de Est

Învăţător, locotenent
ENEA IOAN IOAN
Comandantul Companiei a 11-a
Regimentul 15 Dorobanţi
Piatra Neamţ

General PETRE DUMITRESCU
Armata a 3-a Română

Sergent NECHIFOR GHE ILIE
Batalionul 13 V.M. din Tg.Neamţ
A luptat la Odessa – Sevastopol

Serg. MĂRIUŢA PETRU
Contingentul 32
Regimentul 15 Dorobanţi P.Neamţ

Soldat OBREJA V.VASILE
Regimentul 16 Fălticeni născut în 1897
A luptat până la Odessa

Soldat TIBEICĂ DUMITRU
Născut în anul 1898
A luptat până la ODESSA-DALNIC
în trupele SEDENTARE

Locotenent, învăţător AVARVAREI DUMITRU
Reg. 21 infanterie Bucureşti
A luptat la Dalnic până la Maria de Azov
şi apoi pentru eliberarea Ardealului , Ungariei
şi Cehoslovaciei

Plutonier major ANICULAESI TOADER
A luptat în armata română pe Nipru şi Donesk până în Stepa Kalmukă

Plutonier PAVEL V.ILIE
Batalionul 13 V.M. din Tg.Neamţ
Este rănit pe Frontul de Est la Dalnic unde a fost rănit, revine pe Frontul din Moldova şi participă La Marea Bătălie de la „Borta Dracului" şi apoi la eliberarea Ardealului, Ungariei şi Cehoslovaciei

Plutonier major CRISTESCU ANDREI (dreapta)
Regimentul 7 vânători Chişinău
A luptat la ODESSA şi Dalnic
12 octombrie 1941,cade prizonier de război în Uniunea Sovietică

CAPITOLUL V
CĂDEREA FRONTULUI DE EST - ÎNCEPUTUL SFÂRŞITULUI CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL - ARMATA ROMÂNĂ DE LA COTUL – DONULUI – VOLGOGRAD – URALI ÎN RETRAGERE LA PRUT PE FRONTUL DIN MOLDOVA

La începutul lunii august 1942 după cucerirea portului Sevastopol de la Marea Neagră, trupele române din Armata 3 şi 4 Română se îndreptau spre ultimele bătălii de pe pământurile îndepărtate din Stepa Kalmukă, Cotul – Donului, Stalingrad (Volgograd) în zona Caucaz pe Volga, până în Munţii Urali.

Pentru aceasta, mareşalul Ion Antonescu a aruncat în luptă peste 850.000 de ostaşi, din rândul trupelor combatante şi 150.000 din trupele necombatante.

Soldatul român trebuia să lupte mai departe cu acea armă de la începutul războiului, încălţat tot cu aceiaşi bocanci „cu moletiere legaţi la gleznă cu bentiţă” iar la masă în tranşee să primească o bucată de pâine uscată, un polonic de zeamă de cartofi sau de arpacaş.

Iarna se apropia şi ostaşii români nu ştiau ce însemna pentru ei să lupţi în „iarna din stepa rusă” în spaţiul dintre Don – Volga – Caucaz – Urali, când temperaturile scad de regulă sub – 50 de grade C.

În faţa lor se afla o armată puternică, călită în marile bătălii – motivaţi – bine înzestraţi, cu armament modern de o tehnică superioară mult peste nivelul dotării armatei române.

Armata sovietică dispunea de tancuri grele T34 sprijiniţi de multă artilerie, inclusiv de teribilele „Katiuşa” armă înfricoşătoare ce rădea totul pe locul unde explodau acele proiectile, de fapt rachete.

Ai noştri erau copleşiţi de puterea de foc distrugătoare, deţinută de armata rusă, căreia nu-i puteai face faţă pe un front larg, câmp deschis, unde puhoiul de infanterişti ruşi cu întreg arsenalul de luptă avea spaţiul de manevră la dispoziţie în Stepa Kalmukă.

Cale de întoarcere nu mai era, şi ostaşul român trebuia să meargă înainte, pentru că aşa învăţase de la înaintaşii lui care au luptat în marile războaie 1877 – 1878, 1914 – 1919.

Dar acum în cel de-al doilea război mondial armata română ajunsese prea departe, alături de Germania şi erau conduşi de doi „paranoici” HITLER şi ION ANTONESCU care ne forţau să luptăm împotriva altui „paranoic” ce se numea STALIN.

„Singurele puteri ale lumii, de la acea dată care aveau o influenţă mare în problemele internaţionale şi puteau opri pe cei trei „paranoici” şi a salva omenirea din haosul în care se afla în toamna anului 1942 erau Statele Unite ale Americii şi Marea Britanie.

Războiul de Est mergea mai departe şi la 17 septembrie 1942 trupele române din Armata 3, comandat de generalul Petre Dumitrescu care avea în componenţă: Corpul 4 Armată, Corpul 6 Grăniceri, Corpul de Cavalerie, Divizia 14 Infanterie Roman, Divizia 15 Infanterie, Regimentul 15 Piatra Neamţ, Regimentul 16 Fălticeni, Regimentul 27 Infanterie Bacău, Regimentul 10 Vânători Tighina, Regimentul 7 Vânători Chişinău, Regimentul 12 Călăraşi Roman, Divizia 5 Infanterie, Regimentul 16 Artilerie Grea Bacău, Regimentul 4 Vânători Moto, Regimentul 82 Artilerie Tg.Mureş, Compania 9, 10, 11 din Regimentul 13 Vânători de Munte din Tg.Neamţ şi alte subunităţi de luptă din trupele speciale, au început ofensiva în Podişul Doneţk şi Don în spaţiul dintre cele două râuri, pe cursul inferior şi înaintau spre Cotul Donului, din Stepa Kalmukă, flancul stâng.

Armata 4 Română comandată de generalul Nicolae Ciupercă care avea în componenţă: Corpul 2 Armată, Corpul 6 Armată Grăniceri Chişinău, Divizia 1 Blindate, Divizia 21 Infanterie, Divizia de Gardă, Regimentul 82 Artilerie din Tg.Mureş, Divizia 1 Grăniceri, Regimentul 2 Fortificaţii Mărăşeşti, unităţile de tancuri, artilerie şi Regimentele de Vânători de Moto, Divizia 10 Infanterie, Regimentul 1 care de luptă moto, Regimentul 13 transmisiuni Iaşi, Compania de cercetaşi topografie, contrainformaţii, pontonieri şi alte unităţi specializate.

Armata 4 Română acţiona în flancul drept zona Caucaz – Rostov – Don şi pregătea asaltul pentru cucerirea oraşului Stalingrad (Volgograd).

Pentru prima dată de la începerea războiului Armata Română şi cea Germană se confruntau cu probleme de ordin logistic provocate de prelungirea rapidă a liniilor de comunicaţii.

Această problemă tehnică de comunicaţii trebuia să răspundă cerinţelor desfăşurării unui război pe spaţii mari, să fie suplă şi uşor manevrabilă corespunzător frontului în spaţiul dintre Don – Stalingrad (Volgograd) - Volga – Caucaz.

Totuşi Armata Română dispunea de profesionişti de excepţie din Secţia Geografică din Armata 4 comandată de loc.col.Roland Stoica din Regimentul 13 Transmisiuni Iaşi, unitate din care a făcut parte şi sergentul Cosău Dumitru din satul Răuceşti de Sus despre care vom mai vorbi în capitolul „Blocada Crimeea”.

La începutul lunii iulie 1942 Armata 3 Română a continuat înaintarea spre Cotul Donului, iar Armata 4 Română se afla pe Rostov – pe – Don şi pregătea asaltul pentru cucerirea oraşului Stalingrad (Volgograd).

În întreaga zonă din Stepa Kalmukă ploua zi şi noapte fără întrerupere. „Apa pătrundea peste noi peste tot". „Eram uzi până la piele". „Drumurile erau desfundate". Trupele ce se ocupau de aprovizionarea frontului cu muniţii, alimente, echipament de război, făceau faţă cu mare dificultate.

„În tranşee am săpat puţuri pentru scurgerea apei ce se umpleau destul de repede".

„Peste noapte a început să ningă şi apa din tranşee, amestecată cu zăpadă şi pământ s-a transformat într-o mocirlă".

Comandantul a ordonat să facem un salt înainte să ocupăm un nou dispozitiv de luptă. Am ocupat dispozitivul de luptă spre inamic pe o culme de deal şi am săpat alte tranşee. Eforturile noastre erau foarte mari. Mă uitam la camarazii din tranşee care, sleiţi de puteri, continuau să sape, să care lăzi cu muniţii sau materiale pentru adăposturi.

Situaţia se agrava atunci când tunurile şi avioanele ruseşti trimiteau, cu nemiluita asupra noastră, o altă ploaie, cea cu proiectile şi bombe care produceau multe victime în rândul ostaşilor români.

Pe frontul de pe Don, şi pe Volga, din zona Caucaz şi împrejurimile Stalingradului, trupele din Armata a 3-a şi a 4-a precum şi Corpul VI Armată declanşau acţiuni de luptă îndrăzneţe, înaintând în adâncimea dispozitivului de luptă şi apărare a inamicului care pregătea punerea în aplicare a unui plan de încercuire la Cotul Donului şi în Stepa Kalmukă.

La data de 17 iulie 1942 s-a declanşat marea bătălie de la Stalingrad (Volgograd) considerată ca fiind cea mai crâncenă şi devastatoare de pe întreg frontul de Est din Uniunea Sovietică.

Secţia geografică – topografică – condusă de lt.col. Roland Stoica din Armata 4 Română a zburat cu avionul deasupra oraşului Stalingrad şi în întreaga zonă, Don – Caucaz, Volga şi a executat: fotoscheme, fotoplanuri la scări mari, hărţi, planuri, scheme. Numai planul oraşului Volgograd (Stalingrad) – oraş de mărimea Bucureştiului (de exemplu) au fost întocmite la scara 1:10.000 în şase variante, fiecare în câte 15 exemplare.

Trupele de specialitate din armata română instruite pentru luptele din interiorul oraşului, - în luptele de stradă – au desfăşurat atacul după fotoplanurile şi schema oraşului.

Armata Roşie a ripostat energic şi a lansat atacuri combinate prin surprindere, însoţite de tancuri, aducând ,mari pierderi trupelor române.

„Fiecare stradă fiecare clădire era duşmanul nostru de moarte; ruşii cunoşteau foarte bine planurile de construcţie a clădirilor şi a subsolurilor, de unde ne puteau urmări toate mişcările noastre şi apoi ne atacau cu rafale de foc încrucişat, ucigător fără nici o scăpare". (din povestirile veteranilor).

Bătălia pentru Stalingrad (Volgograd) a fost pentru armata română o adevărată catastrofă de mari proporţii.

Peste 70.000 de ostaşi români au căzut numai la nord de Stalingrad în luptele de stradă unde ruşii s-au dovedit superiori în toate planurile.

Unii istorici militari estimează: „cifra de 150.000 de soldaţi morţi sau luaţi prizonieri" care au murit în marea încleştare de la Stalingrad (Volgograd).

Un lucru devenea sigur, că pe zi ce trecea în războiul de Est, armata română se îndrepta spre un dezastru.

Serviciile secrete române de informaţii şi contrainformaţii au semnalizat în mai multe rânduri comandamentul german despre planul operaţional de luptă al armatei sovietice, care aveau în vedere încercuirea de la Cotul Donului şi începerea unei mari contraofensive – „împotriva cotropitorilor" – dar Hitler n-a luat în seamă informaţiile armatei române şi împreună cu Mareşalul Ion Antonescu a împins armatele spre sinucidere.

Împrejurările au făcut ca Armata a-3-a şi a-4-a Română să primească prima lovitură şi poate cea mai puternică, ce avea să urmeze în săptămânile următoare în marea ofensivă de iarnă din Cotul Donului care a început la 19 noiembrie 1942 şi s-a încheiat la 5 februarie 1943.

Pe frontul de Est din Stepă dintre Don şi Marazovskaia, de pe Volga, din zona Caucaz şi împrejurimile Stalingradului (Volgogradului) trupele din Armata 3 şi 4 Română, Corpul 4 şi Corpul 6 Armată precum şi Armata a VI a „Stalingrad" au declanşat acţiuni de luptă îndrăzneţe, înaintând în adâncimea dispozitivului de luptă şi apărare al inamicului – fără să ia în calcul intenţiile comandamentului sovietic, care trecuse la punerea în aplicare a planului strategic pentru „marea încercuire" de la Cotul-Donului din Stepa Kalmukă şi Stalingard.

Practic generalii români aveau informaţii că ruşii ne pregăteau o încercuire de mari proporţii, totuşi nu s-au putut opune ordinului primit de la Hitler şi Antonescu care prevedea ocuparea de noi poziţii într-o zonă foarte nefavorabilă, fără un sprijin logistic corespunzător şi în condiţii de iarnă deosebit de vitrege.

Ruşii ne urmăreau mişcările noastre şi ne-au lăsat în mod voit să înaintăm cu toate forţele cât mai adânc în dispozitivul lor de apărare, imediat ce au constatat că am pătruns îndeajuns, au trecut la executarea planului de încercuire.

În prima zi a declanşării ofensivei armatei sovietice la 19 noiembrie 1942, inamicul a reuşit să pătrundă în dispozitivul de luptă a Diviziei 15 Infanterie, Regimentul 15 Dorobanţi Infanterie şi Războieni din Piatra Neamţ, Regimentul 27 Infanterie Bacău, Divizia 14 Infanterie Roman, Regimentul 16 Fălticeni, Regimentul 16 Artilerie grea Focşani, Divizia 1 Blindate, aflate pe înălţimile dintre Valea Zariaza şi Valea Zuskan unde acţiona colonelul Alexandru Pastia, comandantul Grupării nr. 1 formată din Regimentul 1 care de luptă, Regimentul 4 Vânători Moto şi Divizionul 2 din Regimentul 1 Artilerie Moto, cu misiunea de a ataca în dimineaţa zilei de 20 noiembrie pe direcţia Nijni Zariznski pentru a face legătura cu Divizia 22 Blindată Germană. Deoarece pe 20 noiembrie, la orele 3^{30} postul de comandă al Diviziei Blindate în localitatea Sirkovskia a fost atacat de un batalion de infanterie sovietică, iar misiunea anihilării inamicului a fost încredinţată Regimentului 4 Vânători Moto, gruparea 1 comandată de colonelul Pastia, nu a putut trece Valea Zarisa decât la ora 7^{30}, când a atacat viguros forţele inamice de pe înălţimile de la vest de Zarisa şi a ocupat până la ora 9 înălţimile cu cota 198,3. Repetatele atacuri inamice executate asupra grupării, între orele 13 – 16 cu forţe importante de infanterie şi numeroase care de luptă, au fost respinse cu mari pierderi, păstrându-se obiectivul atins.

Prin respingerea numeroaselor contraatacuri bolşevice, s-a asigurat totodată flancul vestic al Diviziei 5 infanterie. În cursul luptelor, forţele sovietice au pătruns în intervalul dintre Divizia Blindată Română şi Divizia 22 Blindată germană, care acţiona la 20 km depărtare, izolând practic marea unitate română. Astfel, reuniunea unităţilor Corpul 48 Blindate a devenit imposibilă, trebuind să se renunţe şi la obiectivul urmărit: desprinderea grupului de divizii române, încercuit de sovietici.

În încercarea de a se desprinde de inamic şi de a răzbate cu toate forţele spre sud, în condiţii extraordinar de grele – ger năprasnic şi viscol, teren înzăpezit şi frământat – atacat permanent de inamic, Gruparea „Colonel Pastia” trebuia să continue, la 21 noiembrie înaintarea pe direcţia cotei 211, Dontschinskaia. Nu a reuşit să înceapă mişcarea spre sud, decât la orele 11^{00} din cauza atacurilor repetate ale inamicului nu au făcut imposibilă desprinderea forţelor până la această oră. Chiar în momentul în care a început deplasarea spre sud, această grupare a fost atacată din direcţia cotei 193,7. Schijele unui proiectil de

brandt au rănit grav pe colonelul Alexandru Pastia, care a decedat la scurt timp. Era născut la 25 martie 1893 la Fălticeni.

Tot în ziua de 19 noiembrie 1942, la orele 9^{45} Divizia 15 Infanterie a fost pusă la dispoziţia Corpului 4 Armată din Armata 3 comandată de generalul Petre Dumitrescu, cu misiunea de a bara direcţia Gromki – Ivanovschi. Din cauza atacurilor surprinzătoare ale tancurilor sovietice superioare numeric – împinsă spre vest şi dinspre nord – est de forţele ruse din capul de pod de la Serafimovici, Divizia 15 Infanterie, împreună cu forţele din subordinea, generalilor Mazarin şi cu cele ale generalului Lascăr, au fost încercuite. Întruniţi la Golovski în 22 noiembrie 1942, ora 16, cei trei comandanţi de divizie au hotărât ieşirea din încercuire în direcţia sud – vest spre Divizia 22 Blindată Germană.

Numit comandant al trupelor din avangardă, generalul Sion a părăsit Golovschi, cu puţin timp înainte ca inamicul să ocupe satul şi să-i captureze pe cei doi generalul Lascăr şi Mazarin, fără să ştie acest lucru.

Generalul Sion a scăpat din această ambuscadă şi însoţit de garda personală şi trupele de infanterie din Divizia 15, la orele 21 a început retragerea, dar a fost surprins de tancurile sovietice care au rupt coloana în două la traversarea văii Zariza.

În dimineaţa zilei de 23 noiembrie 1942, generalul Sion şi resturile coloanei au sosit la Doncinska, a reorganizat rămăşiţele unităţilor, a numit comandanţi, a fixat misiuni, conducând toată ziua luptele de apărare a localităţii împreună cu subunităţi din divizia 22 blindată germană.

În noaptea de 23/24 noiembrie, Divizia germană s-a retras la circa 3 km de sat. Rămaşi în localitate, a doua zi, 24 noiembrie, generalul Sion şi trupele sale au continuat să reziste atacurilor sovietice.

De trei ori a cerut ajutorul diviziei blindate germane, care a făcut doar promisiuni, dar, practic, nu i l-a acordat. În mijlocul trupelor, generalul Sion îşi îmbărbăta soldaţii, trecea de nenumărate ori la numai 20 m în faţa tancurilor duşmane prin focul mitralierelor.

Situaţia deosebit de critică în care s-au găsit ostaşii români, a culminat la orele 10 când, în forţă, inamicul a atacat satul. Muniţia le era pe terminate. Câteva grenade şi ultimele cartuşe au fost împărţite de însuşi generalul Sion. Câmpul de luptă era acoperit de morţi şi răniţi.

La ora 13 în timp ce generalul Sion încerca, împreună cu câţiva subordonaţi să ajungă la dispozitivul diviziei germane, a fost somat să se predea.

Unul dintre ofiţeri, maiorul Busuioceanu a strigat: „domnule general, ruşii sunt aici, fugiţi!” Era însă prea târziu. Generalul a fost răpus de gloanţele duşmane. (consemnări din jurnalul de operaţii al diviziei) (30 noiembrie 1942 Armata 3 Română).

Aşa a fost în primele zile la Cotul Donului când trupele sovietice au început încercuirea armatelor române. Încercările disperate de a scăpa din încercuire se aruncau în focul ucigător al duşmanului şi cădeau seceraţi de mitraliere sau striviţi de şenilele nemiloase ale tancurilor.

În numai 6 zile (19 – 24 noiembrie 1942) Armata Roşie a reuşit să aplice planul de „marea încercuire” de la Cotul Donului – Stalingrad.

La Cotul Donului, Stepa Kalmukă şi în împrejurimile Stalingradului au fost încercuite Armatele 3 Română, comandate de generalul Petre Dumitrescu şi o parte din Armata 4 Română comandată de generalul Nicolae Ciupercă precum şi Corpurile 4 şi 6 Armată.

În această mare încercuire au fost surprinse: Diviziile 15 Infanterie, 14 Infanterie Roman, Regimentul 15 Infanterie Piatra Neamţ, Companiile 9 – 11, Compania de Cercetaşi, Compania de fortificaţii, trei baterii de artilerie anti-tanc calibrul 50 mm., Regimentul „Războieni” din Piatra Neamţ, trei companii din Batalionul 13 Vânători din Tg.Neamţ, Regimentul 12 Călăraşi Roman, Regimentul 16 Infanterie Fălticeni, Regimentul 27 Infanterie Bacău, Regimentul 16 Artilerie Focşani, Regimentul 24 Artilerie Grea Roman şi alte unităţi de luptă care se aflau în componenţa Armatei 3 Română comandată de generalul Petre Dumitrescu.

Practic Armata a-3-a Română a fost încercuită în întregime la Cotul Donului cu un efectiv de peste 260.000 de soldaţi, cu întreg echipamentul de luptă care a rezistat timp de 30 de zile (19 noiembrie – 19 decembrie 1942) în faţa atacurilor repetate declanşate de armata sovietică în condiţii deosebit de grele.

„Am îngheţat cu toţii săptămâni întregi în Stepa dintre Don şi Marozovskaia, răbdând împreună de foame şi îndurând chinuri groaznice de neimaginat”. (din amintirile veteranilor).

Pentru prima dată de la începutul războiului de Est, încercuirea din regiunea Kotelnikov – Stalingrad a fost un „adevărat dezastru” o prăbuşire în toate planurile de luptă ale Armatelor 3 şi 4 Române.

„Ruperea frontului de apărare din încercuirea unde se afla Armata Română s-a produs la 19 decembrie 1942, la ora 1 din noapte când am fost treziţi de un bombardament de artilerie, care a încetat după circa 30 de minute. Liniştea a durat până la ora 5^{20}, când

bombardamentul s-a dezlănţuit cu mai multă furie şi a durat până s-a luminat de ziuă, către ora 8 dimineaţa”.

Rezistenţa a fost ruptă în sectorul apărat de Corpul IV Armata Română. „Această acţiune militară a constituit începutul sfârşitului celui de-al doilea război mondial”.

„În dimineaţa zilei de 19 noiembrie 1942 pe la orele 10 dimineaţa la Cotul Donului în localitatea Werchn – Fominskz proiectilele cădeau des pe metru cu metru. Fără tranşeele în care ne adăposteam am fi fost pierduţi. Apoi am auzit un zgomot infernal de motoare. Erau tancurile sovietice T.34 care călcau linia frontului nostru de apărare”.

„Până să ne dezmeticim şi să ieşim din haosul ce se declanşase în acele clipe de groază şi panică, tancurile deja trecuseră peste tranşeele noastre. Am privit îngrozit la strivirea unor soldaţi din grupa mea de şenilele tancurilor ce lăsau în urmă un miros înăbuşitor de fum şi o imagine şocantă de sânge, ce înroşea zăpada pe Valea Zarizei”.

„Din acest calvar se putea salva numai cine avea zile de la Dumnezeu”. „Eu am supravieţuit şi m-am întors acasă şi încă îmi apar în faţă după mai bine de 60 de ani acele imagini care acum fac parte din viaţa mea”.

(Din amintirile sergentului Tărăboanţă Toader. Regimentul 27 Infanterie Bacău)

În zilele ce au urmat 20-22 decembrie 1942 s-au dus lupte crâncene pentru a păstra dispozitivul de apărare din „marea încercuire” unde armata română înfometată şi îngheţată încă mai opunea o dârză rezistenţă în faţa Armatei Roşii.

„Un tăvălug de oţel şi foc pe un ger cumplit însoţit de o ceaţă densă s-a năpustit asupra militarilor din Armata 3 Română”.

Pe data de 20 decembrie 1942 pe un frig cumplit de-ţi îngheţa răsuflarea, după 30 de zile de rezistenţă din încercuirea de la Cotul Donului, comandantul Companiei 9 din Regimentul 15 Infanterie Piatra Neamţ, căpitan Cozma Gheorghe se afla pe poziţia de apărare cu întreg efectivul din companie pe Valea Zuskan, a încercat să se desprindă de inamic şi să răzbată cu toate forţele spre sud în condiţii destul de riscante, când ruşii atacau permanent.

După ce a reuşit să scape din încercuire cu pierderi mici din rândul ostaşilor din subordine, în timp ce traversa „Valea Zariza” au fost surprinşi cu întreaga companie de un atac al tancurilor sovietice care au trecut linia de lacuri dinspre sud pe pe un pod de gheaţă. Căpitanul Cozma Gheorghe a dat ordin de retragere în direcţia de la vest pe înălţimile la cota de 198,3 m unde sperau să scape de tancurile sovietice. Aici au fost întâmpinaţi de infanteria rusă care a deschis foc

de mitraliere unde au căzut o mare parte din soldaţii din Compania 9 a Regimentului 15 Piatra Neamţ.

Comandantul Cozma Gheorghe însoţit de câţiva subordonaţi a încercat să se retragă în dosul unor şire de paie şi de aici avea şanse să ajungă la o divizie de blindate germane, dar ruşii l-au observat şi a fost răpus de gloanţele duşmane.

„Acum ostaşii români încercuiţi la Cotul Donului şi în zona Caucaz sunt îngenuncheaţi, umiliţi, târâţi şi hărţuiţi din toate părţile, obligaţi să se predea armatei sovietice”.

Mărturiile veteranilor de război, care au luptat în Armata Română pe frontul de Est şi au reuşit ca prin minune să scape şi să supravieţuiască din încercuirea de la Cotul Donului sau din lagărele de prizonieri din fosta Uniune Sovietică, fac ca orice om normal să se cutremure şi să rămână şocat la aflarea lor.

„Nopţile şi zilele din Stepa Kalmukă, de pe Don şi Volga din iarna cea mai grea 1942 – 1943 ce a fost străbătută de un ger cumplit de crăpau pietrele a găsit armata română pe pământurile îndepărtate din Stepa Kalmukă, la Cotul Donului, în zona Caucaz-Volga până în Munţii Urali, sub cerul liber, cu bocancii rupţi în talpă, cu hainele zdrenţuite şi înfometaţi”.

„În asemenea condiţii a trebuit să reziste atacurilor repetate ale armatei sovietice care reuşiseră să rupă frontul românesc de apărare în mai multe puncte”.

„Militari români aveau degetele de la mâini şi de la picioare îngheţate, obrajii şi urechile erau înnegrite şi crăpate de ger, iar cei care mureau (cu sutele şi miile) rămâneau pe zăpadă pentru că nu se putea săpa pământul pentru a se face gropi”.

„Situaţia deosebit de critică în care s-au găsit ostaşii români, a culminat, atunci când ruşii ne-au atacat pentru a treia oară în decurs de o săptămână, din mai multe direcţii. Muniţia era pe terminate. Câteva grenade şi ultimele cartuşe au fost împrăştiate de comandanţi”.

„Era vineri 6 ianuarie 1943 ziua Bobotezei (Botezul Domnului) când pe la ora 10 ruşii au apărut la orizont, au înaintat şi s-au apropiat de noi, au deschis focul, fără ca noi să mai putem să ripostăm. Totuşi am rezistat atacului până la orele 13 când am terminat muniţiile. După ce ruşii au constatat că nu mai avem cu ce ne apăra, s-a apropiat de noi un translator însoţit de un grup de puşcaşi înarmaţi, ne-au somat să ne predăm, şi ne-a comunicat că din acest moment suntem prizonieri de război”.

În această situaţie deosebit de gravă în care se aflau trupele române încercuite la Cotul Donului, Stalingrad (Volgograd) în regiunea

Kotelnikov, când nu se mai putea ţine piept avalanşei de tancuri şi trupe proaspete ale Armatei Roşie, Generalul Petre Dumitrescu comandantul Armatei 3 Române, sub presiunea evenimentelor a rostit cuvintele: „Am pierdut războiul. Numai Dumnezeu ne mai scapă de aici”.

Prăbuşirea frontului din întreg spaţiul dintre Don, Volga şi Caucaz a determinat pe comandanţii Armatei 3 şi 4 Române, să dea ordin de încetarea ofensivei pentru că nu se mai putea continua lupta în asemenea condiţii dramatice în care se afla armata română.

Generalii, ofiţerii şi toţi comandanţii de unităţi aflaţi în încercuire alături de soldaţii români a comunicat ostaşilor că rezistenţa a încetat.

„Soldaţi români! In momentul de faţă ne-am predat trupelor sovietice. Fiecare pe cont propriu poate decide”.

Timp de doi ani soldatul român a luptat în cele mai grele condiţii. „Era dârz, neînduplecat şi avea nevoie de puţine lucruri ca să poată supravieţui, decât neamţul care era îmbrăcat mai bine, hrănit şi mecanizat.

„Soldatul român ducea întotdeauna lipsă de armament şi echipament de luptă modern, în special de arme automate, tancuri puternice, tunuri anti-tanc şi i se încredinţau misiunile dintre cele mai dificile; executarea culoarelor de trecere prin câmpurile minate, executarea de incursiuni de cercetare şi recunoaştere în dispozitivul inamicului, sau ocuparea de noi poziţii în avanposturi în „câmpul morţii „ de unde cu greu mai puteai scăpa cu viaţă”.

Infanteria română, unităţile de luptă specializate şi-au făcut cu prisosinţă datoria de ostaş şi a stat neclintită în dispozitivul de apărare ce închidea toată zona din „marea încercuire” dar frontul subţire fără o dotare corespunzătoare a armatei române a fost uşor de străbătut de carele de luptă foarte puternice ale ruşilor împotriva lor neavând mijloace necesare de apărare.

Înfrângerile suferite de armatele române şi germane în Stepa dintre Don – Stalingrad, în Regiunea Marozovskaia a însemnat de fapt, o cotitură radicală, o neaşteptată întoarcere de 180^0 în mersul războiului de pe întreg Frontul de Est.

Cauzele care au dus la prăbuşirea frontului şi obţinerea victoriilor uriaşe ale armatelor ruseşti la Cotul Donului şi în Stepa Kalmukă s-a datorat conducerii, superioare a armatei germane care a greşit tehnic şi tactic în coordonarea forţelor terestre aflate în ofensivă fără un sprijin logistic corespunzător.

Înaltul comandament german n-a cooperat bine cu armatele române în situaţii critice, dar cel mai grav a fost când n-a luat în seamă informaţiile deţinute de serviciile secrete ale Armatei a IV a Română

care prin secţia topografică a descoperit de pe fotografiile aeriene, că ruşii pregăteau „marea încercuire”. Dacă comandamentul Armatei 11 germane lua în calcul descoperirea făcută de colonelul Roland Stoica şeful secţiei geografice române, se putea evita marele dezastru pe care l-a suferit armata română la Cotul Donului şi Zona Caucaz şi „marea încercuire” nu mai avea loc, se putea evita.

O altă cauză a prăbuşirii frontului de est s-a datorat faptului că ostaşii români au luptat în cele mai grele bătălii, în condiţii deosebit de vitrege, pe un ger năprasnic, la temperaturi foarte scăzute la minim 40^0 - 50^0 C, viscol, teren înzăpezit şi frământat, îmbrăcat în ţinută de vară şi hrănit prost.

Armamentul din dotare n-a fost proiectat să funcţioneze la asemenea temperaturi scăzute şi întreţinut cu ulei de vară, s-a blocat pur şi simplu.

Mitralierele, puştile, aruncătoarele, tunurile de calibru mic, artileria, maşinile blindate şi chiar tancurile s-au congelat din cauza uleiului de întreţinere.

În schimb armamentul ruşilor proiectat la asemenea temperaturi scăzute şi întreţinute cu uleiuri şi carburanţi de iarnă a funcţionat perfect.

La Cotul Donului, în Stepa Kalmukă, şi în întreaga zonă încercuită, ostaşii români au rămas pe poziţie fiind obligaţi cu forţa de către armata rusă să se predea şi apoi luaţi prizonieri de război.

Această operaţiune declanşată de trupele sovietice începută în noaptea de 19 decembrie 1942 avea să se încheie la data de 24 februarie 1943.

„Armata Roşie se comporta foarte dur cu soldaţii români aflaţi în încercuire, „ne soma de la distanţă să ne predăm şi să punem mâinile după ceafă, apoi se apropia de noi, ne dezarma, ne controla să nu avem asupra noastră nici un fel de armă şi ne încolona câte 200 de soldaţi cu direcţia – lagărele sovietice de prizonieri”. Am mers cale multă pe jos. În coloană ne găseam ostaşi din toate unităţile, flămânzi, însetaţi plini de mizerie şi păduchi. Dacă ieşeai din rând, te lichida pe loc fără somaţie. Ne-au dus la o gară unde vagoanele erau pregătite dinainte. La urcare în vagoane eram număraţi şi ne împingeau înăuntru unde eram îngrămădiţi ca chibriturile în cutie. Eşalonul era format dintr-un tren lung de o sută de vagoane la care au ataşat două locomotive.

După zile şi nopţi de suferinţă şi chin, de foame sau sete suportate de bieţii prizonieri în acel drum lung unde din fiecare vagon când deschidea uşa într-un câmp pustiu aruncau câte zece sau mai

mulţi soldaţi români care n-au mai putut suporta şi au plecat din lumea aceasta zicând cuvântul:

„Mi-e sete nu mă lăsaţi!” Cei care am scăpat cu viaţă am ajuns în lagărele de prizonieri, la Frunză sau la Vladimir, la Mihailovo (pe malul Volgăi) Gorki sau Celibinski din munţii Urali la Uman, sau la Ossak – Albula – Urali ca şi altele zeci şi zeci de lagăre înşirate în vastul teritoriu din URSS”.

În lagărele din Rusia am fost cazaţi în nişte barăci acoperite cu pământ până la jumătate (un fel de bordei în pământ) unde erau băgaţi câte 200 de prizonieri în 200 de bordeie. Într-un lagăr se aflau între 35.000 – 40.000 de prizonieri.

„Lagărele funcţionau în condiţii de totală mizerie, iar chinurile prizonierilor fiind de neînchipuit. Foamea era flagelul dominant, însoţit fiind de totala lipsă de igienă ceea ce genera îmbolnăviri masive, iar frigul şi umezeala produceau decese fără sfârşit”.

„Prizonierii care mureau pe capete ca şi cei care-şi pierdeau cunoştinţa din cauza foamei şi bolilor contactate, erau aruncaţi în gropile comune făcute tot de ei în afara gardului de sârmă ce închidea lagărul”.

„Mulţi dintre bolnavii aflaţi în agonie, erau aruncaţi în aceste gropi, după ce erau dezbrăcaţi de haine. Unii dintre ei îşi reveneau şi se târau aşa dezbrăcaţi cum erau, treceau prin sârma ghimpată şi intrau înapoi în lagăr. Te prindea groaza să-i priveşti”.

(Din amintirile veteranilor de război sergent major Agafiţei T. Gheorghe, sergent Tărăboanţă T. Toader şi Stan V. Toader fruntaş, supravieţuitori ai lagărelor din fosta Uniune Sovietică).

Mulţi din ostaşii noştri care au ajuns în lagărele morţii nu s-au mai întors acasă la familiile lor niciodată.

Fiecare dintre locuitorii comunei Răuceşti, îşi pune mereu întrebarea: Oare printre cei dragi nouă daţi dispăruţi pe frontul de Est, nu cumva s-au aflat, bunici, părinţi, soţi şi fraţi de-ai noştri care au sfârşit în lagărele morţii din Rusia Sovietică? La această întrebare nu vom afla răspunsul niciodată deoarece lagărele din fosta Uniune Sovietică n-au funcţionat sub controlul Crucii Roşie Internaţionale.

Armata Română a primit o lovitură grea în războiul din Uniunea Sovietică şi a suferit pierderi mari în oameni şi echipament de război.

În crâncena bătălie din zona Don – Stalingrad (Volgograd) şi în „marea încercuire” de la Cotul Donului, Caucaz , Cuban, România a înregistrat pierderi grele. Au căzut în aceste lupte circa 177.000 de militari, mulţi au fost daţi dispăruţi şi peste 200.000 au fost făcuţi prizonieri.

La sfârşitul anului 1943 Mareşalul Ion Antonescu recunoştea că din cei 1 milion de ostaşi din trupele operative, mobilizaţi pe frontul de Est circa 500.000 de soldaţi au căzut morţi, răniţi sau luaţi prizonieri.

Întreaga suflare a satelor noastre trăiau vremuri de nelinişte, durere şi lacrimile, tristeţea şi disperarea cuprinseseră pe oamenii acestor locuri.

Erau momente când totul se raporta numai la cei plecaţi la război, iar celelalte probleme ale vieţii lor nu mai conta. Gândul şi inima lor se găseau mereu acolo în acele ţinuturi îndepărtate din Stepa Kalmukă, pe Don, Stalingrad, de pe Volga sau în zona Caucaz.

Aproape zilnic soseau de pe Frontul de Est numai veşti triste, greu de suportat. De regulă aceste înştiinţări veneau la primărie dar şi direct la familia celui căzut erou sau dat dispărut. Documentul respectiv cuprindea toate datele referitoare la unitatea militară din care a făcut parte, gradul, locul şi împrejurările unde a căzut la datorie:

Exemplu „EROUL DE LA FĂGEŢEL”

REGIMENTUL 91 INFANTERIE
„REGELE FERDINAND I”

CERFIFICAT DECES

NOI COLONEL CAROCĂŢ ANTONIU COMANDANTUL
REGIMENTULUI 91 INFANTERIE FERDINAND I CERTIFICĂM:

SERGENT TROFIN VASILE CONTIGT.1938 FIUL LUI IOAN TROFIN ŞI AL MARIEI TROFIN DIN COM. RĂUCEŞTI JUD. NEAMŢ FĂCÂND PARTE DIN REGIMENTUL 91 INFANTERIE P.A. CU CARE A LUAT PARTE LA LUPTELE CONTRA TRUPELOR SOVIETICE A DECEDAT ÎN URMĂTOARELE ÎMPREJURĂRI:

LA DATA DE 24 APRILIE 1944 ÎN LUPTELE DE LA PĂDUREA FĂGEŢEL – RĂUCEŞTI JUD. NEAMŢ A FOST LOVIT DE UN GLONŢ DE ARMĂ ÎN INIMĂ PRODUCÂNDU-I MOARTEA.

COMANDANTUL REGIMENTULUI 91 INFANTERIE COL. CAROCĂŢ ANTONIU

„EROUL DE LA BUCOVINA DE NORD”

REGIMENTUL 15 DOROBANŢI
INFANTERIE PIATRA NEAMŢ

EXTRAS DIN REGISTRUL STĂRII CIVILE PENTRU MORŢI.
COMANDANTUL REGIMENTULUI 15 INFANTERIE „DOROBANŢI” PIATRA NEAMŢ
CERTIFICĂM CELE DE MAI JOS:

SERGENT NICULAI VASILE FILIP CONTINGENTUL 26 NĂSCUT ÎN ANUL 1904 ÎN COMUNA RĂUCEŞTI SATUL OGLINZI FIUL LUI VASILE ŞI ILEANA FILIP FĂCÂND PARTE DIN REGIMENTUL 15 INFANTERIE PIATRA NEAMŢ CU CARE A LUPTAT PE FRONTUL DE EST, PENTRU ELIBERAREA BASARABIEI ŞI BUCOVINEI DE NORD, OCUPATE DE UNIUNEA SOVIETICĂ, ÎN LUPTELE DE LA TATARCA ÎN ZIUA DE 21 SEPTEMBRIE 1941 LA ORA 16 A CĂZUT EROU SECERAT DE FOCUL UCIGĂTOR AL MITRALIERELOR ARMATEI ROŞIE.

21 septembrie 1941

COMANDANTUL REGIMENTULUI 15 „DOROBANŢI” P. NEAMŢ

„EROUL DE LA BONDREA”

BATALIONUL 13 VÂNĂTORI DE MUNTE
DIN TG. NRAMŢ

CERTIFICAT DE DECES

COMANDANTUL BATALIONULUI 13 VÂNĂTORI DE MUNTE TG. NEAMŢ CERTIFICĂM CELE DE MAI JOS:

SERGENT DUMITROAIA N. ION CONTINGENTUL 37 FIUL LUI NICOLAI ŞI AL ……..... DIN COMUNA RĂUCEŞTI JUD. NEAMŢ FĂCÂND PARTE DIN BATALIONUL 13 VÂNĂTORI DE MUNTE TG. NEAMŢ CU CARE A LUAT PARTE LA LUPTELE CONTRA TRUPELOR SOVIETICE A DECEDAT ÎN URMĂTOARELE ÎMPREJURĂRI:

LA DATA DE 21 MAI 1944 ÎN LUPTELE DE LA „BONDREA” COMUNA RĂUCEŞTI – NEAMŢ A CĂZUT EROU LOVIT DE GLONŢ ÎN CRANIU.

COMANDANTUL BATALIONULUI 13 VÂNĂTORI DE MUNTE TG. NEAMŢ

Căpitan COZMA GHEORGHE
Reg. 15 Piatra Neamţ
Comandant de companie
A căzut erou în încercuirea de la
Cotul Donului
20 decembrie 1942

Sergent OBREJA GH:NECULAI
Batalionul 13 V.M. Tg.Neamţ
A căzut erou în luptele de la
Stalingrad 1942

Fruntaş ILIEŞ GHEORGHE(mijloc)
Regimentul 10 Dorobanţi Focşani
Căzut erou în luptele de la
Panlovca Rusia
22 iulie 1942

Sergent ILIEŞ T.GH. VASILE
Căzut erou la Cotul Donului
Noiembrie 1942

Fruntaş IONIŢĂ GH. DUMITRU
Căzut erou în încercuirea de la
Cotul Donului Stepa Rusă
19 noiembrie 1942

Fruntaş APOSTOL I ION (Jan)
Batalionul 13 V.M. Tg.Neamţ
A luptat în Crimeea până la Sevastopol
Iulie 1942

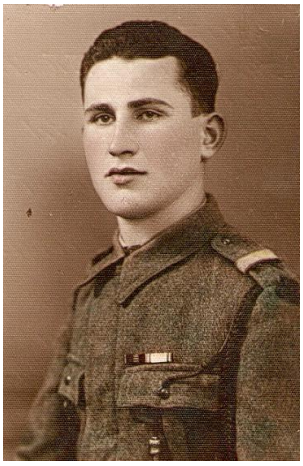

Sergent TĂRĂBOANŢĂ T. TOADER
Regimentul 27 Infanterie Bacău
Copul de Armată 6 Română
A căzut prizonier unde a suportat
condiţiile din lagărele URSS timp de 4 ani

Sergent major IFTODE C.ILIE
Regimentul 82 Infanterie Târgu Mureş
A căzut erou în Marea Bătălie de la
Stalingrad(Volgograd)
Noiembrie 1942(Bucovina de Nord)

Soldat PREDOAIA GH. NECOLAI(stânga)
Regimentul 15 Piatra Neamţ
A căzut erou în luptele de la
Cotul Donului
Decembrie 1942

Soldat PREDOAIA GH.TOADER(dreapta)
Veteran de război

Fruntaş GHIBA I. DUMITRU
Regimentul 15 Piatra Neamţ
A făcut parte din trupele de aprovizionare
şi a mers până la Caucaz în ţinutul
îndepărtat al Rusiei

Colonel(R) OBREJA T. VASILE
din satul Răuceşti de sus
Comandant de companie din Regimentul 10
Vânători de câmp TIGHINA
A luptat până la Stalingrad şi Munţii Urali

Locotenent ZETU N.VASILE
din satul Răuceşti de jos
Divizia 3 Vânători de munte
Regimentul Artilerie de Coastă, calibrul 38
A căzut prizonier la Cotul Donului

Cucoş Toader Gheorghe

Născut în 1915, ctg.37
A luptat pe frontul de est si pe frontul din Moldova în cel de-al doilea război mondial.
La 24 august 1944 a fost luat prizonier de către armata sovietică în mod abuziv după ce Regele Mihai a dat proclamaţia de a întoarce armele împotriva Germaniei naziste alături de Uniunea Sovietica
A suferit 4 ani în lagărele din fosta URSS până la 16 septembrie 1948, cân s-a întors acasă şi a găsit soţia îngropată în urma unei explozii de mine de la pâdurea Coverca în toamna anului 1944

Clopotele băteau fără întrerupere, dând de veste că a mai căzut cineva în bătălia de pe Don, sau la Stalingrad sau la Cotul Donului astăzi dar şi mâine şi poimâine şi tot aşa de când a început războiul, aruncând în haos şi în derută totală familii şi sate întregi care primeau certificate de moarte pentru omul lor drag căzut erou la datorie.

Iată ce ne-a povestit un fost elev de la şcoala din satul Răuceşti de Sus Vrânceanu V. Ioan martor la un moment dramatic când s-a primit oficial Certificatul de moarte pentru un erou care şi-a dat jertfa supremă în marea bătălie de la Cotul Donului.

„Ne aflam în curtea şcolii din satul Răuceşti de Sus care funcţiona în casa Dascălului Stamate - unde se află acum Casa lui Brendea C.- şi ne pregăteam să înălţăm pe catarg drapelul ţării în prezenţa învăţătoarei Cozma Elisabeta”.

„În drum s-a oprit o maşină din care a coborât un ofiţer şi un grup de militari români în uniformă de război cu arme în mână, au coborât panta dealului şi s-au apropiat de noi, oprindu-se în faţa învăţătoarei care se afla în mijlocul careului lângă catarg: „Ofiţerul a dat ordin soldaţilor să se alinieze apoi a strigat scurt:

„- pentru onor prezentaţi arm!”

Doi soldaţi au adus lada de campanie acoperită cu drapelul tricolor şi a aşezat-o în mijlocul careului. Ofiţerul a făcut trei paşi, s-a apropiat, s-a lăsat într-un genunchi în faţa învăţătoarei Cozma Elisabeta şi i-a înmânat drapelul tricolor pe care erau prinse două decoraţii şi brevetele. Apoi s-a ridicat şi a rostit următoarele cuvinte: „- Bravul căpitan Cozma Gheorghe, Directorul acestei şcoli, comandantul Companiei nr.9 din Regimentul 15 Infanterie P. Neamţ a căzut erou în luptele duse la Cotul Donului în ziua de 21 decembrie 1942 pentru a străpunge frontul sovietic din „marea încercuire” din Stepa Kalmukă”.

Ofiţerul s-a apropiat de învăţătoare, soţia căpitanului erou Cozma Gheorghe şi i-a înmânat Certificatul de deces. A luat poziţia de drepţi, a salutat şi a dat ordin la grupă:

„- La picior arm!”

„- La dreapta!”

„- Înainte marş!”

Doamna învăţătoare cu cele două fiice ale sale au rămas lângă noi cu lacrimi pe obraz s-a apropiat de noi ne-a îmbrăţişat pe toţi şi ne-a învoit să mergem acasă pentru două zile, iar duminică să venim la biserică unde se va face pomenire domnului director.

„Aşa au fost acele clipe de neuitat, prin care noi elevii de la şcoala din Răuceşti de Sus la sfârşitul lunii ianuarie 1943 am primit vestea tristă, că domnul director Cozma Gheorghe căzuse erou pe câmpurile de luptă”.

În câteva zile doamna învăţătoare a reuşit să pregătească cele de trebuinţă pentru înmormântare şi duminică la biserica din satul Răuceşti de Sus, s-a oficiat o slujbă specială de pomenire în memoria eroului Căpitan Cozma Gheorghe căzut pe pământurile îndepărtate din Cotul Donului, la care a participat întreaga suflare a satului, alături de rudele apropiate.

Elevii de la şcolile Răuceşti de Sus şi Răuceşti de Jos împreună cu învăţătorii: Enea Maria, Avarvarei Maria, Ioniţă Vasile au mers organizaţi cu drapele tricolor, coroane de flori şi au luat parte la această slujbă de pomenire.

Preotul paroh Vasile Popa, cu lacrimi pe obraz a vorbit despre personalitatea eroului căpitan Cozma Gheorghe ca ostaş, dar şi ca director de şcoală din acest sat.

Noi elevii, sub îndrumarea învăţătorilor, am cântat „Imnul Regal”

„Trăiască Regele în pace şi onor

De ţară iubitor şi apărător de Patrie”

Apoi drapelele au fost coborâte în bernă şi am cântat „Presăraţi pe-al lor morminte”, „Imnul Eroilor”.

Toţi cei prezenţi în frunte cu primarul comunei Răuceşti Istrate Gheorghe şi notarul Tanasă Gheorghe au plâns şi i-au adus un ultim omagiu celui care a fost, eroul căpitan Cozma Gheorghe director de şcoală.

Drama familiei Cozma nu s-a oprit aici şi la două săptămâni o nouă veste tristă avea să sosească de pe frontul de est.

Învăţătorul sublocotenent Nanea Mihai căsătorit cu sora eroului Cozma Gheorghe, doamna învăţătoare Nanea Maria (recăsătorită cu învăţătorul Enea Ion) a fost repartizat la şcoala din satul Răuceşti de Sus în anul 1938 şi în scurt timp s-a integrat în viaţa spirituală şi culturală al acestui sat fiind recunoscut ca adevărat fiu al localităţii noastre.

Învăţătorul Nanea Mihai venea de la Ştefăneşti jud. Botoşani, un mare iubitor de folclor, a reuşit să alcătuiască o formaţie de dansatori de tineri şi căsătoriţi, din satul Răuceşti, printre ei se găseau şi Nanea Mihai cu soţia, domnul învăţător Enea Ion, Petre Măriuţa cu soţia Ana, Nicolae Tărăboanţă, Toader Tărăboanţă, Gheorghe Tărăboanţă, Nicuţa Tărăboanţă cu soţia şi alţi dansatori iar cu fluieraş a fost Vasile Tarhon din Dumbravă şi învăţătorul Oprea Dumitru.

Pe data de 6 septembrie 1940 la urcarea pe tron al Regelui Mihai I, această formaţie de dansatori de excepţie din „Ţinutul Neamţului” (aşa a fost anunţată la Palatul Regal) încălţaţi cu opinci în costume naţionale cu căciuli brumării au uimit pe toţi ambasadorii din întreaga lume, acreditaţi la Bucureşti, pe suita regală şi invitaţii de peste hotare din Franţa, Anglia, Spania, Germania, Danemarca, Olanda şi alte ţări europene, care prin mişcările ritmice, pline de farmec, cu strigături arhaice, la încheierea suitei de dansuri s-a cerut un bis (nemaiîntâlnit la Palatul Regal) unde dansatorii din Răuceşti s-au grupat în două roate şi pe măsură ce roata căpăta viteză dansatoarele au zburat pur şi simplu cu picioarele în vânt, realizând un spectacol unicat, în premieră.

(Din povestirile fluieraşului Tarhon Vasile)

Iată de ce la vestea primită de pe frontul de est că învăţătorul Nanea Mihai a căzut erou pe Don întreg satul l-au plâns ca pe fiul lor.

Nu peste mult timp se va afla că un alt învăţător de la şcoala Răuceşti de Sus, locotenent Oprea Dumitru a căzut erou la Volgograd (Stalingrad).

Era al treilea învăţător ce cădea erou pe frontul de est în spaţiul dintre Don – Volga – Caucaz.

Din satele noastre plecaseră cu sutele la război şi cei de acasă îi aşteptau să se întoarcă să-i vadă intrând pe poartă să se bucure de venirea lor, dar nu veneau şi în locul lor sosea o bucată de hârtie pe care scria:

„căzut la datorie în luptele de la Sevastopol”

„căzut erou în marea bătălie de la Stalingrad”

„căzut erou în zona Caucaz”

„dat dispărut la Cotul Donului”.

Oamenii trăiau clipe grele de nesuportat şi acesta era, doar începutul suferinţelor faţă de necazurile şi dezastrul ce avea să urmeze.

Iarna anului 1942 – 1943 a fost cea mai cumplită iarnă din ultimii ani, cu multă zăpadă, foarte geroasă şi de lungă durată, fiind suportată cu mari dificultăţi de locuitorii comunei Răuceşti.

Satele noastre au fost acoperite de zăpezi, cu troiene înalte cât gardurile şi izolate total o perioadă îndelungată. Din familiile de unde erau plecaţi la război bărbatul şi feciorul cel mai mare, femeile rămase singure cu 5-6 copii, făceau faţă cu mare greutate lipsurilor de tot felul încât ajunseseră în pragul disperării.

Situaţia de pe frontul din ţinuturile îndepărtate ale Rusiei continua să fie confuză încă de la începutul lunii noiembrie 1942.

Oamenii din localitatea noastră aflaseră despre „marea încercuire” de la Cotul Donului, şi că o mare parte din armata română fusese dezarmată şi luată ca prizonieri de război şi dusă în lagărele din Uniunea Sovietică. De asemenea se auzise că trupele române au început retragerea de pe frontul de est dar nu ştiau care va fi soarta României în condiţiile noi date.

Primăvara anului 1943 a fost mai timpurie ca de obicei iar bătrânii şi femeile rămase singure au ieşit la arat şi semănat. Vremea a continuat să se încălzească şi animalele au fost scoase la păşunat fiind salvate de la pieire.

Dar să ne întoarcem din nou pe frontul de est să vedem în ce stare se mai găsea armata română la data de 1 martie 1943.

După succesele obţinute de armata sovietică în marile bătălii de stradă pentru a scoate oraşul Stalingrad (Volgograd) de sub asediul la care era supus de atacul înverşunat al armatelor româno – germane şi lichidarea ultimelor rezistenţe opuse de unităţile de luptă ale trupelor române, încercuite la Cotul Donului şi în zona Caucaz, imaginea Rusiei s-a schimbat foarte mult, atât pe plan intern dar şi internaţional.

La acea dată era un elan crescut de patriotism al poporului sovietic care îşi afirma ataşamentul faţă de Stalin, faţă de armata eroică a Uniunii Sovietice.

Stalin viza o schimbare de 180 de grade, la scară generală faţă de război, antrenând întreaga ţară pentru înzestrarea armatei sovietice.

Toată industria, toată economia ţării va fi pusă să producă armament modern, echipament militar pentru armata terestră şi aero – navală care să facă faţă „marelui război pentru apărarea patriei sovietice şi pentru zdrobirea fascismului".

Armata sovietică urma să fie reorganizată şi completată cu efective proaspete bine instruite.

Totodată, victoriile uriaşe ale armatelor sovietice, schimbările survenite pe plan internaţional i-au oferit lui Stalin noi spaţii de manevră. El vedea acum posibilitatea să intre în posesia efectivă a teritoriilor pierdute inclusiv Basarabia şi Bucovina de Nord. Stalin dorea să recapete teritoriile în urma pactului său cu Hitler, denumit neoficial „garanţiile din 1941".

Stalin devenea acum unul din cei trei lideri ai lumii – alături de preşedintele american şi primul ministru britanic – care putea hotărî soarta războiului şi o nouă sferă de influenţă.

În luna mai 1943 Stalin însuşi a îmbrăcat uniforma de mareşal al Uniunii Sovietice.

Pe plan extern Rusia începea să-şi impună punctul ei de vedere în marile probleme ce priveau statele lumii în special Europa şi Asia.

Astfel la Conferinţa de la Moscova, din octombrie 1943 a celor trei miniştrii de externe, al Uniunii Sovietice, Angliei şi Statelor Unite ale Americii, în declaraţia lor s-a insistat asupra aplicării – „capitulării necondiţionate a sateliţilor Germaniei care vizau în primul rând România".

„Românilor nu li se va lua în consideraţie nici un fel de propunere în afară de capitulare necondiţionată, în faţa Uniunii Sovietice".

În asemenea situaţie România trebuia să fie pregătită să se declare de partea Aliaţilor pentru a nu se afla la sfârşitul războiului în tabăra învinşilor.

Din nou România se afla în jocul marilor puteri şi „împărţirea în sfere de influenţe" în favoarea Rusiei.

Stalin dorea să aibă o superioritate indiscutabilă în Balcani, iar în ce priveşte România însemna un control nelimitat în toate domeniile din partea Uniunii Sovietice.

Acestea erau primele semnale date de miniştrii de externe ale celor trei Puteri Aliate la Conferinţa de la Moscova din luna octombrie 1943 după căderea Frontului de Est.

Urma întâlnirea pentru întâia oară a celor trei lideri: Stalin – Roosevelt – Churchill din luna noiembrie 1943 unde trebuia să discute

operaţiunea „OVERLORD” – o strategie pentru desfăşurarea unor acţiuni militare care să asigure o oarecare uşurare a imensei poveri ce apăsa pe umerii Armatei Roşii – şi să pună capăt celui de-al doilea război mondial.

Dar să părăsim pentru o scurtă perioadă acţiunile diplomatice ale celor trei Puteri Aliate atât la nivelul miniştrilor de externe, cât şi a liderilor: Stalin – Roosevelt – Churchill, care erau foarte active la acea dată şi să ne întoarcem pe frontul de est, să vedem care mai este situaţia trupelor române, scăpate din „marea încercuire” de la Cotul Donului, Caucaz, Cuban şi bătălia de la Stalingrad (Volgograd).

La începutul lunii martie 1943 pierderile de vieţi umane ale României se ridicau la 620.000 de morţi şi dispăruţi ceea ce reprezenta circa 60% din efectivele trupelor operative angajate în războiul de răsărit.

În primăvara anului 1943 din rămăşiţele ce mai existau din trupele române respectiv: Armata 3 şi 4 Române, şi Armata 6 Stalingrad care scăpase din „iadul de la Cotul Donului” s-au regrupat în formaţiuni de luptă şi a început retragerea în defensivă, părăsind dispozitivul de luptă, ocupat în ţinuturile îndepărtate din Rusia.

După calvarul şi haosul prin care a trecut, armata română se găsea într-o situaţie foarte gravă; în primul rând era demoralizată, obosită, dezorientată, copleşită, înflămânzită şi îmbrăcată cu haine zdrenţuite, ponosite.

Echipamentul de luptă era foarte subţire, pierduse o mare parte din arsenalul de război, în special artileria grea, maşini blindate, aruncătoare şi multă muniţie.

„De fapt nu era vorba numai de o retragere de pe linia de apărare forţată, ci de o acţiune complexă aflându-ne în permanenţă desfăşuraţi în dispozitivul de apărare, în defensivă pentru a nu permite inamicului să ne poată ataca prin surprindere, care ar fi condus la noi pierderi şi capturarea de prizonieri din rândul ostaşilor români”.

Retragerea trupelor terestre în special infanteria întâmpina dificultăţi majore de organizare îndeosebi; nu avea un sprijin logistic adecvat în situaţii de genul acesta, să fii informat în permanenţă la ce distanţă se află inamicul care te urmăreşte pas cu pas şi te putea surprinde nepregătit.

„Retragerea se făcea de obicei noaptea sau pe timp nefavorabil şi se parcurgea o distanţă zilnică de 35-38 km, după care se dădea ordin de cărtuire la marginea unei păduri sau chiar sub cerul liber unde trebuia să dormim cu rândul, înveliţi cu foi de cort, cu raniţa sub cap”.

O parte din trupele necombatante săpau tranşee amplasamente, făceau de gardă şi patrulau împreună cu agenţii de transmisiuni, cercetaşi şi observatori pentru a nu fi atacaţi de armata rusă.

„După câteva ore de odihnă plecau din nou peste câmpuri pe drumuri mai puţin umblate căutând în permanenţă calea cea mai scurtă spre o gară sau o linie ferată de unde ne putea duce mai departe dincolo de Nistru în Basarabia".

„În timpul deplasării în coloană nu eram asiguraţi niciodată de o apărare anti-tanc sau de protecţie aeriană şi din acest motiv retragerea se făcea cu mare dificultate fiind nevoiţi uneori ca ziua să ne adăpostim prin pădure pentru a nu fi observaţi.

Trupele române aflate în defensivă erau depăşite şi aveau moralul scăzut.

Ei ştiau că au intrat în război pentru o cauză dreaptă de a-i elibera pe fraţii noştri de peste Prut dar care s-a transformat într-un război nedrept şi au suferit pierderi imense.

În această situaţie critică pentru armata română aflată într-o completă dezorganizare lipsită de o conducere fermă, în toamna anului 1943 generalul Gheorghe Avrămescu – care comanda Corpul de Vânători de Munte din Crimeea – a luat comanda Armatei a 4 a Română înlocuindu-l pe generalul Nicolae Ciupercă şi în câteva zile a schimbat tot planul de retragere de pe teritoriul Uniunii Sovietice.

Generalul Gheorghe Avrămescu, prin măsurile tehnico-tactice şi organizatorice, însoţite de un sprijin logistic bine gândit, a grăbit retragerea armatei române din faţa inamicului care se pregătea să declanşeze marea ofensivă.

Generalul Gheoghe Avrămescu, comandantul Armatei a 4-a Română a organizat operaţiunea de apărare a trupelor române şi germane în capul de pod cu ban(12 februarie - 9 octombrie 1943).

Capul de Pod Kuban a fost creat pentru a asigura retragerea trupelor române şi germane din Caucaz spre Peninsula Taman şi a constituit un veritabil "scut" de apărare a Crimeei. Capul de pod Kuban păstra cale deschisă spre Marea Neagră la sud şi Marea de Azov în nord.

Din acest moment soldaţii români au recăpătat încrederea în capacitatea lor de luptă şi apărare, iar retragerea în defensivă s-a făcut mai operativ şi cu mai multă siguranţă.

Din cele mai îndepărtate regiuni ale frontului de Est, de la Munţii Urali de pe Volga şi Volgograd, de pe Don şi zona Caucaz, trupele române au continuat să se retragă în defensivă până pe Nipru şi Bugul de sud în faţa Odessei şi Peninsula Crimeea.

Între timp ruşii au profitat de răgazul de pe front, după ce trupele româno-germane au fost silite să se retragă în urma înfrângerilor suferite în marile bătălii din întreg spaţiul dintre Volga – Don – Cuban şi în mai puţin de un an – 24 martie 1943 - 20 februarie 1944 – au reuşit să mobilizeze uriaşul potenţial economic, militar şi moral care a fost pus în slujba „marelui război pentru apărarea Patriei" (slogan lansat de Stalin).

Având o superioritate covârşitoare în tancuri şi efective proaspete de infanterie şi peste 1700 de avioane, capabile să lanseze lovituri aeriene foarte puternice, Armata Roşie a început contraofensiva împotriva „trupelor invadatoare". Mareşalul Jukov a preluat comanda Frontului 1 Uncrainean la 1 martie şi marea sa ofensivă de primăvară a început pe data de 4 martie 1944.

În următoarele două luni Armata Roşie va înainta cale de aproape 250 de km de la est de Bug până la vest de Nistru. La 21 martie 1944 armata sovietică a trecut Nistrul, iar la 26 ale lunii au fost în apropiere de Prut. În şase săptămâni, ruşii au recucerit Transnistria.

La 11 martie 1944 marea bază germană de la Uman căzuse; drumul către Odessa era acum deschis, iar trupele germane şi române din Crimeea se aflau în pericol de a fi izolate.

După eşecul de la Uman, pe Nipru şi Bugul de Sud, sub presiunea continuă a puhoiului rusesc, armata română s-a tot retras până aproape de unde a plecat.

„Fără a mai cartirui, timp de aproape o săptămână au tot mărşăluit de la Odessa până la Nistru. Totul s-a desfăşurat potrivit programului de repliere din Transnistria spre Moldova, unde Corpul 7 Armata Română trecuse în apărare pe Prut decis să oprească măcar aici (dacă pe Nistru n-a fost posibil înaintarea) tăvălugului sovietic de foc şi oţel".

„Începuserăm să ne obişnuim cu mărşăluirile de noapte, nefiind deloc deranjaţi de avioanele inamice".

„După două nopţi de mers pe jos, la 20 martie 1944 pe o noapte de smoală şi un drum de iad desfundat, ne-am apropiat de podul de la Maghilev. În apropierea podului se adunase o mulţime de soldaţi români cu echipamentul de luptă din toate armele. Aici se găseau regimente de artilerie de toate calibrele, escadroane întregi de cavalerie, multe unităţi de infanterie, vânători de munte, fortificaţie, pontonieri, maşini blindate şi trupe sedentare".

Privite în ansamblu puteai vedea adunate la un loc o mare de oameni, câtă frunză şi iarbă şi toţi căutau să treacă odată aşa încât în loc să treacă, se duceau pe apă înecaţi.

Atunci s-a produs un adevărat haos. Nimeni nu mai asculta de cei care coordonau operaţiunile de trecerea podului în mod eşalonat, fără îmbulzeală. Panica ce se declanşase spontan se produsese de frica avioanelor ruseşti care zburau razant deasupra armatelor, aproape că atingeau cu aripa capetele soldaţilor.

„La pod, moartea râdea în faţa oricărui ostaş, fiindcă nemţii căutau să treacă ei primii şi să arunce podul în aer”.

Până la urmă aşa s-a întâmplat. Nemţii au aruncat podul în aer şi mii de soldaţi români după ce scăpaseră din prăpădul de la Cotul Donului s-au dus pe „Nistrul blestemat”.

După 1012 zile de război (21/22 iunie 1944 – 24 martie 1944) – Armata Română care luptase de la Prut până în Munţii Urali s-a aflat azvârlită peste Nistru şi lupta acum pe la Bălţi, Chişinău, Tighina pentru oprirea frontului pe acest aliniament.

Printre primii care au reuşit să treacă podul de la Moghilev s-a aflat şi Regimentul 12 Călăraşi din garnizoana Roman, având în componenţă trei escadroane de săbieri şi un escadron de armament greu cu circa 800 de luptători.

În noaptea de 22/23 martie 1944 Regimentul 12 Călăraşi Roman s-a deplasat spre Cantonul de cale ferată Bălţi – Târnova în apropiere de satul Drochia unde au fost primiţi cu foc de mitralieră de către trupele sovietice care ocupaseră cu o zi înainte zona respectivă.

„Ne-am strecurat pe lângă satul Drochia şi am ajuns la o pădurice unde am adăpostit caii. Ruşii ne-au descoperit şi ne-au atacat din trei părţi şi au început să tragă asupra noastră, unde se zăreau focuri de trasoare”.

„Peste puţin timp am auzit la microfon vocea colonelului nostru (care fusese capturat de ruşi), obligat de ruşi, cerea Regimentului 12 Călăraşi să se predea, deoarece nu mai avem nici o scăpare, fiind încercuit”.

„Către ora prânzului, avioane inamice au survolat pădurica unde erau ascunşi caii noştri, imediat un potop de catiuşe şi branduri s-a abătut asupra pădurii. Ni se rupea sufletul de durere văzându-ne caii măcelăriţi, cu burţile sfârtecate de schijele proiectilelor ce cădeau pe metru pătrat, trăgându-şi de durere maţele revărsate în bălţi de sânge”.

„La iniţiativa curajosului maior Maraschi care a adunat toţi comandanţii de escadroane şi ne-a îndemnat să organizăm o şarjă de cavalerie” să străpungem cele trei linii de apărare bolşevice!”

Când se va auzi trompetul regimentului că sună SARJA şi semnalul unei rachete cu trei stele verzi toţi călăreţii se vor ridica în scări şi vom porni la atac”. Semnalul a fost dat şi comandantul a strigat:

„- Escadron! Sabia afară....."

„- Izbândă sau moarte! Înainte, la atac ....."

Un urlet neomenesc a ţâşnit din toate piepturile acelor bărbaţi.

- Uraaaaa! Uraaaaaa! .....

Strigătul a fost preluat instantaneu şi de escadroanele 2 şi 7.

„Nici nu ştiu când am trecut de prima linie rusească, hăcuind cu săbiile în stânga şi-n dreapta, unde nimeream, peste capete, peste braţe, peste umeri".

„Vârtejul de săbii şi urletul călăreţilor s-au prăbuşit peste bolşevici încât unii nici n-au apucat să tragă vreun foc de armă speriaţi de „stafia morţii, de acel vuiet grozav, sălbatic" la care nu se aşteptau".

„Am, trecut ca vântul şi peste cel de-al doilea şanţ şi în aceeaşi goană nebună, acel roi uriaş de cai şi călăreţi trecând peste ogoare, peste pâraie şi tufişuri ne-am îndreptat spre Răşcani".

Regimentul 12 Călăraşi Roman a fost scăpat din ghearele bolşevice dar cu sacrificii de sânge pe care l-au dat bravii noştri călăreţi din escadroanele de cavalerie al armatei române care au luptat pentru apărarea pământului sfânt al Basarabiei şi Bucovinei de Nord.

(Rememorări general Constantin Bucur).

Aici în satul Drochia lângă cantonul de cale ferată Bălţi-Târnova aproape de Răşcani din Bucovina de Nord în noaptea de 22/23 martie 1944 a căzut erou caporalul (postmortem) Voinea Dumitru care făcea parte din Regimentul 12 Călăreţi garnizoana Roman Grupul 54 Escadronul 1 călăreţi săbieri.

Caporal Voinea Dumitru s-a născut în comuna Răuceşti, satul Răuceşti de Jos – Munteni la data de 9.02.1912 contingentul 34, singurul fiu din familia lui Dumitru Voinea şi Maria Voinea. A fost încorporat la data de 12.04.1934 la Regimentul 12 Călăraşi Roman – călăreţ cu schimbul -.

La data de 13.09.1939 când s-a sunat mobilizarea generală a fost concentrat la acelaşi regiment, iar în anul 1941 a intrat în război pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord.

În primăvara anului 1944, în luna martie, aflat în retragere cu Regimentul 12 Călăraşi, după ce a trecut podul de la Moghilev de pe Nistru, escadroanele au început desfăşurarea potrivit programului de repliere în Bucovina de Nord, fiind încercuiţi în satul Drochia.

Caporalul (postmortem) a căzut erou alături de calul său (din gospodăria lor) sfârtecaţi de proiectilele trase de „Katiuşa" bolşevicilor.

A rămas în urma lui o fetiţă de numai 3 anişori care-i poartă numele soţiei eroului Elena (Maricica), s-a căsătorit cu un fecior din oameni gospodari, Obreja Timofte Vasile, au ridicat o gospodărie

frumoasă pe malul unui lac „Rogina de la Munteni” acolo unde s-a născut „Eroul de la Drochia”.

Eroul de la Drochia
Cap. VOINEA DUMITRU
Reg. 12 Călaraş Roman
A căzut erou la Drochia
Bucovina de Nord în retragere
22-23 martie 1944

Fiica eroului Obreja Maricica
şi ginerele Obreja Vasile

Numele eroului a fost încrustat în placa de marmură de pe troiţa eroilor de la biserica din satul Răuceşti de Jos pentru a-i păstra memoria”.

Acum trebuie să revenim pe frontul din Basarabia şi Bucovina de Nord unde trupele române duceau lupte aprige de apărare şi opuneau o rezistenţă dârză în faţa tăvălugului devastator al celui de-al doilea război mondial fiind superior numeric atât în efective dar şi din punct de vedere al dotării cu tehnică de luptă modernă.

Până la 4 aprilie 1944 frontul 1 Ucrainean al armatei sovietice a continuat înaintarea ocupând o bună parte din teritoriul Bucovinei de Nord şi al Basarabiei, pătrunzând până la Tighina la sud-est de Chişinău, la 50 km sud de Iaşi, spre Huşi – Cetatea Albă, unde s-a stabilit frontul Corneşti-Orhei pe cursul inferior al râului Nistru din flancul stâng al ruşilor, iar pe aliniamentul nord de Iaşi, Călăraşi, Sculeni – Iaşi spre nord – vest Podul Iloaei Tg.Frumos, Ruginoasa Cosmeşti – Paşcani – Muscelul de Jos Gura Humorului – Târgu Neamţ precum şi în zona Ştefăneşti, Manoleasa unde, încă se duceau lupte grele pe ambele maluri ale Prutului.

Pe zi ce trecea frontul înainta, şi se apropia de noi, iar oameni din satele noastre fierbeau de nelinişte şi nici nu-şi puteau închipui ce li se vor întâmpla în zilele următoare.

Bătrânii erau îngrijoraţi şi bănuiau de mult încă de la începutul construcţiilor de cazemate în partea de sud-vest spre Tg.Neamţ şi Băile Oglinzi, că localitatea noastră se va afla între „foc şi sabie" şi va deveni teatrul de război" iar satele Răuceşti de Jos, Răuceşti de Sus şi satul Oglinzi vor fi distruse şi transformate în scrum şi cenuşă".

Pe aceste meleaguri se vor duce lupte grele şi crâncene iar comuna Răuceşti, va fi prinsă în mijlocul marilor bătălii un fel de „triunghi al morţii" de unde nu mai poate scăpa nimeni.

Acum ei se gândeau la fiii lor care plecaseră la război şi se prăpădiseră cu sutele pe frontul din Rusia, dar se gândeau şi la femeile rămase singure cu mulţi copii pe care îi aşteaptă aceeaşi soartă.

Bătrânii ştiau că vom fi strămutaţi din locurile noastre şi vom avea numai de suferit.

Aici, la porţile Depresiunii Târgului Neamţ se construise cea mai mare fortăreaţă tehnico – tactică formată din cazemate, baterii, buncăre, şanţuri anti-car şi alte lucrări tehnice, executate după un plan strategic german de nepătruns.

Linia de fortificaţii porneşte de la nord de Băile Oglinzi, traversează şoseaua Tg.Neamţ – Fălticeni, de aici intra în imaşul comunal în hotar cu localitatea Răuceşti – Buburuz, apoi cobora pe imaşul oraşului, traversează drumul comunal Răuceşti – Barieră, ajunge la şoseaua Tg.Neamţ – Paşcani pe care o traversează aproape de moara de apă a lui Matei trece peste râul Ozana, în cartierul Blebea pe lângă pădurea Boiştea, spre satul Dumbrava pe lângă herghelia de cai şi de aici continuă pe marginea pădurii Cenuşa – Ingăreşti.

Această zonă fortificată constituia la acea dată una din cele mai bune poziţii de apărare de pe tot frontul din Moldova în cel de-al doilea război mondial.

Din punct de vedere strategic închidea coridorul de pătrundere spre Ardeal prin Depresiunea Neamţului, în fapt – trecătoarea dinspre Moldova spre Transilvania – prin Tg.Neamţ, Pipirig peste Petru-Vodă, Poiana Teiului – Tulgheş – Borsec – Cheile Bicazului – Lacul Roşu – Topliţa Sfântul Gheorghe.

Pentru executarea lucrărilor de fortificaţii în special la acoperitul cazematelor cu pământ, având grosimea de peste 1 m înălţime şi a liniilor de reţele de sârmă ghimpată au fost concentraţi local toţi tinerii din comuna Răuceşti şi din zona Târgului Neamţ care împlinise vârsta de 15-16 ani începând de la contingentele 44 până la 50 inclusiv, născuţi între anii 1922 – 1928.

Aceştia erau obligaţi să participe la muncă zilnic 10 -12 ore cu mâncare de acasă.

Tanase Ilie
Ctg.48 premilitar

Stan Toader
Ctg.49 premilitar

Luca Gheorghe
Ctg.49 premilitar

Apostol Vasile
Ctg.45 premilitar

Cozma Vasile
Ctg.48 premilitar

Tataru Gheorghe
Ctg.45 premilitar

Apostol I. Vasile
Ctg.50 premilitar

Melinte Gheorghe
Ctg.49 premilitar

Moisii Gheorghe
Ctg.48 premilitar

Serg. Stamate V. Ioan
Contingentul 44
A luptat în cazemate

Serg. Tărăboanţă T.Gavril
Contingentul 43
A luptat în cazemate

Serg. Enea Toader(Dică)
Contingentul 47
Premilitar în cazemate

Stan Gh. Ion
Contingentul 47
Premilitar în cazemate

Serg. Preda Ioan
Contingentul 48
Premilitar în cazemate

Plt. Apostol V.Vasile
Contingentul 47
Premilitar în cazemate

Batalionul 13 Vânatori de Munte – Târgu Neamţ

CAPITOLUL VI
BLOCADA CRIMEEI
4 aprilie – 15 mai 1944

Peninsula Crimeea a fost ultima rezistenţă pe care a mai opus-o armata română de pe teritoriul Uniunii Sovietice în cel de-al doilea război mondial.

Trupele române şi germane ocupaseră Crimeea după lupte înverşunate care au început la 24 septembrie 1941 şi s-au încheiat la 4 iulie 1942, după 9 luni au reuşit să amplaseze unităţi specializate, capabile să apere şi să folosească acest punct strategic de mare importanţă pentru întreg frontul de Est.

Aici au fost dislocate trupe aparţinând Corpului de Vânători de Munte comandat de generalul Gheorge Avramescu, Corpul 6 Grăniceri Chişinău, Divizia a I a Vânători Iaşi – Regimentul 6 Grăniceri, Regimentul 7 Vânători Tighina, Regimentul 24 Infanterie Tecuci, Regimentul 36 Infanterie, Regimentul 2 A.A. Iaşi, Batalionul de Vânători de Munte Aiud, o companie de cercetaşi din Regimentul 15 Piatra Neamţ, Batalionul 13 Vânători de Munte Târgu Neamţ, o secţie din Unitatea militară geografică-topografică-radiotelegrafişti, transmisionişti, staţia radiogoniometrică şi radio-locaţie-radar, lunetişti, telemetrişti, observatori şi alţi militari cu înaltă pregătire în comunicaţii.

Punctul de comandă împreună cu unităţile specializate în transmisiuni au fost instalate pe înălţimea SAPUN în Munţii Iaila care reprezenta un punct de observare şi comunicaţii de mare precizie, având un spaţiu larg de observare pentru întreaga zonă, începând cu partea continentală de Nord-Vest, Doneţk, Zaporojie, Nipru, Bugul de Sud spre Odessa, la Sud şi Sud-Est ţărmul de la Marea Neagră şi la Nord-Est Marea de Azov şi portul Sevastopol.

Acest punct strategic ocupat de armata română în Peninsula Crimeea, asigura trupelor româno-germane de uscat şi aero-navale, 24 ore din 24, o rapidă informare de ordin logistic, ce acoperea liniile de comunicaţii pentru întreg frontul din zonă aflat în defensivă.

La acest post de comandă lucra şi sergentul Cosău I. Dumitru din Răuceşti de Sus un brav ostaş ce făcea parte din Regimentul 13 Transmisiuni Iaşi care la întoarcerea din război avea să ne povestească multe întâmplări din Crimeea. Redau câteva episoade mai importante:

„Trecuse aproape un an de când ne aflam dislocaţi aici în Crimeea şi ruşii aveau cunoştinţă de acest centru de comandă şi comunicaţii amplasată pe platoul SAPUN Munţii Iaila care asigura

sprijin logistic pentru trupele româno-germane aflate în ofensivă sau în defensivă”.

„În luna august 1943 aviaţia sovietică a bombardat punctul nostru de observare şi transmisiuni, unde pe lângă pierderile de ostaşi în număr destul de mare ne-a distrus aproape întreaga aparatură în special: antene, cabluri, acumulatoare şi ne-au scos din funcţiune, izolându-ne în totalitate de restul unităţilor ce se aflau la mare distanţă, undeva pe ţărmul Mării Negre şi Marea de Azov”.

„Timp de două săptămâni am încercat să luăm legătura cu celelalte staţii de emisie dar n-am izbutit şi în felul acesta nu-mi dădeam seama ce se întâmplă în jurul nostru”.

„Puţinele alimente s-au terminat în două trei zile şi am început să ne hrănim cu fructe de pădure şi rădăcini de plante care le cunoşteam ca fiind bune”.

„Câţiva militari ne-am cerut voie de la comandant să ne învoiască să mergem în satele apropiate din raionul Djankoi în speranţa să găsim ceva alimente pe la ţărani.

Comandantul ne-a învoit şi am coborât panta de sud-est a platoului spre Marea Neagră unde am dat peste nişte magazii ale unui Colhoz.

Cu mare atenţie ne-am apropiat şi după ce ne-am asigurat că nu se afla nimeni prin apropiere am intrat într-o magazie unde am găsit boabe de orz împrăştiate pe podul de jos al magaziei.

Ne-am repezit cu toţii şi am început să strângem cu mâinile boabe de orz şi după ce am umplut raniţele bine îndesate am început să ne strecurăm pe neobservate şi după ce ne-am depărtat de sat, am stat câteva minute şi apoi am început să urcăm spre înălţimea Sapun unde eram aşteptaţi cu înfrigurare de cei rămaşi la punctul de comandă.

Când am ajuns la ai noştri a fost mare bucurie pentru că acum aveam ce mânca.

O săptămână întreagă am mâncat fiertură de orz, însă soldaţii s-au îmbolnăvit rău de tot şi comandantul ne-a sfătuit să bem numai zeama de orz iar boabele să le aruncăm.

Noroc că peste noi a dat un pluton de Vânători de Munte, care fuseseră trimişi special să vadă ce s-a întâmplat cu noi de nu mai transmiteam nimic.

În două zile ne-au adus alimente şi aparatură nouă germană şi am reuşit să stabilim legăturile cu toate trupele din zonă”.

„Iarna se apropia şi noi am început să ne pregătim să putem depăşi acest anotimp mai rece dar destul de acceptabil deoarece în Crimeea nu prea este iarnă ca pe la noi”. Totuşi am reparat

adăposturile, am asigurat condiţii mai bune pentru cei ce făceau de serviciu în punctele de observare, ne-au aprovizionat cu alimente şi îmbrăcăminte.

De regulă zilnic se făcea patrulă în apropiere de ţărmul Mării Negre unde mergea un comandant însoţit de 5-6 militari înarmaţi care aveau misiunea de a urmări eventualele debarcări ale armatei sovietice venite dinspre Marea de Azov.

În una din zile un grup de localnici, pe care noi îi cunoşteam pe unii dintre ei, s-au prezentat la comandant şi i-au cerut voie să pescuiască în Marea Neagră. Întreg ţărmul din partea de nord-est şi sud-est al litoralului Mării de Azov şi Marea Neagră era plantat cu mine antitanc şi antipersonale de toate tipurile. Exista totuşi o fâşie foarte îngustă pe care o ştiau numai genieştii care minaseră litoralul.

Comandantul nostru le-a explicat că nu se poate merge pe ţărm, că este foarte periculos. Totuşi ei au insistat motivând că ştiau o fâşie îngustă care este neminată pe unde se poate ieşi spre mare să pescuiască.

Până la urmă comandantul le-a dat voie să meargă la pescuit, şi s-au dus pe mare, au pescuit şi ne-au adus şi nouă, ba chiar ne-au arătat cum să-l pregătim.

Printre pescari se aflau deghizaţi şi genişti ruşi specializaţi în deminare care în timpul nopţii dar şi ziua pe neobservate au deplantat pe o mare suprafaţă de-a lungul plajei de nisip.

Minele scoase din nisip le duceau cu bărcile în larg şi le aruncau în mare fără să lase urme.

Într-o noapte cu ceaţă densă vasele de război ale ruşilor au ajuns în apropierea ţărmului de la Marea Neagră spre Marea de Azov unde au debarcat cu bărcile, trupe de infanterie speciale, trăgători de elită, mitraliere, aruncătoare, armament uşor şi au înaintat până când au fost descoperiţi de patrulele armatei române.

Imediat s-a dat alarma prin radio şi telefoane la unităţile din apropiere şi au înconjurat zona în care pătrunseseră în adâncimea dispozitivului nostru având ca obiectiv distrugerea punctului nostru de comandă şi comunicaţii sau să-l ocupe pentru a pune stăpânire, de unde să poată transmite către trupele sovietice aflate pe platforma continentală.

O mare parte din spionii ruşi au fost ucişi sau luaţi prizonieri găsindu-se asupra lor planul de ocupare a punctului strategic de pe platforma Sapun.

După eşecul purtat de trupele sovietice de a debarca în Peninsula Crimeea forţe capabile să pună stăpânire pe acest principal punct strategic situaţia din zonă s-a mai liniştit.

În luna octombrie 1943 a fost numit în funcţia de comandant al Corpului de Vânători de Munte generalul HUGO SCHWAB (român de naţionalitate germană din Reghinul-săsesc Mureş) în locul generalului Gheorghe Avrămescu care a luat comanda Armatei a 4 a română.

Generalul HUGO SCHWAB şi-a asumat răspunderea apărării sectorului de Sud din Crimeea împotriva ofensivei în forţă a armatei sovietice şi asigurarea operaţiei de evacuare a forţelor germano-române din Crimeea.

În timpul retragerii finale a armatelor româno-germane de pe teritoriul Uniunii Sovietice care a început încă din vara anului 1943, comandanţii germani şi-au concentrat toate forţele aero-navale disponibile şi a evacuat o mare parte din cei 200.000 de ofiţeri şi soldaţi germani şi echipamentul de luptă dislocaţi în Crimeea.

În retragere nemţii au luat cu ei şi cei 138.000 de etnici germani din Crimeea şi din oraşul Cernăuţi capitala Bucovinei de Nord.

De fapt ofiţerii germani şi soldaţii care staţionau în Crimeea se găseau aici într-un fel de concediu de odihnă. Ofiţerii aduseseră şi soţiile lor în aceste locuri minunate iar soldaţii veneau mai mult în refacere.

Tot greul războiului din Crimeea îl ducea armata română care dislocase 42.000 de ostaşi ce se aflau în pericol de a fi izolaţi.

Se apropia a doua iarnă 1943-1944 pe care armata română trebuia s-o petreacă în Crimeea.

Contraofensiva Armatei Roşii declanşată la 4 martie 1944 şi-a continuat înaintarea spre Odessa-Zaporaje-Bug Nipru spre Marea de Azov şi până la 17 martie 1944 a reuşit să blocheze legăturile terestre continentale prin ISTMURILOR-PEREKOPUL SALKOVO(continentale) cu Peninsula Crimeea singura cale de acces pe care mai puteam fi evacuaţi cu tot echipamentul de război.

Trupele române din Crimeea erau acum ca şi pierdute. „Blocada Crimeei s-a produs”.

Antonescu trebuia să-şi asume responsabilitatea pentru cei peste 40.000 de ostaşi români blocaţi şi să explice poporului român de ce n-a luat în calcul retragerea din timp a trupelor române repetând aceeaşi greşeală care o făcuse la Cotul-Donului, unde a fost avertizat de serviciile secrete din armata română că ruşii pregăteau „marea încercuire” unde au căzut peste 300.000 de soldaţi români morţi sau luaţi prizonieri.

„Pentru Antonescu era al doilea eşec de proporţie de la începutul războiului”.

La 4 aprilie 1944 Aviaţia rusă a bombardat Peninsula Crimeea în mai multe puncte în special locuri unde erau dislocate trupe române.

În Crimeea se afla încă o mare parte din populaţia civilă care ieşise de mult la muncile agricole de primăvară şi din acest motiv nu puteau să declanşeze un atac distrugător pe un front mai larg.

Situaţia deosebit de critică în care se aflau trupele române din Crimeea devenea pe zi ce trecea tot mai tensionată, iar soldaţii deja începuseră să intre în panică.

În asemenea condiţii date, operaţiunea de evacuare a militarilor români din Crimeea, era posibilă numai pe calea aerului şi pe apă spre Marea Neagră.

„Avioanele care trebuiau să ne salveze, aterizau din ce în ce mai rar, deoarece erau atacate de aviaţia de Vânătoare a ruşilor şi Artileria Antiaeriană.

Speranţa noastră de a fi scoşi din această blocadă rămânea mai mult pe vapoarele ce trebuiau să acosteze pe ţărmul de la Marea Neagră însă mai mult pe timp de noapte.

Generalul HUGO SCHWAB s-a urcat până la postul nostru de observare şi comunicaţii şi prin cifru codificat a raportat Înaltului Comandament al Armatelor Germano-Române despre soarta ostaşilor români blocaţi în Crimeea şi a cerut să i se trimită vase de război germane ca să poată evacua cât mai operativ trupele române care erau ameninţate să cadă în mâna bolşevicilor.

După două zile de aşteptare a sosit un vas de război german şi a evacuat pe toţi soldaţii germani specializaţi în transmisiuni şi radio-locaţie împreună cu toată aparatura tehnică de pe platoul Sapun.

„Trecuseră două săptămâni de când ne găseam blocaţi în Crimeea şi încă armata sovietică nu ne-a atacat în forţă aşa cum ne aşteptam în fiecare clipă”.

„Ne aflam pe la jumătatea lunii aprilie 1944 dar primăvara venise mai devreme în Peninsula Crimeea.

Peste tot copacii erau înfrunziţi iar pământul acoperit de verdeaţă. Era o vreme caldă şi plăcută, soarele strălucea puternic iar pescăruşi se instalaseră în coasta dealului şi se pregăteau să scoată pui”.

„Ţăranii care au refuzat să plece din Crimeea ieşiseră la muncile câmpului şi îşi vedeau de treburile lor atunci când nu se dădeau lupte sau bombardamente de aviaţie. Se săturaseră şi ei de atâta război şi parcă uneori ne compătimeau de situaţia în care ne aflam”.

Radiştii de la postul nostru de comandă au interceptat unele ordine date de comandamentul armatei ruse în care se trăgea concluzia că în zilele următoare trupele sovietice vor debarca trupe terestre şi armament pe ţărmul de la Marea de Azov iar dinspre partea continentală pe Nipru vor pătrunde cu tancuri şi armament greu.

Aşa avea să înceapă calvarul, groaza şi disperarea pentru trupele române blocate în Crimeea care va dura de la 13 aprilie până la 15 mai 1944.

Evacuarea trupelor române devenea tot mai anevoioasă şi nesigură sub presiunea tot mai accentuată şi în forţă a armatei sovietice care pregătea atacuri din toate părţile.

Siguranţa şi misiunea punctului nostru de observare şi comunicaţii de pe înălţimea Sapun, devenea delicată şi nesigură deoarece ruşii pregăteau un asalt spre platoul Hersan şi ocuparea acestui punct strategic.

Comandantul postului de observare a cerut permisiunea să înceteze emisia şi să coboare mai jos spre ţărm şi aerodrom în speranţa să fie salvaţi pentru a nu fi surprinşi de inamic.

Comandantul Corpului de Vânători de Munte a fost de acord cu retragerea în două etape a militarilor de specialitate fără a întrerupe legătura cu restul trupelor române care erau blocate în Crimeea.

Aşa că jumătate dintre radişti, telefonişti, cercetaşi, topografi au rămas la post iar restul de militari să coboare pentru a se alătura coloanei, ce urmau să fie îmbarcaţi pe vasele de război care vor sosi în apropiere de ţărmul de la Marea Neagră.

La ora 1 noaptea primul eşalon din trupe am început deplasarea spre sud, unde am străbătut Valea Zaiza-Fiodosia după care ne-am încolonat şi am pornit în marş forţat să ajungem la vapoare care ne aşteptau pe ţărm cu bărcile trase.

După ce am parcurs o distanţă de două ore de mers zorile începuseră să se arate şi deodată ca un trăsnet, s-a declanşat un zgomot infernal ce se îndrepta dinspre direcţia sud-vest.

Cercetaşii care mergeau în faţă şi lateral cu noi la o distanţă de circa 2 km. stânga dreapta veneau fugind spre noi şi strigau:

„- Domnule Comandant! Domnule Comandant! Tancurile ruşilor se apropie de noi, înaintează cu viteză, ne calcă, să ne retragem”.

Era însă prea târziu. Tancurile şi tanchetele sovietice au ajuns la noi şi ne-au rupt coloana în două şi au trecut mai departe. Partea din faţă a coloanei a înaintat spre ţărm în speranţa că vor ajunge la timp la vasele de război.

Tancurile ruşilor s-au întors şi s-au îndreptat spre coloana aflată în mişcare şi fără a avea timp să se desfăşoare în apărare, a căzut întreg efectivul strivit de şenilele tancurilor sovietice.

Nu cred că a mai putut scăpa cu viaţă din acest cumplit măcel. Coloana rămasă în spate unde mă aflam şi eu, am primit ordin să ne retragem şi să ajungem cât mai repede pe coasta dealului.

Cu ajutorul lui Dumnezeu am reuşit să ne urcăm pe coasta abruptă la cota de circa 350 m înălţime luând cu noi toată aparatura de transmisiuni şi armamentul uşor cu muniţii.

Se făcea ziuă iar soarele îşi făcea apariţia dinspre Marea de Azov. Eram speriaţi cu toţii şi mulţumeam lui Dumnezeu că ne-a scăpat cu viaţă.

Credeam că ruşii nu şi-au dat seama că o mare parte din grosul coloanei ce ne aflam în spate ne-am retras şi am scăpat urcându-ne spre platoul Hersan.

Dar n-a fost să fie aşa, ruşii ne-au descoperit şi au început să urce cu tancurile pe coastă până în apropierea noastră.

Comandanţii strigau cât puteau:

- Adăpostiţi-vă! Adăpostiţi-vă! Că ne omoară pe toţi.

Proiectilele cădeau des printre noi. O ploaie de schije zboară prin aer amestecate cu pietre şi pământ şi ne îngroapă de vii.

Tancurile sovietice au mai tras câteva lovituri de tun şi apoi au plecat din zonă, lăsând în urmă un nor de fum şi praf amestecat cu miros de sulf şi motorină.

După plecarea tancurilor sovietice ostaşii români au început să se mişte; privesc năuciţi în jurul lor, se prind cu mâinile de cap, se vaită, alţii strigau după ajutor, peste tot apare o imagine şocantă de haos de nedescris. Din când în când se auzea vocea comandantului care striga la soldaţi:

„- Luaţi tărgile şi ridicaţi camarazii răniţi”

„- Strângeţi echipamentul, armamentul şi muniţia şi să urcăm cât mai repede sus pe înălţime pentru că ruşii s-ar putea întoarce în orice moment şi să ne lovească din nou”.

„- Vedeţi pe coastă mai jos un militar rănit, se pare că mai trăieşte. – Luaţi-l cu voi! – Nu-l lăsaţi!”

M-am întors şi am coborât în grabă pe coasta dealului unde se vedea peste tot imagini de coşmar. Numai morţi şi sânge, trupuri sfârtecate fără de mâini fără de picioare, şi capetele zdrobite, amestecaţi cu pământ.

Printre morţi dau de unul care încerca să se mişte şi când m-a zărit mi-a făcut semn cu mâna să mă apropii. M-am dus lângă el, m-am

aşezat în genunchi şi l-am recunoscut. Era un bun prieten de-al meu sergentul Afloarei Ion din Poiana Teiului.

I-am ridicat capul încet pe braţele mele, îi curăţ faţa şi îi dau să bea apă din bidon.

După ce şi-a mai revenit puţin i-am spus că trebuie să-l ridic în spate să plecăm cât mai repede să ajungem din urmă trupa care se depărta.

Mi-a făcut semn că nu se poate şi să plec singur că el rămâne şi speră să-şi revină. Apoi deodată a început să vorbească mai clar şi mi-a zis aşa ca să văd eu că el încă mai speră.

- Nu! Nu! n-am să mor, am să trăiesc şi-am să mă întorc acasă la ai mei. Apoi a mai încetinit puţin vocea şi mi-a făcut semn cu mâna.

- Vezi că în buzunarul de la tunică am o scrisoare şi dacă o fi să mor să i-o duci lui tata şi să-i spui că eu am rămas aici în Crimeea alături de camarazii mei, n-am vrut să-i las singuri, pentru că sunt feciori de-ai mei de pe Valea Bistriţei sau de pe Valea Ozanei din Ţinutul Neamţului sau de pe Valea Cracăului şi-i iubesc pe toţi.

I-am deschis buzunarul de la tunică am luat scrisoarea şi i-am jurat cu scrisoarea în mână: dacă bunul Dumnezeu mă va apăra şi voi scăpa din această „blocadă" am să mă duc acolo sus pe Valea Bistriţei şi-am să le-o dau la ai lui.

Cu o ultimă sforţare a ridicat mâna dreaptă a pus-o peste a mea a strâns puţin şi n-a mai zis nimic. Atunci am văzut că totul s-a terminat.

L-am lăsat încet pe iarbă, i-am ridicat capul şi i-am aşezat raniţa sub cap, apoi l-am sărutat am scos batista din buzunar şi i-am acoperit faţa.

M-am ridicat am dus mâna la cască şi i-am prezentat ultimul onor ostăşesc. Am făcut stânga împrejur şi am plecat.

Comandantul şi ceilalţi camarazi de arme ajunseseră departe sus la punctul de observare şi transmisiuni. Luaseră legătura cu celelalte trupe din jur, unde atmosfera era destul de proastă. Nimeni nu ştia ce se va întâmpla în zilele următoare. Speram cu toţii într-o minune care întârzia să vină în ajutorul nostru.

Mesajele care soseau la noi transmise de unităţile de luptă care acum erau concentrate mai mult în partea de sud şi sud-vest spre ţărmul de la Marea Neagră, insistau să facem apeluri repetate către forţele navale şi aeriene să vină în ajutorul nostru să fim evacuaţi cât mai repede posibil.

Zilele treceau şi trupele române se aflau mereu într-o totală izolare.

Trupele sovietice care pătrunseseră din mai multe direcţii în special dinspre Marea de Azov atacau armata română care rezista cu mare dificultate în faţa forţelor ruse dezlănţuite în ofensivă.

Avioanele şi vasele de război care trebuiau să vină în ajutorul nostru soseau tot mai rar şi erau atacate de aviaţia sovietică.

La începutul lunii mai 1944, s-a primit un comunicat din partea Comandantului Corpului de Vânători de Munte că din cei 40.000 de ostaşi români încercuiţi în Peninsula Crimeea doar 15.000 au fost evacuaţi, restul de 25.000 de militari încă se mai aflau sub asediul Armatei Roşii care zilnic omorau sau luau prizonieri pe care îi transportau în lagărele morţii din spaţiul Uniunii Sovietice.

Zilele care au urmat au fost un adevărat iad pentru ostaşii români blocaţi în Peninsula Crimeea. Cei 25.000 de soldaţi şi ofiţeri români au fost hărţuiţi din toate părţile, zdrobiţi de şenilele tancurilor sovietice iar cei scăpaţi cu viaţă au fost prinşi şi duşi în Munţii Urali despre care nu s-a mai aflat nimic.

Ruşii aveau o mare ură pe Vânătorii de Munte români care erau foarte iscusiţi în luptele duse din zonele cele mai periculoase ale frontului de Est.

Corpul de Vânători de Munte care a luptat în Peninsula Crimeea luase parte şi în alte bătălii din zona Caucaz de unde scăpase din marea încercuire de la Cotul Donului, iar acum le căzuse în mână şi ruşii n-au mai ratat ocazia de a se răzbuna pe bravii vânători de munte din Armata Română şi i-au distrus cu miile.

După marile bătălii de la Odessa, Dalnic, Sevastopol, Stalingrad (Volgograd) Cotul-Donului din Stepa Kalmuka, Blocada Peninsulei Crimeea încheie ultima rezistenţă pe care a mai opus-o armata română de pe teritoriul Uniunii Sovietice.

Întors acasă după încheierea războiului bravul sergent Cosău I.Dumitru şi-a ţinut cuvântul dat eroului sergent Afloarei Ion căzut în Crimeea şi a mers la Poiana Teiului la părinţii lui şi le-a înmânat scrisoarea de la fiul lor.

„Ultima scrisoare din Crimeea”

27 aprilie 1944

„Nu ştiu de ce, dar simt nevoia să scriu aceste rânduri pline de recunoştinţă, să ajungă acolo unde v-am lăsat în urmă cu cinci ani, atunci când a sunat mobilizarea generală şi n-am mai putut să vin acasă să vă revăd.

Gândul meu în aceste clipe zboară spre voi în locul unde m-am născut şi am copilărit.

Voi trăi pentru tine scumpă mamă, iar dacă soarta vrea să fie altfel să nu plângi să ai aceeaşi credinţă în Dumnezeu şi zi: poate că aşa e mai bine.

Îmi aduc aminte de tata şi parcă-l văd cum ţinea de coarnele plugului şi apoi păşea în brazda proaspătă aruncând sămânţa să rodească.

Îmi pare rău că nu ne-am văzut înainte de plecare.

Mi-e dor de sosirea primăverii când flăcăii ieşeau la plug cu boii înjugaţi la tânjeală, iar seara când ne întorceam de la arat pe uliţa satului fetele ieşeau la poartă şi ne ţineau de vorbă până târziu şi tata se supăra rău de tot.

Mi-e dor să fiu acasă când se apropie sărbătorile Sfintelor Paşti, să văd feciorii cum ridică scrânciobul în bătătură la Moş Apetri iar clopotele bat la Biserica din vale vestind începutul deniilor din săptămâna patimilor şi apoi să merg la Învierea Domnului unde participă tot satul.

Mi-e dor să văd uliţa plină de fete îmbrăcate în haine de sărbătoare care se îndreaptă cârduri, cârduri spre curtea cea mare unde se făcea jocul de Paşti iar flăcăii se prind într-o sârbă cu strigături care dă semnalul că încep horele ce ţin trei zile.

Mi-e dor de albul zăpezii
Mi-e dor de natură cu toate farmecele şi culorile ei
Mi-e dor să alerg desculţ prin iarba plină de rouă
Mi-e dor de cerul senin şi de curcubeu
Mi-e dor de tot!

I
Mi-e dor de plaiul plin cu flori
De iarba cea mănoasă
De cântul ciocârliei în zori
Când tata mă lua la coasă.

II
Dar mai mult mi-e dor de voi
De când am plecat la război
N-am mai venit înapoi

III
Ştiu, măicuţă dragă,
De când eu am plecat,
De-atâta dor şi jale
Ochii tăi de lacrimi au secat.

IV
Mai ştiu, iubită mamă,
De dorul ce mi-l porţi
Stai ziulica întreagă
Cu ochii pe la porţi

V
Şi dacă vântul bate
Şi scârţâie portiţa
Tu sai degrabă
Şi strigi la fete;
Ieşiţi! Ieşiţi!
Că a venit bădiţa!

VI
Dar n-a venit!! N-a venit!
Şi iar te întorci în casă
La candela aprinsă
La sfânta ta icoană
Şi-l rogi pe Dumnezeu
Să-l poarte în grija Sa
Pe dragul fiul tău.

VII
N-am vrut să afli, măicuţă,
Că aici la război
Din zori şi până noaptea
M-am logodit cu moartea

VIII
Am învăţat să rabd, să tac
Când merg cu moartea la atac
Iar când vin din santinelă,
Mănânc cu moartea din gamelă
Şi când ne întoarcem la bordeie
Dormim cu moartea în tranşee

IX
Ştiu că mă aşteptaţi acasă
Ca să-mi faceţi nuntă aleasă
Fără mire şi mireasă
Nuntă ca la Ciritei
Fără druşti şi vornicei
Cu făclii din cear-aprinsă
Şi stropit cu vin din vie
Şi cu miros de tămâie
Poate aşa mi-au căzut sorţii,
De-am îmbrăcat cămaşa morţii.

X
Acesta a fost crezul meu
Dat de bunul Dumnezeu
Să plec tânăr şi frumos
Să fiu frate cu Hristos.

Crimeea 27 aprilie 1944

Acest capitol „Blocada Crimeea” a fost scrisă după o povestire a veteranului de război sergentul Cosău Ion Dumitru (Mitiţă a lui Nică Cosău) unul din supravieţuitorii acestui măcel din primăvara anului 1944 unde au fost blocaţi peste 40.000 de soldaţi români din care doar 15.000 au fost salvaţi de vasele de război ale Armatei Române iar restul de 25.000 de ostaşi au fost măcelăriţi, striviţi de tancurile sovietice sau prinşi şi duşi în lagărele morţii din Uniunea Sovietică de unde nu s-au mai întors niciodată.

De asemenea am folosit unele date tehnice militare publicate de către dl. colonel (r) Mancu Octavian preşedintele A.N.C. Filiala Neamţ.

Sergent COSĂU I. DUMITRU
din Răuceşti de sus
Regimentul Transmisiuni Iaşi
Punctul de comandă pe înălţimea
SAPUN-CRIMEEA
1942-1944

Plutonier major IFTODE C.VASILE
din satul Oglinzi
Batalionul 13 V.M. Tg.Neamţ – cercetaş
A luptat până la Sevastopol şi a fost
rănit în Crimeea

Sergent POPA V.DUMITRU
din Răuceşti de sus
Unitatea specială de radiotelegrafişti
radiolocaţie-radar din Crimeea
1942-1944

Crimeea
Brigada 1 Munte : Batalionul 13 Vânători din Tg.Neamţ în anul 1942, în prim plan plutonierul Iftode C.Vasile

Brigada 4 Munte în Crimeea în Războiul din vara anului 1942

Peninsula Crimeea
Militari din Batalionul 13 Vânători de Munte pe înălţimea Iaila în anul 1943

CAPITOLUL VII
EVACUAREA
FRONTUL DE LA TÂRGU NEAMŢ

Anul 1943 a fost un an bun pentru agricultură iar femeile rămase singure cu bătrânii satelor şi copiii au lucrat pământul cum au putut şi au obţinut recolte bune de porumb, cartofi, grâu, ovăz, legume, fructe au crescut animale şi păsări.

De fapt, era singura speranţă de a putea supravieţui în acele vremuri tulburi ce se abătuse asupra lor.

Aceasta le-a permis să treacă mai uşor iarna anului 1943/1944, dar primăvara ce se apropia, avea să le aducă mari greutăţi de nesuportat; înstrăinare, lacrimi, foamete, derută şi haos total.

Ne aflam pe la sfârşitul lunii ianuarie 1944, când s-a auzit că arhiva comunei Răuceşti a fost încărcată într-o căruţă militară, trasă de doi cai şi împreună cu notarul Tănasă Gheorghe şi familia lui au plecat în ţinutul Romanaţilor, Drăgăneşti Vlaşca unde trebuia să rămână acolo până la trecerea războiului.

La Primărie a mai rămas primarul comunei Istrate Gheorghe – care a fost îmbrăcat în haine militare şi înarmat. A mai rămas cu el funcţionarul, guardul comunei şi doi jandarmi pentru pază.

La 1 martie 1944 au fost închise toate şcolile din comună, iar învăţătorii s-au refugiat în Ardeal sau în Oltenia, luând cu ei o parte din arhiva şcolii.

Nu după multă vreme au plecat în refugiu şi preoţii din sate, iar bisericile au rămas deschise în grija unor bătrâni care făceau curăţenie, iar în zi de sărbătoare lăsau biserica deschisă, unde veneau femeile şi copiii şi se rugau pentru cei plecaţi la război.

Intrasem în postul Paştelui pe la începutul lunii martie 1944 şi autorităţile locale au primit ordin de evacuarea tinerilor care împlineau 16 ani în special cei din detaşamentele de premilitari născuţi între anii 1924 şi 1928 inclusiv contingentele 46, 47, 48, 49 şi 50 care trebuiau să fie pregătiţi pentru un drum lung şi necunoscut: refugiul.

Aceşti tineri au fost cuprinşi în evidenţa specială a armatei române ca rezervă şi urmau să fie scoşi din zona de război pentru a fi protejaţi şi duşi în Câmpulung – Muscel, Caracal, Teleorman, Făgăraş şi în alte localităţi din sud – vestul ţării.

Tinerii trebuiau să ia cu ei haine de rezervă, cât mai multe alimente şi încălţăminte rezistente pentru că trebuia să parcurgă pe jos zilnic 25 – 30 km astfel ca în decurs de două sau trei săptămâni să ajungă în locurile unde au fost repartizaţi.

Pregătirile au fost încheiate într-o zi sau două însă plecarea din comună se făcea după ce ajungeau coloanele de tineri din Bucovina de Nord şi din judeţele Botoşani şi Suceava.

„Era într-o zi mohorâtă de martie şi noi aşteptam la şcoli, unde ne adunasem şi nu mai aveam voie să părăsim curtea şcolii”.

„A doua zi au sosit coloanele din nordul Moldovei şi după o scurtă odihnă de câteva ore învăţătorul Enea Ioan care era şi comandantul de premilitari ne-a adunat în careu şi cu emoţie şi lacrimi în ochi dar plin de hotărâre ne-a adresat la despărţire următorul îndemn: „Copii, voi mergeţi cu ţara şi faceţi-vă datoria. Nu puteţi rămâne pe loc, căci peste noi vin bolşevicii”.

„Aşa a început drumul cel lung din faţa şcolii unde mamele noastre plângeau în hohote, iar unele chiar boceau ca după mort”.

La plecarea tinerilor din satele noastre au lăsat în urmă o mare jale şi durere în sufletul femeilor dar şi al bătrânilor care rămâneau fără un sprijin la treburile din gospodărie. De fapt erau nişte copii luaţi din vatra părinţilor şi duşi în lume.

Se vorbea că vor fi duşi în Germania să fie pregătiţi pentru trupele SS ale naziştilor.

„Pe drum însă noi am aflat că trebuie să ajungem în diferite localităţi din Oltenia şi Ardeal unde vom fi plasaţi pe la familii de ţărani să-i ajutăm la muncile agricole şi creşterea animalelor”.

„Deplasarea noastră s-a desfăşurat pe drumuri secundare, cu ocolirea centrelor urbane mai importante, pentru a nu împiedica trupele combatante care se mişcau către Moldova”.

După traversarea Bistriţei la Roznov şi apoi intrarea în judeţul Bacău, am început să ne obişnuim cu drumul care era destul de greu, fiind îngreunat şi de vremea posomorâtă din luna martie, cu ploi şi lapoviţă, şosele desfundate.

În localităţile unde urma să poposim pentru odihnă 24 de ore, în spirit de solidaritate, organele administraţiei publice locale au mobilizat cetăţenii să ne aştepte cu ceai fierbinte şi fiecare familie se oferea voluntar să găzduiască pentru o noapte 2, 3 tineri.

Primirea caldă şi afecţiunea cu care am fost întâmpinaţi în toate localităţile străbătute ne-au ridicat moralul şi ne-a întărit convingerea că nu suntem singuri.

„Când făceam un popas de câteva zile pentru odihnă şi refacerea forţelor fizice, ne-am găsit timp să scriem acasă la ai noştri, că nu peste mult timp vom ajunge în localităţile unde vom fi plasaţi, în locul de refugiu în judeţul Romaneşti, comuna Cezieni, sau în localitatea Bălceşti de lângă Câmpulung – Muscel”.

Tinerii plecaţi din satele noastre, nu ştiau că localitatea noastră urmează să fie evacuată şi vom fi şi noi refugiaţi aşa cum sunt şi ei.

Evenimentele se succedau de la o zi la alta, încât bieţii oameni se zăpăciseră cu toţii şi se rugau Bunului Dumnezeu să nu le mai trimită pe cap atâtea supărări şi necazuri. Însă avalanşa răului şi pustiului se declanşase şi nu mai putea fi oprită.

Nu peste multe zile, după plecarea tinerilor care au fost scoşi din zona de război, au început să sosească ordine de incorporare pentru contingentul 45 născuţi în anul 1923 şi odată cu plecarea ultimului contingent din comuna noastră se ajunsese la o situaţie nemaiîntâlnită în toată istoria noastră de la războiul pentru Independenţă de la 1877.

La acea dată se găseau sub arme 27 de contingente, de la cei născuţi în anul 1897 (contingentul 19) şi până la cei născuţi în 1923 (contingentul 45). Dacă adăugăm contingentele 46 şi 47 concentraţi pe loc şi luaţi în evidenţa Batalionului 13 Vânători de Munte din Tg.Neamţ şi încă trei contingente 48, 49, 50 plecaţi în Oltenia, ajungem la 32 de contingente, plecate din satele noastre”.

Dacă stai şi te gândeşti puţin, poţi constata cu uşurinţă că în comuna Răuceşti se mai găseau la acea vreme doar femei, copii şi bătrâni care erau năuciţi, dezorientaţi şi nu mai aveau puterea să mai suporte noi sacrificii.

Satele noastre începeau să moară încet, dar sigur, iar bătrânii, femeile şi copiii erau îngroziţi când vedeau că rămân singuri. Trăiau momente grele şi aveau impresia că totul se prăbuşea în jurul lor şi nimeni nu venea să-i salveze.

Sărbătorile Paştelui se apropiau dar nimeni nu se gândea în acele momente la bucuria Învierii Domnului, pentru că li se părea că sunt izolaţi şi părăsiţi de restul lumii.

„Ne consideram nişte condamnaţi la moarte şi aşteptam sentinţa, să fim executaţi, care întârzia să vină odată să se termine totul”.

Tăcerea a fost însă ruptă în seara zilei de 8 aprilie 1944 în „Sâmbăta lui Lazăr”, pe la orele 20^{00}, când toate clopotele din satele noastre au început să bată cu mici întreruperi, iar guardul primăriei, însoţit de jandarmi mergeau pe uliţele satului sau se urcau pe dealuri, băteau în tobă, anunţând cu voce tare:

„- Ordin de evacuare!... în termen de 24 de ore, toţi cetăţenii din comuna Răuceşti să părăsească localitatea declarată „zonă de război” şi să plece în refugiu în locurile stabilite de organele administraţiei publice locale după cum urmează: Pipirig – Gura – Secului – Dobreni – Bodeşti – Almaş unde vor staţiona până la noi ordine”.

Fiecare cetăţean va trebui să meargă cu întreaga familie în refugiu, având grijă să încarce în căruţa pe care o are cât mai multe alimente: porumb, grâu, cartofi, îmbrăcăminte, încălţăminte, să ia animale şi păsări din gospodărie.

Evacuarea forţată i-a luat prin surprindere pe toţi locuitorii satelor noastre. O parte din familii deja se culcaseră, iar când au fost trezite din somn i-a cuprins spaima şi groaza.

Multe femei cu 5 – 6 copii mici rămase singure, soţii fiind la război sau căzuseră pe câmpurile de luptă erau complet dezorientate şi intrau în panică.

Unele dintre femeile rămase singure nu aveau mijloace de transport şi se gândeau că o să le moară copiii de foame dacă nu pot să ia alimente suficiente să le ajungă pentru o perioadă mai lungă.

Nimeni nu le ajuta pentru că fiecare de abia îşi lua strictul necesar pentru familiile lor, deşi le promiseseră că vor veni căruţe cu cai de la armată să le ajute, dar n-au mai ajuns până la ele.

Deruta, panica, haosul şi groaza în acea noapte, domnea peste tot. În toiul nopţii se auzeau bocete, strigăte disperate, clopotele băteau fără încetare, câinii urlau, vitele boncăluiau, copiii treziţi din somn plângeau, era un adevărat calvar.

Bătrânii încercau să liniştească pe femeile rămase singure, văduve fără căruţă şi le îndrumau să pună pe la alte căruţe, saci cu făină de porumb şi de grâu şi ceva îmbrăcăminte.

Până la urmă au venit câteva căruţe militare să ajute femeile cu mulţi copii şi văduve de război dar n-au putut face faţă la numărul mare de cazuri speciale.

În dimineaţa zilei de 9 aprilie 1944 era „Duminica Floriilor” şi deja primul convoi de căruţe ale refugiaţilor se încolonase spre Târgu Neamţ pe şoseaua de la Oglinzi sau de la Dumbrava(Graşi).

Până duminică seara majoritatea locuitorilor din satele Răuceşti şi Oglinzi părăsiseră comuna şi acum erau departe aproape de locurile unde trebuiau să-şi facă un adăpost, o colibă să poată proteja copiii peste noapte.

Luni dimineaţa pe 10 aprilie, ultimii evacuaţi cu vitele şi oile mergeau în urma căruţelor şi înaintau cu greu din cauza trupelor combatante cu arsenalul de război care se retrăgeau dinspre Fălticeni spre Târgu Neamţ pentru a ocupa noile poziţii de luptă pe aliniamentul cazematelor.

Când urcam dealul la Buburuz – Oglinzi în urma noastră se auzeau explozii puternice din direcţia Boroaia şi Timişeşti; trupele germane aruncau în aer podurile de peste râul Moldova de la Timişeşti

–Cristeşti de pe şoseaua Paşcani Târgu Neamţ şi cel de la Vadul Moldovei de pe artera de circulaţie dinspre Fălticeni spre Târgu Neamţ.

Acesta era primul semnal că Armata Roşie nu era departe şi din acest motiv locuitorii comunei Răuceşti au fost scoşi din zonă în termen de 24 de ore fără a le da posibilitatea să scoată din gospodăriile lor cât mai multe produse alimentare şi bunuri de care vor duce mare lipsă aflaţi în refugiu.

Ne putem imagina ce se petrecea în sufletul şi mintea oamenilor din comuna Răuceşti care au trebuit să încarce într-o singură căruţă toată agoniseala lor de-o viaţă şi să lase în urmă gospodăria cu hambarele pline de produse, porci şi păsări şi ogoarele nelucrate.

În sat au mai rămas câţiva bătrâni să aibă grijă de gospodăriile copiilor care aveau podurile pline de cereale, în case bunuri de tot felul şi în grajduri animale pe care nu le-au putut lua în refugiu.

Aceşti bătrâni au fost primii locuitori din satele noastre care s-au confruntat cu armata sovietică, ce se năpustea asupra animalelor găsite prin grajduri şi le sacrificau, sub ochii îngroziţi ai bătrânilor.

În coteţe se găseau scroafe gestante în ultima perioadă de fătare pe care oamenii nu le-au putut lua sub nici un mod – erau netransportabile -.

Ruşii le scoteau afară din coteţe şi de vii le despicau burta cu baioneta, aruncau purceii care mişcau prin învelitori apoi sacrificau scroafa şi o dădeau în consum la armată.

Bătrânii nu aveau nici o putere, asistau uimiţi la tot ce se întâmpla în primele zile când bolşevicii au invadat comuna Răuceşti.

Aceşti bătrâni care au scăpat cu viaţă după ce s-au întors de la Vorona sau Tudora din judeţul Botoşani unde fuseseră duşi cu forţa de armata sovietică aveau să povestească mai târziu cum arătau satele rămase pustii fără viaţă.

„Totul arăta sinistru şi pustiu, era o atmosferă apăsătoare, soarele nu mai strălucea ca în alte primăveri, cerul era plumburiu, priveliştea era stranie ca şi cum întreaga suflare a satelor a fost lovită de o boală cumplită, şi se găseau morţi prin casele lor sau în adăposturi fără ca cineva să ştie ce s-a întâmplat”.

„Păsările călătoare care începuseră să se întoarcă din ţările calde au refuzat să mai clădească cuiburi pe la streşinile caselor sau prin copaci, iar cucul şi pupăza n-au mai cântat în acea primăvară ca altă dată”.

„Toate păsările au simţit că satele sunt pustii. Berzele se roteau deasupra caselor noastre şi apoi plecau împreună cu celelalte păsări spre alte locuri unde se găseau oameni şi viaţa era normală”.

„Liniştea pustiitoare era uneori străpunsă de urletul unui câine rămas singur legat în curte, sau de cântecul unui cocoş care a fost uitat într-un coteţ în graba plecării”.

Intraserăm în săptămâna patimilor din înaintea Paştelui dar pentru locuitorii comunei Răuceşti care acum părăsiseră casele şi se găseau înstrăinaţi prin alte locuri unde îşi căutau un loc să poată amenaja o colibă din cetină de brad pentru a-şi adăposti familia şi puţinele alimente pe care le-au putut lua din gospodăriile lor, asemănau suferinţele lor cu patimile Domnului nostru Isus Hristos, care a pătimit pentru noi.

Zilele se scurgeau, iar pe frontul din Moldova trupele române aflate pe aliniamentul Orhei, Călăraşi la nord de Iaşi erau permanent în alertă. „Executam trageri, atât pentru oprirea înaintării inamicului şi respingerea incursiunilor, cât şi menţinerea actualei linii a frontului”.

În joia mare înainte de sărbătorile Paştelui, armata sovietică a forţat frontul românesc în zona Orhei, Călăraşi la nord de Iaşi, obligând armata română să se retragă peste Prut pe linia Cosmeşti – Ruginoasa Târgu Frumos la nord de comuna Muscelul de Jos, la sud de Paşcani, Boldeşti, Mirosloveşti, Boureni, Codrii Paşcanilor până la râul Moldova.

În zilele următoare comandantul Corpului 7 Armată, generalul HUGO SCHWAB ce avea în compunerea comandamentului 103 şi 104 Vânători de Munte, Regimentul 17 Infanterie şi 8 Vânători de Munte din Aiud, Regimentul 25 şi 26 Infanterie din Vaslui, Divizia 14 Roman, Regimentul 24 Artilerie grea din Garnizoana Roman, Regimentul 82 Infanterie Târgu Mureş, Regimentul 16 Artilerie grea Focşani, Regimentul 4 Artilerie grea Bacău Hipo şi două companii de mitraliere din Batalionul 13 Vânători de Munte din Târgu Neamţ, Regimentul Artilerie grea calibrul 152 mm din Bacău şi alte unităţi de specialitate a dat ordin de retragere al trupelor din subordinea sa cu întregul armament şi echipament de luptă şi să ocupe un nou aliniament în Depresiunea Târgului Neamţ pe data de 12 aprilie 1944.

Corpul 7 Armată Română avea misiunea de a participa la apărarea Moldovei în flancul stâng defensiv nord – vest pe un front larg de 20 km pe pantele de nord – est de Târgu Neamţ începând din zona Tupilaţi – Păstrăveni – Urecheni Pădurea Cenuşa, Boiştea, Ocea – Topoliţa, Humuleşti, Târgu Neamţ, Culmea Pleşului, Băile – Oglinzi, Cărpiniş, Lebăda, Saşca, Valea – Culeşa, Borta – Dracului – Poiana, Groşi, Săscuţa, Moişa.

Trupele de infanterie şi vânători de munte din Corpul 7 Armată au ocupat dispozitivul de apărare în defensivă şi au săpat amplasamente, adăposturi, tranşee, şanţuri de comunicaţii, observatori,

punte de comandă, a stabilit legături telefonice şi radio – emisie pe întreg aliniamentul. În toate cazematele s-au instalat mitraliere şi tunuri antitanc de calibru mic mânuite de trăgători de elită.

Linia I ocupa poziţia de apărare începând din partea de nord – vest de herghelia de cai Dumbrava, Pădurea Coverca, Pădurea Făgeţel pe care o traversa pe lângă Poiana – Durghe apoi la ieşirea din pădure trecea pe la Vasileşti, Geangu, Vasile Tarhon până în hotar cu Târgu Neamţ şi apoi urca spre Vârful Imaşului, cobora spre izlazul Bondrea pe care îl traversa spre Valea Zănească, traversa şoseaua Târgu Neamţ – Fălticeni, apoi urca spre Băile Oglinzi, Buburuz, mergea pe marginea pădurii cobora spre Slătiorul, urca din nou spre Cărpiniş, cobora pe pârâul Lebede, Valea – Culeşa, în apropiere de Poiana Groş – Săscuţa, Moişa – Râşca.

Planul de apărare în dispozitivul de luptă prevedea ca trupele de infanterie din armata română Corpul 7 să ocupe punctele strategice, începând de la Pădurea Făgeţel, Capul – Dealului, Trofineşti, Munteni, Vârful Steagului, Vârful Bâtca cota 493 m. vârful Herlea, Vârful Dealul – Cruci Oglinzi de unde urma să coordoneze întreg frontul de pe Valea Moldovei începând de la Boroaia până la Timişeşti, Pădurea Cenuşa, Îngăreşti.

Ruşii au dejucat planul armatei române şi în noaptea de 14/15 aprilie 1944 au ocupat principalele puncte strategice unde au instalat trupe speciale de cercetaşi, observatori, transmisiuni, grupuri de comandă, trăgători de elită dotaţi cu armament modern şi au stabilit legăturile cu trupele terestre sovietice care au înaintau în forţă. Din punct de vedere logistic ruşii s-au dovedit superiori românilor.

În dimineaţa zilei de 16 aprilie 1944 comandantul Batalionului 13 Vânători de Munte din Târgu Neamţ, maiorul SAULESCU, a dat ordin ca un pluton de puşcaşi format din „trei grupe de şoc” să plece în misiune de recunoaştere în zona satelor Răuceşti şi Oglinzi în punctele Vârful Steagului, Vârful Bâtca şi Vârfurile de la Brădiş şi Dealul Crucii.

Deplasarea din cazemate s-a făcut pe două direcţii: o grupă de şoc, comandată de căpitan NEAGU, a ieşit din cazemate s-a strecurat spre hotarul dintre Târgu Neamţ şi Răuceşti, apoi a coborât spre pârâul Iazului şi a urcat pe pârâul Bâtca până la „Gura Iazului” şi de aici s-a apropiat de „Gura Cioroiului” spre „Vârful Steagului”.

Ruşii care ocupaseră cota încă din noaptea trecută au deschis foc de mitralieră unde au căzut căpitanul Neagu şi un caporal. Sergentul major Obreja N. Gheorghe din Răuceşti, de loc, comandant de grupă a stat în dosul unui hat aproape până spre seară când a putut să se retragă spre cazemate.

O altă „grupă de şoc” din care a făcut parte şi caporalul Ungureanu Gheorghe din satul Oglinzi s-a deplasat pe „Valea Zăneasca” a traversat pârâul Sarata a intrat în Cătunul Rugina şi a urcat dealul Herlea la „Brădiş” unde au fost întâmpinaţi cu foc de mitralieră şi automate făcând victime în rândul ostaşilor români.

Grupa caporalului Ungureanu Gheorghe (Grişa) s-a retras la timp ce pe „Dealul Crucii” se auzeau schimburi de focuri între trupele române şi sovietice.

„Aşa a început prima zi de război în comuna Răuceşti” Povesteşte sergentul major OBREJA N. GHE. care a luptat 5 luni în cazematele de la Târgu Neamţ.

Trecuse o săptămână de când satele noastre erau părăsite de viaţă, doar câţiva bătrâni se mai vedeau mişcând pe uliţa satului în speranţa că va întâlni un altul ca el, să poată schimba o vorbă şi dorinţa de a se aduna toţi la o casă să poată supravieţui.

„Primăvara venise brusc peste sate iar vremea se încălzise bine. În ultimele zile începuseră să dea frunzele şi copacii erau plini de verdeaţă”.

Paştele a căzut pe data de 16 aprilie 1944 dar nu s-a bucurat nimeni de această mare sărbătoare a Învierii Domnului pentru că singurătatea şi înstrăinarea îţi ia totul până şi memoria te părăseşte.

În satul Răuceşti de Jos, în Munteni nişte bătrâni mai curajoşi au hotărât să rămână în sat până la venirea armatei ruse: Ilie Dediu, Toader Dediu şi Ghiţă a lui Nică Stan.

Toţi trei au ieşit în vârful dealului şi priveau departe pe Valea Moldovei spre Şoimăreşti, Săveşti, Ungheni până la Drăguşeni.

Unul dintre ei strigă disperat:

- Vin ruşii! Vin ruşii!
- Priveşte colo la Sârbi şi la Săveşti!
- Da, da se apropie de imaşul din Delniţă
- Uită-te la Puriceni deja au intrat în sat!

Da, într-adevăr Armata Roşie înainta spre sat desfăşurată pe un front larg. În faţă mergeau tancurile, urmate de infanterie şi în spatele trupelor venea artileria grea şi echipamentul de război.

La orizont a apărut un grup de avioane al armatei sovietice care au survolat deasupra comunei Răuceşti, apoi s-au retras spre Drăguşeni şi au dispărut.

Cei trei bărbaţi au fugit spre casele lor, au luat în spate ceva alimente şi au plecat spre şoseaua Târgu Neamţ – Paşcani şi au mers până aproape de Stâna lui Oprea unde cu mare greutate armata română le-a dat voie să treacă spre oraş şi de acolo până seara au

ajuns la „Gura Secului” unde se găseau familiile lor povestindu-le ce-au văzut cu ochii lor cum intra armata rusă în comuna Răuceşti.

Trupele române care ocupaseră dispozitivul de apărare pe aliniamentul la nord – est de Pădurea Făgeţel, Ciritei, Capul – Dealului, Trofineşti, Muchea – Dealului de la Munteni, din Răuceşti de Jos şi Chişcăreni, Măriuţeni pe marginea pădurii, Cioroiul, Rugina, Dealul – Herlea la Brădiş spre Brusturi, au opus o rezistenţă dârză în prima zi şi a doua zi de Paşti 16 – 17 aprilie 1944. După lupte grele timp de două zile şi două nopţi între infanteria română şi armata sovietică a treia zi de Paşti trupele române au fost nevoite să se retragă pe aliniamentul Dumbrava, Vârful Imaşului, Păşunea din Bondrea, Zăneasca, Băile Oglinzi.

Pe data de 18 aprilie 1944, a treia zi de Paşti, Armata Roşie a ocupat satele Răuceşti de Jos şi Răuceşti de Sus şi o parte din satul Oglinzi până la biserică.

Imediat au incendiat casele care se aflau în faţa liniilor de apărare pentru a deschide vizibilitatea în direcţia frontului românesc.

Astfel a treia zi de Paşti au ars Munteni, Trofineşti, Borcileni, Obrejeni şi o mare parte din satul Oglinzi şi au continuat cu pârjolul şi în zilele următoare.

Dezastrul produs de trupele sovietice asupra comunei Răuceşti în primele zile după ocuparea satelor noastre, au fost surprinse cu un aparat de fotografiat de către colonelul Odae Vasile (din Răuceşti de Jos) comandant de Escadrilă în aviaţia română în cel de-al doilea război mondial având centrul de comandă la Mânăstirea Văratic, a zburat cu avionul şi a survolat întreg spaţiul aerian deasupra localităţii noastre şi dispunerea celor două fronturi.

Tot colonelul Odae Vasile a fotografiat din avion şi momentul când locuitorii comunei Răuceşti erau încolonaţi pe şoseaua Fălticeni – Târgu Neamţ în timp ce părăseau localitatea plecând în refugiu.

După război colonelul Odae s-a retras la Sibiu, şi a luat cu el multe dovezi autentice despre comuna Răuceşti care a fost distrusă de război.

În anul 2004 colonelul a decedat, iar singura fiică a plecat şi s-a stabilit în Germania şi nu mai avem cu cine ţine legătura să putem intra în posesia acelor documente valoroase pentru noi.

Trupele sovietice au ocupat dispozitivul de luptă pe aliniamentul; prin pădurea Făgeţel, iar la ieşirea din pădure traversează „Pârâul Loziei” peste lotrul lui Vasile Ioniţă şi lotrul lui Costache Stan, se apropie de cătunul Filipeni, de unde urcă spre Trofineşti şi de aici traversează Curătura pe marginea Cătunului Munteni prin grădina lui

Vasile Pavel, traversează drumul şi pârâul Rogina, apoi urcă spre „Vârful Steagului” cota 376 m, apoi coboară spre „Gura Ciroiului” şi de aici urcă pe marginea păduri pe „Vârful Bâtca” cota 493 m şi apoi coboară pe marginea pădurii până în pârâu şi din nou urcă pe Imaşul Bondrea unde se apropie foarte mult de linia românească, apoi coboară pe Valea Zăneasca, traversează şoseaua Fălticeni – Târgu Neamţ în apropierea locuinţei primarului Apostol Ilie, înaintează pe marginea satului Oglinzi de unde intră în sat, urcă panta dealului, trece prin curtea bisericii şi urcă mai departe spre Cărpiniş, coboară în pârâul Lebeda, Valea Culeşa, în apropiere de „Borta Dracului” şi înaintează pe direcţia sud – vest de Groşi, Târzia – Boroaia.

Ruşii au mai construit o a doua linie de front şi adăposturi pe dealurile de la Trofineşti, Robeni, Munteni, Cucoşeni, Cosăeni, Chişcăreni, Măriuţeni, Rugina.

Principalele puncte de observare şi comandă ale armatei ruse au fost stabilite la Munteni, Vârful Steagului, Vârful Bâtca, Vârful Herlea – Brădiş, dealul Cruci şi în clopotniţa bisericii din satul Oglinzi.

Pe întreg aliniamentul ocupat de armata sovietică în faţa dispozitivului de luptă s-au montat linii de reţele de sârmă ghimpată şi s-au plantat cu mine antipersonal, anti - cavalerie, anti - tanc pe o lăţime de circa 100 m.

Întreg arsenalul de război al armatei sovietice începând cu artileria grea de 152 mm, obuziere, aruncătoare, teribilele „Katiuşa”, divizii blindate, trupe de infanterie şi de rezervă şi mari depozite de muniţii au fost amplasate în localitatea Răuceşti sub panta dealurilor de nord – est începând de la capul Dealului, sub coasta dealului de la Munteni, Cosăeni, Chişcăreni, Cioroiul, Rugina pe valea Saratei din satul Oglinzi până sus pe dealul Crucii, Cărpinişi, Poiana, Groşi în apropiere de Valea Culeşa, în satul Săveşti, sub „Dealul Curţi” spre Drăgăneşti şi Sârbi Ungheni.

Aşa arăta dislocarea forţelor militare sovietice în zona Răuceşti, de unde puteau lansa atacuri puternice asupra frontului românesc.

Armata română şi germană a dislocat în Depresiunea Târgului Neamţ armamentul greu, începând de la Boiştea, Tărpeşti, Ocea Topoliţa, Săcălauşeşti, Valea – Seacă, Valea Arinilor, Văratic, Agapia, Vânători, Valea Ozanei, Pădurea Braniştea.

Bateriile de artilerie ale armatei române amplasate în această zonă aveau capacitatea de a executa baraje de foc şi lansau lovituri puternice asupra inamicului ce se afla în localităţile Răuceşti de Jos, Răuceşti de Sus, Oglinzi, Pădurea Coverca şi Făgeţel, Cioroiu,

Cărpiniş, Poiana, pârâul Lebeda, Valea – Culeşa, Borta – Dracului, până la Moişa – Boroaia.

Principalele puncte de observare ale armatei române se găseau pe dealul Boiştea la Monumentul Pometea, Pleşu, Slătiorul – Nemţişor, Saşca.

Privite în ansamblu cele două fronturi ale trupelor române dispuse în apărare şi cel al armatei sovietice desfăşurate în atac se poate observa că în această zonă au fost concentrate forţe puternice sub forma unui triunghi deschis de peste 90 de grade cu baza în comuna Răuceşti unde se găsea Armata Roşie cu Vârful spre marea zonă fortificată la sud – vest în faţa porţilor „Depresiunii Neamţului" care a primit botezul în luptă de „Triunghiul Morţii".

Deasupra localităţii Răuceşti s-au încrucişat baraje de foc trase de artileria română cu cele trase de armata rusă care au distrus aproape în totalitate satele Răuceşti de Jos, Răuceşti de Sus şi Oglinzi, aşa cum bănuiseră bătrânii încă din anul 1941 când începuse a se construi cazematele.

Peste satele comunei Răuceşti au căzut mii şi mii de obuze de diferite calibre care aveau scopul de a neutraliza şi de a distruge obiectivele militare strategice ale armatei ruse unde aveau amplasate trupe terestre de toate genurile, armament şi mari depozite de muniţii.

În zilele de 20 – 24 aprilie 1944 s-au dus lupte grele în pădurea Făgeţel unde trupele sovietice urmăreau să ocupe toată pădurea şi să stabilească linia frontului în apropierea şoselei Paşcani – Târgu Neamţ pe lângă satul Dumbrava şi să urce spre „Vârful Imaşului" un punct foarte important pentru ruşi.

Trupele române aflate în pădurea Făgeţel au opus o rezistenţă dârză şi s-au bătut pentru fiecare copac, fiecare stejar oprind înaintarea în forţă a armatei ruse în apropiere de „Poiana Durghe".

După lupte înverşunate linia frontului s-a stabilit la mijlocul pădurii. Zilnic s-au înregistrat pierderi însemnate de ambele părţi iar soldaţii căzuţi au rămas împrăştiaţi prin pădure şi au zăcut acolo până toamna.

În aceste lupte, în ziua de 24 aprilie 1944, a căzut şi sergentul Trofin I. Vasile născut în Răuceşti de Jos. Era căsătorit cu Maria Vasile Sârghe şi avea o fetiţă şi un băiat.

Făcea parte din Regimentul 91 Infanterie „Ferdinand I" şi venise din Muntenia aici pe frontul de la Târgu Neamţ.

A căzut erou lovit de un glonţ în inimă iar după plecarea frontului în luna august 1944 a fost găsit de cetăţenii din Răuceşti de Jos –

identificat după actele găsite în buzunarul de la tunică – şi a fost înhumat la troiţa de la biserica din satul Răuceşti de Jos.

Pentru faptele lui de arme, locuitorii satului l-au botezat „EROUL DE LA FĂGEŢEL” sergent Trofin I. Vasile.

După bătălia de la pădurea Făgeţel, pe întreg frontul de la Răuceşti, Dumbrava, Poiana-Lungă Imaşul din Bondrea, Zăneasca, Buburuz, Băile Oglinzi, intervenise oarecare linişte, doar ici şi colo se mai auzeau câte un foc de armă, sau explozie de brandturi, după prânz duelurile de artilerie se intensificau.

„De multe ori făceam trageri de interdicţie şi hăituială în adâncimea dispozitivului inamic, incursiuni de cercetare şi observare asupra mişcărilor de trupe ce se făceau de către armata rusă în zona Răuceşti”.

„Ne aflam în ziua de 21 mai 1944 pe linia frontului românesc pe Imaşul Bondrea un loc pe unde tranşeele şi amplasamentele noastre se apropiau foarte mult de linia frontului sovietic, la o distanţă de circa 150 de m pe un câmp deschis”.

„Era o zi frumoasă cu soare şi pe la orele 10 dimineaţa s-a declanşat un schimb de focuri între ostaşii români şi cei sovietici. În acest duel de arme automate a căzut erou sergentul DUMITROAIA N. ION feciorul lui Nicolaie Pantilimon, nepotul Haiducului Pantilimon. Trupul eroului sergent Dumitroaia Ion a fost înmormântat în oraşul Târgu Neamţ iar după revoluţie în anul 1990 osemintele au fost aduse în „Osuarul de sub troiţa eroilor de la biserica din satul Răuceşti de Jos unde se găsesc încă 70 de ostaşi români din cel de-al doilea război mondial”.

Oamenii din satul Răuceşti de Jos au găsit de cuviinţă ca pentru păstrarea memoriei sergentului Dumitroaia Ion să-i spună „Eroul de la Bondrea”, care a făcut parte din Corpul de Vânători de Munte – Batalionul 13 Vânători de Munte din Târgu Neamţ”. Era un fecior frumos, necăsătorit şi la zi de sărbătoare sătenii care l-au cunoscut merg şi-i aprind o lumânare sub troiţa învechită de timp. Tot în acea zi au căzut şi eroii : caporal Răchieru C. Ilie şi soldat Melinte T.Ion

OSTAŞI ROMÂNI DIN COMUNA RĂUCEŞTI CARE AU LUPTAT PE FRONTUL DE LA TÂRGU NEAMŢ 1 SEPTEMBRIE – 25 OCTOMBRIE 1944

Sergent Grigoroiu Ioan comandant de tun artilerie grea în dispozitiv de luptă de la Boiştea Tg.Neamţ în vara anului 1944

Plutonier major Iftode Vasile din Oglinzi batalionul 13 V.M. Tg.Neamţ, pe Dealul Nemţişorului în vara anului 1944

Serg. Grigoroiu Ioan comandant de tun artilerie grea
A luptat pe frontul de De la Tg.Neamţ în vara Anului 1944

Serg.Sava Gh.Vasile Batalionul 13 V.M. Tg. Neamţ
A luptat pe frontul de de est până la Salingrad -Caucaz şi apoi pe frontul de la Tg.Neamţ la “Borta Dracului”

Serg. Apostol I.Vasile Batalionul 13 V.M. Tg. Neamţ pe dealul Nemţisor în vara anului 1944

Colonel ODAE V. IOAN
(în timpul războilui fost locotinent)
Aviaţia Română
Comandor escadrilă
În zilele de 8-9 aprilie 1944 a zburat cu avionul deasupra comunei Răuceşti şi a văzut coloana de evacuaţi şi cum ardeau casele oamenilor

Sergent major OBREJA N.GHEORGHE
din satul Oglinzi
Batalionul 13 V.M. Tg. Neamţ
A luptat pe frontul de la
CAZEMATE 5 luni de zile 1944
După 23 aug.1944 a fost luat
prizonier şi dus în Uniunea Sovietică

Sergent TROFIN I.VASILE
din satul Răuceşti de jos
Regimentul 91 Ferdinand
A căzut erou în luptele de la Făgeţel în zilele de 23-24 aprilie 1944
“Eroul de la Făgeţel”

Sergent DUMITROAIA N.ION
din satul Răuceşti de jos
Batalionul 13 V.M. Tg.Neamţ
A căzut erou în luptele de la Bondrea
"Eroul de la Bondrea"
Foto: primul din stânga

Sergent COZMA V.GHEORGHE (foto centru şi grupa sa)
Batalionul 13 V.M. Tg. Neamţ. A luptat în cazemate şi în ziua de 24 aug.1944 a fost luat prizonier şi dus în Rusia timp de 4 ani. S-a întors bolnav şi după mari suferinţe a murit şi uitat de lume

Fruntaş POPA V.VASILE
din Răuceşti de jos
Batalionul 13 V.M. Tg.Neamţ
A luptat în cazemate timp de 5 luni şi la data de 24 aug. 1944 a fost luat prizonier şi dus în Rusia 4 ani unde a suferit îngrozitor de mult

Fruntaş LUCA V.ION (Nică)
din satul Răuceşti de jos
Batalionul 13 V.M. Tg. Neamţ
A luptat în cazemate timp de 5 luni în vara anului 1944

Obreja I. Ilie
Născut în anul 1921
Contingentul 43
Batalionul 13 V.M. Tg.Neamţ
(Ultimul din dreapta)

CAPITOLUL VIII
BĂTĂLIA DE PE „VALEA CULEŞA”
„BORTA DRACULUI”

Trecuse aproape o lună de zile de când frontul românesc din zona Târgului Neamţ unde acţiona Corpul 7 Armata Română ocupase dispozitivul de apărare pe pantele de nord-est şi nord-vest din faţa „Depresiunii Neamţului” pe aliniamentul: Pădurea Cenuşa-Ingăreşti, Herghelia de cai Dumbrava, Pădurea Boiştea, râul Ozana şi din acest loc o lua la dreapta în apropiere de Moara lui Matei de unde începe marea frontieră de cazemate care urcă pe lângă „Pârâul Ursului”, Pometea, traversează şoseaua Tg.Neamţ-Fălticeni, Dealul Buburuzului, coboară spre Băile Oglinzi pe marginea pădurii şi apoi coboară spre Gura Văii Culeşa în apropiere de „Borta Dracului” şi mai departe continuă spre Groşi, Săscuţa, Moişa, constituind una dintre cele mai bune poziţii defensive de pe frontul din Moldova al zonei subcarpatice.

“Pe întreg frontul de aici la poalele „Pleşului” era o oarecare linişte, doar ici-acolo se auzea câte un foc de armă sau explozie de bradturi, doar după prânz începea duelul de artilerie de la Boiştea, Ocea, Sacaluşeşti care trecea peste noi, ce avea ca obiectiv anumite locuri din localităţile Răuceşti-Oglinzi unde se aflau trupe ruseşti”.

Artileria armatei sovietice amplasată după dealul Herlea, spre Brusturi, sub Dealul Curţi Săveşti şi Capul Dealului Răuceşti trăgeau spre zona fortificată, sud-est de Tg.Neamţ, Cartierul Blebea şi pârâul Lebedea Oglinzi unde aveau în vedere slăbirea frontului românesc din acest sector.

Punctele noastre de observare erau stabilite în diferite locuri care să aibă o vizibilitate cât mai bună spre inamic pentru a urmări orice mişcare de trupe şi armament în vederea pregătirii de noi atacuri.

Punctul de observare de pe dealul Boiştea avea o vizibilitate corespunzătoare începând de la zona de fortificaţii de pe Imaşul Târgului, Vârful Steagului, Poiana Lungă, Munteni, Trofineşti, Curătura, Dumbravă, Pădurea Făgiţel, Coverca, Valea Ozanei spre Timişeşti până la râul Moldova.

Punctul de observare de pe „Culmea Pleşului „ avea o deschidere largă de vizibilitate acoperind partea de nord-est şi sud-est de la Lunca Moldovei, şoseaua Fălticeni-Tg.Neamţ, satul Oglinzi, dealul de la Brusturi, Drăgăneşti, Tonţi, Soimăreşti, Săveşti, Vârful Bâtca, Vârful Steagului, Munteni, linia frontului de pe Bondrea şi Vârful Porumbului.

Rămâneau totuşi multe zone pe care nu le aveau sub control: Răuceşti de Sus, Răuceşti de Jos, satul Sârbi, Brusturi, Poiana, Groşi unde armata rusă avea dislocate puternice forţe terestre şi mari depozite de muniţii.

Trupele române mai aveau un punct de observare pe culmea Nemţişorului spre Mânăstirea Neamţului care nu avea o deschidere mai largă să permită o vizibilitate spre localităţile Poiana, Târzia, Boroaia, Bogdăneşti unde armata sovietică concentrase trupe terestre, tancuri, tanchete, aruncătoare şi armament greu.

Conform informaţiilor primite de la Compania de Cercetaşi-observare şi semnalizare din Batalionul 13 Vânători Tg.Neamţ în zonă ar fi sosit Ana Pauker o luptătoare comunistă formată în şcoala de spionaj sovietică N.K.V.D. din Armata Roşie şi ajunsese până în satul Groşi însoţită de doi ofiţeri şi militari ruşi, într-o maşină blindată urmată de tanchete.

A doua zi un grup de 4-5 femei îmbrăcate cu haine ponosite, desculţe, purtau în mână nişte trăişti goale, s-au prezentat la militarii români care se aflau în tranşee la Gura Văii Culeşa în apropiere de „Borta Dracului" şi au spus că sunt din satul Poiana şi au cerut voie să meargă în pădure să culeagă ciuperci (bureţi). După ce le-a mai pus câteva întrebări, comandantul le-a dat voie să meargă în pădure dar să nu dureze prea mult.

Femeile din Poiana s-au întors de pe Valea Culeşa aproape de seară şi au motivat că au umblat mult şi n-au găsit bureţi şi că s-au rătăcit puţin prin pădure.

Până la urmă le-au dat voie să plece fără a se bănui că printre femei ar fi existat vreo intrusă din trupele speciale ale Armatei Roşii.

În noaptea următoare doi militari gradaţi de la Batalionul 13 Vânători de Munte care făceau patrulă călare pe cai pe linia cazematelor au dispărut în zona Buburuz pe Valea Zăneasa. După cercetările făcute s-a descoperit că lipsesc hărţi, planuri militare şi alte documente secrete care priveau tocmai zona împădurită de pe Valea Culeşa, Pârâul Lebedea şi drumul ce traversa Culmea Pleşului spre satul Nemţişor.

Cei doi militari care dezertaseră erau basarabeni şi făcuseră parte din Regimentul 7 Vânători iar la intrarea ruşilor în Basarabia la 28 iunie 1940 au venit cu regiment cu tot în armata română.

Puse toate aceste informaţii cap la cap s-a putut deduce că au o legătură între ele şi s-a dat alerta la trupele române în special care se aflau desfăşurate pe marginea pădurii la nord de Băile Oglinzi, Cărpiniş, Valea Culeşa, Poiana, Groşi.

În zilele următoare nu s-a primit nici o informaţie de la posturile de observare sau de la cercetaşi precum că s-ar fi observat mişcări de trupe în zona: Boroaia, Târzia, Poiana, Groşi-Drăgăneşti, aşa că alerta a fost lăsată mai liniştită.

Ultima perioadă a lunii mai şi începutul lunii iunie a debutat cu ploi şi vreme mohorâtă, iar militarii din Regimentul 25 şi 26 Infanterie Vaslui, Regimentul 24 Tecuci şi Regimentul 11 Siret Galaţ, Regimentul 8 Vânători de Munte, Batalionul 13 Vânători de Munte, Regimentul 17 Timişoara, Regimentul 9 Vânători de Munte Aiud se aflau desfăşuraţi în dispozitivul de apărare pe marginea pădurii la poalele „Pleşului" nord-vest de Băile Oglinzi spre Valea Culeşa, Săscuţa.

Întreaga zonă de nord-vest pe unde trecea frontul român era acoperită de păduri de stejar, fagi şi de brazi-molid iar postul nostru de observare nu avea o poziţie strategică de unde să poată urmări eventualele mişcări de trupe inamice ca să poată informa la timp un atac lansat de trupele sovietice care să ne surprindă.

În asemenea condiţii comandantul nostru a dat ordin ca două grupe de cercetaşi-observatori să se deplaseze în zona ocupată de armata rusă, Poiana Groşi, Târzia, Boroaia, să pătrundă în apropierea locurilor unde se găsesc dislocate trupe şi armament, tancuri pentru a observa mişcări de trupe, ce planuri de atac pregătesc şi din ce direcţie.

„Misiunea trebuia executată mai mult pe timp de noapte iar dacă ne apuca ziua trebuia să ne retragem în locuri neumblate şi să ne adăpostim bine la sol".

„Cu puţin timp înainte de a cădea întunericul am pornit în formaţie de două grupe de cercetaşi în direcţia obiectivelor conform ordinului primit".

„Înaintam de acuma cu mai multă prudenţă în formaţii restrânse iar în faţa noastră la circa 100-150 m mergeau câte doi cercetaşi mai iscusiţi cu experienţă în misiunile periculoase".

„Hărţile noastre ne arătau trei drumuri secundare perpendicular pe şoseaua Fălticeni-Tg.Neamţ aflată în faţă spre nord-est la circa 6-7 km".

„După o jumătate de oră de mers prin întuneric, grupele noastre s-au despărţit în direcţii diferite. Prima grupă s-a îndreptat spre Târzia-Boroaia iar a două grupă spre Poiana Groşi, unde eram informaţi că se află trupe şi armament ale armatei sovietice".

„Cercetaşii care mergeau în faţă s-au întors şi au raportat absenţa inamicului".

Am continuat să înaintăm pe un câmp deschis ocolind localităţile unde bănuiam că ruşii patrulează şi ne puteau descoperi.

„Nu după mult timp am ajuns la şoseaua ce străbătea satele Târzia, Poiana, Brusturi şi ne-am adăpostit în şanţurile adânci”.

„Nici o împuşcătură, nici o explozie, nimic nu tulbura liniştea nopţii iar zorile se apropiau”.

Doar departe spre nord pe dealul de la Spătăreşti, Şoldăneşti, Vadul Moldovei, Forăşti, Oniceni, Drăgăneşti se zăresc lumini şi pe măsură ce se apropiau se auzeau zgomote de tancuri şi maşini blindate”.

„Pe şosea ruşii au început să se mişte pentru a dirija coloanele ce se apropiau de locul unde trebuiau să fie adăpostite”.

Pentru noi nu mai era nici o îndoială. Armata sovietică concentra forţe puternice pentru declanşarea unei ofensive în zona noastră.

„Am început să ne retragem cu atenţie spre localitatea Săscuţa unde la ora două trebuia să ne întâlnim cu grupa de cercetaşi care se deplasa în zona Boroaia-Bogdăneşti.

La ora stabilită ne-am întâlnit cu cercetaşii din cealaltă grupă şi au confirmat şi ei că se observă mişcări de trupe şi armament de toate tipurile”.

„Ne-am prezentat la comandant şi am raportat că obiectivul misiunii executată de cercetaşi a fost îndeplinit cu succes fără pierderi de ostaşi”.

Comandantul nostru a întocmit un raport despre informaţiile primite de la grupurile de cercetaşi şi l-a înaintat de urgenţă la comandantul Corpului 7 Armata Română care imediat ce l-a primit a comunicat pentru toate trupele de pe front aflate în dispozitivul de apărare şi au fost avertizaţi că inamicul are în vedere în zilele următoare să declanşeze un atac prin surprindere pentru ruperea frontului.

De câteva zile vremea era potrivnică şi soldaţii români aproape că nu mai puteau să reziste. „Blestemata de ploaie nu mai înceta, tranşeele erau pline de apă iar hainele atârnau grele pe noi că de abia ne mai mişcam”.

„Ploile cădeau cu nemiluita, prefăcând terenul în noroaie şi băltoace. Râurile umflate de la Valea Culeşa, Lebedea, Saşca alergau spre Valea Moldovei producând un vuiet şi nu mai auzeam nimic în jurul nostru”.

În zorii zilei de 3 iunie 1944 inamicul a trecut la o ofensivă de amploare la „Gura Văii Culeşa” şi după aprige încleştări, ruşii au reuşit să facă o breşă şi să pătrundă în dispozitivul nostru de apărare, ocupând o parte din primele tranşee pe un front de circa 1000 de m în lăţime.

Susţinute de tanchete trupele sovietice au continuat să înainteze în adâncime pe coasta dealului împădurită de stejari seculari, în apropiere de „Borta Dracului” pe „Valea Culeşa”, Căprărie.

Ofensiva armatei ruse avea ca obiectiv de a rupe apărarea Corpului 7 Armată din acea zonă, să ocupe cota de 733 m altitudine de pe culmea „Pleşului” apoi să coboare în Nemţişor, Lunca-Vânători-Branişte, apoi să ocupe Valea Ozanei spre oraşul Tg.Neamţ-Humuleşti unde trebuia să facă joncţiunea cu trupele sovietice care începuseră atacul cu forţe puternice dinspre satul Răuceşti de Jos-Dumbrava, Iazul Mare, să rupă frontul în acest sector (care era foarte subţire) apoi să traverseze şoseaua Paşcani-Tg.Neamţ să înainteze pe lângă „Moara lui Matei” şi de aici să urce pe prundul râului Ozana-Blebea, Humuleşti-Ocea-Topoliţa.

Încercările inamicului de a rupe frontul în acest sector, est de Tg.Neamţ au eşuat, iar trupele sovietice însoţite de tancuri mijlocii, au fost nevoite să se retragă. Zona fortificată de la porţile Depresiunii Târgului Neamţ n-a putut fi străpunsă.

Până în seara zilei de 3 iunie pe „Valea Culeşa” şi la „Borta-Dracului” luptele au continuat cu înverşunare. Armata sovietică a reuşit să înainteze cu tanchetele până la mijlocul pădurii aproape de culme şi să pună stăpânire pe coasta împădurită la nord-vest de Băile Oglinzi, şi controlau cu foc toată Valea Culeşa.

„Către miezul nopţii inamicul a organizat vreo şase atacuri asupra poziţiilor ocupate de armata română pe culmea dealului”.

Regimentele 11 „Siret” Galaţi, Regimentul 24 Tecuci şi 8 Vânători de Munte, continuau să stăpânească culmea dealului, cu eforturi mari pentru a menţine linia frontului de apărare.

„Rafalele mitralierelor şi pistoalelor automate cu 72 de cartuşe folosite de ruşi la care se adăugau aruncătoarele de 60 mm şi brandturi îndreptate împotriva noastră erau nimicitoare”.

Odată cu înserarea artileria grea a armatei române amplasată pe Valea Topoliţei-Săcăluşeşti, Valea Arinilor şi Valea Seacă au declanşat baraje de foc având ca obiectiv Valea Culeşa, spre satele Poiana-Groşi, fără a avea o ţintă precisă.

Scopul tragerilor de noapte şi a loviturilor date în gol, vizau susţinerea cu foc pentru a nu da răgaz trupelor sovietice să se desfăşoare într-un contraatac lansat până la ivirea zorilor.

Înainte de a se lumina de ziuă ruşii şi-au făcut apariţia însoţiţi de tanchete care urcase pe Bombeac-Drumul Armatei, pe un drum de munte lateral şi au deschis focul asupra poziţiilor noastre aflate sus pe culmea dealului.

Luaţi prin surprindere soldaţii români au ripostat energic dar nu s-a putut face faţă inamicului care a lansat lovituri puternice cu aruncătoare asupra dispozitivului nostru de apărare obligându-ne să ne retragem spre satul Nemţişor.

Ruşii au ocupat culmea dealului şi au continuat ofensiva coborând pe panta dealului de la Nemţişor-Lunca până la râul de munte „Nemţişorul" unde au fost opriţi de trupele române desfăşurate pe şoselei Mânăstirea Neamţ-Vânători-Branişte.

Frontul de nord-vest de Tg.Neamţ dincolo de Băile Oglinzi pe „Valea Culeşa" a fost străpuns şi exista pericolul ca ruşii să ocupe un nou dispozitiv de luptă pe culmea Pleşului spre Mânăstirea Neamţului.

„Atunci a început asaltul Vânătorilor de Munte din Corpul 7 Armata Română; Batalionul 9 Vânători de Munte Aiud, Regimentul 8 Vânători de Munte din Cernăuţi o companie din Batalionul 13 Vânători de Munte din Tg.Neamţ, Reg. 11 Galaţi, Reg.24 Tecuci, Reg. 25-26 Vaslui, Reg. 17 Timişoara şi alte formaţiuni de luptă care au luat parte la marea bătălie de pe Culmea Pleşului şi de pe „Valea Culeşa" unde prin vitejia şi eroismul de care a dat dovadă, duşmanul a fost respins dar nu şi înfrânt, pentru că urmau alte zile şi nopţi de lupte fără răgaz până când armata bolşevică va fi urmărită pas cu pas şi distrusă".

În ajutorul vânătorilor de munte au sosit trupe de rezervă aflate în pădurea Braniştea dotate cu tunuri uşoare de coastă şi anti-car şi până spre seară atacul declanşat de armata sovietică a fost respins de pe coama dealului şi împinşi în „Borta Dracului".

Peste noapte s-a dat ordin de retragere pe culmea dealului unde au fost redesfăşurate noi trupe române din Regimentul 11 „Siret" Galaţi, Regimentul 24 Infanterie Tecuci, Regimentele 25-26 Infanterie Vaslui şi Reg.8 Vânători de Munte, ocupând dispozitivul de apărare cu efective proaspete şi muniţie necesară.

În spatele liniei noastre de apărare au fost aduse trupe necombatante şi premilitari din comuna Răuceşti ce se găseau refugiaţi la Gura Secului, Leghin, Pipirig şi Branişte pe Valea Ozanei şi puşi să taie arbori de brad de pe culmea dealului pe o fâşie de teren în lungime de doi km şi o lăţime de 50-100 m. Brazii au fost tăiaţi la o înălţime de 2 m de la sol iar vârfurile au fost curăţate de cetină iar crengile ascuţite şi îndreptate cu vârful spre inamic în aşa fel ca la pătrunderea în forţă a ruşilor să se împiedice să nu poată înainta.

Această operaţiune strategică executată de premilitarii din comuna Răuceşti sub comanda militarilor români, a dat rezultate şi a dejucat planul de înaintare în ofensivă a trupelor sovietice, producându-le derută şi frică să nu cadă într-o ambuscadă.

La aceste lucrări speciale de apărare au participat tineri premilitari, Trofiu Gh.Dumitru, Ghiba T.Toader, Cucaş Neculai, Filimon Vasile, Dediu Gheorghe, Toma Gh.Ion, Apostol I.Gheorghe, Ilie Castan, Balaban Gh.Neculai, Popa Neculai, Vrânceanu V.Vasile, (Lică) Grigoroşoaia Nicolae, Enea T.Toader (Dică) Preda Ion, Dediu V.Gheorghe, Balaban Gh.Neculai, Vrânceanu V.Ion.

Trupele române aflate pe culmea Nemţişorului au fost întărite cu noi eşaloane de militari din Corpul Vânătorilor de Munte bine instruiţi, adaptaţi pentru luptele de coastă acoperite de păduri şi după două zile de recunoaştere a terenului a declanşat ofensiva finală de la „Borta Dracului”.

În dimineaţa zilei de 7 iunie 1944 trupele române desfăşurate în dispozitivul de atac au început înaintarea pe coastele dealului de pe „Valea Culeşa” acoperite de păduri de brazi şi fagi fără să trimită în faţă grupe de cercetaşi observatori care să descopere din vreme o eventuală ambuscadă pregătită de ruşi.

Ruşii se aşteptau la asemenea înaintare a românilor şi s-au căţărat sus prin copaci, bine înarmaţi cu pistoale automate, mitraliere, grenade, sticle incendiare şi i-au lăsat să se apropie bine de locul unde era pregătită ambuscada şi când a sosit momentul potrivit au declanşat atacul, lovind din toate direcţiile.

În această ambuscadă au căzut mulţi militari din Regimentul 24 Infanterie Tecuci, Regimentul 11 Galaţi, Regimentul din Cernăuţi, Batalionul 9 Vânători de Munte din Aiud şi Regimentul 8 Vânători de Munte.

Comandantul a dat ordin de retragere sus pe coasta dealului şi a pregătit un nou plan de atac. Ofensiva trupelor române trebuia să înceapă după ce artileria noastră amplasată pe Dealul Boiştea Ocea Topoliţa, Valea Arinilor, Zdreanţa, Braniştea lansau baraje de foc pe Valea Culeşa să neutralizeze înaintarea trupelor sovietice care încercau din nou să recucerească înălţimea de la cota 733 m.

„Primele lovituri de reglaj trase de artileria noastră a căzut peste dispozitivul nostru de apărare producând victime în rândul ostaşilor români”.

În acelaşi timp artileria sovietică amplasată în satul Poiana şi Groşi a lansat puternice lovituri pe frontul nostru. O ploaie de obuze au lovit dispozitivul nostru de pe culmea dealului. Barajele de foc trase de artileria română se încrucişau cu cele ale ruşilor care aveau ţintă pe obiectivul nostru.

Posturile noastre de observare au încercat să regleze şi să dirijeze tragerile executate de artileria română şi să lovească pe inamic,

dar cum linia frontului se afla mereu în mişcare, următoarele lovituri cădeau tot peste soldaţii români.

Cei care au supravieţuit din „focul morţii" aveau să povestească: „au fost clipe îngrozitoare, soldaţii români au părăsit frontul şi cu capetele descoperite au coborât spre satul Nemţişor, zăpăciţi, dezorientaţi, nu puteau să vorbească, nu înţelegeau ce s-a întâmplat şi de ce toate proiectilele cădeau peste ei".

Aici s-a produs o greşeală umană în dirijarea barajului de foc tras de artileria română, soldându-se cu pierderi de soldaţi de-ai noştri din cauza celor de la posturile de observare aflate pe culmea „Pleşului".

După o scurtă pauză Artileria română a reluat tragerile, însă de data aceasta loviturile şi-au atins ţinta pe dispozitivul armatei sovietice.

Trupele române s-au reorganizat şi au început contraatacul, desfăşurându-se în două flancuri de luptă, deoparte şi de alta pe costa dealului, obligând pe inamic să se retragă spre „Borta Dracului".

Armata sovietică a revenit în forţă cu trupe proaspete, cu un mare număr de guri de foc, în special cu artileria grea calibrul 152 mm cu teribilele „Katiuşa" cu proiectile reactive (care nu le-a putut folosi din cauză că fronturile se găseau mereu în apropiere) artilerie de coastă, aruncătoare, brandturi şi au început să lovească fără întrerupere pe toată panta dealului unde se aflau trupele române.

Corpul 7 Armata Română a concentrat în acest sector pe Valea Nemţişorului, pădurea Branişte, Cărbuna, Lunca-Vânători 10.000 de ostaşi din comandamentul 103 şi 104 Vânători de Munte la care s-au adăugat 6 baterii de artilerie ale armatei germane care au fost amplasate pe marginea pădurii de la şoseaua Mânăstirea Neamţ-Vânători.

Ruşii trimiseseră în această zonă nord-vest faţă de Culmea Pleşului circa 30.000 de soldaţi, un mare număr de tancuri şi armament greu fiind superiori din toate punctele de vedere armatei române.

Cercetaşii noştri de la punctele de observare au primit ordin să intercepteze căile de înaintare ale inamicului şi acţiunile de luptă ce le pregăteau în următoarele 24 de ore. Radiotelegrafistul de la grupul de cercetaşi a comunicat că ruşii plănuiau o pătrundere în forţă în sectorul de pe Valea Culeşa care trebuia să se producă curând.

„Nu după mult timp poziţiile noastre au început să fie bombardate de artilerie şi aruncătoare trase de armata sovietică".

„Fâlfâitul proiectilelor de brandt tulbura liniştea relativă, spărgându-se pe coasta din vale".

„Norii grei planau deasupra noastră. De săptămâni nu mai văzusem zarea albastră, nici soarele zglobiu pe cerul mohorât. Vremea

avea înfăţişarea unui om furios, gata-gata să se năpăstuiască asupra adversarului”.

„Toată priveliştea se afla sub ameninţarea unui potop ce se apropia”.

„Aici pe Valea Culeşa în „Barta Dracului” s-a declanşat cel mai sângeros măcel şi cele mai cumplite bătălii pe viaţă şi pe moarte între trupele române şi armata sovietică de pe întreg frontul din Moldova în cel de-al doilea război mondial”.

Corpul Vânătorilor de Munte şi celelalte unităţi de luptă ale armatei române angajate pe frontul de nord-vest de Tg.Neamţ au desfăşurat acţiuni rapide în dispozitivul de luptă al armatei sovietice obligând-o să se restrângă în „Valea Morţii”.

Trupele ruse înzestrate cu armament modern şi tehnică de luptă superioară, rezistau atacurilor lansate ale armatei române şi contraatacau în forţă pe coasta dealului de la „Borta Dracului”.

Barajele de foc executate fără întrerupere atât de artileria română cât şi de artileria grea a ruşilor lansau proiectile de mare calibru asupra întregii zone de pe Valea Culeşa unde erau masate trupe ale armatei sovietice dar şi trupe române aflate în apropiere.

Obuzele şi bombele ce cădeau produceau un zgomot infernal iar copacii loviţi de proiectile cădeau peste soldaţii ruşi şi peste ostaşii români. Peste tot vedeai imagini şocante, soldaţi zdrobiţi de arbori, trupuri sfârtecate de proiectile, şi acoperite de pământ, auzeai ostaşi care strigau după ajutor să fie scoşi de sub trunchiuri de copaci.

Comandanţii ruşi nu aveau timp să privească acest măcel cumplit. Călcau peste trupurile soldaţilor morţi strigau şi îndemnau la luptă:

- La atac! La atac!

„Ocupaţi panta dealului şi înaintaţi spre culmea Pleşu”

În asemenea condiţii deosebit de grave când armata sovietică lupta cu peste 30.000 de soldaţi pe Valea Culeşa şi în „Borta Dracului” iar armata română se clătina în faţa ruşilor gata, gata să se prăbuşească, artileria germană amplasată în pădurea Branişte a decis fără acordul comandantului român al Corpului 7 Armata Română să bombardeze în „Borta Dracului” cu proiectile incendiare pentru a neutraliza Armata Roşie dezlănţuită cu scopul de a fi distrusă.

Primele proiectile incendiare au căzut în apropiere de o mare grupare de forţe sovietice care se aflau dislocate în „Borta Dracului” dar următoarele lovituri au fost plasate în mai multe puncte atingând şi trupe române.

Bombardamentul de artilerie cu proiectile incendiare trase de bateriile germane au continuat fără întrerupere în „Borta Dracului” şi pe coasta dealului producând derută pe întreg frontul.

Tragerile executate de bateriile germane erau dirijate de posturile de observare ale nemţilor care nu aveau o poziţie prea bună şi un control pe toată „Valea Culeşa” şi nu-şi puteau da seama de poziţiile ocupate la un moment dat a celor două fronturi pentru a regla tragerile.

Bombele incendiare cădeau peste tot pe Valea Culeşa şi în „Borta Dracului”.

Cei care au scăpat din acest „iad” aveau să descrie acele momente şi imagini zguduitoare din „Valea Morţii”.

„- Nu ne puteam da seama ce se întâmpla acolo”.

„- Ploua cu foc din ceruri, era o adevărată SODOMĂ”.

„Proiectilele ce cădeau peste soldaţii ruşi dar şi asupra ostaşilor români erau devastatoare”.

„Exploziile proiectilelor incendiare împrăştiau pe o rază mare soluţii chimice pe hainele luptătorilor iar flăcările se întindeau cu mare viteză şi în câteva minute toţi ardeau de vii fără nici o scăpare”.

„Pe „Valea Culeşa” şi în „Borta Dracului” nu se mai vedea decât fum în urma exploziilor produse de bombele incendiare iar mirosul insuportabil degajat din trupurile soldaţilor carbonizaţi, amestecat cu sulf şi pucioasă te sufoca de-ţi tăia răsuflarea”.

În „Borta Dracului” nu exista decât „Moarte şi Groază”. „Aici a fost blestemul lui Dumnezeu”.

Despre acest măcel devastator care a avut loc pe Valea Culeşa în „Borta Dracului” în vara anului 1944 unde mii de ostaşi – fie ruşi sau români – au fost arşi de vii, nu s-a scris nici un cuvânt pentru că a fost „secret de război”.

Folosirea de proiectile sau bombe incendiare având încărcătură chimică de distrugere în masă au fost interzise în cel de-al doilea război mondial.

Rusia putea să conteste la „Crucea Roşie” Internaţională şi la alte organisme faptul că Germania a folosit armament interzis în război, dar n-a făcut-o pentru că şi ei la rândul lor au folosit teribilele „Katiuşa” proiectile, de fapt rachete cu încărcătură reactivă care au produs multe victime omeneşti. Aşa că au trebuit să treacă 50 de ani ca acest secret de război să fie adus la cunoştinţa opiniei publice.

În aceste zile de groază şi haos în care se găsea frontul din Moldova în partea de nord-vest de Tg.Neamţ, a sosit în zonă Mareşalul Ion Antonescu care şi-a instalat comandamentul la Mânăstirea Văratic şi se vorbea că el a fost de acord ca artileria germană amplasată în

Branişte să folosească proiectile incendiare, împotriva armatei Roşie pentru a putea opri tăvălugul de foc ce forţa înaintarea pe Valea Culeşa „Borta Dracului” , „Pârâul Lebede”, „Saşca” pe drumul armatei având ca obiectiv ruperea frontului de pe Culmea „Pleşului”.

După ce bateriile de artilerie germane au încetat tragerile cu proiectile incendiare, trupele de Vânători de Munte, şi rămăşiţele din Regimentul 11 Siret Galaţi şi 24 Infanterie Tecuci, Regimentele 25 şi 26 Vaslui s-au regrupat apoi s-a desfăşurat în dispozitivul de atac şi a continuat luptele pentru a respinge ultimele forţe ale inamicului care încă mai opuneau rezistenţă pe Valea Culeşa.

Artileria Română şi-a reluat tragerile pe direcţia nord-vest şi nord-est însă de data aceasta a prelungit barajul de foc peste „Borta Dracului” la nord de satul Oglinzi-Cărpiniş, Poiana, Groşi, Târzia unde se găseau grupări de tancuri şi trupe de infanterie ale armatei sovietice.

Lovite din toate părţile trupele ruse au fost silite să se retragă în debandadă spre Boroaia, Valea pârâului Râşca, Drăgăneşti, Valea Moldovei cu întreg echipamentul de război, în timp ce armata română a recuperat vechiul dispozitiv de apărare la nord-vest de Băile Oglinzi, pe la Gura Văii Culeşa spre Moişa.

În aceste zile şi nopţi de lupte crâncene, trupele de vânători de Munte din Corpul 7 Armata Română şi alte unităţi militare care au luptat cu vitejie pentru a opri trecerea „Armatei Roşii” peste culmea „Pleşului” prin „Valea Culeşa” „Borta Dracului” au pierdut circa 4.000 de ostaşi morţi şi daţi dispăruţi.

Regimentele 25 şi 26 infanterie Vaslui, Regimentul 24 Infanterie Tecuci, Batalionul 9 Vânători de Munte Aiud, o companie din Batalionul 13 Tg.Neamţ, Regimentul 82 Infanterie Tg.Mureş, Regimentul 8 şi 12 Călăraşi din Garnizoana Roman au pierdut mulţi luptători în acest groaznic măcel de la „Borta Dracului”.

Pe frontul de la Tg.Neamţ pe linia cazematelor Băile Oglinzi pe marginea păduri spre Valea Culeşa „Borta Dracului” pe dealul de la Nemţişor au luptat mulţi soldaţi din comuna Răuceşti care au făcut parte din Batalionul 13 V.M. Tg.Neamţ şi din Regimentul 82 Infanterie Tg.Mureş.: plutonier major Iftode C.Vasile, sergent major Obreja N. Gheorghe, sergent Ungureanu Gheorghe (Grişa), sergent Cozma V.Gheorghe, sergent Balaban Ion, sergent Petreanu Gavril, sergent Stan Toader, caporal Cristescu Ilie căzut erou, fruntaş Apostoae Vasile, fruntaş Popa V.Vasile, soldat Cucoş Gheorghe, soldat Tărăboanţă Gavril, soldat Dulgheru Gheorghe, plutonier Pavel Ilie, plutonier Bobric D.Vasile, soldat Istrate Constantin şi Moşu Gh. Gheorghe, soldat Luca V.Ion (Nică). Sergent Cristescu Ghe.Ilie erou căzut la Pârâul Lebăda.

Liniştea s-a aşternut pe întreaga vale a Culeşii şi la „Borta Dracului” nu se mai aud explozii de bombe sau focul ucigător al mitralierelor, pe coasta dealului nu se mai văd soldaţi fugind din calea morţii. Aici şi acum se terminase totul. Din acest moment Valea Culeşa unde a curs atât sânge şi au murit circa 14.000 de soldaţi români şi ruşi va purta numele de „Valea Morţii”.

În toată pădurea, sus pe culmea Pleşului, pe coasta dealului sau pe vale priveliştea era dezolantă. Peste tot se găseau numai soldaţi morţi.

Jos în vale în „Borta Dracului” se găseau mii de luptători ruşi zdrobiţi de arborii căzuţi peste ei sau agăţaţi prin copaci. Mulţi ruşi erau acoperiţi de pământ şi brazi doborâţi de miile de obuze ce căzuseră din toate părţile.

Dar cea mai şocantă imagine ce te cutremura să vezi sute şi sute de militari arşi de vii, carbonizaţi în urma exploziilor incendiare provocate de proiectilele trase de artileria germană. Trebuia să ai putere să poţi vedea asemenea tragedie.

După încetarea ostilităţilor, comandantul Corpului Vânători de Munte a vizitat întreaga zonă şi a dat ordin ca toate grupele sanitare şi soldaţi din trupele necombatante să acţioneze rapid cu târgile şi căruţele militare să poată scoate cât se poate de operativ pe toţi ostaşii români căzuţi în această cumplită bătălie şi să fie transportaţi pe dealul Nemţişorului unde să fie înhumaţi creştineşte.

De asemenea a dat ordin de rechiziţie de căruţe cu boi împreună cu proprietarii lor din localităţile apropiate, care să ajute la transportul militarilor eroi din armata română căzuţi la datorie ce zac de două trei zile, existând pericolul de extinderea epidemiilor.

Printre cei la care li s-au rechiziţionat căruţa cu boi şi obligat să meargă la „Borta Dracului” s-a aflat şi un consătean de-al nostru evacuat din zona de război din satul Răuceşti de Sus, Vrânceanu T.Gheorghe-tatăl părintelui paroh Vrânceanu Mihai şi al profesorului de istorie Vrânceanu Vasile- care avea să povestească mai târziu despre tot ce-a văzut cu ochii lui în primele zile după acel groaznic măcel de pe „Valea Morţii” (Borta Dracului).

„Trecuseră două luni de când ne găseam refugiaţi-scoşi din zona de război de la Răuceşti aici la Boboeşti-Pipirig, unde cu greu alungam tristeţea şi înstrăinarea ce ne apăsa mereu ziua şi noaptea”.

„Cu toţii ne gândeam la gospodăria lăsată pustie, la pământul nelucrat, năpădit de buruieni şi nu ştiam când ne vom întoarce acasă”.

„De două zile încetaseră luptele de la „Borta Dracului” şi în comuna Pipirig a venit un ofiţer din armata română însoţit de un grup de

militari şi de primarul comunei Pipirig care a transmis ordinul de rechiziţie şi concentrare pentru căruţe cu boi şi cai împreună cu proprietarii ca până în dimineaţa următoare să se prezinte în satul Nemţişor pentru a coborî pe „Valea Culeşa” şi în „Borta Dracului” de unde urmează să transporte corpurile neînsufleţite ale eroilor români căzuţi la datorie”.

„Ştiam ce înseamnă un ordin militar şi am început să pregătesc căruţa, să potcovesc boii, şi până la lăsarea întunericului, deja ne găseam aproape de Gura-Secului la „Cerbărie” „.

„De aici ne-am încolonat şi am pornit mai departe iar în zorii zilei treceam râul Nemţişor şi apoi am început să urcăm panta dealului spre „Culmea Pleşul”. După ce am ieşit din satul Nemţişor care era pustiu, - locuitorii încă nu se întorseseră la casele lor - pe coasta dealului spre Mânăstirea Neamţului se vedeau militari români care săpau gropi comune, iar alţii făceau cruci din lemn de mesteacăn şi le înfigeau în pământ la marginea gropilor”.

„Soldaţii care ne însoţeau ne-au arătat că aici trebuie să aducem soldaţii morţi în pădure pe „Valea Culeşa” „.

„Ajunşi sus pe culmea dealului deasupra Nemţişorului un ofiţer român ne-a luat în evidenţă şi ne-a repartizat câte doi militari de la grupa sanitară pentru fiecare căruţă care trebuiau să încarce trupuri neînsufleţite ale ostaşilor români ce se aflau împrăştiate peste toată „Valea Culeşa” „.

„În pădure lucra o echipă specială care se ocupa de identificarea şi separarea soldaţilor români de ostaşi ruşi, fiind recunoscuţi după uniformele sau după armamentul pe care îl purtau asupra lor”.

„Odată căruţele încărcate unde încăpeau câte 8-12 soldaţi morţi porneau încet la vale spre satul Nemţişor pe păşunea de la Cărbuna”.

Ajunşi la gropile comune, o altă echipă specială formată din ofiţeri şi militari îi prelua din căruţă şi-i controla dacă au matricolul (numărul) personal, apoi căutau prin buzunare să găsească scrisori sau obiecte personale, pe care le treceau în evidenţă specială după care îi dezbrăcau de hainele mai groase şi îi coborau în gropile comune, cu faţa în sus. Preotul militar le citea dezlegarea, îi stropea cu vin şi o altă echipă de militari aruncau pământ peste ei şi le punea la căpătâi o cruce de lemn.

Totul se desfăşura într-o linişte şi ordine foarte strictă.

Ofiţerii şi comandanţii căzuţi morţi erau duşi cu maşinile în cimitirul de la Mânăstirea Neamţului unde înhumarea se făcea separat, beneficiind de o slujbă religioasă şi gardă de onoare.

„Primele două zile le-am putut suporta cu destulă greutate, dar pe măsură ce coboram pe „Valea Culeşa” spre „Borta Dracului” situaţia devenea dramatică. Priveliştea era dezolantă. Vedeai la tot pasul imagini şocante. Pe coasta dealului şi pe vale erau numai morţi”.

„Corpurile soldaţilor se înnegriseră şi prezentau un miros de nesuportat. O parte dintre soldaţii români erau amestecaţi cu militarii ruşi, morţi de 5-10 zile şi se aflau într-o stare de descompunere ce dădea în putrefacţie. Viermii forfoteau peste cadavre şi se urcau pe copaci”.

Totuşi aceşti soldaţi, români sau ruşi erau oameni, creştini şi trebuiau să fie scoşi cât mai repede din „Borta Dracului” şi îngropaţi.

Pentru echipele speciale s-au adus măşti de gaze, iar nouă cei de la căruţe ne-au făcut măşti de tifon cu vată, legate la nas şi gură şi le schimbam de două ori pe zi. Se folosea mult eter, formol şi tot felul de substanţe dezinfectate şi echipament de protecţie.

Soldaţii din trupele neoperative şi noi cei concentraţi local înţelegeam situaţia şi făceam eforturi mari să mai putem scoate ce se mai vedea că seamănă a om, dar animalele nu mai rezistau.

Boii şi caii n-au vrut să mai bea apă din pârâul Culeşa pentru că apa era amestecată cu sânge, nu mai păşteau iarbă din pădure şi chiar refuzau să mai coboare în „Borta Dracului”.

„Seara târziu când ne lăsam de transport coboram cu boii până la apa „Nemţişor” unde îi lăsam în voie să bea apă apoi urcam la deal spre Mânăstirea Neamţului unde se găsea o păşune proaspătă şi dădeam drumul la boi să pască, iar eu mă aşezam jos frânt de oboseală.

Mai târziu venea un soldat de la bucătăria armatei şi ne aducea într-o gamelă o ciorbă făcută la cazan şi o bucată de pâine.

De două zile nu mai puteam mânca nimic, din cauza mirosului din vale pe care îl inhalam toată ziua. Totuşi soldatul de la bucătărie insista, măcar să gust. Ştiam că mâncarea făcută la cazan este gustoasă şi până la urmă am luat câteva linguri din gamela soldatului.

„După ce a plecat militarul m-am aşezat pe iarbă şi încercam să adorm puţin să mă liniştesc, dar nu puteam. Când închideam ochii vedeam numai moarte şi groază. Soldaţi amestecaţi cu pământ şi arbori căzuţi peste ei, ostaşi români şi ruşi cu ochii deschişi şi gura căscată. Mă cutremuram şi mi se părea că am halucinaţii.

Deodată săream în picioare şi priveam în jur dar nu vedeam nimic, apoi mă lăsam pe iarbă iar boii se apropiau de mine şi păşteau numai în jurul meu. Parcă şi lor le era frică să nu plec să-i las singuri.

Mă aşezam pe iarbă cu faţa în sus şi priveam proiectilele ce zburau deasupra noastră trase de artileria din Branişte şi de pe Dealul "Osoi" ce se îndreptau peste culmea Pleşului lăsând în urmă o dâră de foc. „În zorii zilei, soldaţii români care făcuseră de serviciu la postul de observare coborau la vale şi eu îi întrebam ce s-a întâmplat că toată noaptea spre răsărit cerul ardea de foc şi lumina zona".

„- Toată noaptea au fost schimburi de baraje de artilerie trase de armata română şi armata rusă, iar satele Oglinzi, Răuceşti de Sus şi Răuceşti de Jos au fost cuprinse de flăcări".

Mai târziu a venit un ofiţer la noi cei care fuseserăm concentraţi cu o săptămână în urmă pentru a transporta soldaţii morţi pe Valea Culeşa şi ne-a comunicat că nu se mai poate intra în „Borta Dracului" pentru că trupurile soldaţilor români şi sovietici sunt într-un stadiu avansat de descompunere şi că există pericolul de răspândire a epidemiilor".

„Ne-a mulţumit şi ne-a spus că suntem liberi să ne întoarcem în locurile noastre".

Aşa a fost la „Borta Dracului" de pe „Valea Morţii" la nord-vest de Tg.Neamţ şi satul Oglinzi unde în vara anului 1944 a căzut „blestemul lui Dumnezeu" peste Batalionul 13 Vânători de Munte din Tg.Neamţ, Batalionul 8 V.M., Batalionul 9 Vânători de Munte din Aiud, Regimentul 17 Timişoara din corp C.7A, Reg.11 Siret Galaţi, Reg.24 Tecuci şi alte unităţi de luptă din Armata 7 Română care se găsea în dispozitivul de apărare.

A rămas în urmă un miros greu de cadavre neridicate în special ale ostaşilor sovietici care n-au mai avut răgazul să se întoarcă să-şi strângă morţii cu miile ce se aflau împrăştiaţi în întreaga zonă de conflict.

Aici pe „Valea Culeşa" o trecătoare îngustă acoperită de păduri seculare de pe culmea „Pleşului" spre Nemţişor – Mânăstirea Neamţ „natura şi oamenii s-au frământat într-o încleştare cruntă" unde s-a declanşat cel mai mare măcel de pe întreg frontul din Moldova în cel de-al doilea război mondial.

Aici au căzut aproape 14.000 de soldaţi din care 4000 români şi 10000 soldaţi ruşi – depăşind pierderile de vieţi omeneşti ce au avut loc la „Oarba de Mureş" pe frontul din Ardeal unde se apreciază că au murit 11.500 de ostaşi.

Timp de doi ani oamenii din această parte de ţară din Ţinutul Neamţului au ocolit „Borta Dracului", „Groapa Morţii", în primul rând de a respecta – rânduiala morţilor – când timp de 7 ani nu se tulbură liniştea celor ce se odihnesc pe veci, dar şi faptul că, comandantul

armatei sovietice a intervenit pe lângă autorităţile române ca zona de pe Valea Culeşa unde au căzut trupe ale armatei ruse să fie protejată până la sosirea unei comisii din partea Uniunii Sovietice pentru a face investigaţii şi a evalua pierderile imense de la „Borta Dracului”.

Nu după mult timp o comisie militară din partea Armatei Sovietice a sosit la faţa locului şi a vizitat zona unde a avut loc marele măcel.

Apostoaie Ghe. Cl. IV
1946-1947

Învăţător Grecu Ştefan, director la şcoala Oglinzi. A mers cu elevii la strânsul osemintelor

Iată ce îşi aminteşte şi cum descrie un fost elev de la şcoala din satul Oglinzi aflat în viaţă care a văzut cu ochii lui şi a luat parte la strângerea osemintelor de pe „Valea Culeşa”.

„În primăvara anului 1946 a venit la şcoala noastră din satul Oglinzi, un comisar sovietic însoţit de primarul comunei Răuceşti şi de un ofiţer şi doi militari români care au intrat în cancelaria directorului Grecu Ştefan”.

„Discuţia a fost scurtă şi imediat comisarul sovietic şi cei care îl însoţeau au părăsit curtea şcolii”. „Domnul Director Grecu Ştefan a venit în clasă la noi şi ne-a zis că mâine dimineaţă vom merge cu toţii la „Borta Dracului” să vizităm locurile pe unde a fost războiul.

A doua zi ne-am adunat la şcoală şi împreună cu elevii din clasele mai mari am format coloană câte doi şi am pornit spre „Valea Culeşa”.

Am urcat dealul de la Cărpiniş, apoi am coborât prin pădurea de fagi şi brazi spre pârâul Lebedea şi de aici am urcat din nou panta dealului pe o cărare îngustă şi când am ajuns la marginea unei văi adânci domnul învăţător Grecu Ştefan ne-a oprit, ne-a spus cu glas domol aproape de lacrimi:

„- Dragi elevi! Am venit aici pe Valea Culeşa să adunăm osemintele eroilor necunoscuţi căzuţi în marea bătălie ce au avut loc în primăvara anului 1944 între armatele române şi sovietice pentru ruperea frontului românesc de la poalele „Pleşului” apoi să urce panta dealului să treacă culmea şi să coboare pe Valea Nemţişorului să ocupe şoseaua Tg.Neamţ - Poiana Teiului ce face legătura cu Ardealul prin trecătoarea „Bicaz – Cheia – Lacul Roşu – Topliţa – Borsec – Gheorghieni”.

Armata română a opus rezistenţă puternică şi a reuşit să respingă atacul în forţă declanşat de Armata Roşie, însă, după lupte grele care s-au încheiat cu pierderi foarte mari de vieţi omeneşti de ambele părţi.

Vom coborî panta dealului până în „Borta Dracului” unde trebuie să adunăm osemintele împrăştiate pe toată „Valea Culeşa” şi le vom transporta mai sus într-o poiană aproape de Culmea „Pleşu”.

De asemenea ne-a atenţionat să nu atingem proiectilele, grenadele sau alte muniţii de război neexplodate, care prezintă pericol foarte mare”.

După cele spuse şi repetate am început să coborâm panta dealului spre „Valea Culeşa” unde ne aşteptau doi soldaţi, doi pădurari Apostoae Ilie şi Apostoae Ilie Vasile bunicul şi tatăl primarului com.Răuceşti Apostoaie Ilie şi un civil cu ochelari care purta un registru mare în mână.

Cei doi militari ne-au arătat practic cum să descoperă osemintele acoperite de frunze, de crengi, sau de pământ care se găsesc la suprafaţă.

După ce au mai repetat odată şi ei să nu atingem muniţia neexplodată, ne-au distribuit la fiecare unelte de lucru care să ne ajute să strângem şi să transportăm oase ce se vedeau la tot pasul.

În faţa noastră mergeau alţi doi militari genişti care verificau terenul de bombe, proiectile cu nişte aparate speciale şi ne arătau pe unde se găsesc osemintele.

Primii copii care au intrat în „Borta Dracului” şi au văzut atâtea capete (cranii) de soldaţi s-au speriat groaznic, plângeau, îşi făceau semnul crucii şi au fugit refuzând să se mai apropie de acele locuri înspăimântătoare.

„Până la urmă încetul cu încetul ne-am obişnuit şi am început să strângem în saci şi pe tărgi toate oasele şi craniile – unele ciuruite de gloanţe sau zdrobite – şi să le transportăm pe drumul armatei într-o poiană frumoasă şi odată ajunşi acolo le prezentăm domnului acela cu ochelari şi cu registru şi apoi le facem o grămadă mare.

Aşezam mai întâi craniile sub formă de cerc şi la mijloc puneam oasele mai mari şi mai mici.

Spaima şi sfiala au dispărut şi am început să adunăm oasele cu mâinile şi să le cărăm cu braţele sus pe cărările de pe coasta dealului până la un loc şi de aici le luau alţi copii cu tărgile şi le duceau mai departe".

Mişcarea aceasta a copiilor din „Borta Dracului" pe coasta dealului un – fel de du-te vino – avea aspectul unui muşuroi de furnicari aflat în „friguri de roire" pentru stabilirea unui alt cuib.

Pe neobservate soarele coborâse de mult de orele amiezii şi noi continuam să tot coborâm şi să urcăm din „Borta Dracului" şi de pe Valea „Culeşa" sus spre Culmea „Pleşului"uitând de foame şi de oboseală şi grămada de oase se înălţa căpătând forma unei piramide sau mai bine se asemăna cu un muşuroi rotund cu vârful ascuţit.

Roiul acesta de furnicari aflat într-o continuă mişcare muncea până la epuizare, iar cel care cădea era târât din cale să nu se împiedice colana ce avea de îndeplinit o „misiune sacră" aici în „Borta Dracului"(o comparaţie din lumea şi viaţa furnicilor).

La un moment dat domnul învăţător Grecu Ştefan a spus: gata! Ajunge! nu se mai poate.

„Atunci s-a făcut linişte, toţi ne uitam unii la alţii şi nu-mi dădeam seama ce s-a întâmplat şi ne întrebam aşa în gând ce căutam noi copiii aici, parcă fuseserăm vrăjiţi şi trăiserăm un vis urât, un coşmar".

Probabil că domnul director mai spusese ceva dar noi nu mai auzeam nimica decât acea gălăgie infernală şi n-am înţeles decât atât; să ne adunăm cu toţii în poiana unde se înălţase acea grămadă de cranii şi oase cum nu se mai văzuse niciodată pe aceste meleaguri.

Cu toţii ne-am adunat în poiană unde pădurarii cu noi împreună am strâns cetină de brad în apropiere de piramida de oase şi apoi le-am dat foc.

Flăcările se înălţau spre ceruri iar pulberea din cenuşă-asemănătoare cu fulgii de nea, cădeau încet peste osemintele soldaţilor.

Noi copiii priveam cum se lasă acea pulbere fină peste grămada de oase iar unii credeau că acestea sunt sufletele eroilor necunoscuţi care au venit pentru ultima dată să vadă rămăşiţele pământeşti.

Domnul învăţător Grecu a adus câteva lumânări şi le-a aprins după ce le înfipsese în pământ în jurul grămezii de oase. Copiii au adunat ghiocei şi îi presărau peste oase.

Între timp pădurarii făcuseră o cruce albă de mesteacăn pe care încrustaseră în coajă câteva cuvinte „Aici s-au adunat osemintele

eroilor necunoscuţi ce au căzut în marea bătălie de pe „Valea Culeşa” din „Borta Dracului” în cel de-al doilea război mondial”. Seara se apropia şi dinspre Mânăstirea Neamţului se auzeau clopotele bătând pentru Vicernia de cu seară.

Domnul director a strigat să ne adunăm şi să pornim încet spre şcoala Oglinzi. Eram cu toţii flămânzi şi obosiţi. Unii dintre copii nu mâncasem din seara trecută şi aproape nu ne mai puteam mişca.

Câţiva copii s-au dus pe coasta dealului şi au venit înapoi cu buzunarele pline de jir (sămânţă de arbori de fag) sau ghindă de stejar şi ne-au dat şi nouă. Le curăţam de coajă şi le mâncam. Aveau un gust bun şi ne mai puteam astâmpăra foamea ce ne chinuia rău de tot.

„Am coborât prin pădure şi spre seară am ajuns la Cărpiniş pe dealul de la Oglinzi unde am fost primiţi în faţă de un vânt uscat şi nori de praf ce se ridica de pe drumuri şi arăturile de primăvară. Iarba de pe izlaz se uscase iar izvoarele scădeau mereu”.

Se apropia “seceta cea mare” din vara anului 1946 care va fi urmată de foametea ce avea să cuprindă întreaga Moldovă.

Muşuroiul acela de furnicari care a alergat toată ziua pe „Valea Culeşa” şi în „Borta Dracului” pentru a strânge oasele „eroilor necunoscuţi” se îndrepta agale spre şcoala din satul Oglinzi.

Coloana de copii părea ca o oaste ce se întorcea de la război după o mare bătălie pierdută.

Cu feţele arse de vânt, îmbrăcaţi cu haine zdrenţuite şi încălţaţi cu opinci în picioare, înfometaţi, coloana se asemăna cu prizonierii de război din armata română ce mărşăluiau spre lagărele din fosta Uniune Sovietică după prăpădul de la Cotul-Donului-Stalingrad.

Din acest moment aceşti copii deveneau oameni maturi. Experienţa prea matură la care au fost supuşi în „Borta Dracului” le-a furat copilăria şi avea să-i marcheze pentru tot restul vieţii lor.

Ororile războiului ne-au lovit pe toţi deopotrivă şi au lăsat urme adânci în sufletele noastre care încă mai dăinuie şi astăzi după aproape 65 de ani.

Pe „Valea Culeşa” şi la „Borta Dracului” încă se mai găsesc şi astăzi oseminte acoperite de pământ sau purtate de puhoaiele adunate de pe coastele dealului şi duse la vale.

La scurt timp după Revoluţia din 1989 la iniţiativa părintelui Arhimandrit Ilarion Argatu unul din cei mai importanţi duhovnici exorcişti români ai secolului XX şi a fiului său Alexandru Argatu, a ridicat pe „Valea Culeşa” în apropierea de „Borta Dracului” pe locurile unde s-a produs cel mai mare măcel din primăvara anului 1944, pe frontul din

Moldova, Mânăstirea Sf. Cruci ca omagiu adus celor 14.000 de ostaşi români şi ruşi căzuţi în „Valea Morţii”.

Cucoş Ilie Dumitru(Mitiţă)
a transportat cu căruţa cu boi ostaşi
ostaşi căzuţi în „Borta Dracului”

Vrânceanu T.Gheorghe(Ghiţă)
Născut în anul 1898 a transportat
cu căruţa cu boi ostaşi căzuţi în
„Borta Dracului”

Premilitari din comuna Răuceşti care au participat la lucrari de fortificaţii pe Culmea Pleşului la „Borta Dracului” în vara anului 1944

Apostoae I.Vasile
Brigadier silvic
În anii 1946-1947 a
a participat la strângerea
osemintelor ostaşilor
căzuţi în „Borta Dracului”

Serg.Vrânceanu Ion
contingentul 49

Col.Balaban Dumitru
contingentul 48
în timpul războiului
1942-1944 premilitar

Serg. Dediu I.Gheorghe
Contingentul 48

Serg.Grigore Toader
Contingentul 46

Serg.Grigoroşoaia
Neculai
Contingentul 49

CAPITOLUL IX
RUPEREA FRONTULUI DIN MOLDOVA
DECLANŞAREA OFENSIVEI DE AMPLOARE ÎN ZONA IAŞI – PODUL – ILOAIEI
LOVITURA DE STAT, ARESTAREA LUI ION ANTONESCU

Între 2 august şi 15 august 1944 pe frontul din Moldova, a intervenit o oarecare acalmie. În operaţiunile militare, se executau trageri, atât pentru oprirea înaintării inamicului, respingerea incursiunilor acestora, sau trageri de interdicţie şi hăituială în adâncimea dispozitivului inamic, cât şi a menţinerii actualei linii, a frontului nostru.

Situaţia pe frontul românesc a fost atât de liniştită, încât medicul lui Antonescu îi sugerează să meargă la băi pentru o cură de vreo douăzeci de zile.

Mareşalul nu-şi putea permite să guverneze în absenţă. Totuşi a urmat sfatul medicului şi a plecat la Olăneşti, împreună cu soţia sa, cu Mihai Antonescu şi câţiva adjuncţi. Odată plecat, generalii şi clica de la palat vor complota în linişte.

În seara zilei de 4 august i s-a comunicat lui Antonescu că a doua zi la ora 6 trebuie să plece în Germania împreună cu Mihai Antonescu şeful Statului Major, pentru a purta convorbiri cu Hitler.

În cadrul întâlnirii, Hitler l-a întrebat uitându-se drept în ochii Mareşalului : „dacă România în general şi conducătorul, în mod special, s-au hotărât să rămână de partea Germaniei până la sfârşit”. Ce avea mareşalul de gând să facă? „total surprins de această întrebare, fiind conştient că totul depinde de acest răspuns nu numai pentru propria lui viaţă, dar şi soarta României, - Mareşalul Antonescu a dat un răspuns foarte scurt: „România nu se poate angaja să meargă la o distrugere totală alături de Germania”;şi a continuat: Dacă România nu va primi asigurări concrete privind anularea Dictatului de la Viena, încetarea bobardamentelor asupra Bucureştiului şi situaţia frontului din Moldova care se poate prăbuşi, în următoarele zile, atunci situaţia devene dramatică pentru poporul român.

Totuşi Antonescu s-a decis să pună capăt unei conversaţii destul de aspre şi a declarat „că va rămâne de partea Germaniei şi va fi ultima ţară care să o părăsească”.

Antonescu era conştient că sfârşitul Germaniei înseamnă şi sfârşitul României. (OPERAŢIUNEA AUTONOMOUS) pag. 239

Mareşalul s-a întors la Bucureşti pe data de 6 august 1944 şi a plecat de la Băneasa cu automobilul direct la Sinaia, să-i prezinte Regelui raportul privind convorbirile cu Hitler.

După întrevederea cu regele, Mareşalul a plecat imediat la Olăneşti, de unde a continuat să urmărească desfăşurarea războiului de la vila sa.

În acest timp, la Palat erau în plină desfăşurare pregătirile pentru lovitura de stat.

Pe frontul din Moldova armata română prin serviciile de contrainformaţii deţineau date despre inamicul sovietic care pregătea o ofensivă de amploare în principal între Iaşi – Podul Iloaiei, dar înaltul comandament german nu credea că ea este altceva decât o diversiune.

Încă de la începutul lunii august, comandamentul Armatei 4 Române aflase că generalii Malinovski şi Tolbuhin erau pregătiţi pentru declanşarea ofensivei în sectorul sudic. Malinovski urma să rupă frontul la nord – vest de Iaşi şi să înainteze apoi spre linia Bacău – Vaslui – Fălciui încercuind astfel concentrarea de forţe inamice de pe linia Iaşi – Chişinău. Obiectivul său următor ar fi fost Focşani, pentru a ajunge în România propriu – zisă prin strâmtul coridor între Carpaţi şi Marea Neagră.

Dacă s-ar fi dat curs informaţiilor pe care le deţinea armata română şi frontul se retrăgea pe linia Focşani, s-ar fi putut opune rezistenţă, cel puţin un timp forţelor superioare ale Armatei Roşii. Dar aşa cum s-a întâmplat, comandantului Armatei 4 române, generalului Gheorghe Avrămescu nici măcar nu i s-a permis să se retragă pe linia Prutului ca să asigure trecerea trupelor române aflate în Basarabia.

Sâmbătă 19 august, Antonescu şi-a întrerupt cura balneară şi a plecat spre capitală.

În Basarabia la 18 august trupele române au respins un atac lângă Tighina, iar a doua zi pe 19 august, s-au mai dat lupte la sud-vest de Tighina şi în regiunea Iaşilor.

În ziua de 20 august 1944, spre asfinţit, după un baraj năprasnic de artilerie, Timoşenko şi Malinovski au atacat cu 90 de divizii şi cu aproximativ 1750 de avioane. Armata germană le-a opus 27 de divizii, 400 de tancuri şi 800 de avioane, iar românii aveau desfăşurate pe tot frontul din Moldova 20 de divizii dintre care doar una singură de blindate.

În prima zi armata rusă a pătruns adânc în dispozitivul de apărare germană de la nord – vest la Iaşi, în timp ce infanteria română din această zonă a început să se prăbuşească.

Mareşalul Antonescu a plecat de la Snagov, în dimineaţa de 20 august 1944 cu avionul la comandamentul Armata 4 Română, la Bacău.

Ajuns la comandament, a găsit o situaţie derutantă, iar unii ofiţeri de stat major ai mareşalului au dat vina pe armata germană care nu cooperează bine cu armata română şi se poartă rău cu ei aşa cum s-a întâmplat şi în Crimeea, când germanii au căutat să se salveze pe ei, lăsând pe cei 40.000 ostaşi români izolaţi, pe care armata rusă i-a nimicit.

Acum trupele terestre române din zona Iaşi Podul Iloaiei, Târgu Frumos erau depăşite şi ştiau că luptau pentru un război pierdut.

Mareşalul a ordonat luarea unor contramăsuri menite să ofere armatei române timp pentru stabilizarea situaţiei.

Regele, aflat la Sinaia a primit o înştiinţare telefonică de la Palat că frontul de la sud de Iaşi fusese străpuns de către puternice unităţi de tancuri şi că şansele unei stabilizări se aflau sub semnul întrebării. Regele a plecat cu o maşină la Bucureşti unde în aceeaşi seară a avut o întrevedere cu consilierii săi militari şi colaboratorii cei mai apropiaţi.

„S-a stabilit ca lovitura de stat să aibă loc pentru ziua de sâmbătă 26 august, la orele 13, unde Mareşalul şi Mihai Antonescu vor fi invitaţi la masa de prânz, după care urma discuţia privitor la modul cum trebuie să se procedeze pentru a încheia armistiţiul cu Puterile Aliate”. Dacă mareşalul va refuza să negocieze imediat cu Aliaţii, Regele îl va demite şi va numi un nou guvern”. Acest guvern va cere armatelor germane să părăsească teritoriul românesc, iar reprezentanţii României de la Cairo să semneze armistiţiul.

Ofensiva Armatei Roşii a continuat şi pe data de 21 august şi a zdrobit poziţiile româneşti, între Iaşi şi Târgu Frumos şi au continuat înaintarea în josul Prutului. Poziţiile germane de la Iaşi fuseseră încercuite prin flancuri dinspre est şi vest, iar trupele mecanizate de sub ordinea armatei sovietice, se aflau doar la treizeci de kilometrii de Prut.

Mareşalul Antonescu a ordonat retragerea trupelor pe un alt aliniament, care în acel moment se găseau dezorganizate şi izolate de grosul efectivelor. Unica divizie de blindate a României suferise pierderi grele: soarta armatei române din Basarabia nu era cunoscută.

În dimineaţa zilei de 22 august 1944, trupele sovietice care atacau la nord vest de Iaşi ajunsese la o depărtate de numai 55 km de oraşul Roman.

Antonescu s-a întâlnit cu comandantul trupelor germane şi au căzut de acord cu retragerea eşalonată pe linia frontului Focşani – Nămăloasa – Galaţi.

Pe frontul la sud de Iaşi ruşii se aflau la 50 km şi atacaseră Cetatea Albă. Armata Română care opunea rezistenţă avea numai o divizie de blindate, faţă de şase sau şapte divizii ruseşti de blindate, ceea ce excludea posibilitatea continuării rezistenţei. În cazul unui atac în sud, înaltul comandament român urmând să se replieze spre Dunăre la sud şi spre poarta Galaţilor la vest.

În după – amiaza zilei de 22 august la orele 13, Mareşalul a primit înştiinţarea din partea comandamentului Armatei 4 Române că frontul românesc era pe cale de prăbuşire. Cinci corpuri de armată germane erau încercuite în luptele de la Huşi, în timp ce unele trupe sovietice luau Tighina la sud de Chişinău, iar alte trupe se îndreptau cu toată viteza spre poarta Focşanilor. În dimineaţa zilei de 23 august 1944 Regele era informat că „frontul a fost spart şi o parte din ţară se afla sub controlul sovietic". „Armistiţiul cu Puterile Aliate trebuia semnat fără întârziere".

La palat se verificau ultimele detalii, privind lovitura de stat şi prăbuşirea guvernului care îl sprijinea pe Antonescu.

Erau momente foarte tensionate greu de stăpânit

Regele a dorit ca la ora 16 la Palat să aibă o întrevedere cu Mareşalul Antonescu şi cu Ministrul de externe Mihai Antonescu.

Primul soseşte ministrul de externe la ora 15^{30} şi este primit în salon de Rege, însoţit de generalul Sănătescu.

„Mareşalul a sosit la foarte puţin timp după orele 16 şi este escortat de către colonelul Ionescu până la Casa Nouă, unde l-a găsit pe generalul Sănătescu şi pe Rege, care l-a primit în salon".

La început Antonescu a făcut o prezentare foarte detaliată a situaţiei de pe front şi a explicat măsurile pe care le luase pentru a opri ofensiva sovietică. Dacă va fi necesar, a spus el, va încheia un armistiţiu când frontul se va retrage în zona fortificată Focşani – Galaţi, dar numai după ce va obţine asentimentul lui Hitler.

Regele a remarcat că „e prea târziu pentru a ne apuca să ne tocmim. Invocând o scuză, regele a părăsit încăperea, a traversat coridorul şi a intrat în cabinetul său, spunându-le celorlalţi că a sosit momentul. Garda a fost alertată. Regele a revenit în salon şi după o clipă a rostit următoarea frază:

„În această situaţie, domnule Mareşal, trebuie să ţin seama de dorinţa poporului meu, exprimată prin cele patru partide democratice. Trebuie să iau măsuri pentru scoaterea imediată a ţării din război şi salvarea ei de la dezastru. În acest scop am hotărât că veţi încheia chiar astăzi un armistiţiu şi dacă refuzaţi, voi semna pe loc demisia dumneavoastră".

(Operaţiunea AUTONOMOUS – pag.261)

Mareşalul Ion Antonescu şi regele Mihai

Atunci când Mareşalul a spus că nu primeşte ordine de la nimeni, Regele i-a replicat că „dacă acesta este răspunsul său, îl demite şi cu aceasta încheie orice discuţie”. A părăsit camera şi a indicat colonelului Ionescu să purcedă la arestare. Colonelul Ionescu, i-a făcut semn gărzii şi maiorul Dumitrescu a intrat în salon, însoţit de oamenii săi. Antonescu a fost luat complet prin surprindere.

Colonelul Ionescu a tras draperia şi a ordonat: „Executa - rea! Maiorul Dumitrescu s-a apropiat de Mareşal şi i-a spus că este arestat. Mareşalul s-a întors şi l-a scuipat. Maiorul Dumitrescu cu Garda Regală i-a pus cătuşele Mareşalului şi l-a încuiat într-o cameră blindată de la Palat. Aceasta se întâmpla la ora 17^{30} – 23 august 1944.

Prin refuzul lui Iuliu Maniu de a nu accepta conducerea guvernului după lovitura de stat, care o simţea destul de nepotrivită pentru el, trebuia numit un alt premier în persoana lui Mihai Antonescu care devenea atât prim ministru cât şi ministru de externe.

Regele Mihai.

Generalul Sănătescu, care se bucura de respectul armatei, era evident alternativa cea mai nimerită pentru funcţia de prim-ministru sprijinit de partidele politice.

„Ioaniţiu a dactilografiat un decret. Regele l-a semnat iar Sănătescu cu el în buzunar, a plecat la Statul Major al Armatei din strada Ştirbei-Vodă”.

„Timp de o oră întreagă au redactat şi transmis directive operative. Trupele se vor concentra în regiunea Bucureşti – Ploieşti pentru a elibera teritoriul României de nemţi şi a fi în

măsură să treacă la acţiuni ofensive în Transilvania de Nord”.

(OPERAŢIUNEA AUTONOMOUS) pag. 264

La ora 22 s-a anunţat că se va face un anunţ important: „Atenţiune, atenţiune! Nu părăsiţi aparatele de radio după încheierea buletinului de ştiri. Vom transmite un comunicat important pentru ţară”.

Apoi dintr-o dată, am auzit vocea Regelui: „Români”

„În ceasul cel mai greu al istoriei noastre am socotit, în deplină înţelegere cu poporul meu, că nu este decât o singură cale pentru salvarea ţării de la o catastrofă totală: ieşirea noastră din alianţa cu puterile Axei şi imediat încetarea războiului cu Naţiunile Unite”.

(OPERAŢIUNEA AUTONOMOUS) pag. 269

Pe la orele 23^{00} la numai o jumătate de oră, de la difuzarea proclamaţiei Regelui, românii de pe front au început să ducă la îndeplinire noile ordine şi BBC-ul a dat prima emisiune despre lovitura de stat.

În timp ce pe frontul de nord – vest şi sud – est de Iaşi fusese străpuns de către puternicele unităţi de tancuri sovietice, iar în frontiera română începuse să se prăbuşească pe frontul de nord – est şi sud – est de Târgu Neamţ, unde Corpul 7 Armata Română condusă de generalul Hugo – Schwab ce avea în componenţă: Comandamentul 103 şi 104 Vânători de Munte, Regimentul 17 Infanterie şi 8 Grăniceri, un batalion de vânători de munte din Aiud, o companie din Batalionul 13 din Târgu Neamţ, Regimentul 24 Artilerie uşoară garnizoana Roman, Regimentul 4 Artilerie Grea Bacău, Regimentul 25 şi 26 Vaslui dispuse pe un front larg în dispozitivul de apărare la Poarta Depresiunii Târgului Neamţ făceau faţă cu mare dificultate atacurilor repetate ale armatei sovietice care forţau ruperea frontului în mai multe puncte.

Ruşii au început ofensiva încă din ziua de 20 august şi au continuat fără întrerupere şi în zilele de 21 – 22 august, în întreaga zonă, începând din localitatea Timişeşti – Plăeşu – peste apa Ozana, Herghelia de cai Graşi, Pădurea Cenuşa spre satul Ingăreşti.

Un atac frontal s-a declanşat dinspre satul Răuceşti de Jos – Pădurea Făgeţel – Dumbrava- Poiana lungă în direcţia zonei de fortificaţii din faţa Târgului Neamţ însă a fost respins cu uşurinţă de forţa de foc declanşată din cazematele de pe Imaşul Comunal.

Lupte grele se dădeau în satul Oglinzi, Macu, faţa Slatinei, Cărpinişi – Groşi – Poiana în Valea Culeşa la „Borta Dracului” unde trupele ruseşti forţau atacul încercând să spargă frontul român, să producă un culoar de pătrundere peste culmea dealului spre satele Lunca – Nemţişor şi Mânăstirea Neamţului.

Artileria Română, amplasată pe Valea Arinilor, Şăcăluşeşti, Valea Seacă, Agapia a ripostat cu baraje de foc continuă asupra punctelor strategice ale inamicului, în special în locurile unde se afla artileria grea, a ruşilor şi depozitele de muniţii din satele Răuceşti de Jos, şi Răuceşti de Sus sub coasta dealului, în satul Oglinzi pe toate văile şi în satul Săveşti sub „Dealul Curţi".

Toate aceste lovituri de artilerie date asupra satelor noastre au contribuit la distrugerea caselor ce mai rămăseseră din alte baraje care au avut loc de la începutul conflictului în zonă.

În ziua de 22/23 august 1944 pe întreaga zonă fortificată începând de la Băile Oglinzi, Pometea, Pârâul Ursului, Imaşul Târgului Neamţ, spre Stâna lui Oprea peste râul Ozana la Blebea, Tăvălugul de foc executat de Armata Roşie cu un mare număr de guri de foc, în principal obuziere de calibru 152 mm şi aruncătoare de proiectile reactive au lovit toate cazematele şi lucrările de apărare antitanc de pe linia de apărare, fără să reuşească să distrugă dispozitivul nostru, pentru a face vreo breşă de pătrundere în adâncime.

Încercările inamicului de a străpunge frontul în această zonă au eşuat.

A urmat apoi Decretul regelui din seara zilei de miercuri 23 august prin care se aducea la cunoştinţa armatei române că ţara a ieşit din război.

Bucurie de nedescris în rândul militarilor români „dar ce e bun şi minunat trece repede". La miezul nopţii s-a aflat că nu ne mai batem cu ruşii, pentru că nu mai suntem aliaţi cu nemţii, care se vor retrage din România.

În noaptea de 23/24 august 1944 după ce s-a transmis Comunicatul prezentat de Regele Mihai prin care se aducea la cunoştinţă încetarea ostilităţilor împotriva Naţiunilor Unite şi întoarcerea armelor împotriva Germaniei, cei ce au supravieţuit şi au ajuns la ziua, aşa zisului, armistiţiu, din 23 august 1944, zi ce le-a creat bucurii dar şi speranţe armatei, fiindcă urmau să se lase la vatră, iar populaţia evacuată din zonele de război se reîntorcea acasă, dar în scurt timp aveau să fie dezamăgiţi pentru că războiul nu se terminase şi alte nenorociri aveau să se abată asupra lor.

În dimineaţa zilei de 24 august 1944 armatele sovietice dislocate în comunele Răuceşti, Brusturi, Drăgăneşti, Timişeşti s-au năpustit cu furie asupra frontului românesc aflat în dispozitivul de apărare, în Depresiunea Târgului Neamţ, pe pantele de nord – est. Prima grijă a lor era să distrugă întreaga zonă fortificată ce bloca trecerea spre

Transilvania prin trecătoarea Pipirig, Poiana Teiului, Cheile Bicazului, Topliţa – Borsec – a trupelor ruseşti.

Se vede treaba că armata rusă a avut în vedere în planul lor de atac să arunce în aer toate cazematele, începând de la nord de Băile Oglinzi, de pe dealul Buburuzului, pădurea Cenuşa, pe Coasta Ingăreşti – Urecheni – Păstrăveni – Tupilaţi – Hanul Ancuţei, pentru că s-au aflat în calea lor şi s-au izbit de o adevărată fortăreaţă strategică de nepătruns.

Aşa se explică că în primele ore ale dimineţii de 24 august imediat ce au ajuns la cazemate le-au dinamitat cu o încărcătură puternică de exploziv şi le-au distrus în întregime.

Explozia cazematelor s-a produs aproape simultan, producând un sunet înspăimântător iar unda de şoc a zguduit din temelii oraşul Târgu Neamţ asemănător unui cutremur puternic devastator.

Trupele germane plecaseră din zonă, imediat după miezul nopţii, iar armata română s-a retras de pe aliniamentul Timişeşti – Coverca – Făgeţel – Blebea, Vârful Imaşului, Buburuz, Băile Oglinzi – Cărpiniş şi au ocupat poziţii de aşteptare pe linia Ocea – Humuleşti – Vânători – Branişte şi începea regruparea conform ordinului primit.

În jurul orei 11 pe data de 24 august 1944 trupele sovietice şi-au făcut apariţia desfăşurată pe un front larg în formaţiuni de luptă în urmărirea inamicului.

Primele trupe ruseşti au pătruns în oraşul Târgu Neamţ un oraş distrus de război, pustiu, fără viaţă. Cu prudenţă au străbătut oraşul de la est la vest şi când au ajuns la podul de peste râul Ozana au observat de-a lungul digului spre Condreni un pluton de ostaşi români ce se aflau în retragere. Imediat ruşii au deschis focul asupra lor şi au început urmărirea peste râu.

O mare parte din armata sovietică a trecut Culmea Pleşului, dinspre satul Oglinzi prin mai multe puncte accesibile şi au coborât pe lângă Cetatea Neamţului sau în dreptul localităţilor Lunca, Nemţişor, Condreni şi imediat s-a desfăşurat în formaţiuni de luptă.

După ce au traversat râul Ozana şi au ajuns la şoseaua Vânători –Târgu Neamţ, la intersecţia din Humuleşti au întâlnit trupe române care se deplasau spre Piatra Neamţ şi fără să-i someze au deschis focul asupra lor.

Ostaşii români n-au ripostat şi au aşteptat să se apropie ca să le explice că nu mai sunt duşmani ci dimpotrivă vor lupta împreună contra armatei germane aşa cum prevede Proclamaţia Regelui.

Armata rusă nu s-a lăsat înduplecată şi a trecut la dezarmarea soldaţilor români, care făceau parte din Corpul 7 Armată, i-a încolonat

spre gara Paşcani unde au fost urcaţi în vagoane de marfă şi duşi în lagărele din Uniunea Sovietică.

Printre cei care au fost surprinşi la intersecţia de comunicaţie Humuleşti – Târgu Neamţ – Vânători, fiind dezarmaţi şi luaţi prizonieri s-a aflat şi o companie din Batalionul 13 Vânători de Munte din Târgu Neamţ din care au făcut parte mulţi ostaşi, fii ai comunei Răuceşti:

1. sergent Cozma V. Gheorghe	Răuceşti de Jos	prizonier
2. sergent Ungureanu Gheorghe	Oglinzi	prizonier
3. cap. Cristecu Ilie	Oglinzi	prizonier – erou
4. cap. Stan Toader	Răuceşti de Sus	prizonier
5. sold. Popa V. Vasile	Răuceşti de Sus	prizonier
6. sold. Cucaş Gheorghe (Artrogenu)	Răuceşti de Jos	prizonier
7. sold. Luca V. Ion (Nică)	Răuceşti de Jos	prizonier
8. sold. Obreja N. Gheorghe	Oglinzi	prizonier
9. sold. Rusanu Vasile	Oglinzi	prizonier
10. sergent Petreanu Gavril	Răuceşti de Sus	evadat din coloană
11. sold. Tărăboanţă Gavril	Răuceşti de Sus	evadat din coloană
12. sold. Moşu Gheorghe	Răuceşti de Jos	evadat împuşcat
13. sold. Dulgheru Gheorghe	Răuceşti de Jos	prizonier
14. serg.Sava Ghe.Vasile	Răuceşti de Sus	evadat din coloană

O mare parte din Batalionul 13 Vânători de Munte din Târgu Neamţ au reuşit să se regrupeze la timp dar au fost ajunşi din urmă la Dobreni – Almaşi şi din nou au fost dezarmaţi şi luaţi prizonieri.

În satul Humuleşti, în ziua de 24 august 1944 pe la orele 12, se afla şi generalul HUGO SCHWB, comandantul Corpului 7 Armata Română care coordona retragerea trupelor spre sud odată cu desprinderea de trupele germane.

Văzând abuzurile şi nedreptăţile la care erau supuşi militarii români de către armata sovietică fără să ţină cont de Proclamaţia dată de Regele României de încetarea luptei cu trupele ruseşti şi îndreptarea armelor împotriva armatei germane, nemaiputând suporta umilinţele, generalul HUGO SCHWB, comandantul Armatei din zona Târgului Neamţ s-a retras pe o ulicioară din satul Humuleşti unde a preferat să-şi pună capăt zilelor.

Localnicii l-au înmormântat într-o grădină împreună cu alţi doi camarazi, iar ulterior a fost dezgropat de măicuţele de la Mânăstirea Agapia şi l-au înhumat la cimitirul mânăstirii unde se odihneşte pentru totdeauna, beneficiind de ritualele Bisericii noastre creştine şi respectat ca erou al României care în cel de-al doilea război mondial a oprit pătrunderea trupelor sovietice prin Poarta Depresiunii Târgului Neamţ.

Primul ministru al României generalul Sănătescu şi însuşi Regele Mihai credeau cu naivitate că vor fi trataţi de către ruşi ca aliaţi datorită

contribuţiei prin lovitura de stat şi arestarea lui Antonescu care a schimbat poziţia României faţă de Aliaţi.

Comandanţii armatei sovietice care acţionau pe frontul din Moldova Malinovski, Tolbuhin, Kravcenko şi-au asumat singuri dreptul de a interveni în toate domeniile vieţii din România fără să ţină cont de prevederile din armistiţiu propus de cele Trei Puteri privind România şi au trecut la aplicarea planului dictat de Stalin şi a pus pe fugă Armata Română.

Mărturiile veteranilor de război care au luptat pe frontul din Moldova de la Târgu Neamţ – Muscelul de Sus – Paşcani, Ruginoasa – Târgu Frumos – Podul Iloaiei – Iaşi – Chişinău – Tighina – Huşi Focşani – Nămăloasa – Galaţi în zilele de 19 – 20 – 23 – 24 – 25 august 1944 au povestit despre situaţia dramatică deosebit de grea în care s-a aflat armata română, umilită, dezarmată, arestată şi dusă în lagărele morţii din Uniunea Sovietică unde o mare parte dintre ei îşi vor găsi sfârşitul.

„Unii dintre comandanţii noştri nu mai puteau suporta abuzurile şi nedreptatea la care erau supuşi militarii români, de către Armata Roşie şi îşi puneau capăt zilelor". În tunica lor găseam scrisori, bileţele pe care scriau mesajele „ce aveţi cu noi?" „Suntem aliaţii şi nu duşmanii dumneavoastră!" „Luptăm alături de voi să zdrobim fascismul".

Toate aceste mesaje lăsate de comandanţii noştri n-au reuşit să-i impresioneze pe ruşi, ci dimpotrivă ne înjurau pe limba lor şi ne ziceau „invadatori, trădători".

La Valea Călugărească şi în multe alte locuri trupele sovietice au ajuns din urmă unităţile Armatei Române aflate în repliere şi nu s-au comportat ca aliaţi, ci ca invadatori, ca trupe de ocupaţie, ostaşii români fiind luaţi prizonieri, iar cei care nu se supuneau ordinelor date de armata rusă erau împuşcaţi pe loc în plină stradă.

Din datele statistice aflate în arhivele armatei române reiese că după 24 august 1944 armata rusă a dezarmat şi transportat în lagărele din Rusia peste 150.000 de soldaţi români, 6.000 subofiţeri şi peste 6.000 de ofiţeri. Practic armata română a fost decimată, supusă sacrificiului.

Luând în calcul şi cei 50.000 de ostaşi români dintre Prut şi Nistru care au luptat pentru apărarea Bucovinei de Nord şi Basarabiei şi menţinerea frontului românesc pe linia Nistrului şi care au fost luaţi prizonieri şi transportaţi în lagărele de la Bălţi, Făleşti, Mihailov pe malul fluviului Volga, observăm că cifra depăşeşte efectivul de 200.000 de soldaţi români şi moldoveni.

O asemenea cifră plasează evenimentele de pe frontul din Moldova înaintea celor de la Cotul – Donului Stalingrad – Odessa –

Crimeea unde au fost luaţi prizonieri circa 180.000 de ostaşi români între anii 1942 – 1943.

Opinia publică din România nu înţelegea de ce Armata Roşie dezarmează armata română şi o face prizonieră, apoi o trimite în lagărele din Rusia.

„Poporul român şi armata nu ştiau că la începutul lunii aprilie 1944 avusese loc la Moscova negocieri între cele Trei Puteri în vederea încheierii unui armistiţiu".

„La 8 aprilie 1944 şeful delegaţiei Uniunii Sovietice a prezentat pe neaşteptate condiţiile Rusiei de armistiţiu oferite României în următoarele puncte:

„ 1. România să facă o cotitură radicală împotriva nemţilor.

2. Basarabia şi Nordul Bucovinei urmau să revină Rusiei

3. România va plăti reparaţii de război

4. Cu toate că ţara nu va fi ocupată, trupele sovietice vor trebui să aibă liberate de mişcare nelimitată

5. Punerea liniilor de comunicaţie la dispoziţia armatei sovietice.

6. Guvernul sovietic va desfăşura operaţiuni împreună cu România în scopul de a reda României întreaga Transilvanie sau cea mai mare parte a acesteia.

7. Comisiei sovietice de aplicarea armistiţiului i se oferă un control nelimitat asupra vieţii economice din România şi o influenţă considerabilă în treburile politice".

(OPERAŢIUNEA AUTONOMOUS) pag. 194 – 294

„Termenii prevăzuţi în armistiţiu au fost stabiliţi de ruşi şi nu de către toţi cei trei Aliaţi".

„Singura observaţie la acest armistiţiu propus de ruşi a fost a primului ministru Churchill al Angliei care a considerat că reparaţiile de război pretinse României de către ruşi sunt prea onoroase – înrobitoare". (OPERAŢIUNEA AUTONOMOUS) pag. 194.

„Condiţiile erau inacceptabile pentru că punerea liniilor de comunicaţie la dispoziţia armatei sovietice era echivalentă cu ocuparea României. Aceasta însemna capitularea necondiţionată în faţa ruşilor".

„România îşi dădea seama că era învinsă şi spera că tratamentul din partea Aliaţilor va fi în concordanţă cu principiile Cartei Atlanticului". (OPERAŢIUNEA AUTONOMOUS) pag. 183

„Totuşi România ar fi putut foarte bine să iasă din război în aprilie 1944".

României i se deschideau trei căi:

a) Putea să continue lupta până va fi ocupată;
b) Putea capitula în faţa ruşilor şi să suporte consecinţele

c) Sau putea să declanşeze o lovitură de stat pentru înlăturarea lui Antonescu de la putere şi întoarcerea armelor împotriva Germaniei şi apoi să culeagă roadele la Conferinţa de Pace de la Malta 4 – 11 februarie 1945".

(OPERAŢIUNEA AUTONOMOUS) pag. 186

România a ales ultima cale dar cu întârziere pentru că lovitura de stat trebuia pregătită din timp cu mare atenţie.

La 23 august, regele Mihai l-a arestat pe dictatorul Antonescu, a format un nou guvern şi a trecut de partea Aliaţilor. În ziua de 25 august 1944, România a declarat război Germaniei în care se sublinia necesitatea unei acţiuni neîntârziate împotriva nemţilor.

Ieşirea României din Axă şi întoarcerea armelor împotriva fostului aliat însemna o schimbare a raportului de forţe pe plan militar în partea de sud – est a Europei.

Începând din noaptea de 23/24 august 1944 şi până pe data de 30 august 1944 armata română s-a aflat într-o situaţie extrem de dificilă, prinsă la mijloc între doi duşmani.

Pe deoparte armata rusă care refuza să coopereze cu armata română aflată în retragere fiind mereu hărţuită iar soldaţii ce căzeau în mâna lor şierau luaţi prizonieri şi de o altă parte se găsea armata hitleristă care s-a văzut trădată de România, odată cu declaraţia de război împotriva Germaniei, la data de 25 august 1944 şi căuta să lovească puternic pe orice cale ca să distrugă armata română.

Singura cale de a scăpa din această încleştare şi a putea face faţă atacurilor din ambele părţi era în acel moment, regruparea, reorganizarea, dotarea cu armament şi echipament de luptă şi completarea cu efective proaspete a trupelor române.

Aceste măsuri operative trebuiau luate de urgenţă din mers, pentru ca armata română să fie capabilă să ducă mai departe lupta, pentru eliberarea Transilvaniei de sub ocupaţia trupelor hortyste – hitleriste şi zdrobirea definitivă a forţelor inamice.

Trupele române din Corpul 7 Armată care au luptat în dispozitivul de apărare pe colinele şi pantele de nord – est de Târgul Neamţ au continuat retragerea în două direcţii: Batalioanele de vânători care au luptat în zona: Valea Culeşa, Nemţişor, Branişte s-au deplasat spre Pipirig, Petru – Vodă, Poiana Teiului iar restul de trupe care au fost dislocate în Vânători, Humuleşti, Ocea – Topoliţa, Sacaluşeşti – Boiştea – Pădurea Cenuşa s-au retras înspre zona Bodeşti, Dobreni, Almaş în Depresiunea Cracăului aproape de Piatra Neamţ unde a început imediat regruparea şi s-a făcut o nouă organizare în formaţiuni de luptă, pentru noi misiuni.

În noaptea de 24/25 august 1944, s-a primit ordin de la comandamentul Armatei 4 române de la Bacău ca trupele din Armata română care au acţionat în Depresiunea Târgului Neamţ să se deplaseze în zona Bicaz Chei – Lacul Roşu – Poiana Teiului – Tulgheş – Borsec să ocupe trecătorile care fac legătura cu Ardealul dinspre Moldova şi a opri eventualele încercări ale trupelor hortyste – hitleriste care aveau în vedere să pună stăpânire şi să blocheze aceste căi de comunicaţie. Trecătoarea Cheile Bicazului, Tulgheş-Borsec spre Ardeal a fost blocată de trupele germano – hortyste.

Acelaşi ordin a fost transmis şi trupelor ce continuau retragerea din faţa ruşilor care se aflau în zona Roman – Bacău – Adjud şi trebuia ca de urgenţă să se deplaseze spre Valea Trotuşului şi Valea Oituzului să ocupe poziţii de luptă la Trecătoarea Oituz cota 866 m care făcea legătura cu Transilvania prin Breţcu – Târgul Secuiesc – Tulnici şi de asemenea să ocupe o poziţie strategică de apărare a liniei de comunicaţie dinspre Valea Trotuşului Ghimeş Palanca – Făgetul de Sus – Sovata, Sfântu Gheorghe – Miercurea Ciuc pentru a avea sub control şi a păstra trecătorile din Carpaţi libere, pe unde va trebui să înainteze trupele române dinspre Moldova spre Ardeal.

Mari unităţi din Armata 4 Română care se aflau în dispozitivul de apărare pe coridorul Mărăşeşti – Focşani Nămoloasa – Galaţi, între Carpaţi şi Marea Neagră în noaptea de 24/25 august 1944 au început să se retragă din faţa Armatei Roşie şi au continuat înaintarea spre sud – vest.

În acelaşi timp cele 9 batalioane române care apărau Regiunea Focşani – Galaţi şi-au dezafectat armamentul greu şi s-au deplasat în direcţia Ploieşti – Bucureşti conform ordinului primit.

Trupele române s-au apropiat de regiunea Ploieştilor unde s-au declanşat lupte grele cu armata germană care încerca să opună rezistenţă.

Ploieştiul a fost eliberat de armata română unde au fost „capturate” trei sau patru divizii germane încercuite şi silite să se predea.

Forţele germane de lângă Ploieşti se aflau într-o situaţie disperată.

Totuşi nemţii mai aveau în zona Bucureştiului un efectiv de aproximativ 30.000 de militari dar majoritatea se aflau în cazărmi şi întrucât liniile telefonice fuseseră întrerupte nu puteau primi ordine.

După eliberarea oraşului Ploieşti trupele române s-au apropiat de Bucureşti unde s-au desfăşurat în dispozitive de luptă şi apoi au trecut la marea ofensivă pentru eliberarea capitalei.

În Bucureşti se aflau cam 2.800 de militari români şi vreo 20 – 30 mii de soldaţi germani.

Pe data de 26 august Regele a cerut Aliaţilor să bombardeze poziţiile germane, în special în zona Otopeni – Băneasa, unde se găseau efective de nemţi.

În acelaşi timp şi aviaţia germană a continuat să bombardeze Bucureştiul. Capitala României se afla sub asediu.

În zilele de 26 – 27 august 1944 armata română a capturat în zona Ploieşti şi Bucureşti peste 60.000 de nemţi din care: 14 generali şi echipament de transmisiuni.

Pe data de 27 august 1944 capitala României fusese deblocată de nemţi. Armata Română luase mii de prizonieri şi o captură foarte mare de material de război, echipament de luptă şi documente secrete.

Armata Română a luat-o puţin înaintea armatei sovietice pentru a curăţa ţara de trupele germane, şi aceasta s-a datorat faptului că Armata Roşie în primele zile după Proclamaţia regelui s-a comportat foarte urât cu soldaţii şi ofiţerii români sau pur şi simplu n-a vrut să coopereze cu trupele române.

Ruşii aveau probleme de ordin logistic şi aceasta i-a împiedicat să înainteze mai repede pentru a zdrobi armata germană, dar şi aplicarea planului ordonat de Stalin de a ocupa întreaga zonă din Balcani cât mai repede.

După ce trupele române s-au retras de pe linia Focşani – Nămoloasa – Galaţi, trupele sovietice ale frontului 2 Ucrainean au înaintat spre Balcani şi la 8 septembrie au trecut frontiera bulgară, iar în câteva săptămâni ajunsese la graniţa Greciei şi a Iugoslaviei. Forţele militare sovietice conduse de Malinovski, după ce au trecut de frontul românesc din zona Focşanilor cu oarecare întârziere, s-au îndreptat către Ploieşti şi Bucureşti.

În timp ce traversa ţara, armata sovietică a găsit oraşele româneşti eliberate, iar lor nu le mai rămânea decât să treacă în marş pe străzile – pline de români care ovaţionau – lipsite de orice urmă de neamţ.

Înaltul comandament sovietic i-a ordonat lui Malinovski să intre în Bucureşti la 31 august 1944 începând cu ora 10 dimineaţa.

Armata rusă şi-a făcut intrarea ordonată şi disciplinată în capitală în sunetele fanfarei militare, cu comandanţii de divizie şi de regimente călare pe cai.

Divizia „Tudor Vladimirescu” a fost inclusă în trupele de defilare alături de trupele sovietice conduse de Malinovski care aveau cu totul alt plan decât cel de manifestare în faţa bucureştenilor.

Divizia de prizonieri români „Tudor Vladimirescu” instruită în Rusia pentru actvităţi de securitate internă trebuia să contribuie la ocuparea României de către Armata Roşie şi va fi aceea care vor ajuta la instalarea unui guvern comunist.

După trecerea Coridorului Focşani-Nămoloasa-Galaţi între Carpaţi şi Marea Neagră, trupele sovietice cu Divizia „Tudor Vladimirescu” trebuiau să ajungă imediat la Bucureşti să se implice direct la instalarea guvernului care să fie pe placul lui Stalin.

Regele Mihai le-a dejucat planul şi în ziua de 22 august 1944 orele 17.30 când Mareşalul Ion Antonescu a fost arestat a format un nou guvern, de uninune naţionala şi la orele 22.00 s-a difuzat proclamaţia de ieşire a României din Alianţa cu puterile Axei şi imediat încetarea razboiului cu Naţiunile Unite.

Trupele sovietice şi Divizia „Tudor Vladimirescu” au ajuns în Bucureşti după 9 zile de la lovitura de stat şi instalarea noului guvern şi nu le-a mai rămas decât să defileze pe străzile Bucureştiului

Armata Române, care pierduse 50% din trupele operative, apelează la voluntari din rândul tineretului. Cei 3 voluntari din Comuna Răuceşti sunt prezentaţi mai jos:

Sgt. TROFIN GHE.DUMITRU
Voluntar în armata română
pentru eliberarea Ardealului,
Ungariei şi Cehoslovaciei
1944 -1945

Cap.GHIBA T.TOADRE
Voluntar în armata română
pentru eliberarea Ardealului
Ungariei şi Cehoslovaciei
1944 -1945

Sergent CUCOŞ NECULAI
Voluntar în armata română
pentru eliberarea Ardealului,
Ungariei şi Cehoslovaciei
1944 -1945

În timp ce armata rusă defila triumfal în Bucureşti - Capitala României - ce fusese curăţită de nemţi de către Armata Română şi formaţiunile civile într-o săptămână(23-31 august 1944), trupele române erau „puse pe fugă” şi se găseau regrupate în curs de reorganizare în câteva puncte strategice în faţa trecătorilor peste Munţii Carpaţi de la Poiana Teiului-Tulgheş-Bicaz Chei, Oituz, Ghimiş-Palanca, Câmpina Valea Prahovei, Valea Oltului, Valea Jiului şi Culoarul Timiş-Cerna.

După prăpădul de la Cotul Donului-Stalingrad(Volgograd)-Caucaz-Cubar unde Armata Română pierduse peste 50% din trupele combatante şi tot armamentul din dotare se aflau acum „ azvârliţi peste Nistru şi Prut” cu un efectiv de militari redus, luptau în apărare pe frontul din Moldova.

În vara anului 1944 Armata Română mai putea folosi în trupele ce aveau sa urmeze circa 500.000 de soldaţi din trupele operative.

După chemarea sub arme a ultimului Contingent „45”, născuţi în anul 1923, practic Guvernul României şi Mareşalul Antonescu nu mai puteau să mobilizeze noi contingente pentru că nu împliniseră vârsta de 21 de ani „Legea contingentelor” nepermiţând acest lucru.

Mai exista un amendament prevăzut în lege că tinerii premilitari care împliniseră vârsta de 18 ani, la cererea lor, puteau fi înrolaţi în armată ca voluntari şi după o pregătire corespunzătoare de luptă să fie repartizaţi pe lângă trupele operative unde să participe la aprovizionarea frontului sau la unele acţiuni de apărare în caz de forţă majoră.

Din aceasta categorie făceau parte contingentele 46, 47 si 48 , tineri născuţi în anii 1924-1926.

La aceste 3 contingente s-au adăugat şi cei născuţi în 1927-1928 şi au fost cuprinşi într-o evidenţă specială a Batalionului 13 Vânători de Munte din Târgu Neamţ care devenise regiment şi erau folosiţi de către armată pe frontul din Moldova la executarea unor lucrări de fortificaţii, reţele de sârme ghimpată, tranşee, şanţuri de comunicaţii, adăposturi sau aprovizionare.

O parte din aceşti tineri premilitari din Comuna Răuceşti fuseseră scoşi din zona de război încă din luna martie 1944 şi duşi în Oltenia sau Transilvania la Făgăraş iar o parte au fost refugiaţi cu familiile lor în comunele Pipirig, Vânători, Gura Secului, Legin, Branişte, Nemţişor şi Cerbărie în spatele frontului.

Pe la sfârşitul lunii mai 1944 Armata Roşie dislocata în localităţile Poiana, Groşi, Târzia, Boroaia, Bogdăneşti şi Lunca Moldovei a declanşat o puternică ofensivă în zona Târgului Neamţ, la nord-vest de Băile Oglinzi şi a reuşit să rupă frontul în sectorul de pe „Valea Culeşa-

Borta Dracului" şi a trecut peste „ Culmea Pleşu" şi a coborât în satul Nemţişor înaintând până la şoseaua Târgu Neamţ-Poiana Teiului.
După lupte crâncene, care au durat 2 săptămâni, Armata 7 Română, ce avea în compunere Batalionul 13 Vânători de Munte din Târgu Neamţ, Batalionul 9 Vânători de Munte Aiud, Regimentul 8 Grăniceri, Regimentul 17 infanterie şi alte unităţi speciale au reuşit să respingă primul atac declanşat de armata sovietică dar luptele au continuat şi au fost necesare executarea unor lucrări de fortificaţii pe „Culmea Pleşu", deasupra Nemţişorului spre Mânăstirea Neamţului.

La executarea acestor lucrări de fortificaţii unde s-au doborât arbori de brad şi molid de pe „Culmea Pleşu" pe o lungime de 2 km spre Dealul Căpaţinei, Dadişa, Sasca-Moişa şi o lăţime de 100 de metri, au participat şi tineri din Răuceşti.

Arborii au fost tăiaţi la o înălţime de 2 metrii iar vârfurile au fost aşezate spre inamic şi pe toata lungimea au fost întinse reţele de sârmă ghimpată realizându-se un baraj peste care trupele sovietice nu au putut trece fiind nimicite de vânătorii de munte din Armata Română.

Printre aceşti tineri premilitari ce au fost mobilizaţi la această acţiune militară strategică s-au aflat şi 3 tineri din satul Răuceşti de jos:Trofin Ghe. Dumitru, Ghiba T. Toader şi Cucoş Neculai care încă nu împliniseră vârsta de 18 ani, însă au dat dovadă de mult curaj şi au trecut prin clipe grele în acele zile şi nopţi de război de pe Valea Nemţişorului şi „Culmea Pleşu".

Comandanţii de la Batalionul 13 Vânători de Munte din Târgu Neamţ i-au sfătuit pe tinerii care au participat la aceste acţiuni militare să se înscrie ca voluntari în Armata Română.

În pădurea Branişte-Secu-Osoi se afla dislocat Divizionul 57 Artilerie Grea Sibiu care recrutau voluntari iar înscrierile se făceau pe bază de certificat de naştere şi o adeverinţă de la Centrul Bălţăteşti unde erau arondate comunele evacuate din zona de război.

„După ce-am obţinut actele necesare, ne-am prezentat la comandamentul Divizionului 57 şi am fost înscrişi ca voluntari în Armata Română cei 3 tineri : Trofin Ghe. Dumitru, Ghiba T. Toader şi Cucoş Neculai alături de alţi 30 de tineri premilitari."

„La începutul lunii august 1944 ni s-a comunicat de către Comandamentul Divizionului 57 că trebuie să ne prezentăm la Regimentul 7 Artilerie Grea Sibiu."

„În termen de 24 de ore de la data comunicării am fost luaţi în primire de către 2 soldaţi şi după ce am primit hrana rece ne-am încolonat spre gara din piatra Neamţ de unde am luat trenul si după 2 zile şi 2 nopţi am ajuns la Regimentul 7 Artilerie Grea Sibiu."

„Aici am fost luaţi în evidenţă, îmbrăcaţi în haine militare şi am început programul de instrucţie şi mânuire a armamentului din dotare.”

Aşa avea să înceapă drama celor 3 tineri plecaţi ca voluntari în armata română de pe meleagurile Nemţene care încă nu-şi dădeau seama de ce au ales această cale când România se afla în plin război.

Tânărul soldat Trofin Ghe. Dumitru mai avea un frate, Trofin Gheorghe, care luptase pe frontul din Moldova şi căzuse erou la Boureni-Mirosloveşti şi nu avea să afle decât la terminarea războiului, iar tatăl lui Trofin Gheorghe se găsea pe frontul din Basarabia.

De asemenea voluntarul Ghiba T. Toader mai avea încă 2 fraţi care luptau în război: sergent Ghiba T. Vasile pe frontul de la Târgu Neamţ cu Regimentul 82 din Târgu Mureş şi Ghiba T. Gheorghe lupta în Ardeal cu Regimentul 15 Infanterie Piatra Neamţ.

Trei fraţi în războiul de vest şi nu ştiau unul de celălalt, poveste care se va afla abia după terminarea celui de-al doilea război mondial.

Voluntarul Cucoş N. Neculae era singurul bărbat din familie. Tatăl lui murise înainte de începerea războiului iar mama se găsea refugiată în comuna Pipirig unde suporta cu greu zilele amare.

La 23 august 1944 orele 22.00 s-a transmis Comunicatul regelui Mihai I prin care se proclama „ieşirea României din Alianţă cu puterile Axei şi imediat încetarea războiului cu Naţiunile Unite.

Armata Română va întoarce armele împotriva trupelor germane şi alături de Armata Sovietică va trece la acţiuni ofensive în Transilvania de Nord pentru eliberarea Ardealului de sub Ocupaţia armatelor germano-hortyste”.

Din acest moment situaţia voluntarilor devenea incertă. Regimentul 7 Artilerie Grea Sibiu se pregătea să intre în război pentru eliberarea Transilvaniei de Nord.

„Comandantul de regiment ne-a adunat pe toţi tinerii voluntari şi ne-a comunicat că n-am parcurs tot programul de instrucţie şi tragere cu armamentul de război, n-am depus jurământul militar iar unii dintre noi încă nu împlinisem vârsta de 18 ani. Comandantul s-a apropiat de noi, ne-a privit pe toţi ca un părinte şi a zis:

- Sunteţi neinstruiţi şi nu puteţi merge pe front.
- Trebuie să vă întoarceţi la părinţii voştri

După un scurt moment ne-a privit din nou cu atenţie şi cu o oarecare ezitare a vorbit scurt.

- Cine vrea să meargă cu noi pe front să facă un pas în faţa!

Toţi soldaţii voluntari au făcut un pas în faţă şi au răspuns în cor:

- Mergem la război pentru eliberarea Ardealului nostru sfânt”.

Cei trei voluntari din satul Răuceşti de jos, înrolaţi în regimentul 7 artilerie Sibiu aveau să se despartă, plecând fiecare în alte unităţi militare.

Trofin Ghe. Dumitru a fost repartizat la trupele neoperative pentru aprovizionarea frontului cu muniţie de război. Grupa din care făcea parte lucra pe o maşină grea tip „Skoda" şi transportau muniţie de război de la Copşa Mică până în apropierea frontului iar pe măsură ce frontul înainta spre Arad, Salonta, Oradea Mare şi depăşea graniţa de vest româno-ungară, trebuiau făcute eforturi tot mai mari pentru aprovizionarea cu proiectile de toate calibrele.

„Era o munca foarte obositoare şi periculoasă în acelaşi timp pentru că puteam fi descoperiţi de aviaţia inamică şi bombardaţi. Din acest motiv transportul cu muniţie se făcea mai mult noaptea.

Timp de 5 luni de zile am tot transportat muniţie de război, mai întâi pe frontul din România pentru eliberarea Ardealului apoi am continuat pe teritoriul Ungariei şi Cehoslovaciei până în Munţii Tatra".

Voluntarul Ghiba T. Toader a fost repartizat la Regimentul de Artilerie Uşoară calibrul 39 cu care a plecat în război pentru eliberarea Ardealului de Nord, Ungariei şi Cehoslovaciei.

Voluntarul Cucoş N. Neculae a fost repartizat la Regimentul Artilerie Grea, calibrul 75 Oradea, care împlinise doar 18 ani şi avea să primească botezul focului la vest de Munţii Apuseni la Beiuş, Salonta, Oradea unde a fost întâmpinat de inamic cu un foc năprasnic de artilerie în care mulţi soldaţi, gradaţi, subofiţeri şi ofiţeri au căzut la datorie pentru eliberarea părţii de nord a României la graniţa româno-ungară.

La 24 septembrie 1944 primele trupe ale Armatei Române au depăşit frontiera româno-ungară şi au înaintat spre Budapesta care a fost eliberată de sub ocupaţia fascistă până la 15 ianuarie 1945.

Trupele române din care a făcut parte şi sergentul Cucoş Neculai cu Regimentul Artileria 75 Oradea au înaintat pe teritoriul Ungariei împotriva forţelor fascisto-hortyste pe direcţia Tiszadob-Miskolc spre frontiera de nord est a Ungariei cu Cehoslovacia.

La 12 ianuarie 1945 armata română a pornit la ofensivă după o puternică pregătire de artilerie şi au reuşit să rupă dispozitivul de luptă al inamicului continuând înaintarea până în apropierea masivului muntos Javarino unde urma să înceapă luptele cele mai crâncene de pe teritoriul Cehoslovaciei.

Prin lupte grele pe o iarnă grea, la 18 martie 1945, Regimentul de Artilerie 75 Oradea se găsea la o distanţă de 40 de kilometri de Praga, capitala Cehoslovaciei. Sergentul Cucoş Neculai a ajuns până la

o distanţă de 12 kilometri de Praga cu regimentul său în timp ce, la 9 mai 1945 s-a anunţat ca cel de-al doilea război mondial s-a încheiat.

„Începând cu luna iunie 1945 am început retragerea spre ţara şi după parcurgerea unui drum lung din Munţii Tatra prin Cehoslovacia şi Ungaria am ajuns la unităţile din care plecasem cu 10 luni în urmă".

Aşa s-a încheiat odiseea celor trei tineri voluntari plecaţi de pe dealul Nemţişorului, înrolaţi în armata română şi au luptat pentru eliberarea Ardealului de Nord trecând râul Tisa în Ungaria şi mai departe în Cehoslovacia până în Munţii Tatra.

La plecare erau nişte copii care nu împliniseră 18 ani şi s-au întors oameni maturi, sergenţi în Armata Română.

Pentru faptele de vitejie săvârşite pe câmpurile de luptă au fost decoraţi cu:

- *Medalia „Bărbăţie şi Credinţă"*
- *Medalia „Crucea Comemorativă a celui de-al doilea război mondial 1941-1945"*

Primăria Comunei Răuceşti le-a acordat Titlul de „Cetăţean de Onoare"

CAPITOLUL X
ÎNTOARCERE DIN REFUGIU

Cineva spunea că „amintirea n-o poate şterge nimeni”, „nici măcar timpul”.

Acum când au trecut atâţia ani de la acel „război blestemat” şi mai avem încă puterea să ne întoarcem cu gândul acolo sus pe „Valea Ozanei” în Munţii Neamţului unde oamenii acestor locuri frumoase, pline de istorie şi povestiri au trăit adevărate tragedii, nu putem şi nu avem dreptul să uităm toate câte li s-a întâmplat lor.

Iată cum îşi amintesc supravieţuitorii din satele Oglinzi, Răuceşti de Sus şi Răuceşti de Jos care au suportat şi au văzut cu ochii lor exodul populaţiei refugiate din zona de conflict.

Locuitorii comunei Răuceşti fuseseră evacuaţi în noaptea de 8 şi ziua de 9 aprilie 1944 şi repartizaţi să se instaleze provizoriu în mai multe localităţi din Depresiunea Cracău-Oşlobeni, Bodeşti, Diobreni-Almaşi şi în Depresiunea Târgului Neamţ-Pipirig-Branişte-Gura-Secului-Cerbărie, unde se aflau păşuni şi ape curgătoare.

„De peste patru luni ne aflam în refugiu la Gura Secului în „Poiana Cerbăriei” aproape de Pădurea Branişte unde trăiam de pe o zi pe alta aşa cum dădea Dumnezeu, numai în necazuri, greutăţi şi lipsuri de tot felul”.

„Locuiam în colibe făcute de noi acoperite cu cetină de brad unde stăteam îngrămădite 6-7 persoane. În timpul ploilor apa pătrundea prin cetină şi ne uda hainele şi tot ce ţineam în colibă”.

Rezervele de hrană pe care le luasem în grabă la plecarea de la casele noastre erau pe terminate şi nu mai aveam nici o speranţă.

Noi copiii aveam ocupaţie permanentă: fraţii mai mari mergeau cu vitele la păşune iar cei mai mici căutau prin pădure bureţi (ciuperci) sau culegeau fructe de pădure iar uneori mergeau la pescuit pe râurile de munte.

Cel mai greu era pentru mama care trebuia să ne pregătească de mâncare pentru toţi şi adeseori nu mai avea pe ce pune mâna; era disperată şi plângea mereu dar se păzea să n-o vedem.

Totuşi mai aveam noroc cu armata română care avea bucătăria în apropierea noastră unde zilnic mergeam cu găleata să ne dea şi nouă ce mai rămânea de la trupă.

Soldaţii erau buni cu noi, ne primeau, iar unii dintre ei plângeau când ne vedeau, că şi ei aveau copii lăsaţi acasă, când au plecat la război.

Când ajungeam la bucătărie ne întrebau:

- Câţi sunteţi la colibă? noi răspundeam că suntem 6-7 sau chiar 8 persoane.

Bucătarul militar lua polonicul în mână, învârtea cu el prin cazan şi apoi ne punea în găleată atâtea polonice de ciorbă cât ceruserăm noi.

Uneori ne dădea şi felul doi care era preparat din cartofi cu arpacaş (un fel de orz cojit) prin care se mai găsea şi câte o bucăţică de carne.

- Gata atâta pentru astăzi; dar tot ne chema înapoi şi ne mai dădea şi nişte colţuri de pâine.

Mama ne ieşea înainte şi era bucuroasă când vedea că ne întoarcem cu ceva de mâncare.

A doua zi făceam aceeaşi treabă şi fiecare dintre noi trebuia să aducă ce găsea prin pădure ca să putem să alungăm foamea.

În afară de preocupările zilnice trebuia să fim atenţi la alarme aeriene sau la barajele de foc trase de artileria grea a ruşilor care vizau trupele române şi germane aflate în pădurea Braniştea.

La „Cerbărie” în livada Mânăstirii Neamţului, veneau soldaţi români pentru refacere care luptau peste Culmea Pleşului la nord de Băile Oglinzi aproape de Valea Culeşa, sau în faţa liniilor de cazemate pe Buburuz-Zănească Vârful Imaşului-Dumbrava.

Printre aceşti ostaşi care apărau linia frontului român se aflau şi fii ai satelor noastre: sergent Ungureanu Gheorghe (Grişa), caporal Cristescu Ilie din Oglinzi, sergentul Petreanu Gavril, sergentul Balaban Ion, soldaţi Luca V. Ion, Tărăboanţă Gavril, soldat Obreja N.Gheorghe, soldat Dulgheru Gheorghe Moşu Gheorghe din satele Răuceşti de Sus şi Răuceşti de Jos, plutonier Pavel Ilie.

Soldaţii care ne cunoşteau veneau pe la noi şi ne spuneau că frontul din apropierea Iaşului este pe cale de a ceda şi trupele române cu mare greutate fac faţă de a opri ofensiva armatei sovietice.

De fapt şi la noi aici pe frontul de la Târgu Neamţ în zilele de 21,22,23 august 1944 trupele ruseşti ce se aflau în dispozitivul de atac pe linia de la Făgeţel, Pârâul Loziei, Curătura, satul Răuceşti de Jos, Vârful Steagului, Vârful Bâtca, Bondrea în satul Oglinzi, Cărpiniş, Groşi, Poiana susţinută de artileria grea care era amplasată pe Dealul Cruci, Brusturi, Săveşti sub Dealul Curţii, Capul Dealului Răuceşti de Jos au

dezlănţuit un atac în forţă asupra poziţiilor de apărare ocupate de români încercând să rupă frontul în mai multe sectoare.

Artileria română amplasată la Tărpeşti, Săcăluseşti, Valea Arinilor, Valea Seacă, Agapia, Zdreanţă, Vânători, Branişte a ripostat energic cu lovituri după lovituri cu foc continuau, trimiţând mii de proiectile asupra trupelor ruseşti dislocate în satele Oglinzi, Răuceşti de Sus şi Răuceşti de Jos.

Aviaţia sovietică zbura deasupra zonei fortificată şi lansau bombe puternice asupra fiecărei cazemate cu scopul de a le distruge ca să poată înainta Armata Roşie.

Infanteria şi vânătorii de munte din Corpul 7 Armata română au început retragerea de pe linia de apărare ocupată în faţa zonei fortificată şi s-au retras în spatele cazematelor pe un nou aliniament Băile Oglinzi, Pometea-Pârâul Ursului, Şoseaua Tg.Neamţ-Paşcani, Blebea Boiştea, Pădurea Cenuşa-Ingăreşti.

Soldaţii care veneau de pe front în refacere, ne aduceau veşti de pe zona fortificată la nord-est de Tg,Neamţ care continua să reziste în faţa atacurilor repetate ale Armatei Roşie.

În seara zilei de 23 august atacurile armatei sovietice s-au redus şi mai târziu au încetat.

În zorii zilei de 24 august s-a auzit în tabăra noastră de refugiaţi de la Gura – Secului că s-a transmis la radio un comunicat: „Mareşalul Antonescu a fost arestat, România s-a retras din Axa Berlin-Roma şi urmează să întoarcă armele împotriva Germaniei hitleriste”.

Toţi refugiaţii din zonă unde ne aflam, eram derutaţi şi nu înţelegeam ce se va întâmpla în zilele următoare.

Pe la orele 9 au sosit primele trupe române care se retrăgeau dinspre Mânăstirea Neamţ, Nemţişor, Lunca-Vânători şi se îndreptau spre Pipirig-Poiana Teiului. Soldaţii care erau din localitatea noastră s-au oprit la noi şi ne-au spus că au primit ordin să se retragă şi să meargă în zona Bicaz-Chei să ocupe trecătorile spre Lacul-Roşu, Topliţa-Borsic, Gheorghieni-Tulgheş pentru a asigura trecerea trupelor române spre Ardeal. Acolo au fost blocaţi de trupele germane care ocupaseră trecerea spre Topliţa-Gheorghieni.

Ne-a avertizat că la întoarcerea spre casă să fim foarte atenţi că terenurile sunt minate în anumite zone pe unde a fost frontul şi peste tot se găsesc bombe şi proiectile neexplodate.

Singura intrare spre comuna Răuceşti se poate face de la satul Dumbrava (Graşi) în apropiere de pădurea Făgiţăl-Pârâul Loziei-Răuceşti de Jos, un drum care prezintă o oarecare siguranţă, dar

prezintă şi un mare risc, un mare pericol dacă ne abatem din drum, deoarece în apropiere terenul este minat.

Locuitorii din satul Oglinzi nu pot intra spre locuinţele lor pe şoseaua Tg.Neamţ-Fălticeni deoarece şanţul anticar şi lucrările de fortificaţie traversează drumul, iar terenul este minat.

Există o intrare la nord de Băile Oglinzi dar şi în această zonă terenul a fost minat şi sunt multe lucrări de fortificaţii.

În timp ce trupele române se aflau în retragere, din urmă şi-a făcut apariţia, armata sovietică preocupată mai mult de a-i dezarma pe soldaţii şi ofiţerii români si ai lua prizonieri de război.

„Tăvălugul de foc" al Armatei Roşii trecuse peste noi, iar trupele române se aflau la „Porţile Ardealului", refugiaţii din comuna Răuceşti, care fuseseră scoşi din zona de război, au început să se mişte spre locurile natale.

Întoarcerea din refugiu le-au creat o oarecare bucurie şi au primit cu entuziasm lovitura de stat de la Bucureşti şi că România va avea ca aliaţi pe S.U.A. şi Anglia, crezând că războiul s-a terminat şi se va instaura pacea.

Războiul nu se terminase şi lacrimi aveau, să mai curgă şi noi familii îndoliate aveau să-şi plângă eroii căzuţi pe frontul de vest pentru eliberarea Transilvaniei de sub ocupaţia Ungariei Hortyste.

Începând cu data de 25-26 august au intrat în satele din comuna Răuceşti câţiva bărbaţi veniţi din taberele refugiaţilor care luptaseră în război şi cunoşteau câteva elemente de a pătrunde într-o zonă unde s-au dat lupte grele între cele două armate ruso-române, începând cu 16 aprilie până la 24 august 1944.

Ei au pătruns cu grijă şi mare atenţie în interiorul satelor, au cercetat toate locurile unde au fost dislocate trupele sovietice şi au constatat că pe sub coastele dealului existau depozite de muniţii şi multe proiectile neexplodate împrăştiate, armament de război în special lăzi cu sticle incendiare anti-tanc care prezentau un mare pericol pentru populaţia neavizată.

Până seara cu toţii au părăsit satele şi ajunşi în locurile unde erau refugiaţi le-a spus cum arată satele, pericolul care exista la tot pasul şi pe unde se poate intra în comuna Răuceşti.

Noi cei de la Gura-Secului-Leghin-Branişte-Nemţişor dar şi cei din Agapia-Văratic am încărcat în căruţă tot ce mai aveam şi am pornit spre casele noastre.

Aproape de amiază am intrat în oraşul Tg.Neamţ pe care l-am traversat de la un capăt la altul, unde am văzut un oraş pustiu, distrus de bombe ca după un cutremur.

La ieşirea din Tg.Neamţ, aproape de drumul ce merge la moara lui Matei, am intrat în zona fortificată, la nord-est de Depresiunea Târgului Neamţ.

Aici ne-am oprit şi am privit cum au fost distruse toate cazematele de către Armata Roşie prin folosirea unui exploziv cu o putere mare de distrugere din interior şi aruncate bucăţi pe o rază foarte mare, lăsând în urmă o imagine dezolantă.

Am lăsat în urmă această linie de apărare a armatei române, considerată ca fiind cea mai puternică de pe frontul din Moldova, care închidea coridorul de trecere spre Transilvania prin trecătoarea Cheile-Bicazului-Lacul Roşu Tuglheş-Topliţa-Borsec şi ne-am îndreptat spre satul Dumbrava (Graşi) de unde intrăm pe raza comunei Răuceşti pe un drum de ţară, aproape de pădurea Făgeţel.

Când urcam panta la Găvan ne-au ajuns din urmă alte căruţe care veneau de la Dobreni-Oşlobeni şi am format un mic convoi de refugiaţi.

Unele căruţe aveau puse coviltir şi erau trase de boi sau vaci şi înaintam încet spre sat. Copiii stăteau în căruţă, iar oamenii mergeau pe jos desculţi sau încălţati cu opinci. Erau îmbrăcaţi cu haine vechi, nespălaţi, iar în privirile lor se vedeau spaima şi nelinişstea.

Nimeni nu vorbea şi se uita peste câmpurile nelucrate unde crescuse ierburi înalte şi buruieni. Unul dintre refugiaţi a rupt tăcerea şi a strigat.

- Uitaţi-vă acolo şi dincolo; Vasileşti, Filipeni toate casele au ars şi la Iacob Stănică, Ilie Tanasă, Vasile Tarhon le-au dispărut gospodăriile, nu mai sunt.

Când au ajuns la Pârâul-Loziei am dat peste linia de front a ruşilor care ieşea din Făgeţel, traversa drumul, urca spre Trofineşti-Curătura pe lângă Munteni-Pârâul-Roginei spre Vârful Steagului. Dispozitivul ruşilor era bine consolidat format din tranşee, amplasamente pentru aruncătoare, adăposturi, puncte de observare şi de comunicaţii.

În faţa liniei aveau instalate, reţele de sârmă ghimpată, pe toată lungimea frontului iar terenul fusese minat cu mine pentru infanterie, pentru cavalerie, anti-tanc, şi alte tipuri de mină care la cea mai mică atingere puteau exploda separat fiecare sau în lanţ având o mare putere de distrugere în plan orizontal.

Cineva a oprit coloana şi ne-a arătat de la distanţă zona minată şi a explicat că minele sunt acoperite de ierburi şi este foarte greu să le poţi observa.

Va trebui să vină genişti pregătiţi special să poată efectua operaţiunea de deminare.

Convoiul s-a mişcat şi ne-am apropiat de sat. Încă de la intrare pe uliţele satului pe stânga şi pe dreapta ne apăreau în faţa ochilor privelişti dezolante, zguduitoare de nedescris.

Pe măsură ce înaintam în interiorul satului cei care ajungeau la locurile unde fusese gospodăria lor se opreau şi rămâneau înmărmuriţi, se cutremurau, nu le venea să creadă ce vedeau. Totul era distrus, pustiu, scrum şi cenuşă apărea peste tot. În locul gospodăriilor lăsate la plecare în refugiu: case, grajduri, şoproane, pătule, ocoale au găsit mormane de moloz şi pulbere, iar grădinile şi curţile erau năpădite de buruieni înalte de peste doi metri.

Bărbaţii îşi mai păstrau firea, dar femeile rămase singure cu cinci, şase copii, iar soţii lor plecaseră de mult la război, cădeau la pământ în genunchi şi blestemau războiul.

În satul Răuceşti de Jos cel mai lovit a fost Muntenii, care arsese aproape în întregime, apoi Trofineşti, Capul-Dealului şi multe case izolate.

Din satul Răuceşti de Sus au ars: Obrejenii, Borcilenii, care au fost loviţi de proiectile dar multe gospodării au fost incendiate din punctul de vedere strategic şi logistic, care împiedicau trupele ruseşti să se desfăşoare în dispozitivul de luptă şi să-l păstreze, odată ocupat.

Încă de la primele zile de la sosirea trupelor sovietice în satele Răuceşti de Sus şi Răuceşti de Jos care s-au aflat în zona de război, au avut mult de suferit de pe urma bombardamentelor lansate de artileria română asupra Armatei Roşii şi a depozitelor de muniţii, tehnică de luptă şi echipament de război, puncte de observare şi comunicaţii care au fost amplasate sub Coasta Dealului începând de la Nicolai Pantilimon-Cozmeni, Robeni, sub Munteni, Cosăeni, Chişcăreni, Mărăuţeni, Cioroiul până la Rugina.

Satul Oglinzi a fost străbătut de cele două fronturi aflate în zona de conflict: trupele române din Corpul 7 Armata Română ocupase poziţia de apărare de la Buburbez-Băile Oglinzi-Slătiorul-Cărpiniş spre Valea–Culeşa-(Borta-Dracului)-Moişa.

Armata Roşie aflată în ofensivă a ocupat dispozitivul de luptă pe aliniamentul şoseaua Tg.Neamţ-Fălticeni în apropiere de locuinţa primarului comunei Răuceşti profesor Apostoae Ilie a continuat pe muchia dealului spre Băile Oglinzi apoi coboară, trece peste pârâul Sărata intră în centrul satului pe lângă Biserică şi urcă spre pădurea Cărpiniş şi din nou coboară către Pârâul Lebedea Poiana-Groşi-Boroaia.

La întoarcerea din refugiu, oamenii au găsit satul Oglinzi brăzdat de la un capăt la altul de terenuri minate, muniţii neexplodate, reţele de sârmă ghimpată, armament de luptă abandonat dar cea mai şocantă imagine care se întâlnea în multe locuri era a ostaşilor români dar şi a ruşilor căzuţi în lupte lăsaţi sub cerul liber fără ca cineva să-i fi îngropat.

Multe case, grajduri şi anexe gospodăreşti au fost distruse sau arse. Biserica din satul Oglinzi a suferit distrugeri la clopotniţă şi acoperiş, deoarece ruşii instalaseră un punct de observaţie şi a fost lovit de artileria română.

Şcoala a fost arsă şi au rămas doar zidurile din cărămidă dărâmată.

Toţi bărbaţii din satul Oglinzi apţi, cuprinşi între 20 şi 55 de ani au fost chemaţi la război şi mulţi dintre ei nu aveau să se mai întoarcă niciodată.

Femeile rămase singure cu mulţi copii la întoarcerea din refugiu, găseau casele distruse sau arse, erau disperate şi nimeni nu le putea ajuta pentru că fiecare avea greutăţi.

În asemenea clipe de grea încercare prin care treceau oamenii satelor noastre, cuvintele îşi pierd sensul şi nu poţi să descrii groaza şi disperarea în care se aflau, nu poţi să mai faci nimic când eşti lovit aşa de crunt, simţi că te dărâmi şi atunci viaţa nu mai are sens.

Parcă nici Bunul Dumnezeu nu-i mai putea ajuta pe aceşti oameni, devenea şi el neputincios la tot ce li se întâmpla în acele momente de grea cumpănă.

Timpul părea a se fi oprit în loc şi totul în jurul lor se prăbuşea.

Nu mai aveai putere să judeci să dai sau să găseşti o soluţie pentru aceşti oameni care pierduseră totul. Cine mai putea să ajute în acel moment sute de familii – în special femei care îşi pierduseră soţul în război şi aveau de crescut şi îngrijit 5-6 copii minori, fără un acoperiş deasupra capului, fără hrană şi îmbrăcăminte când iarna se apropia.

Nu ştiu dacă mai exista în acel moment vreo speranţă de viaţă în sufletul acestor fiinţe nevinovate, lovite de ororile războiului.

Pentru oamenii acestor locuri întorşi din refugiu era un adevărat infern.

Statisticile vorbesc că 75 la sută din casele oamenilor din Răuceşti au fost arse, distruse total sau parţial.

Puţinele case ce mai scăpaseră de la incendiile produse de exploziile obuzelor şi bombelor căzute peste satele noastre care au fost devastatoare, se găseau fără de uşi şi ferestre, cu pereţii dărâmaţi fără cerdacuri, fără porţi şi garduri la ogradă.

Materialele luate de la gospodăriile sătenilor au fost duse de armata rusă în dispozitivul de luptă pentru construcţia de adăposturi.

Sătenii au mers prin tranşee şi adăposturi şi-au adunat materialele ce le aparţineau, pentru a putea să-şi repare casele, grajdurile şi şurile unde să adăpostească animalele.

Apoi s-au dus pe ogoarele lor să cosească, să adune furaje pentru animale. Au mers la pădure să aducă lemne sau să strângă ciuperci pentru hrană.

Sărmanii oameni încă nu-şi dădeau seama de pericolul, de primejdia ce exista pentru ei, proiectilele şi bombele neexplodate împrăştiate pe câmp, apoi minele antipersonale, anticar şi anticavalerie ce se aflau la tot pasul în special pe unde treceau cele două fronturi în faţa dispozitivului de luptă sau de apărare.

Populaţia nefiind avertizată din timp să nu intre în sectoarele minate şi cum trebuie să se păzească de obuzele şi bombele neexplodate sau de grenade, sticle incendiare şi armament de război, au căzut victime cu zecile, bărbaţi, femei şi copii care au fost sfârtecaţi în bucăţi şi împrăştiaţi pe câmpuri.

Nu putem să mergem mai departe fără să amintim doar câteva nume de oameni, vieţi nevinovate care în graba lor de a strânge ceva pentru casele şi pentru animalele lor au fost loviţi de explozia minelor şi au murit într-un mod dramatic greu de imaginat.

- Vasile Cucoş (al lui Pantilimon Stan) împreună cu fiul său Ion au pătruns într-un teren minat şi din explozia produsă au fost împrăştiaţi în bucăţi fiind adunaţi cu greu într-o coşarcă de către familia lor
- Cucoş Pantilică (al lui Mitiţă Cucoş) a fost sfârtecat de mine pe câmpul de la Ciritei
- Ilieş Ghe. Dumitru (al lui Ghiţă Ilieş) sfârtecat de mine la pădurea Făgeţel
- Trofin T.Vasile a fost sfârtecat de explozia unei grenade la Ciritei
- Ilieş I.Ion a fost sfârtecat de explozia unui proiectil la păşunea din Bondrea
- Enea T,Vasile era cu oile în Ceoroiul şi a călcat pe o mină şi a murit
- Dediu Vasile Ion (al lui Vasile Dediu) a fost sfârtecat de explozia unei mine în timp ce cosea la Pârâul Rogina
- Valeria lui Gheorghe a Dascălui (Vasiliu) împreună cu Anica lui Vasile Gh. Toma a mers la cules bureţi (ciuperci) la Zănească Oglinzi şi a pătruns în zona minată fiind sfârtecate de explozia produsă în lanţ
- Sandu V.Vasile (al lui Vasile S.Sandu) a fost sfârtecat de mine la Pârâul-Loziei, făcuse armată la geniu şi se pricepea să demineze.

Un caz dramatic s-a întâmplat după o săptămână de la întoarcerea din refugiu.

Eram într-o duminică dimineaţă şi oamenii nu mergeau la biserică pentru că preotul nu venise încă acasă şi nu se ţinea slujbă.

La Munteni sus pe deal, în apropiere de Vârful Steagului pe unde era linia de front a ruşilor, oamenii au mers să strângă materiale de construcţii ce se găseau la adăposturi şi pe întreaga zonă fortificată.

Pregătiţi cu unelte Vasile a Ioanei Voinea cu fiul său Ionel şi Andrei al lui Ghiţă Chirilă nişte tineri de 16-17 ani şi alţi oameni din Munteni au început să desfacă un adăpost unde se găseau materiale bune pentru construcţii.

Pentru a scoate mai uşor materialele din pământ s-au folosit de materiale explozive care se aflau în apropiere pe terenul minat şi fără să-şi dea seama de pericolul care se putea întâmpla în orice clipă, explozia s-a produs şi cei doi tineri Ionel şi Andrei au murit pe loc, iar Vasile Ioana Voinea a fost mutilat.

Oamenii s-au speriat şi s-au adăpostit în tranşee de teamă să nu se producă alte explozii în lanţ din terenul minat care se afla în apropiere de locul unde se întâmplase nenorocirea.

După puternica explozie care s-a auzit şi în cătunul Munteni, femeile, copiii şi bătrânii au alergat cu toţii pe linia tranşeelor în locul unde se întâmplase catastrofa şi văzând pe cei morţi şi răniţi şi strigăte de disperare au început cu toţii să plângă, să bocească, să ţipe fiecare cum se pricepea, de credeai că-i sfârşitul pământului, nu alta.

Nişte bărbaţi cu sânge rece au strigat la mulţime să tacă şi să meargă la casele lor, iar ei au început să scoată mai întâi pe cei ce se aflau în viaţă apoi pe cei morţi şi i-au transportat în sat, la casele lor.

La acea vreme înmormântarea era o problemă foarte greu de realizat, deoarece oamenii din sat erau foarte săraci şi nu aveau aproape nimic la casele lor. Nu se găseau scânduri pentru sicriu, făină de grâu pentru colaci, lumânări, ulei, pânză pentru punţi, nici măcar tămâie.

Cu ajutorul oamenilor din sat s-au adunat câte ceva din pomană şi s-a făcut o colivă de grâu, un pom în care s-a pus câteva nuci şi pădureţe, câteva bucăţi de pânză din fuior de cânepă, pe care le-a legat pe la prapuri, iar cineva a adus nişte colaci şi câteva lumânări făcute din ceară de albine.

Cu mare greutate s-a adus un preot de la Drăgăneşti ca să oficieze slujba de înmormântare.

În cele din urmă, cei doi tineri au fost duşi la biserică pentru a fi înmormântaţi, Întâi a fost scos din casă Andrei până în uliţă şi lăsat

acolo cu rudele apropiate, apoi l-a adus şi pe Ionel şi au pornit împreună purtaţi pe umeri de flăcăii din sat, urmaţi de întreaga suflare a satului care au ţinut să participe la această mare durere pe care o purtau şi ei în suflet.

Ajunşi la biserică şi după slujba de pomenire au fost duşi în cimitir pentru a fi îngropaţi, însoţiţi de rudele apropiate şi mulţimea adunată.

După ce i-au înmormântat pe cei doi tineri femeile rămase singure care aflaseră că bărbaţii lor muriseră la război sau fuseseră luaţi prizonieri dar şi mamele care îşi pierduseră fiii pe câmpurile de luptă, au mers la mormintele părinţilor, au căzut în genunchi şi au început a boci şi a striga pe nume pe toţi cei dragi lor plecaţi cu mulţi ani în urmă şi care nu s-au mai întors niciodată.

Atunci s-a dezlănţuit o explozie de durere, o descătuşare şi o revărsare de amar şi de suferinţă, acumulată în timp, odată cu începerea războiului, iar cu moartea acestor tineri sufletele femeilor au fost răscolite şi părea a nu se mai putea opri.

Durerea lor era aşa de mare încât cu greu îşi puteau stăpâni emoţiile ţi se producea o ruptură între raţiunea de a accepta realitatea aşa cum este ea şi a te prăbuşi într-o prăpastie din care nu mai puteai ieşi niciodată.

În acel moment, aceste femei disperate se pare că aleseseră pe cea de-a doua variantă – prăbuşirea.

Era foarte greu să poţi înţelege, să poţi pătrunde în durerea fiecăruia în parte ca să-ţi poţi da seama ce se întâmplă cu aceste fiinţe aflate pe marginea prăpastiei.

Ceremonialul de înmormântare al celor doi tineri se terminase de mult, dar clopotele tot mai băteau, trase de un orb care se numea Toader Apetri şi el nu ştia ce se petrecea în cimitir, se orienta numai după strigătele disperate ale femeilor.

Soarele cobora spre asfinţit iar femeile aflate în cimitir încă mai continuau să-şi reverse lacrimile pe morminte, pentru toţi aceia care au murit la Odessa, Dalnic la Cotul-Donului, la Stalingrad sau pe frontul din Moldova.

Bătrânii ce rămăseseră acasă cu nepoţii şi văzând că femeile nu se mai întorc de la înmormântare au coborât în grabă spre biserică, au intrat în cimitir şi le-au îndemnat să meargă acasă.

- Nu vedeţi că înserează, iar copiii plâng de foame că nu au mâncat nimic de aseară?
- Haideţi să mergem acasă să faceţi ceva de mâncare la copii că o să moară şi ei într-o zi.

Între timp clopotele au încetat să mai bată şi femeile au început să iasă din cimitir, dezorientate parcă nu-şi dădeau seama ce s-a petrecut acolo. Priveau în gol, aveau feţele smolite, îmbrăcate cu nişte haine cernite, călcau cu picioarele goale, crăpate pe ţărâna de pe marginea şanţului, fără să scoată vreo vorbă.

Aşa se desfăşurau înmormântările după întoarcerea din refugiu şi se întâmpla destul de des, aproape în fiecare zi se auzea o explozie şi acolo murea cineva. Dar oamenii nu încetau să se ducă în zone periculoase şi însoţiţi mereu de-îngerul morţii-scormoneau prin tranşee prin adăposturi şi pătrundeau chiar în zone minate după tot felul de materiale de construcţii de care aveau nevoie în gospodăriile lor.

La câteva zile de la catastrofa de la Vârful Steagului, Andrei Dediu din Munteni împreună cu fiica lui Anica, prima soţie a lui Gheorghe Cucoş au mers cu căruţa cu boi să aducă lemn de stejar de la Pădurea Coverca dar înainte de a intra în pădure lângă fântână, căruţa a trecut peste o mină anti-car şi a fost aruncată în aer împreună cu Anica sfârtecată în bucăţi şi împrăştiată la mare distanţă. Andrei Dediu a scăpat ca prin minune împreună cu boii şi a strâns într-un sac rămăşiţele din corpul fiicei sale Anica.

Deşi războiul trecuse peste noi, fiinţe nevinovate aveau să mai cadă multă vreme de aici încolo.

Peste satele noastre se aşterneau întunericul şi blestemul, disperarea şi groaza.

Oamenii satelor îşi dădeau seama că asupra lor se vor abate alte necazuri, ei simţeau că din umbră se apropie alte nenorociri şi de aceea se rugau lui Dumnezeu să nu-i mai pedepsească aşa de rău pentru că, copiii şi femeile nu mai pot suporta toate greutăţile.

Dumnezeu însă nu le-a auzit rugăciunea lor şi le-a trimis alte suferinţe: foamete şi disperare, lacrimi şi moarte.

Vremuri grele se anunţau pentru oamenii acestor locuri care erau greu încercaţi loviţi de soartă şi se rugau lui Dumnezeu zicând: „Doamne nu ne pierde pe noi păcătoşii şi ne ajută să ieşim din haosul în care ne aflăm”.

„Ştim Doamne că în viaţa noastră există lucruri mai groaznice decât moartea şi de aceea ne este greu să luptăm singuri ca să învingem toate greutăţile”.

„Pentru bătrâni ar fi mai bine să primim moartea, dar copiii mai au de trăit şi ar fi păcat să-i lăsăm să moară”.

Iarna se apropia şi multe familii la întoarcerea din refugiu găsiseră casele arse, însă tragedia cea mai mare o trăiau familiile cu copii care nu aveau unde să se adăpostească.

Doar o mică parte dintre cei care le arseseră gospodăriile au găsit câte o cameră pe la rude sau în vecini unde să locuiască peste iarnă.

Restul familiilor trebuiau să-şi construiască un adăpost în pământ (un bordei) ca să supravieţuiască.

Aşa că oamenii au ieşit pe câmpuri, prin lunci şi păduri să aducă materiale de construcţii dar acolo au dat peste soldaţi morţi cu sutele şi a trebuit să adune cadavrele şi să le transporte cu căruţele în curtea bisericilor din satele Răuceşti de Sus şi Răuceşti de Jos unde au fost înmormântaţi creştineşte.

Timpul trecea pe neobservate şi condiţiile de viaţă deveneau pe zi ce trecea tot mai grele pentru oameni din cauza lipsurilor unor produse de strictă necesitate şi nimeni nu venea în ajutorul lor.

În vara anului 1944 ogoarele oamenilor au rămas nelucrate din cauza războiului, aşa că rezerva de alimente s-a epuizat. Din casele oamenilor lipseau produsele de bază: porumbul, cartofii, grâul, legumele şi alte produse agricole.

Efectivele de bovine, ovine, porcine şi păsări scăzuse la jumătate şi erau ameninţate să fie sacrificate din lipsă de furaje.

Oamenii se confruntau cu tot felul de lipsuri, încât viaţa devenea insuportabilă. Nu se găsea săpun de rufe, petrol lampant, felinare, lămpi, sare, chibrituri, zahăr, ulei, var, cuie sticlă de geam iar cât priveşte asistenţa medicală şi medicamente nici nu se putea vorbi.

Lipsa igienei şi a spaţiului de locuit la care se adăuga alimentaţia precară au dus la apariţia de boli şi epidemii în masă. Tifosul, dezinteria, râia, păduchii au cuprins aproape întreaga populaţie a satelor şi a dus la pierderi de vieţi omeneşti în număr mare în special din rândul femeilor şi copiilor,

Urmările războiului au lovit puternic întreaga suflare a locuitorilor din comuna Răuceşti care a suportat traume sufleteşti de nedescris, de neimaginat. În vremuri cumplite oamenii pierduseră până şi speranţa că mai pot supravieţui, întrucât de la orizont apăreau noi primejdii ce le ameninţa viaţa.

Ajunge un moment când nu te mai puteai ajuta nici pe tine însuţi şi nu mai aveai puterea să mai poţi înţelege suferinţele altora pentru că viaţa capătă în acel moment un alt sens, acela de a supravieţui, tu şi familia ta.

Trecuseră cinci ani de când sunase mobilizarea generală – septembrie 1939 – şi în toată această perioadă avusesem parte numai de lacrimi şi durere, tristeţe şi disperare.

Am învăţat cu toţii să răbdăm dar uneori răbdarea devenea insuportabilă.

Drama oamenilor din comuna Răuceşti nu se sfârşeşte odată cu revenirea la casele lor şi ea va continua cu noi greutăţi istovitoare.

Din suferinţă şi amar veneam şi spre foamete şi întuneric ne îndreptam.

Aşa arătau oamenii din comuna Răuceşti la întoarcerea din refugiu în toamna anului 1944

Toadre Dediu cu soţia (foto centru) şi Ion Apostol(Prună) cu fiica după război

Craiu Gheorghe din satul Oglinzi
A trecut prin două războaie mondiale
1916-1918, 1939-1945

Cucoş Toadre Dumitru şi
Predoaia Dumitru(ciobani la oi)
după război

Cinci fete din Munteni
Răuceşti de Jos aşteptau
de 7 ani feciorii din război

Doi tineri din Satul Oglinzi
după terminarea războiului
se căsătoresc

Două familii din Răuceşti de jos
Dumitru Voinea şi Nică Luca

Valeria Gh.Dascălu din dreapta sfârtecată de mine în toamna anului 1944 la bureţi

Toadre Predoaia(a Savetii)
Foto dreapta a suportat 2 războaie mondiale

Maria Apostol(a lui Ion Prună)
a suportat 2 războaie mondiale

Dar să ne despărţim pentru o scurtă perioadă de oamenii acestor locuri, care se zbăteau între lumină şi întuneric, între viaţă şi moarte, să-i lăsăm în grija lui Dumnezeu şi să vedem ce se mai întâmplă cu armata română pe frontul de vest.

CAPITOLUL XI
ARMATA ROMÂNĂ PE FRONTUL DE VEST PENTRU ELIBERAREA TRANSILVANIEI DE SUB OCUPAŢIA HITLERISTO – HORTHYSTĂ ŞI CONTINUAREA LUPTEI PE TERITORIILE UNGARIEI ŞI CEHOSLOVACIEI

Ofensiva sovietică pe frontul din Moldova urmată de lovitura de stat de la 23 august 1944, odată cu arestarea lui Ion Antonescu i-a dat lui Stalin o superioritate indiscutabilă în Balcani.

Nu mai exista nici un motiv evident pentru care Armata Roşie să nu poată aplica planul lui Stalin, privind România, Bulgaria, Grecia, Iugoslavia şi Albania.

Armata sovietică ocupa acum România până la sud, cu Transilvania cu tot cu Bulgaria până jos la graniţa cu Grecia şi se îndrepta spre Iugoslavia.

Mulţi români au crezut, poate cu naivitate că vor fi trataţi ca aliaţi datorită contribuţiei pe care lovitura de stat a avut-o în asigurarea înaintării Armatei Roşii. De la bun început însă, ne-au tratat ca pe un popor învins. Nici nu fusese semnat încă armistiţiul şi ei puseseră mâna pe echipament – instalaţii petroliere şi mare parte a flotei comerciale – evaluată la aproximativ două miliarde de dolari.

Armistiţiul a fost semnat cu Aliaţii la data de 12 septembrie 1944 de reprezentanţii Uniunii Sovietice, Statelor Unite, Marii Britanii şi delegaţiei române.

Clauzele armistiţiului nu difereau prea mult de cele expuse de Novicov la data de 8 aprilie 1944.

Molotov care prezida Conferinţa de la Moscova a admis că armistiţiul a oferit „Comisiei sovietice un control nelimitat asupra vieţii economice din România” şi o influenţă considerabilă în treburile politice. „În acelaşi timp atribuţiunile Comisiilor aliate – britanică şi americană” se vor reduce doar la un simplu instrument de legătură mai mult pe cale diplomatică.

„Din acest moment România a fost abandonată sovieticilor şi am fost vânduţi sferei de influenţă” pe care Rusia o aplica pas cu pas în Balcani şi devenea clar că America şi Anglia nu ar avea nici un fel de prezenţă militară în Europa Răsăriteană.

În felul acesta toate pretenţiile teritoriale ale lui Stalin fuseseră acceptate de guvernul britanic şi guvernul american, fiind considerat de partidele politice din România aflate în opoziţie – „drept o trădare de către Puterile occidentale” .

Trupele sovietice aflate în Balcani au trecut cu toate forţele să ducă la îndeplinire ordinile Înaltului Comandament Sovietic pentru aplicarea planului stabilit de Stalin în Europa Răsăriteană.

O parte din Armata Rusă a continuat înaintarea în Iugoslavia – Albania spre Marea Adriatică iar trupele de sub comanda lui Malinovski primiseră ordin să intre în Bucureşti şi să preîntâmpine orice intervenţie anglo – americană.

În timp ce Armata Roşie se afla prin Bulgaria şi Iugoslavia sau defila prin Bucureşti, trupele române ocupaseră şi apărau toate trecătorile din Carpaţi.

O parte din unităţile de luptă din Armata 4 Română care s-au retras de pe frontul din Moldova au ocupat trecătorile din partea de sud – est ale Transilvaniei, Poiana Teiului – Tulgheş – Borsec – Topliţa – Lacul Roşu – Ghimeş – Palanca – trecătoarea Oituz şi pe Valea Prahovei – Câmpina – Sinaia – Buşteni – Predeal având misiunea să oprească ofensiva forţelor inamice din centrul podişului Transilvaniei şi să menţină libere trecătorile până la sosirea marilor unităţi ale forţelor militare române.

Câteva unităţi din Armata 1 Română care luptaseră în zona Bucureştiului au primit ordin să ocupe trecătorile din partea de sud – vest ale Transilvaniei.

Divizia 3 Munte, 6 Vânători Munte, 3 Vânători Munte, Regimentul 2 şi 3 Infanterie, Regimentul 2 Artilerie grea şi alte subunităţi au înaintat pe Valea Oltului şi au ocupat trecătoarea Turnu – Roşu spre Sibiu, alte formaţiuni de luptă au urcat pe Valea Jiului – Petroşani – Haţeg şi pe la Turnu Severin – Orşova – Caransebeş – Lugoj sau Moldova Nouă, Oraviţa, Timişoara.

Odată ocupate aceste trecători strategice de-a lungul Carpaţilor, armatele aveau cale liberă spre Transilvania. Era un moment istoric, emoţional pentru întreaga suflare românească.

În prima jumătate a secolului al XX-lea între anii 1916 – 1944, trupele române au fost nevoite să treacă Carpaţii de trei ori pentru eliberarea întregului nostru Ardeal, pământ strămoşesc vremelnic ocupat atunci ca şi acum 1 septembrie 1944 de trupele germano – horthyste prin Dictatul de la Viena din anul 1940.

La data de 31 august 1944 România cu întregul ei potenţial militar şi economic de care dispunea la acea dată se afla la „Porţile Ardealului”.

Efectivele militare angajate de România care trebuiau să participe la eliberarea Transilvaniei şi continuării luptelor până la

zdrobirea forţelor naziste germane se ridicau la 540.000 de soldaţi şi ofiţeri.

Armata română avea douăzeci de divizii de infanterie echipată cam slab dar dispunând de infanterişti care cunoşteau terenul şi erau buni luptători.

Unităţile din Armatele 1 şi 4 Române au început de la 1 septembrie 1944, marşul de luptă pentru eliberarea teritoriului de nord – vest al ţării de sub ocupaţia hitleristo – horthystă.

Forţele principale ale Armatei 4 Române comandate de generalul Gheorghe Avramescu îşi desfăşurau acţiunile de luptă şi apărare în partea de sud – est a Transilvaniei pentru oprirea ofensivei trupelor germano – horthyste care acţionau din centrul podişului Transilvaniei.

Trupele din Armata 4 română au înaintat în Ardeal prin trecătorile care au fost ocupate şi păstrate conform planului strategic stabilit iniţial.

Trupele din Armata 1 Română care acopereau zona de sud – vest a Transilvaniei au pătruns spre Ardeal prin Valea Oltului – Turnu Roşu – Sibiu şi Valea Jiului – Haţeg dar şi prin culoarul Turnu – Severin Orşova – Caransebeş – Lugoj – Orşova – Moldova Nouă.

Odată cu trecerea Carpaţilor trupele din Armata 1 şi 4 română au ocupat poziţii de apărare împotriva unei invazii care venea din partea trupelor inamice.

Trupele sovietice au ajuns în Transilvania cu 3-4 zile în urma armatei române – care deja intrase în lupte directe cu trupele hitleristo-hortyste în zona Târgu Secuiesc ce venea dinspre Covasna şi trecea spre Miercurea – Ciuc. Din acel moment mareşalul Malinovski a luat sub control sovietic Armatele 1 şi 4 române şi a cerut să se acţioneze în cooperare cu forţele române şi cele sovietice.

Când Armata 27 sovietică a făcut joncţiunea cu Armata 1 Română care operau în regiunea Crişana – Banat, câteva unităţi s-au deplasat la nord în sprijinul garnizoanelor româneşti, care rezistau cu greu în Ardeal şi Timişoara, la graniţa cu Ungaria.

Trupele române din Armata 4 care ocupaseră poziţii de apărare dincolo de Carpaţi în sud – est de Transilvania, şi aveau sub control întreaga zonă, începând de la Borsec – Gheorghieni, Izvorul Mureşului – Breţcu – Tg. Secuiesc până la Întorsura Buzăului spre Valea Prahovei, au trecut la ofensivă cu efortul principal pe direcţia oraşului Sf. Gheorghe, Odorhei , Târgu Mureş.

În această acţiune de amploare care avea ca scop nimicirea forţelor adverse din zona de est a Transilvaniei, au intrat în luptă: Corpul de Munte român – cu Diviziile 1 Munte şi 3 Infanterie – instrucţie şi Corpul sovietic 24 – 33 cu Diviziile 103 – 202 Infanterie, Divizia

română „Tudor Vladimirescu” la care s-au alăturat Detaşamentul blindat şi Regimentul 7 Artilerie grea română.

La 6 septembrie 1944 forţele române de pe prima direcţie au declanşat o puternică ofensivă executată cu flancurile interioare ale celor două Corpuri 2 şi 6 Armata Română unde acţionau tot forţe române, Divizia 1 munte şi Divizia „Tudor Vladimirescu”, Regimentele 2 – 3 Infanterie pe direcţia Mihoileni – Reghin.

„Lupte deosebit de grele s-au dat în zona localităţii Ilieni, unde trupele ungare din Grupul 67 Vânători – frontieră au opus o mare rezistenţă”.

Poziţia ungară a fost ruptă şi trupele române au pătruns adânc în dispozitivul de apărare, producând pierderi importante în rândul armatei ungare.

„În ziua de 7 septembrie 1944 unităţile române au fost contraatacate de tancuri germane care au intrat în dispozitivul român de apărare, creând o situaţie critică pentru întregul dispozitiv al formaţiunilor noastre de luptă”.

„În ziua de 8 septembrie atacul tancurilor germane au fost reluate cu şi mai mare înverşunare, inamicul fiind alungat pas cu pas de către unităţile române de artilerie antitanc producând pierderi însemnate inamicului în oameni şi tancuri.

Regimentul 2 Infanterie, Divizia „Tudor Vladimirescu” au pătruns în oraşul Sf. Gheorghe. Era primul oraş român eliberat din Transilvania după trecerea Carpaţilor.

Eliberarea oraşului Sf. Gheorghe a creat premisele necesare continuării ofensivei şi realizarea joncţiunii pe cursul râului Mureş cu forţele principale ale Armatei 4 Române.

Începând cu data de 9 septembrie 1944 Corpul 2 de Vânători de Munte şi-a continuat singur ofensiva spre Odorhei – Corpul 33 armata sovietică fiind regrupat şi trimis pe o altă direcţie.

La nord de oraşul Sf. Gheorghe din direcţia Baraolt trupele germano – hortyste opuneau o mare rezistenţă pentru menţinerea înălţimilor ce domina întreaga zonă.

Continuând înaintarea Corpul 2 Vânători de Munte, cu Regimentul 2 din Divizia „Tudor Vladimirescu” Batalionul 3 Vânători de Munte, pe valea superioară a Oltului au silit inamicul să se retragă spre Târgu Mureş şi să lase cale liberă armatei române.

După luptele grele desfăşurate pentru eliberarea oraşului Sf. Gheorghe şi a localităţilor din împrejurimi, Divizia 21 Infanterie din Corpul 2 Armată, Divizia 1 Munte, Divizia „Tudor Vladimirescu”, Diviziile 3 – 18 Infanterie din Corpul 6 Armată, Regimentul 90 Infanterie

Ferdinand I, Regimentul 7 Artilerie grea, au continuat urmărirea trupelor germano – hortyste prin Sighişoara spre Târgu Mureş şi au declanşat o mare ofensivă pentru eliberarea oraşului Târgu Mureş care au durat două săptămâni.

Eliberarea oraşului Târgu Mureş s-a făcut prin atacarea din mai multe direcţii, una era de-a lungul şoselei naţionale ce leagă oraşul Sighişoara de Târgu Mureş şi alta din direcţia Reghin. După ocuparea oraşului, inamicul se menţinea acum pe localităţile de la vest şi nord – vest de Târgu Mureş, oprind trupele noastre pe acest aliniament. Regimentul 2 Artilerie şi Regimentul 7 Artilerie grea au executat permanent trageri pentru distrugerea şi neutralizarea artileriei hortyste sprijinind ofensiva trupelor noastre, acţiune care a durat aproape o săptămână în zona Târnăveni.

După ocuparea acestor localităţi am susţinut în continuare cu focul acestor tunuri, înaintarea trupelor din Corpul Vânători pentru forţarea înălţimilor de peste Mureş în zona Sân – Paul de Mediaş.

La Oarba de Mureş pe 29 septembrie 1944 a avut loc cel mai mare măcel de pe tot frontul din Ardeal. Luptele care s-au dat în această zonă au reprezentat un moment de răscruce pentru eliberarea Transilvaniei unde armata română primise ordin să ocupe o nouă bază de atac pe dealurile Oarbei de Mureş la cota 494.

„În cea mai mare grabă am ocupat poziţiile deţinute doar cu câteva minute înainte de inamic şi am trecut la organizarea apărării noastre cu faţa către sat”. Artileria inamică a început să bombardeze poziţiile de unde au pornit la atac. Până către miezul nopţii inamicul a organizat vreo zece atacuri asupra poziţiilor ocupate de noi, dar în zadar. Noi am rezistat. Nemţii stăpâneau poziţia pe care o controlau cu foc toată coasta până la Mureş”.

„Ulterior prin numeroase contraatacuri am reuşit să eliberăm tot platoul ocupat de inamic precum şi localitatea Oarba de Mureş”.

Pentru menţinerea Dealului Sângeorgiu, ofiţerii, subofiţerii şi trupa detaşamentului motorizat au luptat cu o bravură până la sacrificiul vieţii lor.

„Se crease o asemenea situaţie încât soldaţii încercau sentimentul că oricine se va îndrepta spre acest ultim asalt al frontului de pe Mureş, se logodeşte cu moartea”.

„Acolo pe Oarba de Mureş când s-au năpustit în atac au fost seceraţi de armata hitleristă. Au fost acolo secerate 11.500 de vieţi”.

„După ce ne-am regrupat forţele, am declanşat o nouă contraofensivă pe o ploaie torenţială când nemţii stăteau în tranşee protejându-se cu foile de cort. Acţiunea noastră a fost atât de rapidă

încât nici măcar n-au avut timp să-şi scoată armele şi să acţioneze retrăgându-se în debandadă iar alţii au fost luaţi prizonieri”.

„Am continuat să înaintăm într-un marş greu de imaginat. Cadavre neridicate, deoarece nemţii continuau cu foc zi şi noapte, pe o ploaie rece şi densă, călcam peste camarazii noştri de armă zdrobiţi şi măcelăriţi, amestecaţi cu pământ şi mocirlă”.

„Aşa a fost la Oarba de Mureş” avea să scrie mai târziu în memoriile sale generalul – maior (r) Traian Rotaru.

În timp ce Armata Română condusă de generalul Gheorghe Avramescu se îndrepta spre Podişul Târnavelor, trupele din Armata 1 Română care au acţionat pe Valea Prahovei pentru dezarmarea garnizoanelor germane din Sinaia, Predeal şi Buşteni până la 6 septembrie 1944 după care Divizia 1 Munte s-a angajat în aprige încleştări în zona Braşov ducând lupte grele pentru respingerea atacurilor hitleriso – hortyste.

După eliberarea oraşului Braşov a continuat urmărirea inamicului spre Făgăraş până la Sibiu unde a făcut joncţiunea cu trupele care au urcat pe Valea Oltului, prin Turnu – Roşu şi au înaintat în direcţia Alba – Iulia, Sebeş – Alba, Abrud – Câmpeni.

Trupele care au înaintat pe Valea Jiului, Haţeg Deva – Brad şi cele din zona Timişoara au făcut joncţiunea în zona: Sânicolau – Mare, Nădlac, Arad – Lipova, Sebeş în direcţia Curtici, Chişinău – Criş, Ineu – Hăşmaş – Gurahonţ pe plaiurile bihorene. Cuvântul de ordine era „înainte spre Oradea!”

Marşul eroic al Armatei Române presărat cu mii şi mii de jertfe pentru dezrobirea Transilvaniei, ajunsese dincolo de Podişul Târnavelor.

Spre mijlocul lunii septembrie 1944 apar condiţii favorabile declanşării unei ofensive pe direcţia Clujului.

Începea o nouă luptă, cea a eliberării părţii de nord a Ardealului ocupate de Ungaria – hortistă în urma unui dictat nedrept şi ucigaş pentru fiinţa naţională.

După data de 10 septembrie 1944, odată cu sosirea celorlalte unităţi româneşti din interiorul ţării au început marile bătălii pentru recuperarea terenului părăsit în perioada 1 – 10 septembrie 1944 când trupele maghiaro – germane au dezlănţuit atacul în partea de sud – est a oraşului Cluj.

Bătălia pentru eliberarea Clujului a fost una din cele mai grele lupte la care au luat parte, toate genurile de arme începând cu Grupul 3 – 6 Vânători de Munte, trupe de infanterie, Brigăzi de artilerie, Divizia 1

blindate, Grupul 5 bombardamente din Aviaţia română – escadrila 78 şi 79, precum şi alte unităţi de specialitate comunicaţii – logistic.

Era o toamnă ploioasă şi râurile de munte începuseră să crească. Totuşi după 15 septembrie 1944 vremea a început să se îmbunătăţească şi trupele terestre române au început ofensiva spre nord în direcţia Luduş – Câmpia Turzii – Turda, Sărmaşu unde a trebuit ca noaptea să trecem înot râul Arieş sub un puternic baraj de foc al inamicului. Aici au căzut mulţi ostaşi români sub bombardamentul artileriei sau înecându-se în apele repezi ale Arieşului.

La sud de Turda, dăm peste unităţi germane, tancuri şi tunuri aşezate în poziţie cu direcţia sud, unde noi continuam să înaintăm.

Întreaga zonă de la sud şi sud – est de Turda era ocupată de trupele germano – hortyste.

Trupele sovietice înaintau dinspre vest, Aiud, Mirăslău spre Cheile Turzii. Dacă nemţii nu se retrag repede, spre nord riscă să fie tocaţi pe la spate.

În prima parte a lunii septembrie, Grupa 5 Bombardament – Escadrila 78 şi 79 au executat fără răgaz misiuni pe tot frontul de vest şi sud – est sprijinind lupta trupelor terestre pentru eliberarea Clujului.

Începând cu 18 septembrie 1944 formaţiuni de câte 7 avioane au bombardat gara şi triajul Dezmin – Apahida, punct important în dispozitivul inamic pentru concentrarea trupelor, a tehnicii de luptă şi combustibil.

La 25 septembrie 1944 pe şoseaua Turda – Cluj se dau lupte grele pe Dealul Feleacului, Someşeni, Apahida, Juncu de Sus, Bonţidu de sud – est de Cluj.

La vest de Cluj trupele sovietice continuă înaintarea dinspre Făget, Floreşti, Gilău, Mănăştur pe Someşul Mic şi ajung la Grădina Botanică.

Situaţia de pe frontul de est de la Cluj este foarte gravă nu se mai ştie nimic de trupele de pe linia întâi. Liniile care se tot schimbă când la nemţi când pe frontul românesc şi rusesc dau mare bătaie de cap Aviaţiei Române care nu poate acţiona operativ.

A treia misiune a Grupului 5 în ziua de 10 octombrie 1944 a fost efectuată de 5 avioane JU 88 alei ESC 79, care au bombardat gara Apahida, incendiind două trenuri şi întrerupând circulaţia trenurilor spre Cluj care încă mai era ocupat de trupele germane.

În zilele de 11-12-13 octombrie 1944 se bombardează gara şi triajul de la Cluj însă obiectivul erau trenurile cu trupe şi tehnică de luptă ale inamicului.

După lupte grele şi cu mari pierderi reuşim să rupem frontul la est de Cluj şi am continuat înaintarea spre comuna Juncul de Sus, aici suntem iarăşi primiţi cu foc de arme de toate calibrele, trase de inamic. „În zorii zilei de 16 octombrie 1944 trecem Someşul cu compania prin vad şi sub barajul puternic al artileriei inamice care era plasată cu compania pe dealul Prodail reuşim să ne apropiem de Cluj". În dimineaţa de 18 octombrie 1944 împreună cu mai mulţi ofiţeri şi un detaşament de 1000 de soldaţi înaintăm spre centrul oraşului: „Ieri seară a căzut Clujul".

Se pare că frontul mergea bine în sensul că nemţii se retrag în mare grabă spre nord.

Luptele pe care le-au dus trupele române sprijinite de unităţile armatei sovietice pentru eliberarea Clujului au fost pline de jertfe şi triumf, consfiţând tradiţiile glorioase ale armatei noastre, dragostea fierbinte de ţară, măreţele fapte de eroism ale sutelor de mii de luptători. Lăsăm în urmă Cetatea Ardealului cu dealurile Feleacului şi pădurile Mănăşturului şi continuăm lupta spre Nordul Ardealului.

După eliberarea oraşului Cluj comandantul Armatei 4 Române Gheorghe Avramescu a făcut o analiză a situaţiei creată în urma luptelor desfăşurate de trupele române la vest de Munţii Apuseni şi a hotărât să-şi îndrepte efortul cu prioritate în flancul stâng al armatei, să elibereze oraşul Oradea şi să deschidă frontul spre Câmpia Careilor, iar cu o parte din forţe să participe la eliberarea oraşului Satu Mare.

Trupele române care au luptat la Turda, pe Valea Arieşului şi pe Valea Someşului, pe dealurile Feleacului au continuat urmărirea trupelor germano – hortyste – (care se aflau în retragere după înfrângerile suferite la Cluj) pe două direcţii principale: - o parte din trupe să înainteze în direcţia nord – vest – Huedin – defileul Ciucea, Lugojul de Jos – Zalău, Şimleul – Silvaniei şi o altă parte a armatei să înainteze în direcţia Nord, Gherla, Dej, Baia Mare, Satu Mare.

TRAVERSAREA MUNŢILOR APUSENI ÎN ŢARA CRIŞURILOR

Generalul de Corp de armată (r) maiorul Marin Badea care a făcut parte din Divizia „Tudor Vladimirescu" a relatat după război: „După luptele de la Sfântu Gheorghe, Valea Nirajului Leordeni – Ungheni, sud de Târgu Mureş, Divizia „Tudor Vladimirescu" s-a îndreptat spre Oradea într-un marş rămas memorabil prin lungimea itinerarului şi în condiţiile în care s-a executat. Deplasarea a început pe 17 septembrie 1944 prin traversarea Munţilor Apuseni pe direcţia generală Aiudul de Sus, Câmpeni, Vidra de Sus, Abrud, Gorneşti, Roşia Montană, peste Culmea

Bihorului, Poiana Stâna de Vale, coborând apoi pe Valea Crişului Negru, la Vaşcău şi mai departe la Beiuş. Traversarea munţilor a decurs greu, neavând mijloace adecvate pentru o asemenea acţiune.

Astfel, am fost nevoiţi să purtăm pe oameni piesele grele – ale armamentului de munte – placa de bază de 22 kg, iar ţeava şi afetul de 20 kg, muniţia, cartuşe, alimente, au trebuit să fie transportate cu schimbul de ofiţeri şi servanţi în condiţii meteorologice extrem de dificile. Ploaia ne udase până la piele, frigul ne pătrundea până la oase, iar ceaţa împiedica vizibilitatea noastră.

Acest lucru a dus la extenuarea oamenilor, situaţie care ne-a creat momente grele, căci imediat cum am ajuns în zonă a trebuit să şi intrăm în luptă.

„La 25 septembrie 1944 după 8 zile de marş, am ajuns la Beiuş, la poalele vestice ale Munţilor Apuseni după un marş greu şi obositor. Nu era însă timp de odihnă fiindcă pe data de 27 septembrie a trebuit să intrăm în luptă. La 28 septembrie inamicul a executat un violent contraatac, însoţit de tancuri şi sprijinit de aviaţie, lovind şi respingând unităţi din Armata 1 Română şi Divizia 337 sovietică aflată în apropiere de noi. Atunci am fost puşi într-o situaţie periculoasă, luptele ce au urmat de o aprigă încleştare, soldându-se cu pierderi grele pentru Divizia „Tudor Vladimirescu" care se găsea în curs de ocupare a dispozitivului de apărare.

După ieşirea din situaţia grea în care ne-am aflat, Divizia a trecut în apărare pe o linie mai înapoi, marcată de localităţile Seş, Chişirid, Nojorid, Băile Felix, Sărmartin, aproape de Crişul Repede.

Divizia „Tudor Vladimirescu" avea o mare încărcătură istorică. Reprezenta un îndemn adresat ostaşilor români spre îmbărbătare la luptele din ultimele zile ce ne despărţeau pentru eliberarea oraşului de la Crişu Repede.

Şi din comuna Răuceşti au fost mulţi ostaşi care au făcut parte din Divizia „Tudor Vladimirescu" şi au luptat pentru eliberarea Ardealului şi pentru alungarea trupelor vrăjmaşe de pe ultima brazdă de pământ românesc.

Nr. crt.	Gradul	Numele si prenumele	Nr. crt.	Gradul	Numele si prenumele
1.	Locotenent	Zetu N.Vasile	7.	Sold.erou	Iftimie Gheorghe
2.	Plutonier	Odae T.Vasile	8.	Sold.erou	Ichim Gh.Ioan
3.	Sergent	Manolache Gh.Vasile	9.	Sold.erou	Cristescu I.Ghe.
4.	Sergent	Agafiţei T. Gheorghe	10.	Sold.erou	Apostoae V.Gheorghe
5.	Sergent	Cozma Gh. Vasile	11.	Sold.erou	Filip D.Vasile
6.	Sergent	Cucoş Il.Toader	12.	Sold.erou	Rusaru Gh.Ioan

„După o săptămână de linişte în sectorul nostru se arăta între altele în „Foaia volantă”, Pandurii se avântau în atacul hotărâtor pentru Oradea. Drumurile de retragere ale germanilor şi maghiarilor sunt tăiate dinspre sud – vest şi sud – est de Oradea”.

Atacul a început la 11 octombrie 1944, când forţele grupării mobile a frontului românesc au ajuns în raionul Bihor, în măsură să acţioneze spre Oradea. Atacul diviziei s-a lovit, de la început, de puternice rezistenţe inamice la sud de gara Seş, la cota 112 şi pe marginea satului Pait.

Către seară, Regimentul 13/24 Artileria Antitanc a primit ordin să se deplaseze în fâşia de ofensivă a Diviziei „Tudor Vladimirescu”.

În cursul nopţii de 11-12 octombrie, Diviziile „Tudor Vladimirescu” şi 3 Munte au primit următorul Ordin de la Corpul de armată: „Gruparea mobilă a Frontului 2 Ucrainean, a ajuns la nord, la marginea oraşului Oradea Mare şi în cooperare cu tancurile duce lupte pentru cucerirea oraşului. Ordon să treceţi la ofensiva hotărâtă pentru cucerirea oraşului Oradea Mare”.

A doua zi, Divizia „Tudor Vladimirescu” a reluat atacul cu Regimentele 1 şi 3 Infanterie. Regimentul 2 Infanterie a rămas în eşalonul doi, pentru a lichida rezistenţa inamică din satul Seş.

În seara zilei, dreapta Corpului 33 Armată a stabilit joncţiunea la nord de Oradea cu unităţile Corpului 4 Cavalerie de Gardă din gruparea mobilă a frontului. Astfel, manevra concepută de comandamentul frontului pentru încercuirea forţelor inamice de la vest de Oradea a fost terminată cu succes.

În noaptea de 12/13 octombrie, trupele sovietice şi române de pe frontul de vest Oradea au trecut la lichidarea inamicului încercuit. Diviziile „Tudor Vladimirescu” şi 3 Munte au primit ordin să-şi schimbe direcţia de înaintare către vest, spre Trăean, să forţeze Crişul repede şi să continue ofensiva spre Girişul de Criş, Berek Baszormeng, pentru a strânge dinspre est, cercul în jurul grupării inamice.

Divizia „Tudor Vladimirescu” a reluat atacul şi în dimineaţa zilei de 12 octombrie am pătruns în Oradea angajând lupte grele de stradă cu inamicul, soldate cu pierderi mari şi de o parte şi de alta.

„Cu emoţie îmi amintesc când comandantul Companiei 7 locotenentul Petre Dragă, cu o trupă de pistolari a înălţat drapelul tricolor pe Primăria oraşului Oradea Mare în ziua de 12 octombrie 1944”.

Pentru faptele de eroism ale companiei, locotenentul Petre Draga din Divizia „Tudor Vladimirescu” a fost înaintat la gradul de căpitan şi decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul” clasa a 3 a.

Luptele din zona Oradea Mare de la 27 septembrie la 12 octombrie 1944 ne-au costat scump, mulţi soldaţi, gradaţi, subofiţeri sau ofiţeri au căzut la datorie şi se odihnesc în cimitirul eroilor din Municipiul Oradea.

În dimineaţa zilei de 13 octombrie 1944, ostaşii români trăiau clipe înălţătoare şi de profundă emoţie după eliberarea oraşului Oradea Mare, fiind hotărâţi să elibereze în cât mai scurt timp ultima brazdă din pământul sfânt al Transilvaniei.

În scopul înfrângerii rezistenţei inamicului din Câmpia Careilor în scurt timp, comandantul Armatei a IV a Gheorghe Avrămescu a ordonat Corpului 6 Armata Română, comandat de general de corp Emanoil Loveanu, să treacă la ofensivă executând o amplă manevră cu dublă învăluire cu forţele a 4 divizii române, având ca obiectiv încercuirea forţelor adverse şi curăţirii oraşului Carei de rezistenţele inamicului. Concomitent Corpul 2 Armată, comandat de generalul de corp de armată Nicolae Dăscălescu a primit misiunea să dezvolte ofensiva spre oraşul Satu Mare.

În vederea îndeplinirii misiunii primite, comandantul Corpului 6 Armata a hotărât, în seara zilei de 21 octombrie, când forţele sale ajunseseră în apropierea oraşului Carei, să atace de front forţele inamice, care se apărau în oraş cu o grupare compusă din 3-4 batalioane şi cu forţele principale să execute o manevră dublu învăluitoare astfel: pe la estul localităţii cu Diviziile 21 şi 9 Infanterie şi pe la vestul acesteia cu Diviziile 18 şi 3 Infanterie.

Astfel, în cea de a treia etapă a operaţiei ofensive pentru eliberarea părţii de nord a Transilvaniei (21 – 25 octombrie) a fost realizată eliberarea completă a teritoriului naţional. Atacul pentru eliberarea oraşului Carei a fost declanşat în a doua jumătate a nopţii de 24 spre 25 octombrie printr-o manevră dublă învăluitoare: frontul cu Divizia 9 Infanterie, iar pe la sud cu Divizia 3 Munte „Tudor Vladimirescu” Grupa 3 Vânători de Munte şi pe la nord Divizia 21 Infanterie din Moldova din Corpul 2 Armată. Concomitent, Divizia 11 Infanterie din Corpul 2 Armată a manevrat pe la sud de rezistenţele inamicului care se afla în oraşul Satu Mare, în cooperare cu Divizia 133 Infanterie din Armata 40 sovietică.

La data de 25 octombrie 1944 ultima brazdă de pământ românesc a fost eliberată, şi tricolorul avea să fluture falnic la Carei,

vestind ţării eliberarea ultimei brazde din pământul Transilvaniei, în vechile hotare avea să se reaşeze borna românească.

„În zorii zilei de 25 octombrie trupele române s-au apropiat de frontiera de stat româno – maghiară. Primele subunităţi din Corpul 2 Armată au ieşit către orele 9^{30} pe linia frontierei în zona localităţii Urziceni, în timp ce un batalion de infanterie din Corpul 2 Armată a ieşit în comuna Boghiş situată chiar pe frontieră”.

A fost astfel desăvârşită prin forţa armelor, eliberarea părţii de nord – vest a României de sub ocupaţia hortysto – hitlleristă.

25 octombrie 1944 va deveni zi de sărbătoare pentru poporul român. Această dată va aminti întotdeauna generaţiilor viitoare eroismul şi spiritul de sacrificiu cu care au luptat ostaşii români pe frontul antihitlerist, sângele vărsat pe câmpul de luptă pentru libertatea, independenţa şi integritatea teritorială a Patriei.

În marile bătălii de pe Olt şi Mureş, la Sf. Gheorghe, la Dealul Sângeorgiu, Oarba de Mureş pe Crişuri şi Someş, în Munţii Lăpuş, Făget în cadrul operaţiunilor care au condus la eliberarea oraşelor Cluj şi Oradea, iar mai apoi în Câmpia de Vest, la Carei şi Satu Mare, până la alungarea trupelor duşmane, cotropitoare, dincolo de hotarul strămoşesc, armata română a pierdut aproape 70.000 de luptători soldaţi, ofiţeri şi civili.

În zilele şi nopţile de aprige încleştări cu trupele duşmane pentru eliberarea Transilvaniei au căzut mulţi fii ai satelor noastre.

OSTAŞI ROMÂNI DIN COMUNA RĂUCEŞTI CARE AU LUPTAT PENTRU ELIBERAREA PĂRŢII DE NORD A TRANSILVANIEI

Erou Serg. Petreanu P.Ion Contig. 45, Regimentul 15 infanterie P.Neamţ A luptat pentru eliberarea părţii de nord a Ardealului şi a căzut erou la Carei în luptele din zilele 22-25 oct. 1944 înjunghiat cu baionetele

Serg. Major Apostol Ilie Regimentul artilerie antiaeriană Sibiu. A luptat pentru eliberarea Ardealului în toamna anului 1944 şi în Ungaria

Serg. Stan Grig.Nicolae Regimentul Artilerie Antiaeriană A luptat pentru apărarea instalaţiilor petroliere în anii 1943-1944-1945

Serg.Ghiba T.Toadre Contig.45, Regimentul 15 infanterie P.Neamţ. A luptat pentru eliberarea Transilvaniei-Ungariei-Cehoslovaiei în Câmpia de Vest 1944-1945

După eliberarea ultimei palme de pământ românesc armata română s-a angajat în noi lupte pentru eliberarea Ungariei de sub ocupaţia hitleristă.

Angajarea trupelor române dincolo de hotarele patriei a fost determinată de respectarea angajamentelor prin semnarea la 12 septembrie 1944 (la Moscova) a Armistiţiului cu cele Trei Puteri: SUA, Anglia şi Rusia – coaliţia antihitleristă.

În lucrările care analizează participarea României la cel de-al doilea război mondial, se menţionează că ţara noastră a participat în luptele pentru eliberarea Ungariei cu Armata 1 Română care avea în componenţă: Corpurile 4 şi 7 Armată şi un corp de Cavalerie, Armata a 4 a Română care avea în componenţa Corpului 2 şi 6 Armată trupele care au luptat în cadrul unor comandamente de pontonieri, 5 batalioane construcţii drumuri, 1 Corp Aerian, unităţi navale de marină fluvială. Efectivul total s-a ridicat la 210.000 militari.

Luptele desfăşurate de armata română pentru eliberarea Ungariei, începute la 24 octombrie 1944, când primele unităţi ale Corpului de Cavalerie au depăşit frontiera româno – ungară au durat până la 15 ianuarie 1945, când Corpul 7 armată a ajuns în centrul Budapestei, eliberând gara feroviară Kelety,hipodromul şi o mare parte a zonei de est a capitalei Ungariei.

Continuarea operaţiunilor Armatei române pe teritoriul Ungariei împotriva forţelor fascisto – hortyste începute la Mehkerek şi până la Rakosliget unde au acţionat Corpul 7 armata română pentru eliberarea Budapestei, arată zona de înaintare a trupelor terestre şi demonstrează cu prisosinţă efortul armatei române şi direcţiile operative pe care marile unităţi din componenţa Armatelor 1 şi 4 au acţionat în cadrul mai multor operaţiuni ofensive.

Astfel, pe direcţia Arad – Szolnok au dus acţiuni de luptă ofensive unităţi şi mari unităţi din componenţa Armatei 1 în localităţile Szeged, Oroshaza, Mehkerek, Sentes şi Fuzesyyarmat.

O altă direcţie principală: Oradea – Debrecen – Kyregyhaza au acţionat unităţi ale Armatei 4 Română cu Diviziile din componenţa Corpului 2 şi Corpului 6 Armată, misiunea fiind eliberarea acestor localităţi de pe această direcţie şi ajungerea pe cursul de apă Tisa. Luptele s-au desfăşurat într-un ritm alert, zi şi noapte împotriva unui duşman care a opus o dârză rezistenţă.

Lupte îndârjite au fost duse de Diviziile din Armata 1 şi 4 Română la care a luat parte şi Divizia „Tudor Vladimirescu” cu un regiment de pontonieri pentru trecerea Tisei şi realizarea unor capete de pod la vest de acest curs de apă pentru continuarea ofensivei

generale în scopul eliberării întregii zone răsăritene a Ungariei; Tiszados, Tiszalok, Tiszakecske şi Cerkeszsölö.

După trecerea Tisei, armata română a continuat operaţiunile ofensive pe direcţia Szolnok, Budapesta, Cegled, Tapioszecsö, Sülysap şi în zona oraşului Györ.

Acţiuni militare intense au fost duse şi în partea de nord a Ungariei, în zona frontierei cu Cehoslovacia, localităţile Szécsény, Litke şi Ludànyhalàszi unde au căzut mulţi ostaşi români, unde străjuiesc monumentele ridicate ca un omagiu adus jertfelor pentru eliberarea Ungariei.

În ziua de 15 decembrie 1944 unităţile Armatei 4 Române au declanşat o puternică ofensivă pe direcţia Tiszadob – Miskole spre frontiera nord – estică a Ungariei cu Cehoslovacia unde se află oraşul capitală de judeţ Miskole.

În toată perioada de la declanşarea operaţiunilor militare ale Armatei Române, pentru eliberarea Ungariei, forţele hortyste alături de cele ale Germaniei fasciste au opus o rezistenţă dârză, luptând cu înverşunarea fiarei încolţite fără speranţă de salvare.

Efortul militar prin numeroasele jertfe de sânge date de Armata Română pentru cauza zdrobirii fascismului, a dus la pierderile de vieţi omeneşti pe teritoriul Ungariei care s-au ridicat la 42.702 de ostaşi români. Printre aceşti eroi s-au numărat şi soldaţi din localitatea noastră care şi-au dat jertfa de sânge pentru eliberarea Ungariei de sub teroarea hortyst – fascistă.

După eliberarea Ungariei de sub ocupaţia fascistă Armata Română s-a angajat cu toate forţele pentru eliberarea statului cehoslovac. Astfel, la 18 decembrie 1944 Armata 4 Română a angajat lupte la frontiera ungaro – cehoslovacă. În acelaşi timp Armata 1 Română încă, continua luptele pentru eliberarea capitalei Ungariei – Budapesta, în care s-a distins în mod deosebit Corpul 7 Armată (care luptase şi în zona Târgului Neamţ în vara anului 1944). Corpul 4 Armată Română devenea astfel disponibil pentru a se alătura trupelor armatei române care începuseră eliberarea Cehoslovaciei.

Pentru aceasta, la 26 decembrie 1944 comanda Armatei 1 Română a luat hotărârea să-şi angajeze forţele Corpului 4 Armată la frontiera ungaro – cehoslovacă, iar Corpul 7 Armată să fie regrupat pentru a-şi organiza forţele în vederea primirii de noi misiuni în zona slovacă.

După jumătatea lunii decembrie 1944, trupele române au depăşit graniţa de vest a Ungariei, pătrunzând pe teritoriul Cehoslovaciei pentru

a urmări în continuare armatele hitleriste care se retrăgeau înspăimântate şi cu rândurile rărite.

În urma unei documentări temeinice pe teren efectuată de cercetaşii români comandantul armatei aprecia că masivul muntos Javarino din zona unde urma să înceapă luptele reprezintă un mare obstacol în sistemul de apărare al inamicului din sud – estul Cehoslovaciei.

De asemenea s-a ţinut seama şi de faptul că terenul în care urma să se ducă luptele era frământat, muntos şi în cea mai mare parte împădurit.

La toate acestea, starea atmosferică era potrivnică şi ninsori multe şi nămeţi de 2 – 3 m.

În acelaşi timp, trupele celor două armate române au constatat că în zona frontierei ungaro – cehoslovace existau angajate puternice lucrări de apărare, cazemate, buncăre construite pe o largă zonă fortificată.

Angajat în luptă Corpul 4 Armata Română la 26 decembrie 1944 şi după lupte reuşite la 31 decembrie 1944, cu diviziile 3 şi 2 Vânători de Munte, a reuşit să ajungă pe aliniamentul râului Ipel – între localităţile Kalonda şi Trencü – cu misiunea ca la 1 ianuarie 1945 să ocupe un alt aliniament pentru a întoarce pe la vest sistemul de apărare al inamicului din zona oraşului Lučenec.

Ajunse în apropierea acestuia, trupele Corpului 1 Armată Română au ocupat un nou aliniament de pe care, la 12 ianuarie 1945, a pornit la ofensivă după o puternică pregătire de artilerie.

Luptele au durat câteva zile continuu, atât ziua cât şi noaptea. În aceste lupte, trupele române au rupt dispozitivul de apărare al inamicului, au pătruns cu mari greutăţi şi cu pierderi enorme în rândul bravilor luptători români.

Aici la Lučenec, oraş ce se află la 12 km de frontiera cu Ungaria, au căzut eroic peste 280 de infanterişti şi 892 vânători de munte din Corpul 4 Armată română al bravi ostaşi ai diviziilor 3 şi 2 Vânători de Munte.

„La începutul lunii februarie 1945, trupele Corpului 7 Armată (diviziile 10, 19 infanterie, 9 cavalerie) au fost oprite de rezistenţe inamice pe aliniamentul localităţilor Hor, Tisovnic, Turic, Pole, Oremov, Laz, Senohrad, din sudul Slovaciei”.

„Ofensiva trupelor Corpului de Armată a fost reluată în dimineaţa zilei de 10 februarie, pe direcţia Oremov Laz, Dobraniva, pentru a ajunge pe cursul mijlociu al râului Hron. La lovitura principală se afla Divizia 10 Infanterie, căreia Regimentul 6 Artilerie Călăreaţă îi fusese

dat ca întărire. După o pregătire de artilerie de 30 de minute, regimentele diviziei au trecut la atac. Timp de două zile ele au dus lupte crâncene pentru cucerirea sistemului de apărare din zona Oremov Laz, puternic întărit cu lucrări din beton, construite înainte de război. Rezistenţele inamice s-au intensificat în cursul zilei de 11 februarie 1945, fiind însoţite de contraatacuri sprijinite cu focul artileriei".

Un punct de sprijin important în apărarea inamicului era organizat pe înălţimea la cota 795. Sprijinul cu foc de artilerie era afectat din cauza ceţii şi zăpezii spulberate de vânt. Cu mari eforturi bateriile de artilerie au ocupat un nou dispozitiv de tragere mai aproape de inamic pentru a scurta distanţa de observare şi a asigura precizia necesară executării tragerilor de artilerie direct pe obiectivul inamicului.

„Focul bateriilor divizionului de artilerie au executat baraje de foc lovind puternic în dispozitivul ocupat de trupele germane. Într-un ultim asalt bravii infanterişti şi vânători de munte din Corpul 7 Armata Română care luptaseră şi la „Borta Dracului" nord – vest de Băile Oglinzi – au cucerit înălţimea cu cota 795, uşurând căderea apărării inamicului din jurul localităţii Oremov Loz".

(Din consemnările generalului de divizie (r) Ghe. Ioniţă)

Trupele române din Armata 1 care aveau în componenţă Corpurile 4 şi 7 Armată şi un corp de cavalerie şi Armata 4 română, Divizia 9 Infanterie, Divizia 3 Munte „Tudor Vladimirescu" Grupul 6 Vânători Munte, Divizia 21 Infanterie Moldova, Divizia 11 Infanterie Ploieşti, Diviziile 8 – 3 infanterie au continuat luptele pe teritoriul Cehoslovaciei şi au participat la operaţiunile militare în localităţile Sena – Turna, Roznava, Zvolen – Banska, Bystrica, unde artileriştii Regimentului 18 Artilerie, fiind de fiecare dată remarcaţi. În ultimele zile ale lunii martie şi în prima decadă a lunii aprilie 1945, ostaşii Diviziei 9 Infanterie , Divizia „Tudor Vladimirescu", Divizia 21 Infanterie din Moldova, Grupul 3 Vânători de Munte, Corpul 7 Armată Română care au luptat în cadrul unor comandamente sovietice s-au angajat în cele mai crâncene lupte cu trupele fasciste care opuneau o rezistenţă puternică pe linia masivilor muntoşi în condiţii climaterice potrivnice.

Înfruntând gerul iernii şi greutăţile tot mai mari care se iveau în calea aprovizionării trupelor române cu alimente, îmbrăcăminte, muniţii şi echipament de război, bravii ostaşi români au dus lupte înverşunate, reuşind să străbată Munţii Javarina, Tatra Mică, Metalicii Slovaci şi alte masive împădurite şi accidentale.

Ostaşii români din Grupurile 3 şi 6 Vânători de Munte, Divizia 3 Munte, Divizia „Tudor Vladimirescu", Bateriile de Artilerie din Regimentul 18 Artilerie de Munte, o companie din Batalionul 13

Vânători de Munte din Târgu Neamţ, Regimentul 15 Piatra Neamţ s-au comportat eroic în luptele duse în Munţii Tatra Mare şi Tatra Mică reuşind să respingă trupele germane de pe culmea munţilor şi să contribuie la eliberarea Cehoslovaciei ocupată de hitlerişti.

Efectivele angajate pe teritoriul Cehoslovaciei de Armata Română în perioada 18 decembrie 1944 – 9 mai 1945 s-au ridicat la 248.430 de soldaţi din toate armele.

Trupele române au dus acţiuni de luptă pe un front activ 130-150 kilometri, pătrunzând în adâncimea apărării inamice circa 400 kilometri. Cele mai importante acţiuni ofensive au fost executate de Armata 4 în Operaţia „Roznava"(nouă divizii din care una sovietică) şi în Operaţia „Zooler Banska Bystrica"(zece divizii din care trei sovietice) precum şi de Armata 1 în Operaţia dusă între râurile Hron şi Morava.

Pierderile trupelor române s-au cifrat la 66.500 militari(morţi, răniţi, dispăruţi).

Pe teritoriul Austriei(la nord-est de Viena) au acţionat un regiment de luptă(13 autoblindate şi 66 tancuri şi autotunuri) şi subunităţile de cai ferate.

Armata română, obosită şi copleşită de atâta război cu soldaţi din ce în ce mai puţini duceau ultimele lupte în munţii din Slovacia şi Cehia, când în noapte de 8 spre 9 mai 1945 au aflat că războiul se va sfârşi şi au trăit bucuria zilei victoriei - 9 mai 1945, când au tras de fapt ultimele proiectile, de această data nu în duşman ci aiurea, aşa de bucurie că război s-a terminat.

Aşa au ajuns să trăiască şi „ultima zi de război şi prima zi de pace". Au aşteptat cu înfrigurare, cu speranţă şi credinţă că Bunul Dumnezeu îi va ocroti: „În noaptea de vis, undeva la 12 kilometri de Praga, sub un cer luminat de rachete şi artificii ţâşnite din miile de proiectile trase de trupele de toare armele, s-au bucurat ca nişte copii că au apucat sa vadă cu ochii lor sfârşitul războiului.

Uitaseră de toate greutaţile, de toate durerile războiului."

Mulţi dintre soldaţii care au ajuns să trăiască prima zi de pace plecase de pe meleagurile noastre cu mulţi ani în urmă. Mai întâi la armată în anul 1937, trebuia să fie lăsaţi la vatră în toamna anului 1939, iar din noaptea de 21/22 iunie 1941 au trecut Prutul şi au intrat în război pentru recuperarea teritoriilor ocupate de ruşi(Basarabia şi Bucovina) şi au mers mai departe până la Stalingrad – Cotul Donului şi de aici înapoi a început drumul cel lung cu arma în mână, încălţăţi cu bocanci cu moletiere, lopată, bidonul de apă, gamela agăţătă de centura de la brâu şi cu raniţa în spate au trecut Carpaţii pentru eliberarea nordului

Transilvaniei şi au înaintat până în Cehoslovacia în Munţii Tatra şi Podişul(Boloniei) Boemiei.

Aşa a fost soarta soldatului român, plecat cu 8 ani în urmă şi după mii şi mii de kilometri de mers pe jos acum trebuie să se întoarcă înapoi la ai lui cu sufletul zdruncinat, cu mantaua ruptă, bocancii cu tălpi de lemn şi din nou tot pe jos din Munţii Tatra până la Budapesta şi de aici au fost îmbarcaţi în trenuri de marfă şi au pornit spre ţară. Ajunşi în ţară au fost încolonaţi şi duşi în cazărmile de unde plecaseră de 5, 6 sau chiar 8 ani. "*Pe drum cum mergeau aşa cu capul aplecat, cu hainele ponosite, zdrenţuite şi încălţările sparte în talpă pe unde se vedeau degetele de la picioare însângerate, obosiţi şi dezorientaţi, păşeau ca o armată care pierduse războiul şi acum se îndreptau spre lagărele de concentrare".*

"După ce am ajuns în cazarmă, soldaţii mai în varstă, care împliniseră 45 de ani au fost lăsaţi la vatră iar ceilalţi au rămas în refacere".

Ajunşi acasă s-au întâlnit cu urmările catastrofale lăsate de război: casele arse sau distruse, oamenii traumatizaţi sufleteşte, foamete şi mizerie, întuneric şi lipsuri de tot felul, oameni loviţi de soartă, copii şi femei cuprinşi de boli şi istoviţi de atâtea suferinţe.

"Atunci am văzut cu ochii mei impactul pe care l-a avut războiul asupra noastră şi mi-am amintit de acele cuvinte mari spuse de un om învăţat: *Războiul este crud şi dur şi ne-a lovit pe toţi deopotrivă…războiul nu cunoaşte milă şi nu ajută la nimica*". Pentru aceasta supravieţuitorii l-au denumit " Război Blestemat".

OSTAŞI ROMÂNI DIN COMUNA RĂUCEŞTI CARE AU LUPTAT PE FRONTUL DE VEST PENTRU ELIBERAREA UNGARIEI ŞI CEHOSOLVACIEI 26 oct.1944-12 mai 1945

Erou serg. Obreja T.Toader
Căzut în Munţii Tatra – Cehoslovacia
(Răuceşti de sus)

Erou locotenent major Zetu N.Vasile
A căzut în Munţii Tatra-Cehoslovacia
A luptat cu Divizia 3 “T. Vladimirescu”

Căpitan Avarvarei Dumitru
A luptat până în Podişul Boemiei-Austria
frontul de vest cu Divizia 3 T.Vladimirescu

Plutonier major (veteran)
Aniculăesei Toader A luptat pe

Plutonier major Ioniţă I. Gheorghe. A luptat pentru eliberarea Ardealului Ungariei şi Cehoslovaciei până în podişul Boemiei – Austria unde a căzut prizonier (foto primul din stânga)

Sgt. TROFIN GHE.DUMITRU
Voluntar în armata română
pentru eliberarea Ardealului,
Ungariei şi Cehoslovaciei
1944 -1945

Cap.GHIBA T.TOADRE
Voluntar în armata română
pentru eliberarea Ardealului
Ungariei şi Cehoslovaciei
1944 -1945

Sergent CUCOŞ NECULAI
Voluntar în armata română
pentru eliberarea Ardealului,
Ungariei şi Cehoslovaciei
1944 -1945

Serg.Baston Gheorghe, Conting. 45
Artilerie Sibiu. A luptat pe frontul de vest
1944-1945

Plutonier major Pavel V.Ilie
Batalionul 13 V.M. Tg.Neamţ
A luptat pe frontul de est si pe frontul
de vest 1944-1945

Sergent Predoaia T.Vasile, Cap.Apostol Vasile,Cap.
Melinte Constantin(Oglinzi), Regimentul 13 V.M.
Tg.Neamţ, contingentul 45. Au luptat pe frontul de vest
1944-1945
Cehoslovaciei 1944-1945

Serg.Manolache Vasile
Divizia 3 „Tudor Vladimirescu”
A luptat pentru eliberarea
Ardealului, Ungariei şi

Plutonier Agafiţei Gheorghe
Contingentul 43
Regimentul 16 Infenterie Fălticeni

Capitan Tricolici N.Constantin
Contingentul 45
Batalionul 17 V.M. Tg.Jiu

Scurte concluzii privind participarea armatei române în cele două campanii(din Est şi Vest) în cel de-al doilea război mondial

Operaţiunile militare angajate de armata română în cel de-al doilea război mondial s-au desfăşurat în două Campanii militare distincte(din Est şi respectiv din Vest) succesive în timp şi pe direcţii opuse.

Scopul acestora a fost identic: redobândirea teritoriilor româneşti răpite prin forţă şi dictate în anul 1940.

În Campania din Est a fost determinată pentru redobândirea teritoriului răpit de Uniunea Sovietică ca urmare a pactului Ribbentrop-Molotov, cedat de România la data de 26-28 iunie 1940 – Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa.

În Campania din Vest a fost determinată să continuie războiul alături de Naţiunile Unite pentru redobândirea părţii de Nord a Transilvaniei care a fost cedată Ungariei prin Dictatul de la Viena 30 august 1940.

În Campania de Est trupele române s-au aflat în război 1159 de zile(aproximativ trei ani şi două luni între 22 iunie 1941 şi 23 august 1945).

În Campania de Vest trupele române s-au aflat în război 262 de zile(aproximativ nouă luni între 23 august 1944 şi 12 mai 1945).

În cursul celui de-al doilea război mondial, România – prin mareşalul Ion Antonescu - a chemat sub arme 27 de contingente – de la contingentul 19(născuţi în anul 1897) până la contingentul 45(născuţi în anul 1923) cu un efectiv aproximativ de 1.700.000 de ostaşi din care:

- 20 de contingente pentru trupele combatante = aproape 1.500.000 ostaşi.
- 7 contingente pentru trupe necombatante = aproape 200.000 de ostaşi.

Pierderile totale suferite de armata română în cele două campanii – Est şi Vest – se cifrează la 794.562 ostaşi din care:

- Pe frontul de Est; în Basarabia, Odessa, Dalnic, Cotul Donului, Stepa Kalmukă - morţi, răniţi, daţi dispăruţi = 177.000 ostaşi.
- Căzuţi prizonieri la Cotul Donului, Stepa Kalmukă, Stalingrad, Crimeea, Basarabia = 288.360 ostaşi.
- Pentru eliberarea Ardealului = 70.000 ostaşi.
- Pentru eliberarea Ungariei = 42.702 ostaşi.
- Pentru eliberarea Cehoslovaciei = 66.500 ostaşi.

- Soldaţi români luaţi prizonieri pe teritoriul României în zilele 23-30 august 1944 de către armata sovietică la Târgu Neamţ, Almoş, Roznov, Adjud, Focşani, Valea Călugărească se ridică la 150.000 ostaşi.

România a pierdut în cele două campanii 52% din trupele combatante.

După unele calcule considerate ca fiind cel mai aproape de adevăr privind cele mai mari pierderi de vieţi omeneşti din rândul ostaşilor, România se află pe locul 7 între naţiunile care au fost angajate în cel de-al doilea război mondial.

În cel de-al doilea război mondial, din Comuna Răuceşti au fost mobilizate 32 de contingente cu un efectiv total de 884 de soldaţi şi premilitari din care:

- 20 de contingente pentru trupele operative(de la cei născuţi în anul 1904 până la cei născuţi în anul 1923 inclusiv) = 750 ostaşi.
- 7 contingente pentru trupele de aprovizionare(de la cei născuţi în anul 1897 până la cei născuţi în anul 1903) = 150 ostaşi.
- 2 contingente (46 şi 47) concentrate pe loc de Batalionul 13 Vânători de Munte Târgu Neamţ(născuţi între anii 1924 şi 1925) = 60 premilitari.
- 3 contingente, luaţi în evidenţă specială ca rezervă de război, născuţi în 1926, 1927, 1928(contingentele 48, 49, 50)=70 premilitari.

Comuna Răuceşti a dat sacrificii mari de sânge prin fii săi chemaţi la război.

În cele doua Campanii din Est şi Vest 1941-1945 pierderile celor căzuţi pe câmpul de luptă din comuna Răuceşti se ridicau la cifra de 211 de eroi din care pe sate:

- Din satul Oglinzi soldaţi căzuţi = 84 de eroi.
- Din satul Răuceşti de sus soldaţi căzuţi = 46 de eroi.
- Soldaţi căzuţi din satul Răuceşti de jos = 35 de eroi.
- Soldaţi căzuţi din satul Săveşti = 22 eroi.
- Soldaţi căzuţi din satul Sârbi = 12 eroi.
- Soldaţi căzuţi din satul Ungheni = 12 eroi.

Pierderile de soldaţi din comuna Răuceşti căzuţi eroi în cel de-al doilea război mondial se ridică la 211, ceea ce reprezintă 28,1% din trupele combatante - 750 ostaşi plecaţi din Răuceşti la război.

Veteranii din comuna Răuceşti supravieţuitori ai celui de-al doilea război mondial care au luptat pe frontul – de Est şi Vest - sau au fost luaţi prizonieri de război se ridicau la 532 de persoane.(în cifra de 532

de veterani de război au fost incluşi şi premilitarii din contingentele 46, 47, 48 şi 49).

Mulţi dintre aceşti supravieţuitori ai războiului, ostaşii de ieri şi veteranii de astăzi(care mai sunt în viaţă), oameni cu chip şi inimă de soldat care au făcut parte din armata română şi au slujit Patria cu credinţă, au trecut în lumea umbrelor şi au început să devină legende.

Atât eroii căzuţi în marile bătălii pentru reîntregirea teritoriilor româneşti(răpite prin tratare şi dictate) cât şi veteranii de război merită să le aducem omagiul şi respectul cuvenit pentru că au şi ei un singur drept: “Dreptul la neuitare”.

După încheierea celui de-al doilea război mondial România a fost abandonată sovieticilor întrucât America şi Anglia au pierdut iniţiativa în Europa de Est şi în Balcani.

La sfârşitul lunii ianuarie 1944 s-a deschis la Cairo Conferinţa Celor Trei Puteri: S.U.A., Anglia şi Rusia unde urmau să negocieze condiţiile de armistiţiu la care lua parte şi o delegaţie din România.

În cursul negocierilor desfăşurate la Cairo care au continuat până la 17 martie 1944 s-a ajuns totuşi la o înţelegere privitor la condiţiile de armistiţiu pentru ţara noastră.

României i se deschideau 3 căi:

a. Putea continua lupta până când va fi ocupată.
b. Putea capitula în faţa ruşilor şi să suporte consecinţele.
c. Putea întoarce armele împotriva Germaniei şi să culeagă roadele la conferinţa de pace.

Mareşalul Ion Antonescu a respins toate ofertele şi a reproşat:Nu putem capitula “fără garanţii serioase privind viitorul României”.

La 2 aprilie 1944 negocierile de la Cairo au intrat în impas şi conducătorul delegaţiei U.R.S.S., Novikov, a propus să fie mutate negocierile la Moscova.

La 8 aprilie 1944, Novikov a prezentat pe neaşteptate Naţiunilor Unite Aliate de la Moscova condiţiile sovietice de armistiţiu:

1. Basarabia şi nordul Bucovinei urmau să revină Rusiei.
2. România va plăti reparaţii de război.
3. Cu toate că ţara nu va fi ocupată, trupele sovietice vor trebui să aibă libertate de mişcare nelimitată.
4. Guvernul sovietic va desfăşura operaţiuni împreună cu România în scopul de a reda României întreaga Transilvanie sau cea mai mare parte a acesteia.

Convorbirile de Moscova a celor Trei Puteri s-au mutat la Stockholm şi la data de 12 aprilie 1944 au continuat negocierile privind armistiţiul. A doua zi, ambasada sovietică i-a transmis delegatului

României condiţiile de armistiţiu care difereau de cele trimise de la Cairo şi de la Moscova.

Lipsea clauza anglo-americană privitor la reglementările de pace.

Delegaţia Rusiei a adăugat şi alte puncte în armistiţiu fără acordul aliaţilor, puncte neacceptate de guvernul României.

Exemplu punctul f: "Comisiei sovietice de aplicare a armistiţiului i se va oferi un control nelimitat asupra vieţii economice din românia şi o influenţă considerabilă în treburile politice."

Termenii prevăzuţi în armistiţiu au fost stabiliţi de ruşi şi nu de către toţi cei trei aliaţi.

"Condiţiile erau inacceptabile pentru că punerea liniilor de comunicaţie la dispoziţia armatei sovietice erau echivalente cu ocuparea României; iar reparaţiile de război pretinse României de către ruşi sunt înrobitoare"

"Aceasta însemna capitularea necondiţionată în faţa ruşilor"

De fapt problema viitorului României era pecetluit încă din octombrie 1943 când la Conferinţa de la Moscova a miniştrilor de externe a celor trei aliaţi, Marea Britanie a afirmat că: "a pierdut orice teren de manevră politică în România", iar o lună mai târziu la Conferinţa la nivel înalt de la Teheran din luna noiembrie 1943 unde s-au întâlnit pentru prima data şefii de stat ai celor trei mari puteri :

- Roosevelt - preşedintele Americii(care încercase ani de-a rândul să-l întâlnească pe Stalin)
- Curchill – primul ministru al Marii Britanii
- Mareşalul U.S.Stalin – şeful statului U.R.S.S.,

unde din discuţii a reieşit că s-a exclus orice perspectivă a debarcări aliaţilor în Balcani – inclusiv în România – şi a fost abandonată.

Preşedintele Roosevelt "nu vedea nici un avantaj politic în implicarea americanilor în Europa răsăriteană" (această declaraţie era egală cu o trădare a balticilor, inclusiv România).

"Singura cale deschisă României era capitularea necondiţionată în faţa Armatei Roşii".

În timp ce Armata sovietică ocupa România, cu Transilvania cu tot şi Bulgaria până jos la graniţa cu Grecia, la 9 octombrie 1944 Churchill s-a întâlnit cu Stalin la Kremlin. Primul ministru al Angliei a ridicat problema de a-şi armoniza interesele reciproce în Balcani. El a considerat că este un moment propice pentru "învoieli" aşa că i-a zis lui Stalin "Hai să rezolvăm afacerile noastre în Balcani" – să nu ajungem să ne confruntăm.

"Armatele dumneavoastră sunt în România şi în Bulgaria, ce-aţi zice dacă aţi beneficia de o preponderenţă de nouăzeci la sută în

România iar noi să avem un cuvânt de spus de nouăzeci la sută în Grecia? “. Iată cum a decurs “Marea Învoială”.

În ce priveşte România :

- Rusia să deţină 90%
- Marea Britanie şi America 10%

În ce priveşte Grecia :

- Rusia să deţină doar 10%
- Marea Britanie şi SUA 90%

În Iugoslavia : 50-50%

În Ungaria : 50-50%

In Bulgaria : Rusia să deţină 75% iar ceilalţi 25%

În urma acestei învoieli Uniunea Sovietică şi-a asumat dreptul de a interveni în toate domeniile vieţii din România şi anume în plan politic, economic, militar şi extern.

Practic Marea Britanie şi America urmau să rămână în România doar ca un simplu instrument de legătură mai mult simbolic. Guvernul american şi cel britanic nu vor mai putea exercita decat intervenţii diplomatice.

Bucureştiul a considerat o asemenea învoială de “împărţirea în sfere de infuenţă” drept “o trădare” de către puterile occidentale.

La Conferinţa de la Ialta din Crimeea din 4÷11 februarie 1945 Puterile Aliate s-au angajat să permită popoarelor europene să distrugă ultimile rămăşiţe ale nazismului şi ale fascismului şi să-şi creeze instituţiile democratice pe care şi le doresc.

Rezultatul strădaniilor de la Ialta n-a fost favorabil pentru România.

Ruşii au impus cu forţa democraţia lor în toată Europa răsăriteană şi au pus în aplicare planul lui Stalin în teritoriile ocupate.

Nu a mai fost nici un fel de dubiu în acest sens din momentul în care a devenit clar că nu va mai fi nici o prezenţă militară occidentală în România.

În ziua de 11 decembrie 1944 Curchill a afirmat : “nu este cazul să ne amestecăm prea mult în România”. “Amintiţi-vă procentajele pe care le-am pus pe hârtie”.

Guvernul britanic dorea ca România să-şi lege soarta de a Rusiei, mai curând decât de aceea a puterilor anglo-saxone.

Primul ministru al ţării noastre Iuliu Maniu a rugat stăruitor să i se spună adevărul – a fost sau nu România vândută sferei de influenţă ruseşti? Aliaţii occidentali au negat acest lucru. După ani, mai târziu, reprezentantul Angliei care a fost prezent la Conferinţa de la Ialta avea

să recunoască că “unul dintre cele mai neplăcute lucruri care i s-a cerut să facă a fost sa mintă un om de talia lui Maniu”.

Mulţi români au crezut, poate cu naivitate, că vor fi trataţi la Conferinţa de la Ialta ca aliaţi datorită contribuţiei militară, economică şi politică alături de Armata Roşie la înfrângerea celui de-al treilea Reich.

Iată câteva consecinţe mai importante:

1. Actul de la 23 august 1944 când România s-a alăturat Cualiţiei Naţiunilor Unite a avut loc cu 200 de zile mai devreme decât era prevăzut, ceea ce a făcut în mod evident ca victoria să se apropie.
2. Lovitura de stat şi arestarea lui Ion Antonescu a fost considerată decisivă pentru înfrângerea finală a lui Hitler.
3. Poate şi mai important a fost când armata română, după ce a reuşit să cureţe Bucureştiul de trupele germane, a ocupat toate trecătorile din Carpaţi şi le-au apărat până la sosirea Armatei Roşii, 5 septembrie 1944.
4. Lovitura de stat de la 23 august 1944 a făcut ca Hitler să nu mai aibă nici timpul şi nici materialele necesare să lanseze producţia de serie de armament perfecţionat, lucru care ar fi putut schimba soarta războiului sau durata acestuia.
5. Armata română a deschis calea prin “Porţile Focşanilor” şi trecătorile din Carpaţi spre Europa Centrală şi Europei de sud-est spre Peninsula Balcanică.
6. Armata română a continuat lupta alături de Armata Roşie în Câmpia de Vest, mai întâi pe teritoriul naţional pentru eliberarea Ardealului de Nord, apoi dincolo de graniţele României pe teritoriul Ungariei şi Cehoslovaciei până în Austria(la nord-est de Viena) pentru distrugerea nazismului.
7. România prin contribuţia ei în toate planurile a condus “la scurtarea războilui cu minim 6 luni”.
8. Efectivele angajate de România în ultima fază a războilui(în Câmpia de vest, 23 august 1944-12 mai 1945) s-au ridicat la 540.000 de ostaşi din care pe teritoriul Ungariei 210.000 militari iar pe teritoriul Cehoslovaciei 248.000 militari.
9. România a ocupat locul patru în rândul Naţiunilor Unite în raport cu efectivele de militari angajaţi în luptă (dupa Uniunea Sovietică, Statele Unite ale Americii şi Marea Britanie) . Ţara noatră a pierdut aproape 170.000 de militari în Câmpia de Vest reprezentând 31,4% din trupele combatante.

10. Cu toate acestea, României nu i s-a acordat statutul de cobeligerantă, ceea ce a constituit o gravă injustiţie cu adânci repercusiuni asupra poporului român.

Dacă românii nu ar fi pregătit lovitura de stat împotriva nemţilor cu luni de zile înaintea ofensivei sovietice şi daca nu ar fi stabilit-o pentru luna august 1944 aceasta ar fi eşuat probabil, iar în acest caz înaintarea Armatei Roşii ar fi fost mult mai puţin spectaculoasă.

Ofensiva sovietică, urmată de lovitura de stat română i-a dat lui Stalin o superioritate indicutabilă în Balcani inclusiv în România.

Nici lovitura de stat şi nici chiar faptul că România participase cu toate forţele alături de Naţiunile Unite n-au fost luate în consideraţie la Conferinţa la nivel înalt de la Ialta (Crimeea) din 4-11 februarie 1945.

Mult discutatul armistiţiu, ce cuprindea condiţiile oferite României de către cele “Trei Puteri”, fusese semnat la Moscova la data de 12 septembrie 1944 când ţara noastră era deja ocupată de armata sovietică. “Semnătura pusă pe armistiţiu de către delegaţia României a fost făcută sub presiunea armelor”.

Delegaţiile SUA şi a Marii Britanii se conformaseră dorinţei Uniunii Sovietice de a avea mână liberă în redactarea condiţiilor de armistiţiu, cât şi în privinţa “tratamentului aplicat” în consecinţă României.

Dorinţa lui Iuliu Maniu, primul ministru, era să afle adevărul despre viitorul României şi insista stăruitor; fusese sau nu România vândută sferei de influenţă ruseţti? Da România a fost abandonată de Anglia şi Statele Unite ale Americii şi vândută sferei de influenţă a Uniunii Sovietice şi aceasta ne va costa foarte scump în plan apropiat şi pe termen lung.

Ca urmare, România a fost nevoită să semneze Tratatul de Pace din 10 februarie 1947, ca ţară învinsă, cu grave consecinţe pentru poporul român.

La împlinirea a 65 de ani de când comuna Răuceşti s-a aflat între “foc şi sabie” 8 aprilie-24 august 1944 – lăsăm amintire această carte, ce va lumina veşnic conştiinţa generaţiilor ce vor veni după noi, cu exemplele ostaşilor şi ale oamenilor de pe aceste meleaguri care au suportat cu mari sacrificii ultima conflagraţie mondială din care răzbate cu putere iubirea de ţară şi credinţa în Dumnezeu.

CAPITOLUL XII

„ AM PLECAT SĂ APĂR GLIA, SĂ FAC MARE ROMÂNIA!”

EROII ŞI VETERANII DE RĂZBOI CU CHIP ŞI SUFLET DE SOLDAT CARE AU SLUJIT CU CREDINŢĂ PATRIA ŞI AU FĂCUT ISTORIE,
AU DEVENIT LEGENDĂ.

ONOARE, DEMNITATE, CREDINŢĂ ŞI SPIRIT DE SACRIFICIU, TRĂSĂTURI DEFINITORII CE CARACTERIZEAZĂ EROII ŞI VETERANII DIN COMUNA RĂUCEŞTI CARE AU LUPTAT ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 22 IUNIE 1941 – 12 MAI 1945

„ ADUCEM UN BINE MERITAT OMAGIU, RECUNOŞTINŢĂ ŞI PREŢUIRE TUTUROR EROILOR ŞI VETERANILOR DE RĂZBOI DIN LOCALITATEA NOASTRĂ PENTRU SACRIFICIILE FĂCUTE ÎN SLUJBA PATRIEI, APĂRAREA FIINŢEI NAŢIONALE A POPORULUI ROMÂN ŞI A CREDINŢEI STRĂMOŞEŞTI”

„ FAPTELE DE VITEJIE ŞI EROISM NU TREBUIE SĂ SE RISIPEASCĂ ÎN NEGURA UITĂRII”

PRIMARUL COMUNEI RĂUCEŞTI
PROFESOR, APOSTOAE ILIE

ARMATA ROMÂNĂ SUB FALDURILE TRICOLORE ALE ŢĂRII ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

DE LA VITEJIE ŞI EROISM, CUNUNI DE LAURI ŞI SPERANŢE, LA UMILINŢĂ ŞI UITARE

În noaptea de 21/22 iunie 1941 când se schimba anotimpul la solstiţiul de vară, armata română se afla desfăşurată în dispozitivul de luptă pe malul drept al râului Prut, aştepta cu înfrigurare dar şi cu sfânta datorie ostăşească, un ordin de la conducătorul Statului Român, generalul Ion Antonescu, care trebuia să rupă tăcerea acelor clipe grele ce păreau că nu se mai termină şi deodată s-a auzit prin staţiile radio o voce:

„ Ostaşi, vă ordon: treceţi Prutul!..... Reîmpliniţi în trupul ţării glia străbună a Basarabiei şi Codrii voievodali ai Bucovinei, ogoarele şi plaiurile voastre....”

În zorii zilei ostaşii români au trecut Prutul pentru recuperarea hotarului de răsărit al ţării ciuntit prin forţă cu un an în urmă, la 28 iunie 1940, când Uniunea Sovietică ne-a luat Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa, pământ sfânt românesc ce îl stăpâneam de peste 400 de ani.

Ordinul a fost clar, nu pentru cotropire sau răzbunare a intrat în război armata română pe Frontul de Est, ci pentru apărarea destinului României care suferise importante mutilări teritoriale, cedate prin pacte şi dictate, o suprafaţă de circa 100 000 Km^2 pe care trăiau aproape 7 milioane de locuitori, în majoritate români.

În dimineaţa zilei de 22 iunie 1941 întreaga suflare s-a trezit cu vestea începeri războiului. Dangătele clopotelor din turlele bisericilor răspândeau ştirea în toate zările. Naţiunea română a înţeles şi a aprobat unanim că „ romanii au intrat în luptă pentru hotarele patriei şi pentru fiinţa neamului însăşi”.

Una din cele mai complete operaţiuni ofensive executate de trupele române a constituit-o lansarea atacului pentru eliberarea Basarabiei, a părţii de nord a Bucovinei şi a Ţinutului Herţa. Efectivele totale ale armatei române care au participat la această operaţiune au însumat 473 103 militari. Ofensiva Armatei Române a avut trei etape distincte de desfăşurare: între 2-7 iulie 1941, eliberarea părţii de nord a Bucovinei şi a Ţinutului Herţa; între 2-24 iulie 1941 eliberare nordului şi a centrului Basarabiei şi între 4-26 iulie 1941 eliberarea sudului Basarabiei.

Pierderile armatei române s-au cifrat la 24 396 militari (5.011 morţi, 14 898 răniţi şi 4 487 dispăruţi) . Continuarea războiului dincolo

de Nistru de către armata română a fost şi este încă contestată şi chiar blamată. După redobândirea teritoriilor româneşti, răpite de Rusia prin forţă în anul 1940, ostilităţile militare trebuiau duse până la întregirea definitivă a adversarului pentru asigurarea securităţii României la graniţa răsăriteană. Chiar dacă ne opream la Nistru, Rusia tot agresori şi invadatori ne considera, pentru că am intrat în Basarabia şi Bucovina considerate teritorii ce ar fi aparţinut dintotdeauna Uniuni Sovietice. Aşa că armata română a continuat războiul şi dincolo de Nistru la Bug apoi la Nipru.

Vitejii ostaşi români au fost uneori învinşi, au suportat torturile morale şi fizice ale captivităţii. Au parcurs drum lung , cu vitejie şi eroism oştenii ţării din toate armele, de sute şi mii de kilometri, pe jos, călare sau în căruţă, în maşină tanc, în carlinga avionului sau pe puntea navelor de luptă.

Au dus lupte crâncene cu pierderi imense de soldaţi români la Odessa, în Crimeea, Sevastopol, în Podişul Doneţk şi în Caucaz, la Cotul Donului, în Stepa Kalmukă şi la Stalingrad (Volgograd) până în Ţinuturile îndepărtate din Kuban în zona Caucaz, pe Volga şi Urali. Pierderile armatei române pe Frontul de Est sau ridicat la 624 740 de militari din care ofiţeri 17 514, subofiţeri 12 476 şi din trupele terestre (soldaţi) 594 750.

După prăbuşirea Frontului de Est când armata română a fost azvârlită peste Nistru pe Frontul din Moldova şi apoi „ ieşirea României din Axă şi alăturarea la coaliţia Naţiunilor Unite şi întoarcerea armelor împotriva Germaniei naziste, odată cu ruperea frontului la sud şi nord – vest de Iaşi şi căderea aliniamentului fortificat Focşani-Nămoloasa, Brăila şi Dunărea maritimă, s-a deschis calea spre Transilvania şi Centrul Europei.

Atunci armata română a făcut un salt peste Carpaţi spre Sfântul Gheorghe şi Târgu Mureş, Oarba de Mureş şi Păuliş, Oradea, Satul Mare şi Carei refăcând astfel graniţa de nord-vest a ţării în conturul ei firesc.

Acţiunile de luptă pentru eliberarea ultimei brazde din glia străbună a părţilor de nord-vest a României aflată sub ocupaţia trupelor germano-hortyste, se înscriu în parte finală a operaţiei ofensive duse de armata a IV-a română, comandată de generalul de corp de armată Gheorghe Avrămescu.

La 26 octombrie 1944 armata română a continuat drumul lung de lupte grele pentru eliberarea Ungariei şi Cehoslovaciei până în Podişul Boiemiei. Aproape 6 000 de kilometri au parcurs bravii ostaşi români, prin lupta aprigă şi jertfă în cele 1 421 de zile (aproape patru ani) .

Când a ajuns aproape de Praga ostaşi români, mulţi camarazi de arme trecuseră în eternitate, devenind eroi ai neamului românesc! În campania din vest Armata Română a pierdut 169 822 de militari din care :
21 035 morţi, (859 ofiţeri, 776 subofiţeri, 19400 trupă) 90344 răniţi(3289 ofiţeri, 3084 subofiţeri, 56389 trupă). Istorici şi analişti militari care se ocupă de evoluţia operaţiunilor armatelor angajate în marele bătălii din cel de-al doilea Război Mondial, împart acţiunile de luptă în două campanii militare distincte: din Est şi din Vest, succesiv şi pe direcţii strategice opuse.

a) Campania din Est din perioada 22 iunie 1941 – 23 august 1944 care a durat 1 159 de zile (3 ani şi 2 luni).

b) Campania din Vest 23 august 1944 – la 12 mai 1945.

După Revoluţia Română din 1989 au apărut unele lucrări ale veteranilor de război din Comisia Memorialistică şi Istoriografie, care au studiat şi au sintetizat un bogat material documentar şi au publicat în diferite lucrări deosebite unde au reuşit să facă o analiză mai în detaliu a unor operaţii de amploare în care au fost angajate trupe române, stabilind un număr aproximativ de 30 de acţiuni având cele mai diverse forme de luptă şi apărare.

Una dintre cele mai ample şi mai dramatice operaţiuni de apărare de pe teritoriul naţional din primăvara – vara anului 1944 a fost :
„ BĂTĂLIA MOLDOVEI”
18 martie – 23 august 1944

Unii istoricii şi analişti militari care s-au grăbit şi au publicat despre participarea armatei române, în Războiul de răsărit au scos din analiză (voit sau nevoit din lipsă de date) măsurile concrete luate de Marele Stat Major român de apărare a teritoriului naţional în condiţiile când frontul de la Cotul Donului – Stalingrad – Caucaz s-a prăbuşit şi trupele române urmau să fie retrase la Nistru sau pe râul Prut.

„ Bătălia pentru apărarea Moldovei” s-au desfăşurat în trei perioade distincte: (în care trupele sovietice au declanşat ofensive puternice după un an de întrerupere)

a) Marea ofensivă de primăvară declanşată de Mareşalul Jucov care a preluat comanda Frontului 1. Ucraina. – 18 martie – 17 aprilie 1944. La 21 martie au trecut Nistru în sectorul Moghilev, iar la 26 ale lunii au atins Prutul . În şase săptămâni ruşii au recucerit Transnistria şi nordul Moldovei.
b) Perioada 17 aprilie – 19 august 1944 când Frontul din Moldova s-a stabilizat pe aliniamentul Gura – Putnei, Gura

Humorului, Fălticeni, Baia, Tg. Neamţ, sud de Paşcani, nord de Tg. Frumos, nord de Iaşi, nord de Corneşti, Orhei, cursul inferior al fluviului Nistru, până la Marea Neagră.

În această perioadă pe frontul de la Târgu Neamţ, în partea d sud-est şi nord-vest au avut loc multe acţiunii militare unde armata română din Corpul 7 Armată au opus o rezistenţă puternică împotriva trupelor sovietice care au rupt frontul pe „ Vale Culeşa”(Borta Dracului) la nord-vest de Băile Oglinzi unde s-au stins 14 000 de vieţi omeneşti.

c) O altă perioadă, ce-a mai dramatică, s-a desfăşurat în zilele de 19-24 august 1944 când armata sovietică a reuşit să rupă frontul de la sud de Iaşi şi a fost străpuns de către puternicele unităţi de tancuri sovietice. La sud –vest de Tighina se duceau lupte grele iar la vest de Iaşi - Tg. Frumos, Paşcani, Tg. Neamţ frontul se prăbuşea.

Armata română făcea eforturi mari să poată rezista „ Tăvălugului de foc şi oţel” dar a fost copleşită de ofensiva Armatei Roşii. Pe tot frontul din Moldova se duceau lupte crâncene unde se înregistrau pierderi grele. Numai între 19 şi 24 august 1944, armatele 3 şi 4 române au pierdut 187 177 militari (8 305 morţi, 24 989 răniţi şi 153 883 dispăruţi) din totalul efectivelor angajate în luptă care apărau Moldova pe aliniamentul fortificat Gura Humorului, Tg. Neamţ, Roman, Bacău, pe linia Carpaţilor Orientali şi de Curbură şi „ Poarta Focşanilor” , Nămoloasa – Brăila şi Dunărea maritimă.

După lovitura de stat de la 23 august 1944 şi Proclamaţia dată de Regele Mihai prin care s-a stabilit că armata română se alătura Coaliţiei Naţiunilor Unite şi îndrepta armele împotriva Germaniei, trupele române din Moldova s-au aflat într-o situaţie extrem de dificilă, găsindu-se în lupta cu trupele germane (fostul aliat) în timp ce trupele sovietice încă ne trata ca pe inamici în dezacord cu Decretul semnat de Rege.

În perioada 23 – 28 august 1944 Comandamentul sovietic a ordonat dezarmarea în centrul Moldovei la Târgu Neamţ, Roznov, Bacău până la Valea – Călugărească a unui mare număr de unităţi române ale căror efective sunt apreciate în documentele de arhivă la 130 000 de militari, luând măsuri pentru dezarmare şi internarea lor în lagărele morţii de pe teritoriul Uniuni Sovietice.

Asemenea situaţie dramatică s-a întâmplat în vara anului 1944 când „Armata Roşie” după ce a recuperat Basarabia şi nordul Bucovinei inclusiv Ţinutul Herţa, unde a făcut zeci de mii de prizonieri de război din rândul soldaţilor moldoveni care au făcut parte din armata română.

În oraşul Bălţi au fost adunaţi (după relatările presei de dincolo de Prut) circa 50 00 de prizonieri militari moldoveni, dintre aceştia marea majoritate (80%) erau români. Majoritatea prizonierilor care au fost duşi în lagărele de la Bălţi, Făleşti, au fost împuşcaţi în ceafă de K.G.B. şi aruncaţi in gropi comune din lunca Răuţului, peste drum de lagăr.

Cei ajunşi la disperare încercau să evadeze şi erau seceraţi de mitralierele instalate la posturile de pază ale lagărului. Din declaraţiile celor câţiva prizonieri care au reuşit ca prin minune să scape, evadând prin ploaia de gloanţe, rezultă clar tendinţa de suprimare fizică a prizonierilor prin orice mijloace. Relatările sunt de-a dreptul zguduitoare.

Date în vileag de martori oculari, au fost publicate în „ Curierul de Nord" din oraşul Bălţi, săptămânal al Basarabiei de nord, au dus la efectuarea unor sondaje executate în mlaştina din Lunca Răuţului. Rezultatele au fost cutremurătoare. Nici hârleţele, nici lopeţile, nu mai puteau fi utile din cauza multitudine de schelete, cranii găurite, precum şi a osemintelor răspândite în aceste mlaştini.

Inimile îndurerate ale bunilor români, ale evlavioşilor creştini şi ale celor de la „ Curierul de Nord" (din Basarabia) au adunat cu grijă osemintele ostaşilor români făcând o mare piramidă pe un loc mai uscat, peste care s-au aşternut cantităţi mari de pământ bătătorit formându-se o movilă cu trepte iar deasupra a fost ridicată ulterior, o troiţă din lemn sculptat, dăruită de credincioşii creştini din Raionul Râşcani din apropierea oraşului Bălţi.

Această troiţă a fost sfinţită de către Î.P.S. Petru de Bălţi, cu un sobor de preoţi şi monahi, la ceremonial participând mii de credincioşi români şi autorităţi ostăşeşti.

Cu această ocazie s-a stabilit ca pe aceste locuri să fie construită o biserică care să poarte numele de „Biserica Oaselor" unde trebuia să-şi aducă contribuţia financiară şi materială români de pe ambele maluri ale Prutului. Acest complex monumental, un mausoleu şi un cimitir se va înălţa pe locul unde-şi dorm somnul de veci peste 40 000 de eroii români din cel de-al doilea război mondial, ucişi mişeleşte de către KGB.

DATELE CUTREMURĂTOARE AU FOST EXTRASE DIN „CURIERUL DE NORD" CE APARE ÎN BASARABIA DE NORD CU AJUTORUL COLONELULUI(r) DUMITRU STRATANOV.

Au trecut aproape 65 de ani de la încheierea celui de-al doilea război mondial şi istoricii, cercetătorii, analiştii şi unii veterani de război au scris numeroase lucrări despre vitejia şi sacrificiile Armatei române, care au luptat pe diferite fronturi.

Toate lucrările publicate aduc un bine meritat omagiu de recunoştinţă şi preţuire tuturor ostaşilor români de la soldat la general, pentru sacrificiile făcute în slujba patriei, apărarea fiinţei naţionale, a poporului român şi a credinţei strămoşeşti. Totuşi în ultima perioadă au apărut unele controverse cu privire la participarea armatei române la executarea operaţiunilor militare în cele două campanii distincte (din est şi respectiv din vest) succesive în timp şi pe direcţii opuse.

Poate şi pentru faptul că istoricii nu au exprimat o opinie unanimă, se impune să se facă o analiză obiectivă asupra acţiunilor desfăşurate de trupele române în cel de-al doilea război mondial pe teritoriul naţional şi dincolo de graniţele României în est şi în vest, deoarece contravine adevărului istoric şi a produs deja multe confuzii şi nedreptăţi eroilor şi veteranilor de război care au fost lipsiţi de unele drepturi morale şi materiale, cuvenite urmaşilor şi celor rămaşi în viaţă(veterani) pentru perioada cât au participat în război sau ca prizonieri în lagărele de pe teritoriul Uniuni Sovietice.

Armata română nu a fost mobilizată să meargă în aşa zisa „Campanie din Est", nici vorbă de aşa ceva la aceea dată. Soldatul român n-a lăsat plugul în brazdă cu boii înjugaţi la tânjala, femeia şi copii plângând în prag, să pună mâna pe armă şi să plece în Campania din est.

El a executat un ordin şi a respectat un jurământ de credinţă faţă de patrie care era limpede şi aveau un îndemn patriotic şi respectau interesul fundamental al ţării, acela de redobândire a teritoriilor româneşti de la răsărit, răpite României ca urmare a ultimat-urilor sovietice din 26-28 iunie 1940 când s-a cedat Basarabia, Bucovina de nord şi Ţinutul Herţa, fără a trage nici un foc de armă.

Era una din cele mai umilitoare şi mai dureroase suferinţe suportate de naţiunea română în întreaga ei existenţă. A menţine şi a perpetua cu această analiză privitoare la participarea trupelor române alături de cele două coaliţii militare şi a plasa toate operaţiunile militare în cele două Campanii din est şi vest, fără a ţine cont de teritoriile naţionale unde au avut loc acţiuni de amploare de apărare şi de eliberare distincte (în Moldova şi Transilvania) a fost şi este dăunătoare pentru istoria României şi pentru eroii ei (care n-au fost lăsaţi să-şi doarmă somnul lor în pace) şi pentru Armata Română de la soldat la general care au fost umiliţi, dezonoraţi deportaţi(români de peste Prut) sau au murit prin închisorile comuniste.

Operaţiunile militare de pe teritoriul naţional al României au avut scopul şi interesul fundamental al ţării şi sau desfăşurat pe etape şi perioade

bine definite în spaţiu şi timp, care diferă de acţiunile duse de cele două coaliţii militare(din care a făcut parte şi România):

a) În campania din Est (4 august 1941 – 18 martie 1944) care s-a desfăşurat pe teritoriul Uniuni Sovietice pentru învingerea bolşevismului şi cucerirea câmpurilor petroliere din Caucaz (după planul lui Hitler).
b) În campania din vest (26 octombrie 1944 – 12 mai 1945) care s-a desfăşurat pe teritoriile Ungariei, Cehoslovaciei şi Austriei până în podişul Boemiei pentru învingerea Germaniei hitleriste.

Aceste două Campanii de est şi vest nu au avut nici o legătură cu interesele naţionale ale
României(doar conjunctural).

Iată principalele operaţiuni militare la care au participat trupele române pe teritoriul naţional:

- perioada 22 iunie – 4 august 1944 care a avut ca scop redobândirea teritoriilor româneşti dintre Prut şi Nistru (eliberarea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Ţinutul Herţa). La această acţiune România a angajat în luptă 473 103 militari şi a pierdut 24 394 soldaţi (morţi, răniţi şi dispăruţi)
- perioada 18 martie 1944 – 31 august 1944 Armata Română s-a angajat în ce-a mai amplă şi mai dramatică operaţiune de apărare „ Bătălia pentru Moldova”

Efectivele totale folosite în lupte s-au ridicat la 431 800 militari iar pierderile de ostaşi români
s-au soldat la 187 177 persoane (morţi, răniţi şi prizonieri de război)

- perioada 1 septembrie – 25 octombrie 1944

Trupele române s-au angajat în lupte crâncene pentru eliberarea Ardealului de sub ocupaţia hitleristo-hortistă.

Efectivele folosite în bătălia pentru Ardealul sfânt s-au ridicat la 525 000 de militari, iar
pierderile s-au cifrat la 68 372 de militari.

În cel de-al doilea război mondial armata romana a desfăşurat operaţiuni militare pe
teritoriul naţional timp de 264 de zile din care 98 de zile s-a aflat în ofensivă şi 166 de zile în apărare.

În luptele duse pe teritoriul naţional Armata Română a pierdut în medie câte 1 060 ostaşi zilnic (morţi, răniţi, dispăruţi şi luaţi prizonieri). Dacă adăugăm şi ostaşii moldoveni de peste Prut care au fost duşi în lagărul de la Bălţi, Lunca Răuţului, unde au fost împuşcaţi de KGB-ul sovietic în jur de

40 000 de soldaţi, pe motiv că au luptat alături de armata română fiind consideraţi cu pecetea de
„ trădători de ţară” ajungându-se la cifra de 319 945 de militari (279 945 pe teritoriul României,
40 000 pe teritoriul Moldovei) căzuţi pentru o ”cauză sfântă” reintegrarea hotarelor patriei şi a neamului românesc.

Vreme de patru ani, din 1941 până în 1945 timp de 1421 de zile (aproape 4 ani) de război, curajoşii ostaşi români s-au târât prin noroi şi zăpadă sub ploaia de gloanţe şi schije. Pe coate şi în genunchi s-au apropiat de tranşeele duşmane ziua şi noaptea. Au asaltat cazemate şi clădiri din care s-au revărsau rafale ucigaşe. Au trecut râuri şi munţi prin baraje de artilerie şi aviaţie. Le-a fost mereu viaţa în pericol .

Deseori i-au chinuit foamea şi setea, dar le-au suportat cu răbdare, s-au învelit cu pătura stelelor sau cu plapuma norilor, aşternutul le-a fost nu odată zăpada, pământul umed sau stânca rece.

Victoria de la 9 mai 1945 i-a găsit pe ostaşii români, supravieţuitori ai conflagraţie mondiale, departe de ţară. Pe feţele lor înflorea satisfacţia de fi rămas în viaţă după crâncenele încleştări care au durat prea mult timp.

Întoarcerea de pe front a trupelor române victorioase a prilejuit ample şi entuziaste manifestări de recunoştinţă şi preţuire. Cununile de lauri ale învingătorilor străluceau pe fruntea lor cu cea mai mare intensitate. Treptat însă, explozia iniţială de euforie se destramă.

Apoi veterani de război au pornit spre casă, pe care nu o mai văzuse de un amar de vreme. Aveau inima încărcată de mulţumire, de speranţă, dar şi de durere pentru camarazii săi, ale căror trupuri neînsufleţite rămăseseră pentru totdeauna sub lespedea mormintelor.

Starea de bucurie din sufletul ostaşilor români abia întorşi de pe front nu a durat mult. Erau răni adânci care mai sângerau încă. Ei şi toţi camarazii lor de arme nu reuşiseră să întregească complet hotarele ţării, lăsând o povară grea pe umerii generaţiilor viitoare. Aveau senzaţie că au sperat mai mult decât au îngăduit împrejurările istorice.

Vii erau încă în amintirea lor unele manifestări de neîncredere, de umilinţă şi nedreptate a unor comandamente aliate a armatei sovietice pe drumul aspru al războiului. În lagărele de detenţie din URSS se aflau zeci şi sute de mii de prizonieri români unii de după 23 august 1944, când România se alăturase la coaliţia Naţiunilor Unite. Erau nedumeriţi de faptul că ţării noastre nu i se acordase statul de cobeligerantă, cu toate sacrificiile şi jertfele menţionate de delegaţia română la tratativele de pace. Ca urmare România a fost nevoită să

semneze Tratatul de Pace din 10 februarie 1947, ca ţară învinsă cu grave consecinţe pentru poporul român.

Cununile de lauri ale învingătorilor au început să nu mai strălucească pe fruntea lor. Onorurile de la întoarcerea de pe front îşi pierduseră treptat strălucirea.

Da !...."Începuse epurările şi umilinţele pentru Armata Română"

Ca urmare a unor măsuri discriminatorii, mii de cadre de valoare au fost scoase din rândurile oştirii, fără să se ţină seama de lupta lor dusă sub faldurile tricolore ale ţării. Mulţii dintre generalii şi ofiţerii superiori cu o mare experienţă militară luptase în „războiul întregirii naţionale" 1916 – 1919 iar în cel de-al doilea război mondial au comandat armate şi corpuri de armată şi au condus bătălii pentru eliberarea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Ţinutul Herţa, apoi alături de Coaliţia Naţiunilor Unite a luptat pentru eliberarea Transilvaniei, Ungariei şi Cehoslovaciei au fost scoşi din Armata Română şi aruncaţi în închisori unde şi-au găsit sfârşitul.

Principala vină ce li s-a adus chiar dacă nu se menţiona expres în actele de acuzare, a
constituit-o participarea lor la Campania din Est sau aşa zisa „ atitudine ostilă" faţă de regimul instaurat după 23 august 1944.

A urmat o lungă perioadă, când numele a mii de eroi români căzuţi pe meleagurile Uniuni Sovietice trebuiau adânc zăvorâte şi uitate în memoria şi inima poporului român. În comuna Răuceşti au fost luate măsuri speciale pentru a opri din timp orice iniţiative dedicate tuturor eroilor inclusiv pentru cei căzuţi pe Frontul de Est. Iniţiativa colonelului Odaie, a căpitanului Avarvarei Dumitru şi a actualului preşedinte al „Cultului Eroilor" din comuna Răuceşti Stan Dumitru, a fost stopată pe motiv că nu trebuie să apară eroii care au luptat si au căzut în Campania de Est inclusiv cei de pe Frontul din Moldova.

În satul Oglinzi prima troiţă (monument) a fost ridicată în anul 1984 din iniţiativa familiei Apostoae I. Vasile, după multe insistenţe pe la toate organele puterii de atunci. Suferinţele foştilor combatanţi s-au amplificat în viaţa civilă. Meritele luptei pentru ţară, pe care a iubit-o cu patimă, au fost uitate. Valorile pentru care sângeraseră pe front erau considerate uneori perimate.

Drepturile veteranilor de război? Care drepturi? Pentru care merite? Cine îndrăznea să le pronunţe şi să le susţină? Nimeni nu s-a ridicat să apere drepturile veteranilor de război şi ale eroilor care au fost lăsaţi în uitare şi au suferit o dramă nemeritată.

In această tragedie comandanţii din marile unităţi ale oştirii române au fost incriminaţi şi stigmatizaţi ca şi „ criminali de război”, fiind condamnaţi la ani grei de detenţie iar unii au murit în închisori.

Comisia Aliată de Control Sovietică care a funcţionat pe teritoriul României până în anul 1964 (timp de 20 de ani) conform Armistiţiului necondiţionat impus de Uniunea Sovietică şi semnat de România sub presiunea armelor la 12 septembrie 1944.

Cea mai uimitoare nedreptate constă în acordarea calităţii de „Veteran de război” doar ostaşilor care luptaseră în Campania din vest.

Această nedreptate care întunecă adevărata istorie a participării oştirii române în cel de-al doilea război mondial 1941-1945 a fost impusă net de Comisia Aliată de Control Sovietică prin împărţirea războiului în două Campanii: cea din Est (22 iunie 1941 – 23 august 1944) şi cea din Vest (23 august 1944 – 12 mai 1945) şi noi români am acceptat-o aşa şi continuăm să defilăm cu ea şi suntem gata să o lăsăm ca moştenire generaţiilor viitoare.

Teritoriul României, oştirea română , eroi, veterani de război, operaţiile militare care au avut loc pe teritoriul naţional, de la Nistru până la Carei, pentru restabilirea hotarului de la răsărit şi hotarului de la vest, pentru a reface „ România Mare” în vechile hotare care au fost strămutate prin forţă şi dictat, nu pot fi rupte în două in est şi în vest.

Armata română a intrat în război şi au dat sacrificii mari de sânge pentru o cauză „ dreaptă şi sfântă”, ce reprezenta interesul fundamental şi legitim al României.

Faptul că trupele române au ajuns în războiul din răsărit până în ţinuturile îndepărtate

(pe Volga – Caucaz – Munţii Urali) în spaţiul Uniunii Sovietice şi în Războiul din Vest până în Munţii Tatra şi Podişul Boemiei, s-a datorat conjuncturii în care s-a aflat România alăturându-se celor două coaliţii militare, având ca scop şi o dorinţă a poporului român pentru a recupera teritoriile pierdute în vara anului 1940(28 iunie -7 septembrie) când teritoriul României a fost redus cu aproape o treime. Acele trei luni (iunie şi septembrie 1940) a fost dintre cele mai grele din întreaga istorie frământată a ţării noastre.

Generaţiile ce vor urma trebuie să ştie adevărul că armata Română nu a intrat în război pentru cotropire sau răzbunare şi n-am avut interese, în Campania de Est şi Campania de Vast n-a fost antrenată în război decât pentru apărarea patriei şi a neamului românesc.

Eroii şi veteranii de război au scris cu sângele lor istoria participării oştirii române în cel

de-al doilea război mondial. De aceea ei nu pot fi culpabilizaţi nemeritat pentru participarea alături de o coaliţie militară s-au alta, şi nici că au luptat într-o campanie aşa zis de Est sau de Vest şi să poarte daune morale sau materiale din acest motiv.

Un asemenea mod de a judeca evenimentele (după dorinţa Uniuni Sovietice) poate duce la concluzii eronate, cu influenţe dăunătoare îndeosebi asupra generaţiei tinere care nu cunoaşte realităţile epocii, fiindcă nu le-a trăit.

Veteranii şi eroi care au luptat şi au căzut în Campania de est nu-i putem rupe de eroii şi veteranii care au participat în Campania din vest. **Eroii şi veteranii ţării sunt eroii şi veteranii ţării şi nu-i putem împărţi în două.** Istoricii, cercetătorii, analiştii militari împreună cu Comisia Istoriografie şi Memorialistică a Asociaţiei Veteranilor de război, trebuie să facă lumină privind participarea Armatei Române în cele două Campanii militare care au dus la împărţirea eroilor şi veteranilor în două categorii:

- eroi şi veterani – numiţi de ruşi – invadatori şi trădători;
- eroi şi veterani din vest recunoscuţi şi etichetaţi ca ar fi adus comunismul în ţară odată cu alipirea la Armata Roşie şi Diviziei Tudor Vladimirescu care au instalat un guvern pro-sovietic.

Generaţiile viitoare trebuie să cunoască adevărul.

La hotarul dintre cele două campanii militare se află teritoriul naţional al României unde au acţionat trupele române în trei perioade:

a) 22 iunie 1941 – 4 august 1941 - pentru eliberarea teritoriului românesc dintre Prut şi Nistru;
b) 18 martie – 31 august 1944 - „ Bătălia pentru apărarea Moldovei” şi actul de la 23 august 1944;
c) 1 septembrie 1944 – 25 octombrie 1944 – „ bătălia pentru eliberarea Ardealului”

România nu trebuia să mai fie împărţită între cele două campanii militare din est şi vest. Iată de ce laurii care au strălucit pe frunţile ostaşilor români în război s-au ofilit treptat, fiind înlocuiţi cu spinii Nedreptăţii şi Durerii.

Rândurile veteranilor de război supravieţuitori a celei de-a doua conflagraţii mondiale din ultimul secol, se răresc neîncetat. Ei se sting treptat din viaţă ca stelele de pe cer în faptul dimineţii.

Dincolo .....se îngroşă rândurile camarazilor de arme, ale căror trupuri neînsufleţite rămăseseră

pentru totdeauna sub lespedea mormintelor de pe câmpurile de luptă. Cei puţini care mai trăiesc cu chip şi suflet de soldat, ca veritabili eroi vii se apropie şi ei de clipele „Nopţii Eterne”. Sunt mândri că au făcut parte din generaţia, care a executat ordinul patriei şi a dat jertfă pe altarul României, aproape 800 000 de militari (morţi, răniţi şi dispăruţi) .

„ Această generaţie de sacrificiu nu are nimic să-şi reproşeze în faţa judecăţii morale a posterităţii”. Ei ne îndeamnă să nu-i uităm:

„ Războiul a adus totdeauna moarte, jale şi durere!”

COLONEL (R) OBREJA T. VASILE A LUPTAT ÎN COMPANIA DIN EST ŞI DIN VEST ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

S-a născut la 15 octombrie 1914 în comuna Răuceşti, satul Răuceşti de Sus, judeţul Neamţ, întro familie de oameni înstăriţi, cu mult pământ.

Primele clase primare le-a urmat în satul natal, iar gimnaziul în oraşul Tg.Neamţ.

Urmează cursurile Liceului Comercial Piatra Neamţ, pe care îl absolveşte în anul 1931 apreciat ca un elev de excepţie.

Şcoala Superioară de război Bacău 1939 (foto al treilea de la stânga la dreapta)

În perioada 1931-1932 este incorporat în armată unde urmează şcoala de ofiţeri de rezervă pe care o termină cu gradul de sublocotenent.

În anul 1933 se înscrie la Academia de Înalte Studii Comerciale şi Industriale din Bucureşti şi obţine Diploma de expert cu înalte studii economice, promoţia 1937-1938.

La terminarea Academiei este reactivat în armata română şi trimis la Şcoala Superioară de război din Bacău. Dovedind calităţi deosebite în pregătirea de luptă, la absolvirea şcolii de război a fost avansat în grad la excepţional de la sublocotenent la gradul de locotenent major.

La data de 1 septembrie 1939 este repartizat la Regimentul 10 Vânători de Câmp din Tighina – Basarabia.

În calitate de comandant de companie la Regimentul din Tighina s-a preocupat de perfecţionarea procedeelor de luptă ale ostaşilor din subordinea sa până la data de 28 august 1940 când, ca urmare aplicării odiosului pact „Ribbentrop – Molotov” prin care România era somată ca în termen de 4 zile să evacueze teritoriul Basarabiei şi Bucovinei de Nord, de trupele româneşti, aflate între Prut şi Nistru.

Fără să mai respecte termenul de evacuare de patru zile, armata sovietică a obligat armata română să se retragă din Basarabia şi Bucovina de Nord.

Regimentul 10 Vânători de Câmp Tighina cu întreaga trupă vine la Regimentul 27 şi 28 Infanterie din Bacău şi începe programul de instrucţie.

La data de 4 februarie 1941, Regimentele 27 şi 28 Infanterie Bacău primeşte ordin să se deplaseze pe malul drept al Prutului, în zona Manoleasa-Ştefăneşti şi încep pregătirile de intrare în război.

În noaptea de 21/22 1941 armata română primeşte ordin: „Ostaşi! Pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord vă ordon: Treceţi Prutul!”

În zorii zilei Regimentul 27 Bacău din care făcea parte şi căpitanul Obreja Vasile, comandant de companie, forţează Prutul în punctul de la Ştefăneşti şi începe luptele cu trupele sovietice care opuneau o puternică rezistenţă.

Aşa avea să înceapă drumul cel lung al războiului care urma să-l parcurgă pe jos tânărul căpitan Obreja Vasile, mai întâi pentru eliberarea Bucovinei de Nord şi Basarabiei şi apoi a trecut Nistru şi s-a angajat în marea bătălie de la Odessa şi la Dalnic, unde printr-o manevră tactică reuşeşte să iasă din încercuire şi să ajute Regimentul 28 din Bacău să se reprieze (retragă) pe o altă poziţie mai favorabilă, lovind inamicul din spate, creând un culoar, o breşă în dispozitivul de atac al armatei ruse, făcând posibil ca multe unităţi române să scape din blocajul în care intrase - 12-28 octombrie 1941 - .

Pentru faptele sale de arme a fost distins cu Ordinul „Mihai Viteazul” clasa a III a şi se menţionează ca s-a acordat această decoraţie: „Pentru eroismul de care a dat dovadă în sângeroasele lupte de la Dalnic – Tatarca unde o parte din Armata 3 Română a fost încercuită de inamic”.

Începând din luna iunie-iulie 1942, trupele române din Armata 3 Română, care fusese în refacere printre care şi Regimentele 27 şi 28 Bacău şi Regimentul 10 Vânători Tighina, s-au întors pe frontul de Est şi a început ofensiva pe Nipru, Zaparojic, Peninsula Crimeea, Sevastopol port la Marea de Azov.

Aici la Sevastopol căpitanul Obreja Vasile a fost rănit de explozia unui proiectil. A fost transportat la Spitalul 4 de Companie unde a fost operat de 13 schije, dar unele fragmente au rămas în corpul lui, pe care le-a purtat tot restul vieţii.

După operaţie şi refacere a fost trimis din nou pe front şi şi-a găsit Regimentul 10 Vânători Tighina în zona Caucaz-Cuban, aproape

de Munţii Urali, - punctul cel mai îndepărtat atins de armata română în Campania din Est.

Odată cu prăbuşirea frontului din „Ţinuturile îndepărtate" ale Rusiei, a început retragerea trupelor române şi a ajuns în luna martie 1944 pe frontul din Moldova unde a ocupat dispozitivul de apărare în partea de Nord Vest de Iaşi-Tg.Frumos-Cosmeşti-Ruginoasa-Paşcani.

La 23 august 1944 când România a trecut de partea Aliaţilor şi a declarat război Germaniei, căpitanul Obreja T.Vasile, comandant de companie din Regimentul 27 Infanterie Bacău, trece Munţii Carpaţi pe Valea Trotuşi Ghimiş-Palanca, Sovata, Sfântu Gheorghe, unde alături de Armata a-4-a Română condusă de generalul Gheorghe Avrămescu participă în luptele pentru eliberarea părţii de nord-vest a României de sub ocupaţia Ungariei hortyste.

Căpitanul Obreja T.Vasile s-a distins în mod deosebit în luptele pentru eliberarea oraşului Oradea şi a satelor din împrejurimi fiind în fruntea companiei sale, a respins inamicul care opunea rezistenţă şi a ajuns în ziua de 21 octombrie 1944 la prima bornă de hotar din zona oraşului Oradea.

În ziua de 26 octombrie 1944 a depăşit graniţa de nord româno-ungară şi a înaintat pe teritoriul Ungariei, purtând numeroase atacuri împotriva trupelor hortysto-germane pentru eliberarea de sub ocupaţia fascistă, care s-a încheiat la data de 15 ianuarie 1945.

După eliberarea Ungariei căpitanul Obreja T.Vasile din Regimentul 24 Bacău, s-a angajat în luptele pentru eliberarea Cehoslovaciei şi a ajuns în Munţii Tatra Mică. Aici află că fratele lui, sergentul Obreja T.Toader, despre care nu ştia nimic căzuse erou în Munţii Tatra. La 9 mai 1945 războiul s-a încheiat şi după 1416 zile de război unde a parcurs mii de km pe jos, la începutul lunii iunie 1945 a pornit afluerea spre ţară şi din nou a pornit pe jos până la Budapesta şi de aici au fost îmbarcaţi în trenuri de marfă până la Bucureşti.

La data de 14 iunie este avansat la gradul de maior. Pentru faptele sale de arme pe frontul antihitlerist, a fost decorat cu ordinele „Coroana României" clasa a V a cu spada şi „Serviciul Credincios cu spada clasa a III a" . În toamna anului 1945 pleacă din cadrele active ale armatei române şi se întoarce la munca lui de expert contabil şi inspector financiar pentru care se pregătise înainte de război.

Ajuns la o vârstă venerabilă, după revoluţie se întoarce în satul natal, la casa părintească şi este ales preşedintele Asociaţiei Naţionale a Veteranilor de război din comună. Este avansat succesiv până la gradul de colonel (r) se bucură de respectul oamenilor din comună şi autorităţilor locale acordându-i titlul de „Cetăţean de Onoare".

Se împacă cu sine şi cu destinul, care i-a fost hărăzit. Pleacă în lumea umbrelor la 3 ianuarie 2005, iar urmaşii i-au ridicat o statuie în cimitirul de la Biserica din satul Răuceşti de Sus.

Aşa se încheie viaţa bravului soldat care a slujit Patria cu credinţă.

Colonel (r) Odaie V. Ioan, aviator Comandor Escadrilă a Flotila 2 – informaţie şi Observator Aerian din Aviaţia Română decorat cu ”Virtutea Aeronautică” în cel de-al doilea război mondial

S-a născut la data de 25 mai 1906, în comuna Răuceşti, satul Răuceşti de Jos, judeţul Neamţ.

După terminarea gimnaziului se înscrie la Liceul Teoretic din Fălticeni pe care îl absolveşte în anul 1928.

În perioada 1928-1930 urmează Şcoala de Ofiţeri activi de Infanterie din Alba-Iulia şi este avansat la gradul de sublocotenent.

Urmează apoi în perioada 1930-1933 Şcoala specială de Infanterie din Sibiu pe care o termină cu gradul de locotenent şi este repartizat la Regimentul 92 Sibiu.

Timp de doi ani urmează şcoala de observatori Aeronautică de la Blaj 1933-1935, unde dovedeşte calităţi deosebite, devenind pilot de categoria a–I–a şi este avansat la excepţional la gradul de căpitan.

În perioada 1936-1938 este instructor la Şcoala de Informaţii – Observator Aerian de la Blaj, unde îl cunoaşte pe viitorul Rege al României Mihai şi devin buni prieteni.

În anul 1939-1940 este numit Comandor de Escadrilă Flotila 2 Informaţie Aeriană.

România intră în război împotriva Uniunii Sovietice la data de 21/22 iunie 1941 unde colonelul îndeplineşte cu succes numeroase misiuni de recunoaştere, informaţii şi observare în spaţiul aerian în timpul luptelor pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord.

Depăşeşte linia aeriană dincolo de Nistru şi zboară deasupra oraşului Odessa şi Dalnic în perioada 12-28 octombrie 1941 şi dă informaţii despre blocajul armatei române în zona TATARCA unde au căzut 90.000 de de ostaşi români şi a prezentat un plan de respingerea armatei ruse dincolo de Bugul de Sus spre Zaporajie.

În luna decembrie 1941 Flotila 2 a fost retrasă în ţară, iar în toamna anului 1943 a venit în zona de la Tg. Neamţ cu punctul de comandă la Văratic-Agapia.

În primăvara anului 1944 când frontul s-a retras în Moldova şi comuna Răuceşti trebuia să fie evacuată din zona de conflict, în zilele de 9 şi 10 aprilie 1944 a zburat deasupra comunei şi a fotografiat coloanele de refugiaţi ce părăseau satele noastre pe şoseaua de la Oglinzi şi la Dumbrava spre Tg.Neamţ.

De asemenea a survolat zona în zilele de 17 şi 18 aprilie 1944 când armata rusă a incendiat satele Răuceşti de Sus, Borcileni şi Obrijeni, Răuceşti de Jos, Trofineşti, Muntenii şi Vasileşti şi satul Oglinzi, Rugina, Macu Sarata Faţa Băilor.

A vizitat locurile unde se găseau refugiaţii, oamenii din comuna Răuceşti de la Dobreni, Agapia, Branişte, Gura-Secului-Pipirig şi a dat dispoziţie ca să fie ajutate familiile cu mulţi copii de către unităţile militare prin distribuirea de mese calde de la bucătăriile armatei.

După ruperea frontului din Moldova a plecat cu Escadrila Flotila 2 la Boteni şi ulterior a trecut în Transilvania pentru eliberarea părţii de Nord a Ardealului, pe axul FELEAC-CLUJ-DEJ-TURDA apoi a trecut munţii Apuseni spre Oradea Mare şi a continuat pe teritoriul Ungariei şi Cehoslovaciei.

La activul său s-au înscris acţiuni îndrăzneţe, zburând deasupra inamicului pentru a culege informaţii şi a face observaţii despre mişcarea de trupe ale germanilor, aviaţia aflată la sol, hangare şi comunica cu mare precizie aviaţiei române locul unde se aflau obiectivele strategice ale trupelor hortysto-germane.

Căpitanul Odaie lângă avionul lui Foto (al doilea)

Pentru faptele de arme şi meritele sale incontestabile a fost decorat cu Ordinele “Virtutea Aeronautică” clasa a-II-a, “Coroana României” clasa a-V-a în grad de cavaler cu spadă şi pamblică, “Crucea de aur”, “Steaua României” cu spadă şi pamblică – Medalia “Eliberarea Ardealului”.

La data de 14 iunie 1945 este avansat la gradul de maior.

După încheierea celui de-al doilea război mondial, în perioada 1945-1946 rămâne în continuare comandor de Escadrilă, Informaţii, Observator în aviaţia Română.

La data de 25 iulie 1947 este avansat la gradul de locotenent colonel.

În toamna anului 1947 este trecut în cadrul disponibil al Aviaţiei Române.

Maior Odae lângă avion
(în mijloc)

În anul 1974 a fost înaintat la gradul de colonel (r) şi se stabileşte în oraşul Sibiu.

Colonelul ODAE V.Ioan a iubit foarte mult satul în care s-a născut şi oamenii acestor locuri.

În anul 1971 a venit în sat şi a reconstituit toate datele existente despre eroii căzuţi în cele trei războaie 1877-1878, 1914-1919 şi 1939-1945 şi a dorit să înalţe un monument în memoria acestor eroi. Acest monument urma să fie construit din piatră cioplită pe cheltuiala lui, urmând să fie adus pe tren de la Sibiu până în gara Paşcani.

Autorităţile de atunci au fost de acord în principiu, dar să nu fie trecuţi eroii care au căzut pe frontul de est, împotriva ruşilor, inclusiv cei din Basarabia şi Bucovina.

Acţiunea a fost oprită în mod abuziv invocându-se că nu trebuie să apară însemnele şi simbolurile armatei române.

A murit trist că nu şi-a putut realiza o dorinţă a lui, de a vedea cu ochii lui încrustate în piatră de granit numele eroilor căzuţi pe câmpurile de luptă din satul unde a văzut lumina zilei Colonelul ODAE V. IOAN .

ADUCEM MULŢUMIRI ŞI RECUNOŞTINŢĂ FIICEI COLONELULUI, DOAMNA CRISTINA DE LA SIBIU PENTRU COLABORAREA CU ASOCIAŢIA NAŢIONALĂ “CULTUL EROILOR” FILIALA RĂUCEŞTI.

LOCOTENENT MAJOR (ÎNVĂŢĂTOR) ENEA I. IOAN VETERAN DIN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1939-1945

S-a născut la 12 februarie 1914 în comuna Răuceşti, judeţul Neamţ, satul Răuceşti de Jos, pe deal la Munteni, întro familie de ţărani gospodari cu mult pământ.

Clasele primare le învaţă în satul natal din Răuceşti de Jos, urmează gimnaziul „Regina Maria" din oraşul Tg.Neamţ.

În baza rezultatelor foarte bune la învăţătură în noul 1927 părinţii îl înscriu la Şcoala Normală de învăţători Sendriceni, judeţul Dorohoi pe care a absolvit-o în anul 1933 cu nota 10 (zece) promoţia 1933.

În perioada 1933-1934 urmează Şcoala de Ofiţeri de rezervă din Ploieşti iar la absolvire a fost avansat la gradul de sublocotenent.

La data de 1 octombrie 1934 a fost repartizat ca învăţător la Şcoala Primară Oglinzi unde funcţionează trei ani. La data de 15 septembrie 1937 este încadrat la Şcoala Primară Răuceşti de Sus ca învăţător şi director, timp de doi ani.

La 1 septembrie 1939 se declanşează cel de-al doilea război mondial şi România decretează mobilizarea generală a tuturor rezerviştilor. Având gradul de sublocotenent în rezervă, învăţătorul Enea Ioan primeşte ordin şi se prezintă la Regimentul 15 Infanterie Piatra Neamţ unde urmează un stadiul de pregătire specială de un an (şcoala de război) iar la terminare este avansat la gradul de locotenent şi este numit comandantul Companiei 11 Infanterie.

În toamna anului 1940 revine în comună, preia funcţia de învăţător la Şcoala Răuceşti de Sus şi comandantul centrului de pregătire premilitară a contingentelor ce urmau să fie incorporate.

În luna ianuarie 1941 este concentrat din nou şi se prezintă la Regimentul 15 Infanterie Piatra Neamţ unde preia din nou comanda companiei 11.

La sfârşitul lunii martie 1941 se deplasează cu Regimentul 15 la Săveni – Dorohoi, la 4 km de râul Prut şi începe pregătirea de luptă cu militarii din compania 11.

În noaptea de 21/22 iunie 1941 primeşte ordinul transmis prin staţiile de radio a generalului Ion Antonescu, de intrarea în război

„Soldaţi! Din acest moment războiul a început. Pentru eliberarea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Ţinutul Herţa vă ordon: Treceţi Prutul!”.

În zorii zilei de 22 iunie 1941, armata română forţează trecerea Prutului cu bărcile şi-au intrat în luptă în partea de Nord a Bucovinei.

La data de 14 iulie 1941, Basarabia şi Bucovina de Nord au fost eliberate şi au început pregătirile pentru trecerea Nistrului şi înaintarea pe teritoriul Uniunii Sovietice.

A urmat marea bătălie de la Odessa şi apoi încercuirea şi măcelul de la Dalnic-Tatarca.

Locotenentul Enea Ioan, comandantul companiei a 11 a Infanterie, având calităţi intelectuale şi fizice deosebite, a condus compania cu multă pricepere şi curaj, dovedind eroism şi mari sacrificii.

În luptele de la Tatarca, pentru a scăpa din încercuire unde era copleşit de forţele armatei ruse care atacau fără întrerupere compania 11 a suferit mari pierderi din efectiv, iar locotenentul Enea Ioan a fost grav rănit în zilele de 9-10 otombrie 1941.

A fost transportat la Spitalul 4 Companie unde a fost operat, apoi în ziua de 16 octombrie a ajuns la spitalul din Tighina şi de aici a fost transportat la spitalul din Iaşi.

La data de 22 ianuarie 1942 a fost lăsat la vatră. A fost distins cu Ordinul „Mihai Viteazu” clasa a III a. Se întoarce în comună şi preia conducerea şcolii de la directorul Cozma Gheorghe care este trimis pe front şi ia comanda contingentelor de premilitari, pentru instruire.

În anul 1943 se căsătoreşte cu învăţătoarea Cozma Maria, sora eroului căpitan Cozma Gheorghe. După ce războiul trece, peste comuna Răuceşti, în toamna anului 1944 se întoarce din refugiu şi găseşte toate şcolile distruse.

Pentru reluarea cursurilor de învăţământ a elevilor era nevoie de spaţii corespunzătoare, care nu existau.

Directorul Enea găseşte spaţii, pentru a începe învăţământul, prin case la oameni care scăpaseră de la incendiile din timpul războiului.

Pentru Directorul Enea Ioan începe o muncă foarte grea în condiţiile când ţara era distrusă de război, iar autorităţile de atunci nu puteau da bani să ridice noi şcoli mai ales în zonele afectate de război.

În primăvara anului 1946 cu ajutorul oamenilor din satele Răuceşti de Sus şi de Jos Directorul Enea demolează şcoala cea mare de la Răuceşti de Jos din care construieşte două şcoli noi în cele două sate.

În noul an de învăţământ din toamna anului 1947, copiii intră în săli noi de clasă.

Prin munca lui neobosită pentru a crea condiţii tot mai bune în toate şcolile, în special la Răuceşti de Sus, în anul 1953 înfiinţează primul gimnaziu din comună unde el, ca director, predă şi matematica obţinând rezultate foarte bune cu elevii.

În anul 1957 este chemat „la cadre" de la Inspectoratul şcolar al raionului Tg.Neamţ unde i se pune în vedere să aleagă: să accepte să fie transferat la altă şcoală învăţător la marginea raionului ori pleacă definitiv din învăţământ.

Învăţătorul Enea Ioan se simţea hăituit, nedreptăţit şi a cerut explicaţii. Răspunsul a fost scurt: „din motive social-politice" şi „participarea la războiul de Est împotriva Uniunii Sovietice".

Pentru locotenentul major (r) şi învăţătorul Enea Ioan totul era limpede: „începuse prigoana şi umilinţa". Acceptă mutarea la o altă şcoală din raion şi la 15 septembrie 1958 se prezintă împreună cu soţia la şcoala din Grumăzeşti, iar în anul 1959 ajunge ca învăţător la şcoala din Rugina – Oglinzi.

În anul 1960 revine la şcoala nr.1 Răuceşti ca director de şcoală şi director coordonator pe comună, funcţie ce o va deţine până în anul 1975, când se pensionează.

Timp de peste 40 de ani învăţământul din comuna Răuceşti (1933-1975) este legat de numele şi munca neobosită a directorului Enea Ioan, un dascăl model, un bun administrator şi organizator, stimat şi respectat de toţi cei care l-au cunoscut şi a muncit alături de el, o personalitate emblematică pentru învăţătorul din comuna Răuceşti.

Povestea locotenentului major Enea Ioan pare să se încheie aici dar se pune o întrebare:

Se va mai găsi oare un alt suflet de om dintre foştii elevi ai lui care au ajuns oameni mari, sau care au avut privilegiul să-l cunoască în timpul vieţii lui să-i facă o biografie mai cuprinzătoare, cu valoare documentară sau va trebui să ne mulţumim doar cu ce am reuşit să adun şi să scriu în această carte?

Totuşi pentru meritele lui deosebite atât ca ostaş credincios în armata română dar şi ca director coordonator pe comuna Răuceşti, din iniţiativa profesorului Ioniţă Ioan, coleg de generaţie cu Enea Ioan, din contribuţie proprie i-a fost ridicată o statuie(bust) amplasat în faţa Şcolii nr. 1 Răuceşti, iar la muzeul comunei se găseşte expus la loc de cinste numele lui sub genericul „A trecut pe aici un om şi a lăsat ceva în urma lui".

„EROUL LOCOTENENT ZETU N.VASILE CĂZUT ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Născut în satul Răuceşti de jos, comuna Răuceşti, judeţul Neamţ în anul 1912, într-o familie de ţărani înstăriţi cu mult pământ.

În anul 1919 merge la şcoala din satul Rauceşti de sus care funcţiona in casele Preotului Răzmeriţă.

După absolvirea a 7 clase în anul 1927 se încrie la Seminarul Teologic din Iaşi, unde urmează cursurile la secţia Cântăreţ(Dascăl) învaţător cu durată de 5 ani.

La terminarea cursurilor, în anul 1932, este repartizat la şcoala din satul natal, Răuceşti de jos, care funcţiona în localul nou, să predea Religie şi ca dascăl-cântăreţ la biserică.

În anul 1933-1934 urmează Şcoala de Ofiţeri de rezervă la regimentul de artilerie Vânători de Munte Braşov, la absolvire a fost avansat la gradul de sublocotenent. Revine la şcoala din satul Răuceşti de jos unde predă religia la clasele 1-7 şi ca dascăl-cântăreţ la biserică.

În anul 1937 se căsătoreşte cu fiica preotului Dumitru Stamate, Maria, şi rămâne în casele preotului şi are 3 copii: două fete Velicia,Vetuţa şi băiat pe Ion.

La 1 septembrie 1939 se declanşează cel de-al doilea război mondial şi România decretează mobilizarea rezerviştilor.

Sublocotenentul Zetu N. Vasile se prezintă la regimentul 3 Vânători de Munte, artilerie-Braşov şi pleacă pe graniţă la Strojineski, Bucovina de Nord, unde rămâne până la 28 ianuarie 1940 când armata română dislocata în Basarabia şi Bucovina a fost alungată de pe străvechiul pământ românesc ca urmare a pactului Ribbentrop-Molotov. Revine acasă pentru o perioadă scurtă de câteva luni unde funcţionează ca învăţător la şcoală dar este concentrat din nou în

ianuarie 1941 şi se prezintă la Batalionul 3 Artilerie Vânători de Munte din Braşov.

La 12 februarie 1941 pleacă pe graniţă cu divizia 1 Munte din Corpul de Vânători de Munte şi ajunge în luna martie în zona Putna-Rădăuţi-Prut unde începe pregătirea pentru război.

În noaptea de 21-22 iunie 1941 ora 3 dimineaţa Corpul de Vânători de Munte care era dispus în formaţiuni de atac la vest de râul Prut, pe malul drept, a primit ordin de la generalul Ion Antonescu să treacă Prutul.

Aşa avea să înceapă drumul cel lung al războiului în Campania din Est şi cea din Vest care va dura 1421 de zile.

După forţarea Prutului, în mai multe puncte de pontonieri a înaintat spre Cernauţi unde au dus lupte grele pentru a fi eliberaţi de armata rusă care s-au încheiat la sfârşitul lui iulie 1941. Apoi s-au îndreptat spre podul de la Moghilev de peste Nistru şi au trecut pe teritoriul Ucrainei.

Armata 3 Română, condusă de generalul Petre Dumitrescu, având în compunere Corpul de Munte din care făcea parte Regimentul 3 Vânători de Munte din Braşov a înaintat şi a reuşit să străpungă aliniamentul fortificat „Stalin" şi apoi a continuat înaintarea spre Bug-Nipru şi a pătruns adânc în dispozitivul inamicului către nordul Mării de Azov, aproape de Peninsula Crimeea aflată în flancul sudic al frontului. Operaţiunea pentru cucerirea Crimeei a început pe 24 septembrie 1941 până la 4 iulie 1943, când Armata Română a reuşit să ocupe Crimeea.

A urmat bătălia pentru asediul Sevastopolului, care s-a încheiat pe 4 iulie 1942, când a capitulat.

După bătăliile din Crimeea si Sevastopol, la care a participat şi locotenentul Zetu N, Vasile cu Regimentul 3 Vânători de Munte Braşov, a continuat înainte spre Caucaz-Stalingrad-Cotul Donului, unde a avut loc cea mai mare bătălie de la începutul războiului, încheindu-se cu pierderi foarte mari pentru armata română.

La Cotul Donului a căzut prizonier locotenentul Zetu N. Vasile, la 19 decembrie 1942 alături de întreg regimentul de artilerie 3 Vânători de Munte Braşov.

În iarna anului 1943, Armata Sovietică a recrutat din rândul prizonierilor români aflaţi în lagărele din Rusia ostaşi pentru formarea Diviziei „Tudor Vladimirescu" care urma să participe alături de Armata Roşie la eliberarea României de sub ocupaţia germano-hortyste .

Aşa a reuşit locotenentul Zetu N. Vasile să scape din lagărele sovietice.

După ruperea frontului din Moldova, la 10 august 1944, în zona Iaşi-Târgul Frumos, Divizia „Tudor Vladimirescu” a pătruns pe teritoriul României şi la 30 august 1944 au defilat prin Bucureşti alături de Armata Sovietică care fusese eliberată de trupele române.

La 1 septembrie 1944 Armata Româna a început lupta pentru eliberarea Ardealului.

Divizia „Tudor Vladimirescu” cu regimentele 2 şi 3 Vânători de Munte din Braşov, din care făcea parte şi locotenenetul Zetu N. Vasile, au început luptele în zona oraşului Sfântul Gheorghe pe care l-a eliberat la 8 septembrie 1944, apoi a continuat acţiunile pe Valea Nirujului(15-16 septembrie) pentru urmărirea trupelor hortyste, prin Sighişoara, către Târgul Mureş şi Reghin, la sud de Leordeni-Ungheni.

Din acest loc, Divizia „Tudor Vladimirescu” s-a îndreptat spre Oradea, într-un marş rămas memorabil. A traversat Munţii Apuseni de la 17 septembrie 1944, pe direcţia generală Vicolul de sus, Câmpeni, Vidra de sus, Abrud, Gorneşti, Roşia Montană, Muntele Bihor, Poiana, Stâna de Vale şi mai departe Beiuş.

Escaladarea munţilor s-a făcut în condiţii meteorologice extrem de dificile: ploaie, frig, ceaţă şi transportul pieselor de tun pe umeri a dus la extenuarea ostaşilor.

„Ajunşi in zona la 27 septembrie 1944, ne-am angajat direct in lupte grele pe direcţia Beiuş, Salonta, Felix, Oradea. Luptele din zona Oradea Mare, de la 27 septembrie la 12 octombrie 1944 ne-au costat scump, mulţi soldaţi, gradaţi, subofiţeri şi ofiţeri au căzut la datorie”.

„Între timp s-a pregătit ofensiva trupelor din Divizia „Tudor Vladimirescu” , Divizia 3 Munte, Grupul 6 Vânători Munte, pentru eliberarea completa a nord-vestului Transilvaniei de sub ocupaţia trupelor germano-hortyste”.

„În noaptea de 24 spre 25 octombrie 1944 s-a declanşat atacul pentru cucerirea oraşului Carei şi au luat cu asalt poziţiile inamice. În zorii zilei de 25 octombrie trupele române s-au apropiat de frontiera de stat româno-maghiară şi pe la orele 9.30 au depăşit graniţa şi au început operaţiunile pe teritoriul Ungariei”.

-Din povestirile segentului Manolache
Vasie si plutonier Odaie T. Vasile, camarazi
de arme cu locotenentul Zetu N. Vasile-

Divizia „Tudor Vladimirescu” a continuat luptele alături de trupele române din Armata 4 Română condusă de General de corp de armată GHEORGHE AVRĂMESCU s-au angajat în lupte grele pentru

eliberearea Ungariei de sub ocupaţia germano-hortystă care a început la 6 octombrie 1944 şi s-a încheiat la 15 ianuarie 1945.

A urmat Campania pe teritoriul Cehoslovaciei care a început pe 18 decembrie 1944 şi a continuat acţiunile ofensive până in Munţii Tatra.

Aici a căzut eroul locotenent Zetu N. Vasile când mai erau doar 2-3 zile până la încheierea războiului. Se afla în mijlocul bateriei de artilerie de munte unde dirija tragerile asupra inamicului când un proiectil tras de inamic a căzut în apropierea lui şi i-a sfârtecat trupul care a fost îngropat de camarazii lui acolo sus în masivul muntos din Munţii Tatra.

Pentru faptele lui de arme a fost avansat la gradul de locotenent major(post-mortem) şi decorat cu medalia „Virtutea Militară de Război clasa I-a”.

După 1421 de zile de război locotenentul major Zetu N. Vasile, plecat de aici de pe plaiurile Nemţene la chemarea Patriei, pentru eliberarea Basarabiei, Bucovinei de Nord si Ardealului Sfânt a căzut erou la graniţa Cehoslovacă-Austriacă la 9 mai 1945.

Numele eroului locotenent major a fost scris pe troiţa de la biserică din satul Răuceşti de jos unde a fost dascăl.

Locotenentul erou
la nunta sa cu Maria Stamate,
fiica preotului Dumitru Stamate,
anul 1937

Locotenentul erou Zetu N. Vasile,
soţia Maria şi fiicele Velica şi Vetuţa
Ultima fotografie în familie înainte
de război, anul 1940

Eroul Căpitan-învăţător Cosmescu(Cozma) Gheorghe(Jorj) căzut în cel de-al doilea război mondial

Născut în anul 1905 în Comuna Răuceşti, Judeţul Neamţ, într-o familie de oameni înstăriţi cu mult pământ-Dascălul Cozmescu.

A urmat cursurile primare în satul Răuceşti de sus(1912-1916) care funcţiona în casa preotului Răsmeriţă având ca învăţător pe Vasile Goian.

În anul 1916 se înscrie la Şcoala Normală „Gheorghe Asachi" din Piatra Neamţ pe care o absolveşte în anul 1924 şi este numit învăţător la şcoala din Răuceşti de sus care funcţiona in casele dascălului Stamate şi rămâne până în anul 1926 când pleaca la Şcoala Militară de Ofiţeri de Rezervă din Bacău, obţinand gradul de locotenent.

După absolvire revine la şcoala din Răuceşti de sus ca învăţător.

În anul 1930 o întâlneşte pe învăţătoarea Enăşescu, se căsătorec şi se stabilesc în Răuceşti.

În perioada 1935-1938 învăţătorul Cozma Gheorghe(Jorj) este numit director la şcoala din Răuceşti de sus.

La 1 septembrie 1939 se declanşează cel de-al doilea război mondial şi România decretează mobilizarea generală a rezerviştilor iar locotenentul Cozmescu Gheorghe este trimis pe graniţă, la Cernăuţi, unde primeşte misiunea de comandant de pichet.

Urmare a pactului sovieto-german Ribbentrop-Molotov armata rusă a pătruns cu forţa în ziua de 28 iunie 1940 pe teritoriul Bucovinei de Nord şi a obligat armata română să părăsească teritoriul românesc dintre Prut şi Nistru.

În aceste condiţii Regimentul 3 Grăniceri din Cernăuţi se retrage de pe graniţă şi locotenentul major Cozma Gheorghe se întoarce în sat, preia funcţia de director de şcoală şi este numit comandant al

detaşamenului de premilitari, din comuna Răuceşti pentru contingentele 42, 43, 44 şi 45 care urmau să plece în armată.

În toamna anului 1941, locotenentul major este chemat cu ordin de mobilizare la Regimentul 15 Dorobanţi Piatra Neamţ şi după o scurtă pregătire de război este numit comandant la Compania nr. 9 infanterie.

Pleacă pe front în luna ianuarie 1942 cu întreaga companie şi ajunge la Armata a 3-a Română condusă de generalul de brigadă Petre Dumitrescu care se afla în atac dincolo de Nipru pe Podişul Doneţ. Intră direct în luptă şi continuă înaintare peste râul Donetk în Stepa Kalmukă.

La începutul lunii noiembrie 1942, Armata a 3-a Română este încercuită de trupele sovietice la Cotul Donului şi Stalingrad(Volgograd). În această mare încercuire a căzut şi Compania 9 infanterie din Regimentul 15 Piatra Neamţ, comandată de căpitanul Cozma(Cozmescu) Gheorghe.

În noaptea de 20 decembrie 1942, pe un ger cumplit, de-ţi îngheţa rasuflarea şi dupa 30 de zile de rezistenţă, comandantul Companiei 9 infanterie, căpitan Cozma Gheorghe a reuşit să iese din încercuire, dar în timp ce traversa „Valea Zariza” , împreună cu o parte din subordonaţi au fost surprinşi de un atac frontal de tancuri şi infanterie sovietică care au deschiş focuri de mitralieră asupra lor, nimicindu-i pe toţi.

În luna ianuarie 1943 doama învăţătoare Cozma Elisabeta, soţia eroului, a primit extrasul de moarte şi lada de compania acoperită cu steagul tricolor ce i-a fost înmânată de o gardă de onoare în curtea şcolii în faţa elevilor adunaţi în careu la şcoala unde a funcţionat învăţătorul căpitan Cozma(Cozmescu) Gheorghe căzut erou în „ Războiul Sfânt al Reîntregirii” pentru eliberarea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Ţinutul Herţa.

Numele eroului Căpitan Învăţător şi director Cozma(Cozmescu) Gehorghe(Jorj) a fost încrustat pe troiţa ce se află în curtea bisericii din satul Răuceşti de sus.

Aici se încheie scurta biografie a eroului nostru, bravului căpitan Cozma Gheorghe din Armata a 3-a Română, care a slujit Patria cu credinţă.

A consemnat Stan Dumitru, preşedintele
Asociaţiei Naţionale „Cultul Eroilor”-Răuceşti.

Căpitanul Cozma Gheorghe pe frontul de Est în iarna anului 1942.

Căpitanul Cozma Gheorghe pe graniţa de la Cernăuţi în iarna anului 1940.

Pe graniţă la Cernăuţi în iarna anului 1940 Soţia căpitanului Lizuca în faţa pichetului de grăniceri .

Pe graniţă la Cernăuţi în anul 1940-soţia căpitanului Cozma, Elizia, in vizită la pichetul de grăniceri.

CĂPITAN ÎNVĂŢĂTOR DIRECTOR DE ŞCOALĂ AVARVAREI T. DUMITRU VETERAN ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1941-1945

S-a născut la 26 octombrie 1904 în comuna Răuceşti satul Răuceşti de Jos, judeţul Neamţ, într-o familie de ţărani înstăriţi cu mult pământ, gospodari de frunte Toader Avarvarei care a luptat în războiul 1911-1914 din Balcani

În familia lui Toader Avarvarei s-an născut 12 copii. Primul din fraţi a fost Mihai Avarvarei născut în anul 1893, învăţător de profesie şi locotenent care a luptat în primul război mondial şi a căzut erou la Turtucaia - 1916 -.

Căpitanul Dumitru Avarvarei s-a născut al şaselea copil din familie şi a urmat primele clase în satul natal, care funcţionau în casa preotului Bănescu şi a avut ca învăţător pe fratele său Mihai Avarvarei, Ion Bănescu şi preotul Grigore Rezmeriţă.

În anul 1917 a fost înscris la Şcoala Normală „Gheorghe Asache" din Piatra Neamţ pe care a absolvit-o în anul 1924 obţinând diploma de învăţător cu 10, calificativ excepţional.

În anul 1925-1926, urmează Şcoala de Ofiţeri de rezervă la Regimentul 21 Infanterie Bucureşti iar la absolvire a fost avansat la gradul de sublocotenent.

Din toamna anului 1926 este numit ca învăţător la şcoala din satul Răuceşti de Jos.

Se căsătoreşte în anul 1926 cu învăţătoarea Cozma Maria din Drăgăneşti, un cadru didactic de excepţie, şefă de promiţie la Şcoala Normală.

Au avut împreună trei copii. Constanţa moare de tânără iar cei doi băieţi; Andrian ajunge profesor şi Traian ajunge inginer în silvicultură, Şef de Ocol.

Foto la terminarea Şcolii de Ofiţeri în rezervă(1926)

La 1 septembrie 1939 se declanşează cel de-al doilea război mondial şi România decretează mobilizarea generală a tuturor rezerviştilor.

Locotenetul Dumitru Avarvarei director de şcoală din satul Răuceşti de Jos se prezintă la Regimentul 21 Infanterie Bucureşti unde urmează o şcoală superioară de război şi la terminare este numit comandant de companie la Regimentul 86 Infanterie Ilfov şi avansat la gradul de locotenent.

La data de 24 septembrie 1939 când a fost asasinat primul ministru al României ARMAD CĂLINESCU de către legionari, face parte din garda de onoare la catafalcul celui care fusese şeful guvernului la acea dată.

În luna martie 1941 Regimentul 86 Infanterie Ilfov din care face parte şi comandantul de companie Avarvarei Dumitru au făcut deplasarea pe graniţa de Est pe cursul inferior al râului Prut la Fălcui – Oancea Galaţi şi odată ajunşi pe malul drept al Prutului au început pregătirile de război cu militari din subordine.

La jumătatea lunii iunie 1941 a primit ordin ca toate unităţile şi marile corpuri de armată care făceau parte din Armata a 4 a Română comandată de generalul de brigadă Nicolaie Ciupercă să intre în dispozitivul de luptă desfăşurat în flancul drept de la sud-est de Iaşi până la Giurgiuleşti-Galaţi.

În noaptea de 21/22 iunie 1941 Armata Română a primit ordin de la generalul Ion Antonescu ca toate trupele de uscat, să treacă Prutul şi să înceapă operaţiunile militare pentru eliberarea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Ţinutul Herţa.

„Ostaşi, vă ordon.Treceţi Prutul!”

Aşa avea să înceapă drumul cel lung al războiului din est. Corpul 5 armată din care făcea parte şi Regimentul 86 Infanterie Ilfov a forţtat trecerea Prutului în dreptul localităţii Fălcui şi pe data de 23 iunie 1941 Compania a 3 a comandată de locotenetul Avarvarei Dumitru au intrat în luptă cu armata rusă la Ţiganca pe malul stâng al Prutului şi-au continuat înaintarea spre Tighina, Căuşeni iar la data de 28 iulie 1941 au trecut Nistru.

A urmat cea mai amplă şi mai complexă operaţiune, ofensiva pentru cucerirea Odessei unde armata a 4 a română s-a angajat în lupte grele soldându-se cu pierderi grele de oameni şi materiale de luptă.

În această luptă s-a aflat şi compania comandată de locotenentul Avarvarei Dumitru.

Armata a 4 a Română a înaintat în Podişul Doneţk şi s-a angajat în marea bătălie pentru ocuparea Stalingradului (Volgograd) şi în Stepa Kamucă, până la poalele munţilor Caucaz – Piscul Ebrus (5633 m înălţime).

Aici avea să fie cea mai mare catastrofă pentru armata română care a pierdut 50% din efectivele angajate în luptă.

Numai în bătălia de la Stalingrad (Volgograd) trupele române au pierdut aproape 150.000 de ostaşi.

Trupele române din armata a 4 a Română, Corpurile 6 şi 7 Armata, Corpul 5 Grăniceri, Divizia Cavalerie şi alte mari unităţi de luptă comandate de generalul Gheorghe Avramescu, alături de Armatele 17 germane au organizat operaţiunea de apărare „Capul de pod Kuban" un veritabil „scut" care au asigurat retragerea trupelor române din Caucaz spre Peninsula Taman în Crimeea.

Operaţiunea a durat de la 12 februarie la 9 octombrie 1943, timp în care trupele române şi germane au opus o dârză rezistenţă trupelor sovietice ce înaintau dinspre nord-est şi nord-vest, din Stepa Kalmucă.

La această operaţiune a luat parte si Compania de infanterie comandată de locotenentul Avarvarei Dumitru care avea să povestească mai târziu despre armata română care a luptat pe frontul de Est.

De la 18 martie – 23 august 1944, Regimentul 86 Ilfov din care făcea parte locotenentul Avarvarei Dumitru a luptat pentru apărarea Moldovei pe linia de apărare Focşani – Nămoloasa – Galaţi pentru a opri pătrunderea forţelor sovietice prin „Poarta Focşanilor" către capitala României în zona petroliferă Pleşti – Câmpina.

La 23 august 1944 după difuzarea proclamaţiei Regelui Mihai prin care s-a comunicat ieşirea României din alianţa cu puterile Axei şi alăturarea cu Forţele Naţiunilor Unite împotriva ocupaţiei străine pentru eliberarea Transilvaniei, Armata a 4 a Română s-a retras de pe frontul din Moldova şi a trecut Carpaţi în Ardeal.

Locotenentul Avarvarei Dumitru comandant de companie alături de Armata a 4 a Română s-a angajat în lupte grele împotriva trupelor hortysto – hitleriste pentru eliberarea teritoriului de nord – vest al Transilvaniei.

Primele lupte cu Divizia 3 Infanterie le-a dus pe Olt şi Mureş, la Sf.Gheorghe, Tg.Mureş, Cluj şi Oradea apoi în Câmpia de Vest, la Carei şi Satu Mare. În zorii zilei de 25 octombrie 1944 după eliberarea oraşului Carei, ultima brazdă din Ardealul Sfânt al României, a depăşit frontiera de stat româno-maghiară.

Locotenentul Avarvarei Dumitru cu Regimentul Infanterie ilfov din Armata a 4 a Corpul 2, Divizia 3 Infanterie din Muntenia a luptat pentru eliberarea Ungariei şi Cehoslovaciei până în Munţii Tatra.

Aşa avea să încheie locotenentul Avarvarei Dumitru drumul cel lung de 1420 de zile de război începute în noaptea de 21/22 iunie 1941 de pe malul drept al râului Prut, unde a intrat în lupte grele pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord şi a mers mai departe până în Ţinuturile Îndepărtate ale Rusiei, apoi când frontul de Est s-a prăbuşit s-a retras pe frontul din Moldova şi de la „Poarta Focşanilor" a plecat pe Frontul de Vest, a trecut Carpaţii pentru eliberarea Ardealului Sfânt şi a ajuns în Podişul Boiemei.

Pentru faptele de vitejie pe frontul antihitlerist a fost avansat succesiv la gradul de locotenent major şi căpitan în Armata Română şi decorat cu Medalia „Virtutea Militară de Război" cl.II, „Bărbăţie şi Credinţă", „Crucea comemorativă a celui de-al doilea război mondial 1941-1945" şi alte distincţii militare.

Întors acasă în vara anului 1945 a găsit satul distrus, şcoala avariată puternic de război iar oamenii loviţi de ororile războiului ce trecuse peste ei lăsând urme adânci în sufletele lor.

A luat totul de la capăt şi împreună cu sătenii au asigurat spaţii pentru desfăşurarea învăţământului, mai întâi în casa lui şi în casa învăţătorului Ioniţă Vasile iar în anul următor 1946 a demolat şcoala distrusă de război şi a ridicat alta nouă care a fost dată în folosinţă în anul 1947. A fost director de şcoală 26 de ani şi a învăţat 42 de generaţii de elevi. A fost un cadru didactic de excepţie, un om între oameni, un mare patriot, un soldat în armata română care a slujit cu credinţă Patria.

„Dorinţa căpitanului AVARVAREI DUMITRU a fost dintotdeauna să vadă o ţară frumoasă şi liberă, o Românie mare şi puternică cu graniţele ei vechi de la Hotin la Cetatea Albă, care nu au mai putut reveni la patria mamă, Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa" .

Locotenent învăţător Mihai Avarvarei
Născut în anul 1893
Primul învăţător al fratelui său Dumitru Avarvarei
Mihai Avarvarei a căzut erou la Turtugaia -1916

Învăţătoarea Avarvarei Maria
Soţia căpitanului Dumitru Avarvarei
Născută în anul 1907
A absolvit Şcoala Normală şi a funcţionat
ca învăţătoare timp de 40 ani

VETERANI DIN COMUNA RĂUCEŞTI CARE AU LUPTAT ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1944-1945

PLUTONIER TROFIN GH. DUMITRU
REGIMENTUL 7 ARTILERIE GREA SIBIU

În vara anului 1944 a plecat ca voluntar în armata română şi a luptat pentru eliberarea Ardealului, Ungariei şi Cehoslovaciei

Născut la 25 octombrie 1926 în comuna Răuceşti, satul Răuceşti de Jos, judeţul Neamţ.

În anul 1932 intră la şcoala primară din satul Răuceşti de Jos, unde învaţă 7 clase, iar examenul de absolvire îl susţine în vara anului 1939 la gimnaziul „Regina Maria" din oraşul Tg.Neamţ. Pe baza rezultatelor foarte bune la învăţătură, urma să se înscrie la Şcoala Normală „Gheorghe Asachi" din Piatra Neamţ, dar la 1 septembrie 1939 se declanşează cel de-al doilea război mondial şi România decretează mobilizarea generală a rezerviştilor.

Tatăl lui Trofin D. Gheorghe, născut în anul 1902, primeşte ordin de concentrare şi se prezintă la Regimentul 15 Infanterie Piatra Neamţ şi este trimis în Basarabia la Bălţi.

La sfârşitul anului 1942, fratele cel mai mare Trofin Gh. Gheorghe este incorporat în armată, la Regimentul 15 „Dorobanţi" Piatra Neamţ şi după terminarea stagiului de pregătire militară de război este trimis pe frontul din Moldova, în primăvara anului 1944.

După plecarea fratelui la armată, tânărul Trofin Gh. Dumitru care încă nu împlinise 17 ani, a trebuit să pună mâna pe coarnele plugului şi să conducă treburile gospodăreşti împreună cu mama lui – ce avea de întreţinut 4 copii într-un moment când veniseră peste ei greutăţi foarte mari.

Războiul se apropia de hotarele ţării noastre, şi în primăvara anului 1944 comuna Răuceşti trebuia să fie evacuată din zona de război.

Tatăl vine în permisie să ajute familia să se refugieze la „Gura Secului” dincolo de pădurea „Branistea”, dar după două săptămâni a trebuit să plece din nou la război la Bălţi.

Pe frontul de la Târgu Neamţ în zona împădurită la nord-vest de Băile Oglinzi, pe Valea Culeşa la „Borta Dracului” armata rusă a străpuns linia de apărare a armatei române, a depăşit Culmea „Pleşului” şi a coborât pe Valea Nemţişorului. Contraofensiva trupelor române i-a obligat pe ruşi să se retragă în Valea Culeşa, dar ruşii pregăteau din nou să atace pe coasta dealului.

În aceste zile şi nopţi de lupte crâncene, când armata rusă forţa înaintarea spre „Culmea Pleşului” au fost imobilizaţi tineri cuprinşi între 17 şi 20 de ani – ce se aflau în evidenţa batalionului 13 Vânători de munte din Tg.Neamţ – să participe efectiv alături de armată la săpatul tranşeelor, întinderea reţelelor de sârmă, tăierea arborilor şi alte lucrări de fortificaţii de-a lungul liniei de apărare de pe „Dealul Nemţişorului” din zona împădurită.

Din aceşti tineri mobilizaţi(unii dintre ei încă nu împliniseră 18 ani) – au luat contact direct cu frontul, cu războiul adevărat unde peste tot se vedea sânge şi moarte, dar nu-şi dădeau seama de pericolul imens ce-i pândea la tot pasul.

Toate aceste acţiuni militare la care a fost prezent şi tânărul TROFIN GH. DUMITRU din vara anului 1944 pe Culmea Pleşului, nu l-au putut influenţa de a nu îmbrăţişa cariera armelor şi la 1 august al aceluiaşi an se înrolează ca voluntar la Divizionul 57 Artilerie Grea, Regimentul 7 Sibiu, care se afla amplasat cu bateriile de artilerie pe frontul de la Tg.Neamţ.

Îmbracă haina militară şi pleacă la Sibiu, lăsând în urmă o mamă disperată cu lacrimi pe obraz, aflată întro colibă din cetină de brad la „Gura Secului” alături de copiii ei pe care trebuia să-i îngrijească şi să-i păzească de război.

Situaţia din familia lui Ghiţă Trofin devenise foarte dramatică. Tatăl se afla pe frontul de la Tighina – Lăpuşana, din Basarabia, fiul cel mai mare, Gheorghe, pe frontul din Moldova, tânărul voluntar Dumitru începuse programul de instrucţie la Sibiu şi urma şi el să intre în război, iar restul familiei mama cu 4 copii se găsea în refugiu pe Valea Ozanei, sus spre Pipirig.

Era o perioadă foarte grea în condiţiile când frontul se găsea în mişcare, iar corespondenţa nu mai circula şi nimeni nu ştia unul de celălalt, unde se află sau dacă se mai sunt în viaţă. Familia se găsea împărţită în patru locuri la distanţă foarte mare.

Sold. Trofin Gheorghe
pe frontul din Basarabia
martie 1944(Foto mijloc)

Fruntaş Trofin Gh. Ghi
pe frontul de la Paşcani
Boureni-august 1944

Plutonier(r) Trofin Gh.
Dumitru, aflat în războiul
din Ardeal-octombrie 1944

Pe frontul din Moldova, armata sovietică forţa ruperea frontului la nord-vest de Iaşi, Tg.Frumos, Podul Iloaiei – Paşcani.

În noaptea de 22 august 1944 fiul cel mai mare, Gheorghe, cade erou la Boureni – Mirosloveşti sfârtecat de explozia unui proiectil tras de artileria rusă.

Familia avea să afle mult mai târziu despre moartea lui, deoarece frontul s-a retras de pe linia de apărare din acea zonă şi a pornit spre Transilvania.

După ruperea frontului din Moldova la data de 23 august 1944 şi Proclamaţia regelui Mihai prin care se comunica că România încetează ostilităţile împotriva Aliaţilor Naţiunilor Unite şi întoarce armele împotriva Germaniei, Armata Română trece Carpaţii pentru eliberarea Ardealului de Nord.

Regimentul 7 Artilerie grea din care făcea parte acum şi tânărul soldat Trofin Gh. Dumitru se alătură Armatei Române şi intră direct în luptă pentru eliberarea părţii de nord-vest a Transilvaniei. El a făcut parte din trupele de aprovizionare a Regimentului cu muniţii şi echipament de război.

Ziua de naştere la 25 octombrie 1944 când împlinea doar 18 ani l-a găsit pe soldatul Trofin Dumitru în apropierea oraşului Carei unde se duceau lupte pentru dezrobirea ultimei brazde din glia străbună a „Ardealului sfânt” răpit prin Dictatul de la Viena din 30 august 1940.

La 26 octombrie 1944 armata română a depăşit frontiera de stat româno-maghiară, în zona localităţii Urziceni şi a pătruns pe teritoriul

Ungariei pentru eliberarea de sub ocupaţia hitleristă, care a durat până la 15 ianuarie 1945.

În toate operaţiunile militare de pe teritoriul Ungariei, Regimentul 7 Artilerie Sibiu şi-a adus o contribuţie substanţială pentru a deschide drumul infanteriei române spre frontul inamicului.

La 12 ianuarie 1945 după o pregătire puternică a artileriei române care a aplicat lovituri puternice asupra dispozitivului de luptă a fasciştilor, armata română a depăşit frontiera Ungaro-Cehoslovacă şi s-a angajat cu toate forţele pentru eliberarea Cehiei şi Slovaciei.

Regimentul 7 Artilerie grea din Sibiu, care a făcut parte din Corpul 7 Armată Română, a înaintat până în munţii Tatra la 40 km de Praga.

Tânărul soldat Trofin Dumitru a fost repartizat cu alţi camarazi pe un camion de mare tonaj „Skoda” şi a transportat muniţie pentru artilerie de la Copşa Mică în urma frontului unde se afla dispozitivul de tragere pe teritoriul Ungariei şi Cehoslovaciei până în ultima zi de război.

După terminarea războiului s-a întors în ţară şi a continuat armata până la 9 decembrie 1946. Pentru contribuţia adusă la aprovizionarea frontului cu muniţii şi echipament de război, a fost decorat cu Medalia „Virtutea Militară clasa a III a” şi Medalia „Eliberarea Ardealului” de sub ocupaţia hortisto-fascistă.

Întors acasă află că fratele lui căzuse la război, iar tatăl venise şi el de pe front şi se confrunta cu greutăţile ce veniseră peste ei, seceta şi foametea din 1946-1947.

Totuşi viaţa trebuia să meargă mai departe. În scurt timp îşi ridică o casă frumoasă, se căsătoreşte şi devine un gospodar de frunte, respectat şi iubit de oamenii din comună.

Cotele, impozitele şi dările de tot felul, urmate de colectivizarea forţată îi produce derută şi confuzie. Despărţirea de pământul lui şi de bunurile din gospodărie era de neconceput dar nu s-a putut opune dictaturii şi a cedat.

Oamenii l-au ales în fruntea lor ca preşedinte al C.A.P. Răuceşti şi împreună cu ei a muncit pământul cum trebuie şi au obţinut recolte mari de cartofi, porumb, grâu, apoi au înfiinţat livada intensivă de măr, considerată ca cea mai reuşită din întreaga Moldovă.

Pentru rezultatele deosebite obţinute în agricultură a fost decorat cu ordine şi medalii: „Ordinul Muncii clasa a II a şi a III a”, „Medalia Muncii”, „Meritul Agricol clasa a I a”.

A condus unitatea agricolă timp de 26 de ani până când l-a doborât efortul fizic şi intelectual care a început din fragedă copilărie de

la vârsta de 14 ani şi s-a acumulat în timp obligându-l să se retragă din activitate cu 4 ani înainte de Revoluţia Română din 1989.

După revoluţie şi-a luat pământul înapoi şi a sperat că va lucra ogorul aşa cum o făcea altă dată, dar nu s-a mai putut. L-au ajuns toate din urmă şi a trebuit să se împace cu realitatea chiar dacă el nu o accepta, în sinea lui.

A rămas totuşi un om activ în societate şi prezenţa lui s-a simţit în diferite organizaţii democratice, nonguvernamentale în plan local: Asociaţia Naţională „Cultul Eroilor", „Asociaţia Naţională a Veteranilor de Război" unde contribuie la cultivarea sentimentelor de adâncă recunoştinţă şi preţuire faţă de eroii neamului românesc.

În semn de preţuire pentru întreaga activitate, primăria comunei Răuceşti i-a acordat „Titlul de Cetăţean de Onoare" al comunei şi Diplomă de Recunoştinţă pentru participarea la cel de-al doilea război mondial.

Acum veteranul de război plutonier (r) Trofin Dumitru se află la o vârstă respectabilă, trecut de 82 de ani şi îşi duce viaţa în linişte la frumoasa lui gospodărie, împreună cu soţia lui, Elena, sus pe Dealul Trofineşti – de unde dimineaţa în zori se vede primul răsărit de soare, şi la terminarea zilei se lasă după Culmea Pleşului spre „Mânăstrirea Neamţului".

La zi de sărbătoare este înconjurat de cele două fiice, Tereza şi Lidia, profesoare de matematică – cadre didactice model – de ginerii şi nepoţii – lipseşte fiul lui, Nelu, plecat prematur în lumea umbrelor lăsând în urmă un gol mare care niciodată nu se va mai putea completa.

Se bucură foarte mult de venirea lor acasă şi câteodată se întorc în timp cu gândul şi se opresc la acei ani de groază şi zbucium prin care a trecut familia lui Ghiţa Trofin în cel de-al doilea război mondial, dar când îşi aduce aminte de armată tresare şi cu o oarecare euforie zice răspicat: „am fost şi eu un soldat în Armata Română şi am slujit cu credinţă Patria".

Au trecut de atunci 65 de ani, de când un tânăr care încă nu împlinise 18 ani, în vara lui 1944 a plecat de pe Dealul Nemţişorului de pe Culmea Pleşului din Ţinutul Neamţului, înrolându-se ca voluntar în Regimentul 7 Artilerie Grea Sibiu şi-a intrat în război pentru eliberarea Ardealului de Nord de sub ocupaţia hortisto-germană şi apoi a luptat mai departe în Ungaria şi Cehoslovacia, până în Munţii Tatra.

Acest tânăr cu chip şi suflet de soldat şi-a făcut datoria de onoare faţă de ţară, iar neamul românesc în inima lui nu este o vorbă goală, ci o noţiune plină de înţelesuri mari şi sfinte.

Nepoţii lui îl privesc cu admiraţie şi zic: „suntem mândrii de bunicul nostru şi-l socotim unul dintre miii de veterani eroi, ostaşi ai Armatei Române în cel de-al doilea război mondial”.

Tânărul voluntar în Armata Română
după terminarea războiului
la Sibiu 1946.

Sergent Trofin Gh. Dumitru
Regimentul 7 Artilerie grea.
Sibiu
Foto furier la unitate in anul 1946.
.

Trofin Dumitru Gheorghe cu soţia, Aneta şi nepoata lor. a fost în cel de-al doilea război mondial împreună cu cei 2 fii ai săi, Gheorghe, căzut erou pe frontul din Moldova Şi Dumitru care a luptat în Ardeal.

.

SERGENT VETERAN APOSTOAE ILIE VASILE, A FĂCUT PARTE DIN CORPUL POMPIERILOR MILITARI CARE A ACŢIONAT PE TERITORIUL NAŢIONAL ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1941-1945

S-a născut la 11 martie 1912 în comuna Răuceşti satul Oglinzi, judeţul Neamţ, într-o familie de oameni înstăriţi, cu mult pământ, fiul pădurarului Apostoae Ilie care a luptat în primul război mondial 1916-1919. Primele clase şi gimnaziul le urmează în satul Oglinzi la şcoala care funcţiona încă din anul 1862-1864 într-o clădire de lângă Biserica Veche ce aparţinea Mânăstirii Neamţ.

În preajma primului război mondial şcoala avea ca învăţător pe Tescane din părţile Bucovinei, Sturzu Grigore şi preotul din sat, Ioan Pascal.

În anul 1915 învăţătorii Tescane şi Sturzu merg la război şi rămâne ca învăţător numai preotul Ioan Pascale. Învăţătorul Tescane cade erou pe Dealul Cireşoaia Tg.Ocna, iar învăţătorul Sturzu Grigore se întoarce la şcoală în anul 1919 şi funcţionează ca învăţător până în anul 1921 când pleacă la şcoala din Târzia-Brusturi.

În anul 1920-1921 este repartizat ca director de şcoală în Oglinzi profesorul Ilie Mihăilescu, venit din Muntenia şi odată cu el au mai fost repartizaţi Gârleanu Vasile din Tg.Neamţ şi Agăpescu Nicolae din Filioara, absolvenţi ai Şcolii Normale „Gheorghe Asache” din Piatra Neamţ.

Deci se poate spune că tânărul de atunci, Apostoae Ilie Vasile a avut norocul să înveţe carte într-o perioadă (1921-1928) când s-a pus bazele unui învăţământ bine organizat din satul Oglinzi.

După terminarea a şapte clase, în anul 1929 rămâne în sat, dar este atras foarte mult de codrii, de pădurile de stejar şi fagii unde tatăl

său Apostae Ilie era pădurar pe Culmea Pleşu, Slătioara, Pârâul Lebedea până în Valea Culeşea.

Chemarea lui pentru codrii adânci de păduri seculare începe să se transforme în realitate când află că va ajunge pădurar.

În anul 1933 este incorporat în armată la Grupul de Pompieri Bucureşti, la partea activă a apărării pasive.

După doi ani de pregătire specială, unde s-a remarcat prin curajul şi devotamentul lui în diferite intervenţii deosebite în stingerea incendiilor a fost avansat în grad succesiv până la gradul de sergent.

Lăsat la vatră în anul 1935 se întoarce la vechea lui pasiune unde îl aşteptau plaiurile împădurite şi este trimis la şcoala de sivicultori din Câmpul Lung Moldovenesc şi după absolvirea şcolii este repartizat ca pădurar pe raza Ocolului Silvic Tg.Neamţ, în zona de nord-vest de Băile Oglinzi.

Se căsătoreşte şi întemeiază o gospodărie frumoasă în satul Oglinzi şi în scurt timp devine printre primii oameni înstăriţi cu 11 ha de teren agricol şi forestier.

La 1 septembrie 1939 se declanşează cel de-al doilea război mondial şi încep concentrările. În anul 1940 este mobilizat şi se prezintă la Corpul Pompierilor Militari Bucureşti.

Grupul de Pompieri, din care făcea parte a rămas în ţară în spatele frontului.

Pompierilor militari le-a revenit greaua şi dificila misiune de a limita şi stinge incendiile provocate de bombardamentele aeriene. România a obţinut tristul record de a fi bombardată de aviaţia sovietică, anglo-americană, germană şi ungară.

În registrele istorice şi alte documente de arhivă, se regăsesc numeroase fapte de arme ale pompierilor militari români care au acţionat pe tot cuprinsul patriei: de pe Valea Prahovei, Bucureşti, Braşov, Galaţi, Bacău, Buzău şi în alte localităţi.

În noaptea de 14-15 iulie 1941, Bucureştiul este bombardat de aviaţia sovietică, unde au fost aruncate numeroase bombe incendiare de diferite calibre şi zeci de mii de oameni şi-au găsit sfârşitul în acest adevărat măcel.

La 1 august 1943 Aviaţia anglo-americană au atacat regiunea Ploieşti-zona petroliferă-Ploieşti-Câmpina, producând distrugeri la sonde şi instalaţii petrolifere.

În noaptea de 4 aprilie 1944 a avut loc un mare bombardament anglo-american asupra capitalei. Atunci au izbucnit peste 400 de incendii de proporţii uriaşe, în parcul Filipescu, Piaţa Lupeşti, şoseaua

Basarab, Calea Griviţei, şoseaua Giuleşti unde alte zeci de mii de civili şi-au pierdut viaţa.

În timpul acestor operaţiuni, unde s-a aflat şi sergentul Apostoae Ilie Vasile, grupul de pompieri militari români au dovedit o bună organizare şi o temeinică pregătire şi au acţionat cu mult curaj pentru diminuarea efectelor bombardamentelor şi a incendiilor dezlănţuite, salvând populaţia de la o catastrofă de proporţii. A fost decorat cu medalia „Bărbăţie şi credinţă" şi „Serviciul Credincios".

După război, sergentul Apostoae Vasile se întoarce acasă unde găseşte gospodăria distrusă de război precum şi întreg satul: şcoala arsă, turla bisericii şi o parte din acoperiş au fost avariate puternic. S-a dus la Ocolul Silvic pentru a-şi relua activitatea împreună cu tatăl lui în silvicultură.

Pădurile erau pline de militari căzuţi la datorie care nu fuseseră ridicaţi. Peste tot se găsea armament abandonat, muniţii, proiectile şi bombe neexplodate, iar pământul era scormonit de amplasamente, tranşee şi de exploziile produse de obuzele căzute pe metru pătrat.

„Oamenii din sat nefiind avertizaţi intrau în pădure după lemne sau la izvorul de salină şi erau sfârtecaţi de explozia minelor şi muniţiilor neexplodate".

„Totul era sinistru şi lumea se afla într-un haos şi derută, greu să poţi descrie ce se petrecea în sufletul acestor oameni loviţi de război".

Pentru sergentul Apostoae Ilie Vasile, amintirile trecutului din timpul când se lupta cu limbile de foc şi fumul gros înecăcios, căldura infernală ce se degaja de incendiile provocate de bombardamente se rostogoleau peste realităţile pezentului, iar acestea din urmă îl copleşeau tot mai mult.

Dar lumea trebuia să meargă mai departe, şi să vindece rănile produse de acest război blestemat. Pădurarul Apostoae Vasile şi mai târziu brigadierul silvic al ocolului Silvic Tg.Neamţ fiind un bun organizator cu multă iniţiativă şi ascultat de oamenii din sat, după ce şi-au reparat casele şi au ridicat altele noi, au început să repare biserica, să facă acoperişul din nou la şcoala care fusese arsă, să repare drumurile şi să intre într-o viaţă normală.

Ca brigadier silvic ia iniţiativa şi ridică cantonul de lângă Baile Oglinzi şi se ocupă de protejarea pădurilor şi refacerea prin extinderea de planaţii de brad şi molid ce fuseseră distruse de război.

În vara anului 1946 şi 1947 împreună cu tatăl său pădurarul Apostoae Ilie participă la acţiunea de a strânge osemintele ostaşilor români şi sovietici căzuţi în marea bătălie de pe Valea Culeşa, „Borta

Dracului" la care au venit şi elevii de la şcoala Oglinzi, împreună cu directorul Grecu Ştefan.

Din căsătoria lui cu Maria – o soţie credincioasă, harnică şi gospodină, care a ştiut să conducă casa - s-au născut 7 copii: doi băieţi şi cinci fete.

Visul lui a fost ca primul bărbat născut în familie să ajungă inginer silvic şi acel copil, venit, pe numele său Ioan Apostoae, care a terminat Facultatea de Sivicultură din Braşov a ajuns şeful Ocolului Silvic din Pipirig. Şi familia de sivicultori a crescut mereu: un ginere şi un nepot au îmbrăcat haina verde a pădurarilor, moştenită din tată în fiu.

Cel de-al doilea fecior născut în familie a dorit să ajungă în învăţământ şi a reuşit.

Fiul lui, Apostoae Ilie, a terminat facultatea de matematică, a funcţionat ca profesor dar şi ca director al şcolii din satul Oglinzi.

Din anul 2005 profesorul, directorul Apostoae Ilie, a devenit primarul comunei Răuceşti şi acum se află la al doilea mandat pentru că este un om cu suflet mare, un bun gospodar, un om iubit şi respectat de oameni. Ceilalţi fii ai familiei au învăţat carte şi sunt oameni cu demnitate în societate, iar nepoţii lui, chiar dacă n-au urmat tradiţia din familie să devină sivicultori, au învăţat la facultăţi şi universităţi de medicină, informatică, relaţii europene şi ocupă posturi importante.

Totuşi în viaţa lui Apostoae Ilie Vasile au apărut unele nedumeriri şi decepţii în perioada „stalinistă" când a trebuit să suporte umilinţă, prigoană, harţuială şi etichetări de ordin social.

Motivul: Chiabur cu 11 ha de pământ.

Pentru aceasta a fost nevoit să plece din funcţia de brigadier silvic, o muncă de care era legat sufleteşte din copilărie.

Aşa a ajuns să lucreze la Cooperativa de Consum ca, contabil-planificator, până la ieşirea la pensie.

După ce s-a pensionat s-a dedicat unei activităţi de suflet şi de neam românesc pentru „cinstirea şi păstrarea memoriei Eroilor din satul Oglinzi căzuţi în cele trei războaie 1877-1878, 1916-1919 şi 1941-1945".

În anul 1984 familia Apostoae Ilie Vasile a luat iniţiativa de a ridica un monument din piatră rostuită, pe care să fie încrustate numele tuturor eroilor din satul Oglinzi, la care s-au mai adăugat şi alţi enoriaşi şi l-a sfinţit în acelaşi an în prezenţa tuturor locuitorilor.

Sergentul Apostoae Ilie Vasile a plecat dincolo de noi, ceea ce numim noi moarte, dar a lăsat în urma lui o familie puternică şi un nume

de om cu chip şi suflet de soldat, care a slujit patria cu credinţă şi devotament, în cel ce-al doilea război mondial.

Poate că de acolo de sus, el ne priveşte şi vede cum arată satul Oglinzi astăzi, cum arată grupul şcolar de Arte şi Meserii, unde este directoare, nora Doamnei Apostoae Doiniţa şi se bucură pentru că noi nu l-am uitat şi nu-l vom uita niciodată.

„A trecut pe aici un om şi a lăsat ceva în urma lui”

Sergentul veteran Apostoae Ilie Vasile alături de soţia lui Maria şi copii în anul 1940 înainte de a fi mobilizat pentru a pleca la război.

Plutonier major
Ioniţă I. Gheorghe
Veteran al celui de-al doilea
Război mondial
1941-1945
(primul din stânga)

Născut în satul Răuceşti de jos la 20 iulie 1921, Comuna Răuceşti, Judeţul Neamţ, într-o familie de buni gospodari, cu tradiţii de luptători pentru Neam şi Ţară. Tatăl lui, Ioniţă Ghe. Ion a luptat în Războiul de Întregire 1916-1919 la Mărăşeşti-Oituz iar bunicul lui, Gheorghe Ioniţă în Războiul de Independenţă 1877-1878.

În anul 1928 merge la şcoală în satul natal unde urmează 7 clase, pe care le absolveşte în 1936 şi rămâne alături de părinţi la muncile agricole.

După începerea celui de-al doilea război mondial, 1 septembrie 1939, toţi tinerii născuţi între anii 1919-1923 au fost cuprinşi într-o evidenţă specială ca rezervă de război la Batalionul 13 Vânători de Munte Târgu Neamţ şi au început imediat pregătirea premilitară si obigativitatea de a participa la executarea lucrărilor de fortificaţii din zona de sud-vest a comunei Răuceşti.

Odată cu intrarea României în război, la 21/22 iunie 1941, contingentele 42 şi 43 urmau să plece imediat la regimentele la care erau chemate.

La 20 februarie 1942 tânărul Ioniţă Gheorghe, care nu împlinise 21 de ani, aşa cum cerea Legea Contingentelor, este încorporat la Regimentul 15 Piatra Neamţ şi de aici trimis la Şcoala de Război din Bacău, unde participă la o mare aplicaţie militară numită „Bătălia din Marş” de la Bacău la Bucureşti în toamna anului 1942, în judeţul Ilfov.

După absolvirea Şcolii de Război, la 1 octombrie 1942, este repartizat la Regimentul 27 Infanterie Bacău şi de aici trimis la Vadu-

Lascu în Basarabia să instruiască soldaţi la Regimentul 7 Vânători unde se găseau foarte mulţi „rusofani”.

Rămâne în Basarabia, la Vadu-Lascu până când frontul de Est cade şi începe retragerea trupelor române din Stepa Kalmukă din zona Caucazi şi se opreşte pe aliniamentul Tighina-Chişinău-Iaşi-Târgu Frumos-Târgu Neamţ. Sergentul Ioniţă Gheorghe cu regimentul din care făcea parte se retrage pe linia cazematelor Focşani-Nămoloasa-Galaţi.

În noaptea de 23/24 august 1944, după ce s-a transmis la radio „Proclamaţia Regelui” prin care se decretează alăturarea armatei române forţelor Naţiunilor Unite şi întoarce armele împotriva Germaniei, sergentul Ioniţă Gheorghe, alături de Armata Română trece Carpaţii pentru eliberarea Ardealului şi se angajează în lupte grele împotriva trupele germano-hortyste din zona Ilieni-Sfântu Gheorghe, Leordeni, pe Mureş, pe Valea Someşului, Aiud, Mirăslău, spre cheile Turzii şi au înaintat spre nord, Gherla Dej, Baia Mare, Satu Mare-Carei şi în zorii zilei de 26 octombrie 1944 au depăşit frontiera româno-ungară pentru eliberarea Ungariei de sub ocupaţia germano-hortystă, care s-a încheiat în data de 15 ianuarie 1945.

La 18 decembrie 1944 Armata 4 Română condusă de generalul Gheorghe Avrămescu care avea în compunerea sa corpurile 2 şi 6 armată la care s-a alăturat şi corpul 7 au luat hotărârea să-şi angajeze toate forţele pentru eliberarea statului Cehoslovac. La 12 ianuarie 1945, a pornit la ofensivă corpul 7 armată şi după câteva zile de luptă, au reuşit să rupă dispozitivul de luptă al inamicului, şi au pătruns cu mari greutaţi în adâncime dar cu pierderi enorme în rândul luptătorilor români.

Iată cum povesteşte Sergentul Ioniţă Gheorghe acele zile de groază din Munţii Tatra: „Era o iarna grea, cu zăpezi mari şi un ger năprasnic, de-ţi tăia răsuflarea. Primisem haine groase şi încălţări de pâslari iar pentru a nu fi observaţi ne-am îmbrăcat cu halate de pânză albă. Grupa noastră de puşcaşi, formată din 14 ostaşi, ocupasem o poziţie strategică bună din Munţii Tatra Mică din Cehoslovacia. Comandam si dirijam focul celor 7 mitraliere din linia întâia. Trăgeam fără întrerupere până cand ţevile mitralierelor s-au înroşit. Inamicul ne-a observat de unde trăgeam şi a dirijat focul de artilerie asupra noastră.

Unul dintre proiectile a căzut fix în amplasamentul nostru. Pentru o clipă nu-mi dădeam seama ce s-a întâmplat. Când m-am uitat în jurul meu, trăgătorii de mitralieră şi puşcaşii de elită erau zdrobiţi, sfârtecaţi de schije. Zăpada se înroşise de sânge iar halatul meu era tot pătat cu stropi de sânge. Cuvintele sunt de prisos, nu pot descrie în cuvinte

ceea ce am văzut şi am trăit atunci. M-am aşezat jos pe zăpadă în amplasament şi mă rugam lui Dumnezeu să mă scape din iadul în care căzusem.

Peste câteva minute, când am ridicat capul, am fost somat de un soldat inamic însoţit de alţi soldaţi germani care dădeau cu baionetele în soldaţii români ce zăceau pe zăpadă să se convingă că sunt morţi. Am ridicat mâinile în semn că mă predau. Imediat s-au apropiat de mine, m-au dezarmat şi mi-au făcut semn să merg într-o direcţie arătată de escortă. Am fost încolonaţi cu alţi camarazi care supravieţuiseră măcelului din Munţii Tatra Mică şi duşi într-un lagăr intermediar iar peste 2-3 zile mutaţi în alt lagăr întrucât se apropia frontul.

Din nou ne încolonau şi mărşăluiam prin iarna grea, flămânzi, cu hainele zdrenţuite şi încălţările sparte, iar cei care cădeau erau împuşcaţi pe loc. Până la urmă am ajuns într-un lagăr din Germania, la graniţă cu Austria unde am fost deţinuţi mai multe luni, suferind de foame, fring şi mizerie.

Lagărele erau organizate pe grupuri de naţiuni:

A. Deţinuţi din Rusia, România şi Bulgaria

B. Deţinuţi din America şi Anglia

Armata americană ne-a eliberat din lagăr la 31 mai 1945 şi ne-a cărtiruit pe la casele oamenilor din Germania unde munceam în gospodăria lor.”

După prăpădul din Munţii Tatra, unde au căzut mii de ostaşi români, părinţii sergentului din Răuceşti au primit extras de moarte în care se arăta că sergentul Ioniţă Gheorghe a căzut erou în data de 18 ianuarie în masivul muntos din Cehoslovacia.

Familia i-a făcut la biserica din sat pomenire şi cele cuvenite unui soldat mort în râzboi.

În toamna anului 1945, familia lui Ion Ioniţă a primit prin Crucea Roşie din Elveţia, o scrisoare de la sergentul Ioniţă Gheorghe, fiul lor, cum că este în viaţă. Nu peste mult timp bravul sergent se întoarce în satul natal unde a fost întâmpinat de părinţi, fraţi, surori şi consătenii lui care l-au primit cu braţele deschise şi cu lacrimi de bucurie.

Pentru faptele sale de arme pe frontul de vest până în Munţii Tatra a fost decorat cu ordine şi medalii: „Virtutea Militară de Război clasa a III-a”, „Crucea Serviciului Credincios clasa a III-a”, „Bărbăţie şi Credinţă”, „Crucea Comemorativă de războI”.

A fost avansat la gradul de plutonier major.

După întoarcerea din „ Războiul blestemat” , îşi construieşte o casă frumoasă, se căsătoreşte cu o fată de oameni gospodari din

Răuceşti - Tiţa lui Nicolae Vasiliu dar nu are copii şi adoptă un nepot care ajunge învăţător în satul natal, stimat şi respectat de oameni şi la rându-i se căsătoreşte tot cu o învăţătoare – Mihaela şi au două fetiţe.

Ajuns la o vârstă venerabilă, bravul ostaş, veteran de război, este supărăt că soţia sa, a plecat în lumea umbrelor, dar se împacă cu sine şi cu destinul care i-a fost hărăzit.

Aici se încheie odiseea sergentului(plutonier major în rezervă) Ioniţă Gheorghe care a făcut parte din Armata Română în cel de-al doilea război mondial şi a slujit cu credinţă Patria.

„EROUL DE LA FĂGIŢĂL”(baladă)

DUPĂ O POVESTIRE FĂCUTĂ DE GRIGORE MARIA ÎN VÂRSTĂ DE 84 DE ANI, SOŢIA EROULUI
~ 20 IULIE 2008 ~

Sus pe deal la Trofineşti
Lângă un nuc şi-un liliac,
Este o casă cu cerdac.
Şi acolo a locuit
Doi tineri ce s-au unit.
Un fecior înalt ca bradul
Cu o fată din liceu,
Era tânără frumoasă
Şi-a dus-o la el acasă.

Trăiau aşa amândoi
Făr de griji, făr de nevoi.
Erau tare fericiţi, Pentru-că
Dumnezeu le-a dat,
O fetiţă şi-un băiat
Însă ei nu bănuiau,
Că într-o bună zi
Soarta îi va despărţi.

În toamna lui treizeci şi nouă
Într-o sâmbătă seara,
A sunat mobilizarea.
„Toţi bărbaţii apţi de luptă
Să meargă fără opreală
La cazarma militară
Să plece neîntârziat
Conform ordinului dat”

După un an aproape doi
Ţara intră în război
Armata noastră trece Prutul
Pentru Basarabia,
Dar nu s-a oprit la Nistru
Tot aşa cum trebuia
A intrat în lupte grele
La Odessa şi la Dalink
Pe Nipru şi pe Donesk,
În Crimeea - Sevastopol
Şi Ţinutul Îndepărtat
În Caucazi şi Stalingrad,

Dar frontul s-a dărâmat.

De pe Don şi de pe Volga
Frontul s-a întors în Moldova
Chiar şi aici în Răuceşti,
Din pădurea Făgiţăl
Pe dealul de la Munteni,
Sus pe Vârful Steagului,
Şi pe Bâtca şi pe Bondrea,
Pe Zănească şi în Oglinzi
Până sus la Cărpiniş
Şi pe dealul Macului
Până-n „Borta Dracului”

Ruşii au năvălit puhoi,
Şi atuncea comandantul
A cerut tot forţe noi
Nu de aici, nici de colea,
Tocmai din Muntenia;
Unde erau soldaţi ca unul
Regimentul nouăzeci şi unul
Regimentul „Ferdinand”
A venit din Calafat

Din acesta Regiment
Făcea parte şi-un sergent
Era din sat de la noi,
Un bărbat vrednic voinic,
N-avea teamă de nimic
Şi-a ajuns la Petricani,
În pădurea Boiştea
Jos pe vale la „Dumbrava”

Comandantul Regimentului
Avea biroul în cort,
Şi sergentul nostru
Se prezintă la raport;
- Domnule! Domnule, căpitan!
De pe dealul Boiştea,
Am văzut căsuţa mea;
Daţi-mi voie o zi sau două
Să mai pot vedea odată
Pe copii şi pe nevastă.

- Măi sergente! Măi sergente!
Oamenii din Trofineşti
Şi tot satul de la voi
Au fost evacuaţi cu toţii
Chiar din zona de război

Nu e timpul de pierdut
De trei zile şi trei nopţi
În pădurea Făgiţăl,
Ruşii au făcut măcel.
Tu cunoşti pădurea toată
Şi-ai putea să faci un plan
Ca să-l opreşti pe duşman.
Ia-ţi mitraliera ta,
Şi plutonul de puşcaşi
Şi grupa de cercetaşi
Intră-n luptă dă ce poţi
Şi loveşte-i ca pe hoţi!

La asfinţitul soarelui
Sergentul şi camarazii lui
Au intrat aşa cu toţii
Tocmai în „Pădurea Morţii”
Au trecut „Poiana Durghii”
Si-au pătruns pe nesimţite
Printre trunchiuri de stejar
Când duşmanul servea masa
Chiar în bârlogul lui.
Şi-au pus armele în bătaie,
Şi cu foc încrucişat,
N-a scăpat din ei nici unul
Până când s-a înserat.

Dar în zori duşmanul apare
Mai bine organizat
Şi atacă-n disperare
Ca o haită de turbaţi,
În cumplita bătălie

Ce s-a declanşat
Chiar în toiul luptei crunte,
Mitraliera noastră deodată a-
ncetat.
A încetat ca să mai bată,
Ce s-a întâmplat?
A căzut sergentul nostru!
Strigă un soldat
Trăgătorul de elită să-i ocupe
locul!
Strigă căpitanul
A căzut şi el alături de
comandant,
Răspunse un soldat.

Şi atunci în zăpăceala
Care s-a produs
Un ostaş mic de statură
Şi isteţ la minte,
A pus mitraliera în luptă
Şi a început să tragă.
El trăgea fără-ncetare
Ca un semn de răzbunare,
Că sergentul lui căzuse
Făr de răsuflare
El a fost lovit
De un glonţ rătăcit
Care-n inimă s-a oprit

Dar duşmanul nu renunţă
Iese la atac
Şi cu mai multă putere
Ne obligă şi pe noi
Ca să dăm în repliere
Şi-am lăsat în urmă
Pe sergentul nostru
Şi ai lui soldaţi,
Între cele două fronturi
Pentru că n-a fost posibil,
Să fie ridicaţi

Cinci luni a zăcut sergentul
În pădurea de stejar
Până când armata noastră
A trecut munţii în Ardeal
Şi atunci sătenii noştri
Ce venise din refugiu,
Au început şi ei să umble
Prin pădurea Făgiţel.
Căutau şi ei sărmanii
Prin tranşee şi bordeie
Şi-au văzut din întâmplare
Un ostaş zăcând în iarbă
Şi uitându-se la dânsul
Le-a căzut aşa deodată
Că se-aseamănă cu unul,
De la ei din sat, dar cine-i?

Unul dintre ei se uită, mai atent;
Ba la mâini, ba la picioare
Ba la brâu ba la statură,
Şi deodată strigă tare:
- Acesta e a lui Ion Costache!
- Care bre a lui Ion Costache?
Zice unul cu mirare.
- Cum care bre? Păi nu-l
cunoaşteţi?
E Vasile, cel din deal la Tofineşti
Care ţine de nevastă
Pe Maria cântăreaţa.
- Al lui Sârghe zice altul

Unul ce stătea deoparte
Cu un pic de îndoială
Se bagă şi el în vorbă, zice:
- O fi el, eu nu zic ba;
Dar mai bine sa căutăm
În buzunar la tunică,
Poate dăm de-o scrisorică
Sau de-un act
Care scrie cum îl cheamă pe
soldat.

Şi-au început să scotocească
Şi deodată chiar au dat
De un carnet de soldat,
Şi citindu-l la lumina zilei
Scria clar
Sergent Trofin Vasile

Mai căutând prin buzunare
Au mai dat şi de-o podoabă
Care era ruptă în două,
Un pieptene de pieptănat
Cum purtau fetele-n sat
Era un simbol, un legământ;
Jumătate o păstra el,
Cum ar fi bătut în cui,
Cealaltă jumătate o păstra
Nevasta lui.
Atunci cei de faţă au hotărât
Nu mai încape îndoială,
Trebuie să-l ridicăm de aici
Să-l ducem cu multă jale
La biserica din vale.

Şi-au împletit îndată o targă
Din nuiele de alun,
Şi l-au ridicat pe umeri
Şi-au pornit cu el pe drum.
Însă repede a mer vestea în sat
Că în pădure au găsit un soldat
Şi că ar fi chiar de la noi din sat

Şi tot satul de pe coastă
A ieşit cu mic cu mare,
Ca să vadă fiecare,
Un soldat, un oarecare.
Se întrebau unul pe altul
Oare cine este, n-aţi aflat?
Şi atunci din mulţime
Unul a strigat:
Cum nu ştiţi? Ia staţi niţel;
El este ***"Eroul nostru de la Făgiţăl".***
Şi atunci bătrânii noştri
Îşi scot cuşma de pe cap
Şi au prezentat onorul,
Bravului soldat.
Şi la troiţa din sat
Unde este îngropat
Merg la zi de sărbătoare
Şi aprind o lumânare.

Balada „Eroului de la Făgiţăl"
este dedicată Doamnei Grigoraş Maria
la împlinirea vârstei de 84 de ani,
soţia eroului sergent Trofin I.Vasile
căzut în luptele din Pădurea Făgiţăl
în data de 24 aprilie 1944

Preşedintele Asociaţiei Naţionale
„CULTUL EROILOR" Filiala Răuceşti
Dumitru Stan
20 iulie 2008

„EROUL DE LA BONDREA”(baladă)

DUPĂ O POVESTIRE A SERGENTULUI MAJOR VETERAN DE RĂZBOI – OBREJA N.GHEORGHE
~ 20 IULIE 2008 ~

La cârciuma lui Pantelimon
Beau haiducii vin cu cana,
Că s-a născut un fecior,
Un fecior cum altul nu-i
Nepotul haiducului.
Haiducul Pantelimon
Ce s-a făcut frate cu codrul,
Şi umblă răzleţ ca şi corbul.

Anii au trecut în zbor
Şi acum acest fecior,
Fiul lui Nicolae Pantelimon
Trebuie să plece la armată
Şi umblă prin sat hai-hui,
El şi contingentul lui
Purtând flori la pălărie
Cântând cântece de cătănie.

Eu mă duc mândro, mă duc,
La armată, nu la plug,
Eu mă duc mândro de-acasă
La armată, nu la coasă
Că mai am o săptămână
S-o petrecem împreună;
Şapte zile dintr-un an
Şi plec mândro militar.
Mai am azi şi mai am mâine
Şi plec satule din tine;
Şi mai am o zi sau două
Şi mă îmbrac în haină nouă.
Să vii mamă să mă vezi
Îmbrăcat în haine verzi;
La cazarma dintre munţi
Unde vin mii de recruţi.
I-auzi mândro, trenul vine
Şi mă ia de lângă tine;
Plânge inimioara-n mine
I-auzi mândro, trenul trece
Hai mândro, de mă petrece.
Ia uitaţi-vă cum trece
Regimentul cincisprezece
Şi-au plecat la ”Dorobanţi”
Unde-au fost încorporaţi.

După un an, aproape doi
Războiul vine peste noi,
Iar Batalionul 13 Vânători
Primeşte ordin peste noapte
Să intre imediat în cazemate.
Când a auzit Nicolae
Pantelimon
Merge şi bate în poartă la
Batalion.
-Domnule, Domnule comandant!
Am un fecior voinic
Şi-i întreg la minte
Şi aş vrea să ajungă
Vânător de munte.
-Te înţeleg !
Şi-ţi respect voinţa ta
Dar să ajungi

Vânător de munte
Trebuie să fi ager la minte
Să dai sacrificii multe.
Din Corpul Vânători de Munte,
Fac parte numai ostaşi de
frunte.
- Feciorul meu nu-i oarecare
Şi nu vine din balamuc
Prin venele lui,
Trece Sânge de haiduc.
E sergent de „Dorobanţi”
Şi aş dori să fie adus
Aici la Batalionul
Din Târgu-Neamţ.

- Bine, bine m-ai convins;
E acesta document
Să te prezinţi cu el la Regiment
Regimentul de soldaţi
Peste deal la Piatra Neamţ,
Dar nu zăbovi de fel
Că avem nevoie
De un sergent aşa ca el.

Şi Niculae Pantelimon,
A plecat aşa pe jos
La Regimentul „Dorobanţi”
Mai în jos de Piatra Neamţ.
Şi acolo s-a prezentat
La înaltul comandant.
- Să trăiţi Domnule Maior!
Mă numesc Pantelimon
Şi am aicea un fecior.
- E sergent şi-i viteaz în felul lui,
E nepotul haiducului.
- îl cunosc chiar foarte bine,,
Dar nu înţeleg……
De ce-ai ajuns până la mine?
- Vreau ca să aprobaţi
Pe sergent să-l detaşaţi
Din Regimentul Dorobanţi
La vânători de munte
Din oraşul Târgu-Neamţ.
- Măi române, tu ştii bine
Că ţara este în război
Şi în asemenea situaţii
Nu se mai pot face mutaţii.
- Războiul se află în toi,
Iar frontul trece pe la voi
Chiar prin Răuceşti şi în Oglinzi
Până sus la Cărpiniş.
Acolo se duc lupte grele
Că duşmanul atacă cu putere.
Totuşi,…….cred că ar fi bine
Ca sergentul să ajungă
Acolo pe linie.
El cunoaşte zona
De la Răuceşti de Sus şi de Jos
Şi-ar putea să fie de mare folos.
- De aceea am aprobat
Chiar din acest moment,
Şi ordon!
Să ajungă neîntârziat
La Batalion.

Şi sergentul nostru
Pleacă in noapte far” de somn
Şi ajunge în zori la Batalion.
Peste o oră este anunţat
Să se prezinte direct la
comandant;
Şi acesta îl primeşte
Şi-i spune scurt şi răspicat:
- Am auzit că eşti un sergent
viteaz
Şi că ai mintea ascuţită
Şi eşti şi-un cercetaş de elită.
Îmi place că eşti un luptător
Bine legat.

- Da să trăiţi Domnule Comandant!
- Ne aflăm în zonă de război
Şi ruşii au ocupat,
Poziţii strategice noi:
Pe „Vârful Steagului”
Pe „ Bâtca” la cota 493
La „ Brădiş” şi „Dealul Crucii”
Peste tot au puncte de observare
Şi stau cu ochii pe noi
Să vadă orice mişcare.
- Cu două nopţi în urmă
Doi trădători Basarabeni
Au dezertat din Batalion
Şi au fugit
La ruşii călare,
Cu toate planurile noastre
De apărare.
- Avem informaţii
De la cercetaşi şi observatori,
Că ruşii pregătesc
Un atac prin surprindere în zori
Pe „Vale Zănească” să urce,
Spre cazematele opt şi nouă,
Şi să le scoată din luptă
Deodată pe amândouă.
Să facă o breşă
În dispozitivul nou de apărare,
Şi apoi să coboare,
Pe „Pârâul Ursului” la vale.
- Vei primi o misiune,
Dificilă şi grea:
- Preiei comanda plutonului
De observatori, cercetaşi şi înaintaşi,
Şi ocupi poziţii în avanposturi
În faţa liniei noastre de apărare
Pe aliniamentul :
Bondrea, Zănească până în deal,
În sus la Buburuz.
Şi plutonul de observatori-înaintaşi
Pleacă în noaptea întunecoasă
Să execute neîntârziat
Ordinul primit
De la comandant
Şi să respecte consemnul dat.

În avanposturi este o misiune grea
Şi nu te poate prinde amorţeala
Când întunericul e negru ca şi smoala,
Şi auzi cum inamicul
Pregăteşte mişcări de trupe pe vale
Şi simţi în jurul tău
Cum moartea iţi dă mereu târcoale.
Stai nemişcat şi priveşti în întuneric
Asculţi cu atenţie;
Orice zgomot, orice mişcare
Şi auzi că la Cărpiniş
Au loc schimburi de focuri,
Iar pe Valea Culeşea
Se văd explozii luminoase
De proiectile
Trase de artileria grea.
De la „Brădiş „ la Vale
Se aude un uruit
De tancuri uşoare.
Au coborât la vale
Dar in Rugină s-au oprit
Şi s-au adăpostit.
Pe „ Vârful Steagului”
Se aud focuri de mitralieră,
Iar în pădurea Făgiţăl,
Se dau lupte grele.

Aşa e noaptea în avanposturi,
Dar timpul zboară ca şi gândul
Şi sergentul nostru vine cu schimbul
Se rosteşte în şoaptă „parola”
- „Ozana”!
- „ E limpede” răspunde Cătana.
Şi sergentul pleacă mai departe
În control, la alte avanposturi.
A mai trecut o noapte grea
Şi ceasul este aproape trei,
Iar sus se aud
Cântece de ciocârlii.
La orizont, apar zorii de ziuă
Şi soarele răsare,
Şi urcă încetul pe cer
Şi sergentul nostru
Răspunde la apel;
- Să trăiţi, Domnule Comandant
În noaptea aceasta
„Furtuna de Nord”
Nu s-a declanşat
Şi se respectă în continuare,
Consemnul dat.
- Aici la noi nu mai este timp de somn
Raportează sergentul
Pantelimon.
Era o dimineaţă frumoasă de mai
Şi era sărbătoare „Sfinţii Împăraţi”,
Iar peste „Culmea Pleşului”
Se auzeau clopotele
De la Mânăstirea Neamţ.
Însă ruşii au observat
Că pe frontul românesc
Ceva s-a schimbat
De când a venit
Un nou comandant.
Cercetaşii ruşi s-au interesat
Şi au aflat:
Că a venit un sergent
Şi este observator-semnalizator,
Cercetaş-înaintaş,
De la „Dorobanţi” din Piatra Neamţ,
Şi-au pus obiectivul pe el.
Sergentul nostru mergea în inspecţie
Prin tranşee şi bordeie,
Era un bun camarad
Deschis la fire şi glumeţ
Şi le spunea la soldaţi
- Măi băieţi! Să fiţi atenţi!
Şi mergea mai departe
Pe linia frontului de pe Imaş.
Şi lunetiştii ruşi l-au observat
Şi pe loc l-au executat.
Două gloanţe au trecut prin pieptul lui
Şi pe loc a decedat
N-a mai putut fi salvat.
Vânătorii camarazii lui
L-au ridicat
Şi pe braţe l-au purtat
Şi l-au dus la Batalion
Şi l-au înmormântat cu onor.

Trecuseră peste patruzeci de ani
De când eroul nostru,
A fost îngropat
La margine de cimitir
Uitat şi părăsit sub un gard.
Dar avea o mătuşă măicuţă
La mănăstire sus,
La „Agapia veche” din deal
Şi într-o zi ea s-a gândit
Să ducă osemintele nepotului ei
La biserica din satul natal.
Şi-a pornit măicuţa bătrână

Cu băţul în mână
Şi-a cerut aprobare
De la stăpânire,
Şi i-a aprobat să fie deshumat.
Apoi a mers la preotul din sat
Şi l-a rugat
Ca osemintele nepotului ei
Să fie înhumate
În cimitirul din sat.
Într-o zi cu soare,
Ziua în amiaza mare
A început să bată într-o doagă
Clopotul cel mare.
Dar nu bătea
Nici de înmormântare
Nici de sărbătoare
Sătenii din sat s-au agitat
Şi s-au adunat
La biserica din sat.
Dinspre pod cobora la vale
O căruţă trasă de un cal
Iar în căruţă, se vedea o cutie,
Din scândură de brad
Cu osemintele unui soldat
Înaintea căruţii mergea
O măicuţă bătrână
Cu o lumânare aprinsă-n mână.
La poarta bisericii
A fost întâmpinat
De preotul din sat.
Avea cu el Sfânta Evanghelie
Ce-o ţinea la piept
Ca s-o citească
La rehumarea,
Bravului sergent.
Dar oamenii tot se adunau
Şi mereu întrebau
- Ce s-a întâmplat?
- O măicuţă bătrână
A adus osemintele unui soldat.
Unul dintre cei prezenţi,
S-a supărat şi a strigat:
- Cum adică?
Un soldat? A-l nu ştiu cui?
E nepotul haiducului.
Nu aruncaţi vorbe-n vânt
El a căzut
Apărând al nostru pământ.
Nu-i soldatul de la Rodrea
El este eroul nostru
„De la Bondrea”
Atunci cu toţii
Au aprins câte-o lumânare
Şi s-au înclinat
În faţa osemintelor
Bravului soldat.
Iar numele sergentului
Pantelimon
A fost gravat
Pe troiţa eroilor din sat.

Balada „Eroului de la Bondrea”
a fost scrisă la împlinirea a
60 de ani de când a căzut
sergentul Dumitroaia Ion
pe imaşul de la Bondrea
21 mai 1944
Dumitru Stan(2004)

Nicolae Pantelimon
Tatăl eroului

Serg.Dumitroaie Ion
„Eroul de la Bondrea”

Maica Polixenia
sora eroului

Haiducul Pantelimon — La Schitul Agapia Veche
Unchiul Serg.Dumitroaie Ion — Maica Polixenia şi strănepoata
„Eroul de la Bondrea” — Haiducului Robu Cicuţa
Nepoata eroului

Plutonier major
Cristescu Ghe. Andrei
Veteran al celui de-al doilea război mondial(1939-1945)

Născut la 30 august 1914(contingentul 36) în satul Oglinzi, comuna Răuceşti, judeţul Neamţ.

Urmează şcoala primară în satul natal şi după absolvire rămâne în familie până la vârsta de 18 ani, când pleacă să lucreze ca muncitor forestier.

În toamna anului 1935 este încorporat în armata română la Regimentul 6 grăniceri Chişinău, Basarabia.

În anul 1938 este lăsat la vatră, dar odată cu declanşarea celui de-al doilea război mondial, la 1 septembrie 1939, România decretează mobilizarea generală a rezerviştilor şi sergentul Cristescu Andrei se prezinta la Regimentul 7 Vânători Tighina unde începe pregătirea militară. La 28 iunie 1940, ca urmare a Pactului sovieto-german(Pactul Ribbentrop-Molotov), armata rusă a pătruns cu forţa în Basarabia şi a somat armata română să părăsească teritoriul românesc dintre Prut şi Nistru.

Sergentul Cristescu Andrei, împreuna cu Regimentul 7 Vânători Tighina şi întreaga Divizie 14 Vânători, trece Prutul pe malul drept în România.

La data de 4 februarie 1941 Divizia 14 Vânători din Basarabia, Regimentul 7 Vânători se deplasează pe malul Prutului la Ştefaneşti şi se pregătesc de război.

În noaptea de 21/22 iunie 1941 România intră in război pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de nord.

Armata română trece Prutul pe la Ştefaneşti şi intră în luptă cu trupele sovietice. Sergentul Cristescu Andrei participă cu Regimentul 7 Vânători Tighina din Basarabia s-a distins în mod deosebit în luptele pentru eliberarea oraşului Chişinău.

După eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord care s-a încheiat la data de 27 iulie 1941, sergentul Cristescu Andrei afla că pe frontul din Bucovina de Nord a luptat şi fratele lui, caporal Cristescu Ilie.

La 4 august 1941 armata română forţează trecerea Nistrului şi se angajează în marile bătălii de la Odessa, Dalnic si Tatarca unde au fost încercuite o parte din trupele române.

Sergentul Cristescu Andrei a luptat alături de Regimentul 7 Vânători Tighina în zilele de 19, 20 şi 21 septembrie 1941, unde a îndeplinit misiuni foarte periculoase pentru a ieşi din încercuire pe care le-a executat cu mult curaj în dispozitivul inamicului.

În luna ianuarie 1942 o mare parte din trupele române au fost retrase de pe front şi au venit în ţară pentru refacere. S-a întors acasă sergentul Cristescu Andrei, unde a stat o periodă mai lungă.

Se căsătoreşte, îşi formează o familie iar în luna decembrie a anului 1943 este concentrat din nou şi trimis pe frontul din Bucovina de Nord şi trece Nistrul în Ucraina.

În primăvara anului 1944, Armata Sovietică declanşează Marea Ofensivă şi la sfarşitul lunii martie intră în Bucovina de Nord.

Armata Română aflată în retragere, după ce a trecut podul de la Moghilev, a fost ajunsă din urmă de trupele ruseşti şi o parte dintre ostaşii români au fost luaţi prizonieri, printre care s-a aflat si sergentul Cristescu Andrei.

Aceasta s-a întâmplat pe data de 5 aprilie 1944, când toţi soldaţii cazuţi prizonieri au fost duşi în lagărele morţii din spaţiul sovietic, de unde mulţi nu s-au mai întors.

Bravul sergent Cristescu Andrei a fost eliberat din lagărele de prizonieri la data de 24 septembrie 1946. Timp de 2 ani şi jumatate a suferit de foame, frig, mizerie şi de tot felul umilinţe.

Ajuns acasă a aflat că fratele lui Caporal Cristescu Ilie căzuse erou pe frontul de la Târgul Neamţ.

Veteranul Cristescu Ghe. Andrei a fost decorat cu ordine şi medalii pentru participarea la război: „Bărbăţie şi Credinţă” şi „Crucea Comemorativă de Război” şi avansat la gradul de plutonier major.

Primăria Comunei Răuceşti i-a acordat Titlul de „Cetăţean de onoare”.

Ajuns la o vârstă venerabilă este iubit şi respectat de oamenii din sat, se bucură de copiii lui care au ajuns buni gospodari şi este mulţumit că soarta i-a oferit o şansă bună în viaţă şi a ştiut să profite din plin atunci când a avut noroc.

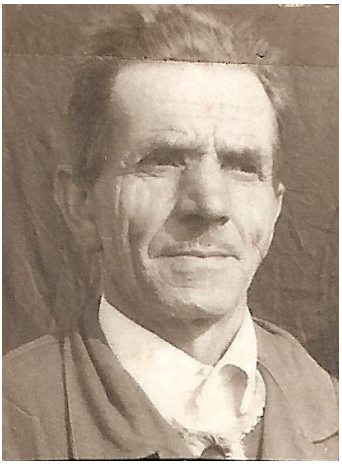

Sergent major
Stan V. Toader
Veteran din cel de-al doilea
Război mondial 1941-1945

S-a născut la 7 august 1915 în satul Răuceşti de jos, Comuna Răuceşti, Judeţul Neamţ, într-o familie de ţărani înstăriţi, unse s-au născut 10 copii: 4 băieţi şi 6 fete.

În anul 1922 a mers la şcoală în satul Răuceşti de sus, care funcţiona în casele lui Dascălul Cozmescu şi a învăţat 7 clase pe care le-a absolvit în anul 1929. A avut ca învăţători pe Vasile Goian, preotul Răzmeriţă şi Secară Gheorghe.

Sergentul major provine dintr-o familie de luptători ai armatei române, rămaşi în anonimat şi uitaţi definitiv. Bunicul de pe tată, Gavril Ghe. Stan, a luptat cu Batalionul 1 din Regimentul 15 Dorobanţi Piatra Neamţ în Războiul de Independentă 1877-1878 şi ajuns până la Griviţa. Întors acasă, a fost împropietărit cu 5 hectare de pământ la „Iazul Mare" la Dumbravă.

Tată, Stan GV. Vasile, născut în 1883, a luptat în războiul din Balcani 1913-1914 şi în războiul de întregire 1916-1919 unde a dus lupte grele la Cireşoaia de lângă Târgu Ocna şi la Trecătoarea Oituz. După război a fost împroprietărit cu 2.5 hectare pa lan la Rusu şi Capul Dealului.

Unchiul de pe tată, Stan Gv. Toader, a luptat în primul războboi mondial 1916-1919 şi a căzut erou la Măgura Bacău(Galbini).

În anul 1937 a venit timpul ca urmaşul celor trei bravi luptători din cele două războaie – tânărul Stan V. Toader să plece la armată şi ajunge tot la Regimentul 15 Dorobanţi Piatra Neamţ unde şi rudele lui făcuseră armata şi participase la război.

Parcurge programul de instrucţie la compania specială de observatori - semnalizatori – cercetaşi şi este avansat la gradul de fruntaş.

În anul 1939 este lăsat la vatră, dar nu ajunge bine acasă, pentru că imediat se dă mobilizarea generală ca urmare a declanşării la 1 septembrie 1939 a celui de-al doilea război mondial şi se prezintă la regiment unde începe un nou program de pregătire militară.

La 4 februarie 1941 primeşte ordin ca Regimentul 15 Dorobanţi Piatra Neamţ să se deplaseze pe malul drept al Prutului în zona Dărăbani-Săveni. Ajunşi pe graniţă, unde se găseau şi alte uniţăţi militare de luptă, au început din nou pregătirea de război.

Primeşte scrisoare de la părinţi că şi fratele lui, Stan GV. Vasile, a fost încorporat la Regimentul de Infanterie 15 Războieni Piatra Neamţ şi este trimis şi el tot la Ştefăneşti-Manoloasa, pe malul Prutului şi va intra în război.

În noaptea de 21/22 iunie 1941, armata română primeşte ordin de începere a războiului contra Uniunii Sovietice pentru eliberarea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Ţinutul Herţa. „Ostaşi! Vă ordon, treceţi Prutul!”

În zorii zilei a început traversarea Prutului în apropiere de localitatea Săveni, pe bărci, dar şi pe poduri amenajate de pontonieri.

Regimentul 15 Infanterie Piatra Neamţ făcea parte din Armata a 3-a Română condusă de General de Brigadă Petre Dumitrescu, care se găsea dispusă în flancul stâng de la nord de Iaşi până sus la Rădăuţi, Strajineski, aproape de Cernăuţi şi au forţat râul Prut pe toată lungimea, reuşind ca până în seara zilei de 22 iunie să ocupe poziţii de luptă pe malul stâng al Prutului.

Aşa avea să înceapă lupta Armate a 3-a Române pentru eliberarea Bucovinei de Nord şi Ţinutul Herţa.

Lupte grele s-au dat la Târnova-Soroca-Râmniţa-Dubăsari până la Otaci.

La data de 14 iulie 1941, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa-Cernăuţi, a fost eliberată în întregime de sub ocupaţia sovietică.

În zilele de 15-16 iulie, Regimentul 15 Piatra Neamţ a trecut podul de la Moghilev de peste Nistru pe teritoriul Uniunii Sovietice şi a continuat să înainteze spre Odessa-Dalnic, unde au avut loc cele mai cumplite bătălii de la începerea războiui, în care armata română a avut pierderi grele.

Scăpată din această încleştare, Armata a 3-a Română a început drumul cel lung spre Ţinuturile Îndepărtate ale Rusiei-Stepa Kalmukă.

A trecut Bugul de Sud, Niprul, a străbătut Podişul Doneţ şi au ajuns la Cotul Donului unde au fost încercuţi la 19 noiembrie 1942.

Aici sergentul Stan V. Toader a fost luat prizonier împreună cu alte zeci şi zeci de mii, aproape 180.000 de soldaţi români şi duşi în

lagărele morţii din spaţiul sovietic în zona Caucaz, Munţii Urali, la Orssk, Albula, Gorki, Celeabinsk, Mihailovo şi alte lagăre de prizonieri.

Iată cum povesteşte sergentul Stan V. Toader, supravieţuitor din „lagărele morţii".

„Lagărul funcţiona în condiţii de totală mizerie, chinurile prizonierilor erau de neînchipuit. Foamea era flagelul dominant, însoţit fiind de o totală lipsă de igienă, ceea ce genera îmbolnăviri masive, iar frigul şi umezeala producea decese fără sfârşit"

A suferit foarte mult de foame, s-a îmbolnăvit şi de la 80 de kilograme cât avea a ajuns la 37 de kilograme. A fost internat într-un fel de sanatoriu, unde a stat 11 luni şi a primit raţii de supravieţuire până la data de 20 octombrie 1943.

„Calvarul din lagăr a durat aproape 3 ani şi 6 luni când la 1 noiembrie 1945 au fost anunţaţi că vor fi eliberaţi. După 2 săptămâni de aşteptare, ne-au îmbarcat în trenuri de marfă şi am pornit spre ţară".

„Din lagăr până la graniţa României – Ungheni – Iaşi au mai trecut alte 2 săptămâni de foame şi sete, iar când am ajuns în tară ne-am lăsat în genunchi, am sărutat pământul şi-am pornit pe jos spre casă.

Trecuseră 5 ani şi 4 luni, adică 1950 de zile de concentrare, de război şi lagăr, de când plecasem din satul natal.

Ajuns acasă aveam să aflu că fratele Vasile murise militar, satul şi casa noastră erau distruse şi pârjolite iar primăvara anului 1946 prevestea seceta pustiitoare urmată de foametea din anul 1947."

„Războiul Blestemat" ce se abătuse asupra noastră ne-a adus numai suferinţe, înstrăinare, foamete, mizerie, moarte, lacrimi şi durere.

Autorităţile din România n-au vrut să-i recunoască drepturile de participare la război pe frontul de Est.

Mai târziu i-au acordat decoraţii: „Bărbăţie şi Credinţă", „Crucea Comemorativă de război" şi a fost avansat succesiv la gradul de sergent major.

Mai târziu şi-a construit o casă, apoi s-a căsătorit şi are 3 copii. A îndeplinit anumite funcţii în comună: casier, contabil dar a lucrat şi pământul.

Acum ajuns la o vârstă venerabilă, se află singur la casa lui şi este mulţumit de ceea ce a făcut în cei peste 93 de ani.

Se bucură de copiii lui, că au ajuns bine cu toţii; băiatul Toader(Dică) s-a stabilit în America cu cei 2 copii, Maria este contabil principal la Primăria Răuceşti şi o altă fată lucrează în medicină, în Ardeal, iar soţia a plecat în lumea „celor veşnice" – Dumnezeu s-o odihnească în pace.

La vârsta lui este încă lucid, are o memorie uimitoare şi activează în Asociaţia Veteranilor de Război şi Asociaţia Naţională „Cultul Eroilor” din Răuceşti.

Este o adevărată enciclopedie de război, în special de pe frontul de est şi a contribuit mult la apariţia acestei cărţi „Război Blestemat”, o lucrare documentară de excepţie, privind Comuna Răuceşti în cel de-al doilea război mondial.

Aici se încheie scurta biografie a sergentul major Stan V. Toader, veteran din cel de-al doilea război mondial. Un ostaş al Armatei Române care şi-a slujit cu credinţă Ţara şi Neamul.

Îi mulţumim şi-i dorim sănătate şi viaţă îndelungată atât cât bunul Dumnezeu î-l va lăsa printre noi.

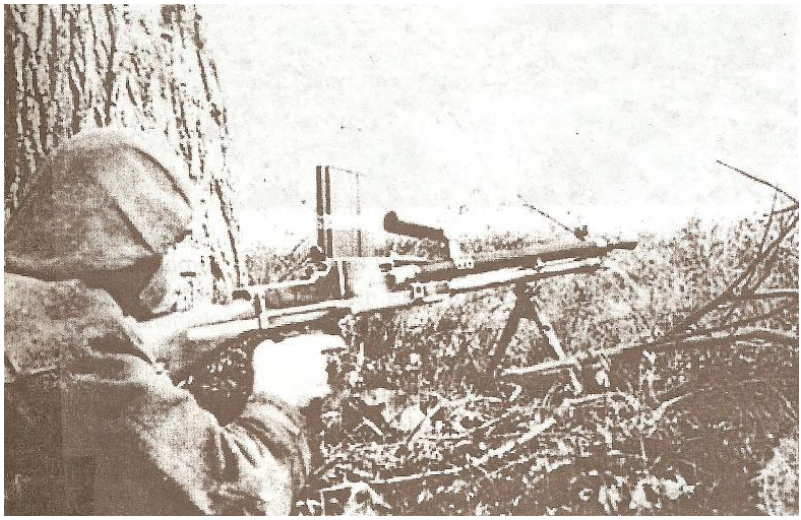

Grupa de cercetaşi – observatori din Regimentul 15 Dorobanţi Piatra Neamţ pe frontul din Bucovina de Nord la Târnova – Iunie 1944

Sergent
Trofin D. Dumitru,
Veteran din cel de-al
doilea război
mondial 1941-1945

S-a născut la 23 august 1922 în satul Răuceşti de jos, Comuna Răuceşti, Judeţul Neamţ, într-o familie de ţărani înstăriţi.

Primele clase primare le urmează la şcoala din Răuceşti de jos.

După terminarea şcolii, în anul 1933, rămâne alături de familie şi lucrează pământul.

La 1 septembrie 1939 se declanşează ce de-al doilea război mondial şi toţi tinerii născuţi între anii 1920-1923 au fost cuprinşi într-o evidenţă specială la Batalionul 13 Vânători de Munte din Târgu Neamţ şi erau obligaţi ca duminica să se prezinte la pregătirea militară, iar în zilele lucrătoare să participe la executarea de fortificaţii din zona Târgului Neamţ: acoperitul cazematelor cu pământ, reţele de sârmă ghimpată, tranşee şi adăposturi şi alte lucrări de apărare.

Tânărul Trofin D.Dumitru trebuia să participe la toate lucrările de fortificaţii şi la pregătirea premilitară.

La 21/22 iunie 1941 România intră în război pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord şi din acest moment premilitarii din contingentele 42, 43, 44 şi 45 au fost concentrate pe loc în comună şi pe măsură ce împlineau 20 de ani plecau la război.

Frontul de Est s-a prăbuşit, şi la Cotul Donului, Stalingrad, Caucaz armata română a suferit pierderi mari şi a început retragerea pe Frontul din Moldova. În asemenea situaţie, Mareşalul Ion Antonescu a chemat sub arme ultimele contingente de recruţi.

La 2 aprilie 1943, tânărul Trofin D.Dumitru este chemat la armată şi se prezintă la Regimentul 5 Grăniceri din Brăila şi după un stagiu de pregătire de 3 luni îşi depune jurământul de credinţă faţă de Rege şi Patrie, apoi este trimis pe linia de frontieră.

La 15 iulie 1943 ajunge în judeţul Ismail, din Basarabia, pe graniţă la Obluciţa-Braţul-Chilia şi rămâne până când trupele ruseşti au rupt frontul la nord de Iaşi şi în zona Chişinău-Tighina.

La 23 august 1944 România încetează războiul cu Naţiunile Unite, se alătură Uniunii Sovietice şi întoarce armele împotriva Germaniei.

Armata Rusă, ajunsă în Ismail până la pichetul de grăniceri, aflat pe graniţă, fără somaţie au deschis focul asupra soldaţilor români pentru a-i avertiza să se supună, apoi îi dezarmează, îi încolonează şi începe marşul pe jos până la Odessa, unde sunt îmbarcaţi în vagoane de marfă şi după două săptămâni ajung în „lagărele morţii", aproape de Munţii Urali.

Printre acei prizonieri s-a aflat şi tânărul Trofin D.Dumitru care a trebuit să suporte foamea, frigul, mizeria, chinurile groaznice, suprimarea fizică prin orice mijloace, îmbolnăviri masive şi moartea ce le dădea târcoale.

Timp de peste 2 ani, Trofin D.Dumitru a fost prizonier în lagărele din Uniunea Sovietică până la 4 decembrie 1946 când a fost eliberat şi s-a întors acasă în satul natal.

Se căsătoreşte şi îşi întemeiază o gospodărie frumoasă, este stimat şi respectat de oamenii din comună pentru că a ştiut întotdeauna cum să se comporte în societate.

A avut trei copii care au ajuns buni gospodari şi îi poartă mai departe numele cu cinste şi demnitate.

A îndeplinit anumite funcţii de răspundere în C.A.P. Răuceşti şi în activitatea obştească, unde a dat dovadă de multă corectitudine.

În semn de recunoştinţă pentru suferinţele suportate în lagărele din Uniunea Sovietică şi serviciul adus Patriei ca grănicer pe frontiera din Basarabia, a fost destins cu medalia: „Bărbăţie şi Credinţă" şi „Crucea Comemorativă de război".

A decedat la 2 ianuarie 1994 dar amintirea lui a rămas vie în sufletul celor care l-au cunoscut în timpul vieţii.

Sergentul Trofin D. Dumitru(Foto Dreapta) pe graniţă în judeţul Ismail – Basarabia în vara anului 1943.

FECIORII LUI TOADER GHIBA

Oamenii din satul Răuceşti de Jos, care au trăit acele vremuri grele în cel de-al doilea război mondial, îşi amintesc şi acum de feciorii lui Toader Ghiba (născut în anul 1891), cel de pe Baltă din Ghibeni care a avut opt copii: şase băieţi şi două fete. Dintre feciori, mai trăiesc doar doi: Toader şi Ion (pe ceilalţi Dumnezeu să-i odihnească) care aveau să povestească mai târziu.

În anul 1941, după intrarea României în război şi prăbuşirea frontului de Est, trei dintre feciorii lui urmau să plece la război.

Sergent Ghiba T. Vasile născut în anul 1921 Contingentul 43 pe frontul din Moldova 1944.

Sergent Ghiba T. Gheorghe născut în anul 1923 Contingentul 45 pe frontul de Vest 1944-1945.

Plutonier Major Ghiba T Toader născut la 8 octombrie 1926, Contingentul 48 pe frontul de Vest 1944-1945.

Primul care a îmbrăcat haina sfântă a datoriei faţă de ţară a fost Vasile, cel mai mare dintre fraţi, care a sărutat mâna aspră de muncă a mamei lui, apoi l-a îmbraţişat pe cel bătrân – pe tata - şi-a strâns la piept surorile şi fraţii mai mici şi a plecat. Din poartă s-a mai uitat o dată înapoi spre casă şi s-a întors şi dus a fost spre Regimentul 15 „Dorobanţi" din Piatra Neamţ.

După o perioadă scurtă de instruire de trei luni a fost trimis pe frontul de Est cu o companie de Infanterie ca trăgător la puşca mitralieră şi a ajuns la sfârşitul anului 1942 în Ţinuturile îndepărtate ale Rusiei când frontul de pe Don – Stalingrad – Caucaz căzuse şi armata română înregistrase grave pierderi şi primise ordin de retragere.

În primăvara anului 1944 a ajuns pe frontul din Moldova, în zona Mirosloveşti – Boureni – Tupilaţi.

Cel de-al doilea fecior, Gheorghe, a fost incorporat în armată în luna aprilie 1944 tot la Regimentul 15 Infanterie din Piatra Neamţ, odată cu ultimul contingent 45 pe care îl mai putea chema sub arme Mareşalul Ion Antonescu.

Războiul a venit peste noi şi comuna Răuceşti a fost evacuată iar familia lui Ghiba Toader a ajuns la Gura-Secului-Pipirig, dincolo de pădurea Branişte a.

La sfârşitul lunii mai, trupele sovietice dislocate în zona Poiana-Groşi-Târzia au pătruns pe Valea Culeşa şi au depăşit Culmea „Pleşului" pe dealul Nemţişorului. Trupele române au ripostat şi după lupte crâncene au reuşit să respingă armata rusă spre „Borta Dracului", dar pregăteau o nouă ofensivă de mare amploare.

Atunci au fost chemaţi tinerii cuprinşi între 17-20 de ani aflaţi în zonă să participe alături de armata română la săparea de tranşee, doborârea de arburi şi alte lucrări de fortificaţii.

Printre aceşti tineri s-a aflat şi Ghiba T. Toader care a luat contact direct cu linia frontului de apărare de pe dealul Nemţişorului.

La 1 august 1944 tânărul Ghiba Toader care încă nu împlinise vârsta de 18 ani se înrolează voluntar în armata română la Divizionul 57 artilerie grea, Regimentul 7 Sibiu, care era dislocat pe frontul de la Tg.Neamţ şi este trimis la Sibiu alături cu alţi 30 de tineri.

Din acest moment cei trei feciori a lui Toader Ghiba se aflau sub drapelul armatei române.

La 23 august 1944 după ruperea frontului la nord-vest de Iaşi când Regele Mihai dă Proclamaţia prin care România se rupe de Axă şi încetează războiul cu Naţiunile Unite şi îndrepta armele împotriva Germaniei pentru eliberarea Transilvaniei cei trei feciori intră în război cu unităţile militare din care făceau parte.

Sergentul Ghiba Vasile, care se afla pe frontul din Moldova şi se găsea în retragere spre Roznov Piatra Neamţ, este surprins de armata sovietică şi alături de alţi soldaţi români au fost dezarmaţi şi luaţi prizonieri şi duşi în lagărele din Uniunea Sovietică.

În acelaşi timp Gheorghe şi Toader se aflau în apropiere de Oradea Mare pentru eliberarea Ardealului de Nord, unde se dădeau lupte grele.

Sergentul Ghiba T. Gheorghe este rănit şi internat în spital, iar după vindecare a fost trimis din nou pe front, în Ungaria.

Sergentul Ghiba T. Toader, tânărul voluntar cu Regimentul 7 Artilerie Grea calibru 150 mm se găsea la graniţa ungară-cehoslovacă

şi cu baraje puternice trase de artilerie deschidea drum pentru a putea înainta armata română.

Trecuse şase luni de când cei doi fraţi Gheorghe şi Toader, se aflau în războiul din Vest, dar nu ştiu unul de celălalt, iar despre Vasile care reuşise să evadeze în timpul când mergeau spre lagărele din Rusia nu aveau de unde să capete veşti pentru că şi corespondenţa nu mai funcţiona.

După terminarea războiului la 9 mai 1945 şi după întoarcerea în ţară la Regimentele din care făceau parte a început să meargă corespondenţa şi s-au restabilit legăturile cu cei de acasă care au fost loviţi de urmările războiului apoi seceta şi foametea din 1946-1947.

Aşa se încheie „Odiseea” celor trei feciori a lui Toader Ghiba din satul Răuceşti de Jos care au luptat în cel de-al doilea război mondial.

TREI FRAŢI ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1939-1945
– FRAŢII IFTODE DIN OGLINZI LA RĂZBOI -

Ei sunt urmaşii lui Costache Iftode care a luptat în războiul pentru reîntregirea României Mari 1916-1919 şi a trebuit să ducă mai departe dragostea de ţară şi de neam, de pământul sfânt al Basarabiei, Bucovinei de Nord şi al Ardealului răpit prin tratate şi Dictatul de la Viena 1940 şi atunci a pus mâna pe armă şi a plecat la război.

Fraţii Iftode Vasile, Neculai şi Ilie veniţi în concediu (18 mai 1941)
Peste o luna va începe războiul şi nu se vor mai întâlni.

Plutonier major IFTODE C. VASILE s-a născut la 18 martie 1918 în satul Oglinzi, comuna Răuceşti, judeţul Neamţ într-o familie de ţărani înstăriţi cu mult pământ.

Urmează şcoala din satul natal, având ca învăţător pe Grecu Ştefan şi Ioniţă Vasile. Când a împlinit vârsta de 13 ani, el şi doi fraţi mai mari, Nicolaie şi Ilie, au fost duşi de tatăl lor la Tg. Frumos, în comuna Ion Neculce pe moşia lui Buznea, unde fusese împroprietărit cu 5 ha de pământ, urmare a participării în primul război mondial. Cei trei fraţi au trebuit să rămână şi să lucreze pământul până la plecare la armată.

În anul 1939 după declanşarea celui de-al doilea război mondial, la 1 septembrie 1939, tânărul Iftode C. Vasile este încorporat în armată de către Regimentul (Batalionul) 13 Vânători de Munte din Tg.Neamţ. De aici este trimis la Regimentul 2 Braşov V.M. pentru şcoala de gradaţi plutonul 1 mitralieră Grupul 4 Munte.

În anul 1940 este trimis pe graniţă în Bucovina de Nord la Strojenţi Văscăuţi – Satul de sub Munte - unde rămâne pe frontieră până la 28 iunie 1940 când armatei române i s-a dat „Ultimatul de a părăsi teritoriul istoric al României”. Revine la Batalionul 13 V.M. din Tg.Neamţ şi în luna februarie 1941 când face deplasarea pe graniţa de

Nord la Rădăuţi – Vicovu de Sus – Siret unde începe pregătirile pentru intrarea în război.

Este avansat la gradul de plutonier şi numit comandant de pluton la B.B. - teiuri mitraliere.

În noaptea de 21/22 iunie 1941 în zorii zilei, Brigada (Grupul) 4 Munte ce avea în componenţa sa Batalioanele 13 V.M. Tg.Neamţ şi 14, 17, 20 Vânători de Munte au depăşit graniţa de Nord şi înaintează în judeţul Storojineţi spre Cernăuţi unde sunt întâmpinaţi de o puternică rezistenţă din partea armatei sovietice.

După lupte grele cu pierderi de ostaşi români, oraşul Rădăuţi a fost eliberat la data de 5 iulie 1941.

Grup 4 Munte (şi Batalionul 13 V.M.) au continuat intrarea în judeţul Hotin spre Nistru unde două companii din Batalionul 13 V.M. şi din alte batalioane au fost încercuiţi într-o pădure timp de 5 zile până când au intervenit alte formaţiuni de luptă şi au reuşit să facă o breşă în dispozitivul inamicului şi au scăpat din încercuire.

La data de 15 iulie 1941 au forţat trecerea Nistrului în zona Ojeva – Otaci pe care l-au traversat cu bărcile sub focul ucigător al artileriei ruse. Apoi pe Nipru a ajuns aproape de Crimeea, unde au fost opriţi la Perekop la 24 septembrie 1941 pe unde se putea intra pe o fâşie (ISTMURI) cu o lăţime de 78 km, care fusese minată şi puternic fortificată de armata sovietică.

Pentru cucerirea Peninsulei Crimeea s-au dus lupte grele care au durat 8 luni de zile (24 septembrie 1941 – 4 iulie 1942) unde armata română a pierdut 10.890 de soldaţi.

Plutonierul Iftode C.Vasile a fost rănit la picior în luptele de la Sudac (Crimeea). După refacere a intrat în luptele pentru cucerirea Sevastopolului (4 iulie 1942) unde a fost rănit pentru a doua oară şi a mers în concediu de 30 de zile.

Întors pe front ajunge la Batalionul 13 V.M. în zona Caucaz la Everan la graniţa cu Turcia în luna decembrie 1942.

În retragere de pe frontul de Est în apropiere de Marea de Azov a fost rănit din nou la picior de astă dată foarte grav. A fost trimis în ţară la Bucureşti, la spitalul „Regina Elisabeta” şi apoi la Sibiu timp de 7 luni. Revine la Batalionul 13 V.M. Tg.Neamţ în toamna anului 1943 şi rămâne ca instructor.

Odată cu stabilirea frontului la Tg.Neamţ intră pe linia II în zona „Pârâul Ursului” – Blebea în primăvara anului 1944.

În luna mai – iunie 1944 este trimis pe linia de pe dealul „Nemţişorului” pe culmea „Pleşului” când armata rusă a rupt frontul de pe „Valea Culeşa”.

Intră în luptă în marea bătălie de la „Borta” alături de Regimentul 9 din Aiud şi reuşeşte să respingă puhoiul ce năvălea fără întrerupere, format din „Armata Roşie”. După ruperea Frontului din Moldova în noaptea de 23/24 august 1944 s-a retras din timp spre Almaş Piatra Neamţ – Roznov, Sănduleni, Oneşti şi a scăpat de furia armatei sovietive care ajunsese din urmă trupele române, le dezarma şi le trimitea în lagărele din Uniunea Sovietică.

Odată cu regruparea armatei române la 1 septembrie 1944 a fost trimis la Batalionul 13 V.M. Tg.Neamţ şi de aici a revenit în satul Oglinzi după aproape 2000 de zile de concentrări şi război.

Pentru faptele de arme duse pe câmpurile de luptă a fost decorat cu ordinele: „Virtutea Militară cl.II”, „Serviciul Credincios cu Spada”, „Crucea comemorativă al celui de-al doilea război mondial 1941 – 1945 şi alte medalii şi diplome de recunoştinţă”.

Primăria comunei Răuceşti i-a conferit „Titlul de Cetăţean de Onoare”.

Acum după 65 de ani de când a trecut peste noi „Războiul Blestemat” plutonierul major Iftode C.Vasile ajuns la o vârstă venerabilă se bucură de respectul cuvenit şi este mulţumit că a fost un brav soldat în Armata Română şi a slujit cu credinţă Patria.

EROU SERGENT IFTODE C. ILIE CEL DE-AL DOILEA FECIOR AL LUI COSTACHE IFTODE PLECAT LA RĂZBOI

Eroul Iftode C.Ilie s-a născut în anul 1916 în satul Oglinzi, comuna Răuceşti, judeţul Neamţ. În anul 1923 merge la şcoala din satul natal unde urmează 7 clase – curs suplimentar – unde a avut ca învăţători pe IONIŢĂ VASILE, COSTICĂ LUCHIAN – pe care le-a absolvit în anul 1930.

După terminarea şcolii pleacă împreună cu fraţii lui la Tg.Frumos, în comuna Ion Neculce unde aveau pământul şi rămâne la munca câmpului până la plecarea în armată.

În toamna anului 1937 este încorporat în armată, la Regimentul 82 Infanterie Tg.Mureş, la compania de transmisiuni Plutonul de comandă.

În anul 1939 la 1 septembrie se declanşează cel de-al doilea război mondial şi contingentele 36, 37 şi 38 care urmau să fie lasate la

vatră au fost concentrate pe loc conform ordinului de mobilizare generală.

La data de 4 februarie 1941 Diviziile 1 şi 2 Infanterie din Ardeal din care făcea parte şi Regimentul 82 Infanterie Tg.Mureş a început deplasarea către frontiera de est pe malul drept al Prutului în Galaţi unde erau dispuse forţele terestre din armata 4 Română condusă de generalul Nicolae Ciupercă.

În noaptea de 21/22 iunie 1941 România intră în război pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord.

Armata a 4 a Română primeşte ordin de trecerea Prutului. În zorii zilei de 22 iunie 1941 începe forţarea râului Prut în mai multe puncte de trecere.

După trecerea Prutului Regimentul 82 Infanterie din Tg.Mureş din care făcea parte şi sergentul Iftode C.Ilie, a intrat în lupte grele la Ţiganca, Tighina, Chişinău şi la 27 iulie trece Nistru, a început ofensiva în zona de sud-est faţă de Odessa spre Marea Neagră. A urmat Crimeea, Sevastopol şi a început înaintarea spre Ţinuturile Îndepărtate din stepa Kalmucă unde s-a angajat în cea mai dramatică luptă „Marea bătălie de la Stalingrad" care a durat 201 zile (de la 17 iulie 1942 până la 2 februarue 1943).

Bătălia de la Stalingrad a însemnat o catastrofă de mari proporţii pentru trupele române care au pierdut aproape 150.000 de ostaşi.

Aici a căzut şi bravul sergent Iftode C.Ilie la vârsta de numai 26 de ani.

Pentru faptele lui de arme a fost avansat (post-mortem) la gradul de sergent major şi decorat cu ordinul „Virtutea Militară cl.I".

SERGENT IFTODE C.NECULAE CEL DE-AL TREILEA FECIOR AL LUI COSTACHE IFTODE

Veteranul Iftode C. Neculae s-a născut în anul 1908, contingentul 30 în satul Oglinzi, comuna Răuceşti, judeţul Neamţ. Şcoala primară o urmează în satul natal, iar după absolvire rămâne în familie şi lucrează pământul.

După anul 1923 când tatăl lui Iftode Costache a fost împroprietărit cu 5 ha de pământ la Tg.Frumos, comuna „Ion Neculce" pentru participarea la primul război mondial, tânărul Nicolae de 16 ani este trimis cu alţi fraţi la moşia lui Buznea să lucreze pământul, să crească animale şi rămâne acolo până în anul 1929 când este încorporat în armată, la Regimentul 15 „Dorobanţi" Piatra Neamţ.

La 1 septembrie 1939 când se declanşează cel de-al doilea război mondial este mobilizat şi se prezintă la Regimentul 55 Infanterie (rezervişti) Piatra Neamţ şi începe pregătirea pentru intrarea în război.

La data de 12 februarie 1941 pleacă cu Regimentul 55 Infanterie pe malul drept al râului Prut, în judeţul Dorohoi – Săveni, la distanţa de 4 km de frontieră.

În noaptea de 21/22 iunie 1941 România intră în război şi armata română primeşte ordin să treacă Prutul pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord.

Regimentul 55 Infanterie (rezervişti) Piatra Neamţ, din care face parte şi sergentul Iftode C.Neculae, a intrat în luptă împreună cu trupele de uscat din Armata a 3-a Română condusă de generalul Petrea Dumitrescu care era dispusă în dispozitivul de atac în flancul stâng de la nord de Iaşi până sus la Strojineţk.

După ce a forţat Prutul, au dus lupte grele cu armata sovietică la Tărnova – Soroca – Râbniţa – Dubăsari până la Otaci – Moghilev şi la 18 iulie 1941 a trecut Nistru şi a continuat să înainteze spre Odessa – Dalnic. Aici Regimentul 55 Infanterie Piatra Neamţ a fost încercuit cu o mare parte din trupele terestre din Armata a 3 a Română unde a căzut aproape 90.000 de soldaţi români.

După bătălia de la Odessa – Dalnic – Tatarca – (unde sergentul Iftode C.Neculae a fost rănit) Ion Antonescu a decis să retragă de pe front o mare parte din unităţile române să revină în cazărmi pentru refacere.

Atunci s-a întors acasă şi sergentul Iftode C.Neculae şi n-a mai plecat pe front fiind clasat (inapt de război).

Pentru faptele de arme a fost decorat cu Ordinul „Virtutea Militară de Război” cl. II şi medalia „Serviciul Credincios”.

Aşa se încheie odiseea celor trei fraţi Iftode, care au luptat în cel de-al doilea război mondial 1939-1945.

Plutonier major Iftodie Vasile
Batalionul 13 V.M.-Tg.Neamţ
(primul din stânga)

SERGENT MAJOR VETERAN TĂRĂBOANŢĂ T. TOADER UN ROMÂN CU CHIP ŞI SUFLET DE SOLDAT, SUPRAVIEŢUITOR AL CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL, DUPĂ 2352 DE ZILE PE FRONT ŞI ÎN LAGĂRELE DIN UNIUNEA SOVIETICĂ

A văzut lumina zieli la data de 21 septembrie 1919, în comuna Răuceşti, satul Răuceşti de sus, într-o famile de ţărani înstăriţi cu mulţi fraţi şi surori.

În anul 1926 merge la şcoală unde învaţă 7 clase pe care le absolveşte în anul 1933. A avut ca învăţători pe Vasile Goian, Secară Gheorghe şi pe preotul Răzmeriţă.

La 1 septembrie 1939 când se declaşează cel de-al doilea război mondial este luat în evidenţă specială alături de toţi tinerii care împliniseră 18 ani fiind incluşi într-un program de pregătire premilitară în comună, având ca instructori pe lt. Cozmescu Gheorghe şi lt.Enea Ioan. Programul de pregătire premilitară se executa duminica iar în zilele lucrătoare erau obligaţi să meargă şi să lucreze la cazematele din zona de fortificaţii de la Tg.Neamţ.

La data de 15 februarie 1941 este încorporat în armata română de către Regimentul 27 Infanterie Bacău, Compania de cercetaşi.

Ajuns la regiment începe programul de instrucţie de război şi la data de 25 mai 1941 depune jurământul de credinţă faţă de Majestatea Sa Regele Mihai I şi Patrie

Regimentul 27 Infanterie Bacău pleacă pe graniţă pe malul Prutului la Ştefăneşti în flancul stâng de la nord de Iaşi şi a intrat sub comanda Corpului 6 Armată care făcea parte din Armata a III-a comandată de generalul Petre Dumitrescu.

În noaptea de 21/22 iunie 1941, la ora 3 dimineaţa, la ordinul generalului Ion Antonescu, dat pentru toate trupele desfăşurate pe malul drept al Prutului, care s-a transmis prin radio; “Ostaşi! Războiul a început; Vă ordon: Treceţi Prutul!”

Aşa avea să înceapă lungul drum pentru Sergentul Tărăboanţă Toader în cel de-al doilea război mondial.

A trecut Prutul pe bărci şi a intrat în lupte grele cu armata sovietică care opunea o mare rezistenţă.

La data de 27 iulie 1941 a trecut Nistrul pe podul de la Moghilev la Otaci şi a înaintat spre Odessa unde urma marea bătălie de la dalnic şi Tatarca care s-a încheiat cu pierderi foarte mari pentru armata română. El a scăpat din acestă încleştare.

În acest măcel a căzut şi fratele lui sergent Tărăboanţă T. Gheorghe alături de alţi camarazi din Regimentul 15 Infanterie Piatra Neamţ, dar această veste avea să o afle mult mai târziu în primăvara anului 1942.

Armata a III-a, din care făcea parte şi Regimentul 15 Infanterie Bacău, a continuat luptele în Podişul Donetk între râul Nipru şi Marea de Azov şi a ajuns la Cotul Donului – Stalingrad(Volgograd) unde au fost încercuiţi de armata rusă la data de 19 noiembrie 1942.

Au stat încercuiţi la Cotul Donului până la 20 decembrie 1942 unde au suportat frigul şi gerul la minus 50 grade, iar foamea i-a doborât pe toţi.

La 21 decembrie armata rusă i-a obligat să se predea, apoi i-au încolonat şi i-au dus în lagărele morţii din Munţii Urali, unde s-a îmbolnăvit şi a stat trei luni într-un sanatoriu. După ieşirea din sanatoriu a fost dus la muncă în pădure la doborât de copaci şi la transporturi pe calea ferată.

Condiţiile din lagăr erau de nesuportat; frigul, umezeala, mizeria, foametea şi umilinţa i-a dus în pragul disperării. Zilnic mureau cu zecile şi sutele care apoi erau duşi şi aruncaţi într-o groapă la poarta lagărului, după ce-i dezbrăcau de haine. Unii dintre iei nu erau morţi şi ieşeau din groapă în pieile goale şi intrau prin sârma ghimpată înapoi în lagăr.

În lagăr a avut şi pe consătenii Stan Gheorghe(Manolache) din Puriceni şi Obreja Neculai, care au murit amândoi în Munţii Urali. Cucoş T.Gheorghe din Răuceşti de jos a încercat să evadeze dar a fost prins şi după multe chinuri a scăpat cu viaţă.

După 4 ani de suferinţă, care nu se poate descrie în cuvinte, la data de 12 decembrie 1946 au fost anunţaţi că vor fi eliberaţi.

Ajuns acasă avea să se întâlnească cu urmările războiului şi foametea din anul 1947.

Statul român n-a vrut să-i recunoască drepturile de veteran de război pentru cei şapte ani suportaţi pe front şi în detenţie în lagărele morţii pe motiv că a luptat pe "Frontul de Est" împotriva Uniunii Sovietice. Viaţa totuşi trebuia să meargă înainte. S-a apucat de muncă, a făcut o casă, s-a căsătorit cu fiica fostului primar Vasile a lui T.Gh.Ilieş din Răuceşti de Jos, un om gospodar, şi-a format o familie, a avut şapte copii pe care i-a pus pe toţi la casele lor.

A fost un bun gospodar, respectat şi stimat de toţi oamenii din sat.

După Revoluţia Română din 1989 i-au fost recunoscute toate drepturile de veteran de război şi a fost decorat cu medalia "Bărbăţie şi Credinţă", "Virtutea Militară" clasa a III-a.

Sub povara anilor şi a tuturor suferinţelor pe care le-a avut de suportat în timpul războiului avea să-l ajungă din urmă şi începuse să se apropie şi de el clipele "Nopţii eterne"

Ultima dată când l-am vizitat era spre sfârşitul toamnei anului 2007. M-a recunoscut şi m-a privit cu lacrimi în ochi de bucurie, cu faţa brăzdată de paloşul timpului, cu părul nins, dar încă lucid la minte iar în pieptul lui mai bătea o inimă de soldat.

Ne-a povestit o adevărată epopee despre război din care o mică parte am relatat-o mai sus, iar la despărţire a ţinut să-mi mărturisească cu mândrie că viaţa i-a oferit totuşi o şansă, şi anume aceea de a fi făcut parte din "Armata română şi de a sluji cu credinţă Patria".

În primăvara anului 2008, când pomii dădeau în floare, sergentul major Tărăboanţă Toader, veteran de război, a început să devină legendă pentru noi.

Serg.maj. Tărăboanţă Toader
Veteran de război alături de soţia lui în noua casă ridicată prin munca lor la Răuceşti
21 septembrie 2005

SERGENT BASTON I. GHEORGHE
VETERAN ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL
A LUPTAT PE FRONTUL DE VEST

S-a născut la 7 august 1923 în comuna Drăguşeni, satul Ungheni, judeţul Baia, într-o familie de arendaşi aşezaţi pe moşia preotului Ionaşcu şi deaconul Ilarion după anul 1613, pe malul drept al râului Râşca din lunca Moldovei.
În anul 1930 merge la şcoală unde învaţă 4 clase primare în casele preotului Vasile Zburcea care era şi învăţător în sat.

După ce termină şcoala în anul 1934 rămâne în sat şi lucrează la pământ cu familia.

În anul 1941 odată cu declanşarea celui de-al doilea război mondial a fost luat într-o evidenţă specială de Regimentul 16 Infanterie Fălticeni şi începe pregătirea premilitară în comuna Drăguşeni iar din anul 1943 erau obligaţi să meargă şi la lucrările de fortificaţii la pădurea Cenuşa Ingăreşti, Uricheni Păstrăveni.

Războiul se apropia de Moldova şi în primăvara anului 1944 toţi premilitarii din contingentele 45,46,47 şi 48 au fost scoşi din zona de război şi trimişi în Oltenia la caracal, Campulung Muscel pentru a fi protejaţi ca rezerva armatei.

La data de 25 mai 1944 a fost încorporat în armată de Regimentul 2 Artilerie Antiaeriană Braşov.

După ce depune jurământul în regiment la data de 25 iunie 1944 este trimis la Sibiu unde a urmat un program special de instrucţii şi trageri. A stat timp de 2 luni după care revine la regimentul A.A. Braşov.

La data de 17 septembrie 1944 depune din nou jurământul faţă de Majestatea Sa Regele Mihai I pentru a servi patria în timpul războiului.

La data de 8 octombrie 1944 prin ordinul de zi al Armatei Române nr. 1306, Regimentul 2 Artilerie Antiaeriană Braşov este trimis pe frontul de vest pentru eliberarea părţii de nord-vest a Ardealului şi intră în luptă în apropiere de Oradea Mare cu trupele de ocupaţie germano-hortyste.

A urmat alte acţiuni de luptă la Carei, iar la 26 octombrie 1944 a depăşit frontiera de stat româno-ungară şi s-a angajat în lupte grele pentru eliberarea Ungariei şi Cehoslovaciei până la 40 km de Praga.

Regimentul A.A. Braşov din care făcea parte şi tânărul Baston Gheorghe avea misiunea de a executa acoperirea trupelor de infanterie şi de aprovizionare la 2-3 km în spatele liniei de front fiind permanent angajaţi direct în lupte şi atacaţi de aviaţia inamică.

După încheierea războiului la 9 mai 1945 în data de 20 iulie 1945 a ajuns în ţară la Pecica lângă Arad şi de aici a plecat spre Braşov. Ultimul an de armată l-a efectuat la Sân-Petru lângă Braşov.

Pentru faptele de arme a fost decorat cu medalia “Eliberarea Ardealului, Ungariei şi Cehoslovaciei 1944-1945” şi medalia “Crucea Comemorativă al celui de-al doilea Război Mondial 1941-1945”.

A fost lăsat la vatră în data de 3 octombrie 1946.

Întors acasă s-a căsătorit, a format o familie şi are 2 copii. Unul dintre ei a urmat cariera militară în armata română în care a dat dovadă de multă disciplină şi corectitudine în misiunile ce i-au fost încredinţate.

Veteranul de război, sergentul Baston Gheorghe, a fost un bun gospodar în sat fiind respectat şi apreciat pentru comportarea lui în societate şi familie. A fost membru al Consiliului Director „Cultul Eroilor” din Răuceşti.

În primăvara anului 2008, când pomii dădeau în floare şi oamenii ieşeau la munca câmpului, sergentul Baston Gheorghe, un român cu chip şi suflet de soldat, a plecat pe neaşteptate acolo sus să se întâlnească cu foştii camarazi de arme în “Nopţile Eterne” şi începând cu acea zi frumoasă cu soare a început să devină legendă.

Aici se încheie drumul unui soldat din Armata Română care a slujit Patria cu Credinţă.

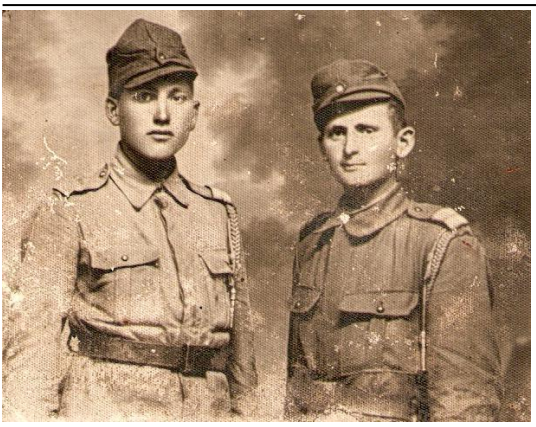

TREI FRAŢI LA RĂZBOI PENTR ELIBERAREA BASARABIEI, BUCOVINEI ŞI ŢINUTUL HERŢA

Plt.Adj.Zavaliche V.Dumitru
Serg.Zavaliche V.Vasile
Cap.Zavaliche V.Costache

Cei trei fraţi au luptat pentru o cauză sfântă a poporului român şi anume, redobândirea teritoriilor româneşti răpite prin forţă şi dictat în 1940.

Plutonier adjutant Zavaliche V.Dumitru_ s-a născut în satul Sârbi, comuna Drăguşeni, judeţul Suceava la data de 9 aprilie 1919 într-o familie de ţărani stabiliţi în aceste locuri începând cu anul 1613 pe timpul domnitorilor Ştefan Tomşa şi Vasile Lupu.

Primele clase primare le învaţă în satul Ungheni în casele preotului vasile Zburcea.

După terminarea şcolii rămâne în familie şi munceşte în agricultură. În anul 1939, după declanşarea celui de-al doilea război mondial, este cuprins într-o evidenţă specială la Regimentul 16 Fălticeni şi începe un program de pregătire premiltară în comuna Drăguşeni peste râul Moldova.

Fraţii lui mai mari, Zavaliche Vasile, contingent 37, a fost concentrat la Regimentul 16 Infanterie Fălticeni iar Zavaliche Costache, contingentul 34, a fost mobilizat de Regimentul 31 Botoşani.

La 15 februarie 1941, Zavaliche Dumitru primeşte ordin de încorporare şi se prezintă la Regimentul 16 Infanterie Fălticeni unde urmează şcoala de comandanţi de grupă iar la terminare este avansat la gradul de sergent.

La începutul lunii iunie 1941 pleacă cu Regimentul 16 Fălticeni pe frontiera de nord la Dărăbani-Săveni pe malul drept al râului Prut şi începe pregătirea de război. În ziua de 20 iunie 1941 primeşte ordin de la comandant ca Regimentul 16 Fălticeni să intre în dispozitivul de luptă pe malul Prutului.

În noaptea de 21/22 iunie 1944 trupele române din Armata a 3-a Română, coduse de generalul Petre Dumitrescu, aflate pe malul drept al râului Prut erau gata să intre în război.

La orele 24.00 s-a transmis prin staţiile radio ordinul generalului Ion Antonescu : “Ostaşi! Războiul a început. Vă ordon; Treceţi Prutul!”.

"La ora 3 dimineaţa am forţat trecerea râului Prut pe poduri de pontoane construit pe bărci şi în zorii zilei am intrat pe tritoriul Bucovinei de Nord unde am fost întâmpinaţi cu focuri puternice de către trupele sovietice care opuneau o dârză rezistenţă iar aviaţia inamică zbura la joasă înălţime şi ne mitralia razant cu pământul".

"Sub ploaia de proiectile trase de artileria sovietică am continuat ofensiva în direcţia Râşcani, Târnova-Soroca spre Moghilev".

La 25 iulie 1944 Armata a 3-a Română din care făcea parte Regimentul 16 Infanterie Fălticeni şi Regimentul 31 Infanterie Botoşani, unde se găseau cei trei fraţi Zavaliche, a atins linia Nistrului şi au trecut în Ucraina pe podul de la Moghilev.

Au urmat marile bătălii de la Dalnic Odessa şi Tatarca unde armata română a suferit mari pierderi de soldaţi.În aceste lupte a căzut şi unul din cei trei fraţi şi anume Zavaliche V.Vasile.

După ce au cucerit Odessa în luna decembrie 1941 o parte din trupele române au fost retrase de pe front şi-au revenit în cazărmi pentru refacere.

Sergentul Zavaliche V.Dumitru a revenit în Regimentul 16 Fălticeni şi a rămas în unitate ca sergent instructor până în primăvara anului 1944 când este trimis pe Frontul din Moldova în apropiere de Iaşi. În zilele de 19-20 august 1944 ruşii au început ofensiva cu toate forţele terestre şi aeriene şi au reuşit să rupă frontul românesc la sud de Iaşi. Aici sergentul Zavaliche V.Dumitru a fost luat prizonier şi dus în lagărele din Uniunea Sovietică unde a lucrat în subteran la minele pentru extracţia minereului de fier.

Condiţiile de muncă în mină erau extrem de grele iar alimentaţia, echipamentul de lucru şi mizeria sin barăci, unde stăteau(la ieşirea din schimb), erau de nesuportat. La data de 15 septembrie 1945 am fost eliberaţi din lagăre 118 prizonieri şi trimişi în ţară.

"După război statul român nu ne-a acordat calitatea de *veteran de război* pe motiv că am luptat pe Frontul de Est împotriva Uniunii Sovietice. Cei care am luptat pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord am primit doar umilinţă şi nedreptăţi".

După Revoluţia din 1989 a fost decorat cu medalia "Bărbăţie şi Credinţă" şi "Crucea Comemorativă de Război".

Caporalul Zavaliche V.Costache a luptat pe frontul de est şi pe frontul de vest şi a suferit mult cu sănătatea din cauza condiţiilor foarte grele suportate în "Cumplitul Război". A murit trist şi uitat de statul român.

Aşa se încheie povestea "celor trei fraţi" care au slujit Patria cu Credinţă în cel de-al doilea război mondial. *Un Război Blestemat*

„BALADA” sergentului Măriuţa Petru din Regimentul 15 „Dorobanţi” Piatra Neamţ care a luptat pentru eliberarea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Ţinutul Herţa.

El descrie într-o frumoasă povestire drumul parcurs de la mobilizarea rezerviştilor din toamna anului 1939, intrarea în război pentru eliberarea pământului străbun şi pe fraţii noştrii de sub ocuparea străină dintre Prut şi Nistru.

Frunză verde de-o sipică
La „Sântămaria Mică”
În anul treizeci şi nouă
A sosit ordine în sat
Ca să fim mobilizaţi
Să plecăm la Piatra Neamţ
La cazarma de soldaţi
Am plecat cu toţi de-acasă
Cu inima friptă arsă
Am lăsat copii, nevastă,
Şi pe mamă,
Şi ne-am dus toţi în alarmă.
După ce ne-am îmbrăcat,
Bon de hrană am luat
Şi la Dărmăneşti
Ne-am cantonat.
Trei luni a durat
O pregătire aspră de soldat
Şi speram că o să fie bine,
Dar într-o noapte,
Când ostaşii adormiseră mai bine
Se aude goarna sunând:
.....
Alarmă! Alarmă!
Strigau comandanţii
- Echiparea!
Şi pe platou într-un minut
Să fiţi adunaţi!
Apoi se dă comanda
- Vă aliniaţi: Drepţi!
- Domnule comandant!
Compania nouă
S-a adunat
Şi aşteaptă ordinul,
De la comandant.
- Bună seara soldaţi!
Semnalul de alarmă
De mine a fost dat.
- Am vrut să văd
În cât timp vă adunaţi.
- Sunt mândru de voi
Şi aţi dat dovadă
Că sunteţi gata
Să mergeţi la război.
Şi într-o miercuri
La ora trei dimineaţa
Când prin somn,
Auzeam cum sună
Alarma iară,
Şi comandanţii strigau
Să ne încolonăm

Să mergem la gară.
Am primit hrană rece
Şi bidoane,
Şi-am încărcat
Muniţii şi chesoane
Apoi ne-au îmbarcat
Cu toţii în vagoane.
Gornistul sună de ducă
Şi trenul porneşte încet,
Iar sirena sună întruna
Şi civili cu lacrimi în ochi,
Ne fac semn cu mâna.
Trenul mereu înaintează
Iar gradaţii şi soldaţii
Îşi fac semnul crucii
Şi oftează.
Piatra Neamţ rămâne în urmă
Şi n-o mai vedem
Iar noi nu ştiam încotro
Ne îndreptam.
După o zi şi-o noapte
De drum,
Intrăm în gară la Truşeşti
Şi ne oprim.
Aici cu toţi ne debarcăm
Trecem pe la remiză
Şi primim pâine cu brânză
N-am apucat a mânca
Şi soarele tot asfinţea.
Şi din nou ne încolonăm
Şi cu toţi la drum plecăm
Treceam dealuri, treceam văi,
Şi tot priveam înapoi.
Noaptea pe la unsprezece
Nimenea nu mai putea merge
Şi atunci un comandant
Ne-a oprit şi-am cantonat
Într-un sat mic şi sărac.
Am găsit o şcoală mare
Şi soldaţii cum intrau,
Se dărâmau din picioare
Dar în zori ne-am deşteptat
Şi la drum noi am plecat
Şi înainte tot priveam
Şi de Prut ne apropiam.
În pădure la Guranda
Ne-am oprit toată armata
Aici s-a făcut un plan
Că ne apropiam de duşman.
Comandantul ne-a adunat
Şi pe toţi ne-a avertizat:
- Intrăm în zonă de război
Şi ruşii au pus ochii pe noi
- Plecăm de aici spre Ştefăneşti
Dar nu mai mergem în coloane
Ne împărţim pe plutoane.
- De aici până la Ştefăneşti
Mai este cale lungă de mers.
- Ne vom deplasa mai mult noaptea
- Iar ziua prin păduri,
Şi prin lunci,
Până vom ajunge la ruşi.
După două zile şi două nopţi
De mers pe jos,
Am ajuns pe malul Prutului
La Ştefăneşti
Aici am fost desfăşuraţi
Conform planului de luptă
Dat de comandanţi
Treceau zile şi nopţi
De-a rândul
Şi noi ne frământam
Mereu cu gândul
Dar a venit şi noaptea
Solstiţiului de vară
Şi-n acea noapte.
Din 21/22 iunie 1941
La ora zero.
Era o tăcere de mormânt,
Şi noi ne făceam semnul crucii
Şi ne aplecam până la pământ

Deodată tăcerea a fost ruptă
De un comunicat
Transmis prin radio:
- „Ostaşi! Războiul a început”
- „Vă ordon: Treceţi Prutul!”

Aşa a început războiul sfânt,
Pentru recuperarea
Vechiului pământ.
În zorii zilei, Armata Română
A trecut Prutul
Pe bărci şi pe pontoane
Pe podul de la Costeşti
Şi pe cel de la Ştefăneşti
Peste râul Prutului,
Spre „Lunca-Răutului”
Şi mereu am înaintat,
Şi armata rusă
Ne-au întâmpinat
Cu avioanele de bombardiere
Şi cu barajele de artilerie
Şi trăgeau neîncetat
Şi de vii ne-au îngropat
Dar cei care am scăpat
Din acel măcel.
Am luptat cu demnitate
Pentru „Sfânta Libertate”
Din Zăicari până-n Răşcani
De la Târnava la Bălţi
Din „Vadul-Roşca”
La Soroca
Din Horhei până-n Tighina
Şi în toată Bucovina.
Din Hotiu la Ismail,
Din Chişinău
La Marea-Neagră
Am luptat fără încetare
Pentru „România Mare”.

sergent Măriuţa Petru
Regimentul 15, „Dorobanţi” din Piatra Neamţ

REVOLUŢIA ROMÂNĂ DIN DECEMBRIE 1989

Martirii căzuţi în timpul Revoluţiei din 16-25 decembrie 1989 pentru o Românie liberă şi democratică.

Sublocotenentul(postmortem) Vasiliu V.Vasile, născut în comuna Răuceşti, satul Răuceşti de jos la 6 august 1945, a căzut martir la data de 22 decembrie 1989 în oraşul Sibiu.

Tributul de sânge a fost dat de sublocotenentul erou-martir VASILIU VASILE fiu al satului Răuceşti de jos, pentru eliberarea poporului român.

În ziua de 22 decembrie 1989, în Piaţa Mare a oraşului Sibiu au curs lacrimi şi sânge. Aici au fost doborâţi de gloanţe 91 de fii ai Sibiului, care se ridicaseră cu mare curaj, ăn numele democraţiei umane, al libertăţii şi demnităţii, împotriva dictaturii.

“Atunci a triumfat poporul. A triumfat adevărul, libertatea, unitatea, frăţia, solidaritatea”.

În timpul evenimentelor din decembrie 1989 la nivel de ţară s-au înregistrat 1104 morţi şi 3321 răniţi.

Din structurile Ministerului de Interne – din care făcea parte şi sublocotenentul Vasiliu Vasile- au fost ămpuşcaţi mortal 41 de ofiţeri, subofiţeri, gradaţi şi soldaţi.

Fie ca jertfa lor unică şi supremă să fie o victorie definitivă a democraţiei române asupra totalitarismului comunist.

Tineri şi bătrâni, bărbaţi şi femei din comuna Răuceşti, apropiaţi-vă o clipă în faţa acestui martir, priviţi un moment fotografia tânărului sublocotenent Vasiliu vasile şi spuneţi în gând: “Voi aţi înfăptuit Revoluţia din decembrie 1989, cu preţul jertfei supreme”.

“EROILOR MARTIRI, PRINOS DE RECUNOŞTINŢĂ!”

General de corp de armata Gheorghe Avramescu

GENERALUL DE ARMATĂ GHEORGHE AVRAMESCU MARTIR AL NEAMULUI ROMÂNESC

Ilustră căpătănie a oştirii române, Gheorghe Avramescu s-a născut la 26 ianuarie 1884 în oraşul Botoşani.

După absolvirea claselor primare şi a liceului "August Treboniu Laurian" din localitatea natală, a urmat între anii 1906-1908 cursurile Şcolii Militare de Infanterie şi Cavalerie din Bucureşti unde a terminat cu gradul de sublocotenent. A fost înaintat în grad de locotenent în 1911, căpitan în 1916, maior în 1917, locotenent-colonel în 1923, colonel în 1929, general de brigadă în 1936, general de divizie în 1940, general de corp de armată în 1942 şi general de armată la începutul anului 1945.

A luptat în calitate de comandant de companie şi batalion în războiul balcanic 1911-1913 şi în Războiul Întregirii neamului şi pământului românesc 1916-1919.

Între anii 1913-1914 şi 1919-1920 a fost cursant al Şcolii Superioare de Război din Bucureşti, după care a îndeplinit diferite funcţii în Marele Stat Major.

În noaptea de 21/22 iunie 1941 la ora 3 şi 15 minute, generalul de divizie Gheorghe Avramescu, "Tătucul" cum îl alintau militarii, în calitate de comandant al Corpului de Munte, la ordinul primit, a forţat trecerea Prutului alături de Armata a 4-a Română, comandată de generalul Nicolae Ciupercă, care se găsea desfăşurată în flancul drept de la sud de Iaşi până la Giurgiuleşti-Galaţi şi a început ofensiva pentru eliberarea Basarabiei.

Acţiunile de luptă ale Corpului de Munte s-au desfăşurat în centrul şi sudul Basarabiei pe direcţia Izmail-Cetatea Albă-Lăpusana-Tighina-Tiraspol-Nistru. Corpul Vânători de Munte, comandat de generalul Gheorghe Avramescu, s-a angajat în lupte grele la Odessa-Tatarca în Peninsula Crimeea şi în marea bătalie de la Sevastopol.

După ocuparea Crimeei, Corpul de Vânători de Munte a rămas în peninsulă.

În luna ianuarie 1943, generalul Gheorghe Avramescu a preluat comanda Armatei a 4-a Română în locul generalului Nicolae Ciupercă

care se afla în Stepa Kalmukă după marea catastrofă de la Cotul Donului-Stalingrad.

Imediat ce a preluat comanda Armatei a 4-a Română a organizat cea mai mare operaţiune strategică de apărare de pe Frontul de Est cunoscută sub numele “CAPUL DE POD KUBAN” care avea scopul să asigure retragera trupelor române şi germane blocate în Caucaz spre Peninsula Taman care a construit un veritabil “scut” de apărare şi pentru trupele române aflate în Crimeea.

Capul de pod de formă semicirculară avea flancurile sprijinite pe litoralul maritim de la Marea Neagră la sud şi Marea de Azov la nord.

Această operaţiune de apărare din Kuban a rezistat de la 12 februarie la 9 octombrie 1943 şi a reuşit să salveze peste 200.000 de militari români din armatele 3 şi 4 române prin Peninsula Taman, denumit “LINIA ALBASTRĂ”, cu o lărgime de 80 km.

Operaţiunea de apărare “Capul de pod Kuban” a rămas în istoria armatei române, operţiune care a fost gândită şi pregătită de generalul Armatei a 4-a Române Gheorghe Avramescu.

A urmai apoi “Bătălia Moldovei” unde Armata a 4-a Română a luptat pentru apărarea Moldovei pe aliniamentul Focşani-Nămoloasa Brăila, culoarul “Poarta Focşanilor”.

După Proclamaţia Regelui Mihai de la 23 august 1944 când România a ieşit din Axa Germania-Italia şi s-a alăturat Cualiţiei Naţiunilor Unite, a organizat armata română pentru a trece Carpaţii şi a elibera Transilvania de sub ocupaţia trupelor horthysto-hitleriste.

La 25 octombrie 1944, odată cu eliberarea ultimei brazde de pământ românesc din Câmpia de Vest-Oradea-Carei-Satu Mare, generalul Gheorghe Avramescu, prin Ordinul de zi numărul 392, se adresează astfel ostaşilor Armatei Române eliberatoare : “La chemarea ţării, pentru dezrobirea Ardealului răpit prin Dictatul de la Viena, aţi răspuns cu însufleţire şi credinţă în izbânda poporului nostru. Zdrobit de focul năpraznic al artileriei şi de necontenintele voastre asalturi, inamicul a fost izgonit din Ardealul scump.

Armata a 4-a Română, sub comanda generalului Gheorghe Avramescu, a depăşit graniţa de vest româno-ungară la data de 26 octombrie şi a continuat luptele în Câmpia de vest pentru eliberarea Ungariei şi Cehoslovaciei.

Chemat în patrie, în ianuarie 1945, pentru a primi alte însărcinări, precum şi pentru a-şi îngriji sănătatea, în prag de pensionare, a fost imediat rechemat pe front, la cerera insistentă a mareşalului sovietic Malinovski, comandantul Frontului 2 Ucrainean, acesta motivând că lipsa generalului Gheorghe Avramescu potenţialul de luptă a Armatei a

4-a Românea a scăzut sub 50% (deşi la comandă fusese numit generalul Nicolae Dăscălescu).

Adevăratul motiv al rechemării a fost arestarea generalului Gheorghe Avramescu şi odată cu el a întregii familii – soţia Adela şi fiicele Rodica şi Felicia care îngrijeau răniţii în Cehoslovacia.

Generalul român a fost reţinut de sovietici la 2 martie 1945, sub falsa acuzare de legături cu elemente legionare şi cu comandanţii nemţi – prin ginerele său Sturdza – şi de intenţia trecerii cu toate efectivele Armatei a 4-a română de partea Germaniei.

Deportat, se presupune în URSS, a fost dat ca "dispărut". În anul 1963, la aproape 20 de ani de la încheierea războiului, au lansat versiunea că generalul Gheorghe Avramescu ar fi decedat la 3 martie 1945, o zi după arestare, într-un bombardament de aviaţie inamică în Ungaria.

Aşa s-a încheiat activitatea generalului Gheorghe Avramescu unul dintre cei mai mari comandanţi de oştire ai armatei române care a slujit Patria cu credinţă şi spirit de eroism, un adevărat martir al neamului românesc, asasinat mişeleşte de armata sovietică la data de 3 martie 1945 pe frontul de vest.

CAPITOLUL XIII
MONUMENTE, TROIŢE ŞI CRUCI MEMORIALE RIDICATE ÎN COMUNA RĂUCEŞTI PENTRU EVOCAREA, OMAGIEREA ŞI PĂSTRAREA MEMORIEI EROILOR CĂZUŢI LA DATORIE PENTRU NEAM ŞI ŢARĂ

„STATUILE, MONUMENTELE ŞI LOCAŞURILE DE ODIHNĂ ALE EROILOR ŞI MARTIRILOR NEAMULUI SUNT PENTRU TRUPUL ŢĂRII CA ŞI ICOANELE ÎN CASELE NOASTRE”.

„MONUMENTELE EROILOR SUNT ISTORIA VIE A NEAMULUI”.

(N.IORGA)

DE-A LUNGUL ŞI DE-A LATUL COMUNEI RĂUCEŞTI CE SE ÎNTINDE DE LA POALELE CULMEI PLEŞULUI, PÂNĂ LA RÂUL MOLDOVA ÎNTÂLNIM ÎNSEMNE MEMORIALE PE CARE SE GĂSESC ÎNSCRISURI CU NUME DE EROI – DĂLTUITE ÎN PIATRĂ, ÎN MARMURĂ SAU ÎN LEMN DE STEJAR – CĂZUŢI PE CÂMPUL DE ONOARE PENTRU INDEPENDENŢA, ÎNTREGIREA ŞI APĂRAREA PATRIEI.

Monumentul eroilor din centrul comunei Răuceşti

”MONUMENTELE PRIN ÎNSĂŞI PREZENŢA LOR FIZICĂ ÎNĂLŢATE PE RAZA COMUNEI RĂUCEŞTI, POARTĂ ÎNDEMNUL LA NEUITARE ŞI VEŞNICĂ RECUNOŞTINŢĂ PENTRU SUPREMA JERTFĂ. ELE NE AMINTESC DE DATORIA CE-O AVEM CU TOŢII DE-A NE IUBI ŢARA ŞI NEAMUL DIN CARE FACEM PARTE”.

„AŞA CUM NE RECULEGEM LA MORMINTELE PĂRINŢILOR SAU BUNICILOR NOŞTRI, SE CUVINE CU MAI MARE MĂSURĂ SĂ NE PLECĂM FRUNŢILE ÎN FAŢA EROILOR TĂRII ŞI SĂ NE RUGĂM BUNULUI DUMNEZEU SĂ NE SPOREASCĂ FAPTA BUNĂ PENTRU ÎNĂLŢAREA NEAMULUI ŞI APĂRAREA LUI LA NEVOIE”.

PRIMARUL COMUNEI RĂUCEŞTI
8 APRILIE 2009 ***PROF.APOSTOAE ILIE***

Monumentele comemorative, crucile monumentale şi troiţele memoriale din comuna Răuceşti se află amplasate pe locuri sacre, în curtea bisericilor din toate satele aşa cum şi-au dorit văduvele şi urmaşii eroilor căzuţi în focul marilor bătălii.

Păşim cu emoţie în aceste locuri sacre şi aprindem o lumânare pentru fiii născuţi pe aceste meleaguri, care au plecat cu mulţi ani în urmă alături de eroii neamului unde au scris istoria patriei, înfăptuind prin jertfa lor supremă, înalte idealuri de libertate, independenţă şi unitatea poporului român, în ultimele două secole al mileniului doi.

Privindu-le cu admiraţie aceste însemne memoriale dar şi cu recunoştinţă, înţelegem mai bine marele adevăr că „fiecare palmă de pământ şi fiecare piatră sunt stropite cu sudoarea şi sângele părinţilor, fraţilor, moşilor şi strămoşilor noştri”.

Păstrarea cu sfinţenie a acestor locuri sacre unde sunt amplasate monumente comemorative de război, îngrijirea şi reabilitarea lor este tot atât de importantă ca şi ţinerea unei evidenţe numerice şi nominale a eroilor, reprezintă o datorie a noastră a celor de azi şi a celor care vor urma de a avea mereu în conştiinţă, în inimă şi suflet faptele lor de vitejie şi eroism.

De-a lungul timpului comuna Răuceşti a dat mari jertfe de sânge prin fiii săi, căzuţi pe câmpurile de bătălie în cele trei războaie: războiul de independenţă 1877-1878, primul război mondial 1916-1919, al doilea război mondial 1941-1945 şi Revoluţia Română din decembrie 1989.

Nr. crt.	Satul	Total eroi	1877-1878	1916-1919	1941-1945	1989
			Războiul de Independenţă	Primul război mondial	Al doilea război mondial	Revoluţia Română
1	Oglinzi	134	2	48	84	-
2	Răuceşti de Sus	94	-	48	46	-
3	Răuceşti de Jos	95	1	58	35	1
4	Săveşti	45	1	23	22	-
5	Ungheni	12	-	-	12	-
6	Sârbi	16	-	4	12	-
X	**TOTAL**	**396**	**3**	**181**	**211**	**1**

Sacrificiile făcute de ostaşii din satele noastre, care au slujit Patria cu credinţă şi au luptat pentru apărarea fiinţei naţionale a poporului român şi a credinţei strămoşeşti, situează comuna Răuceşti pe locul întâi pe judeţ, privind cele mai mari pierderi de vieţi omeneşti în cele trei războaie, soldaţi din trupele operative.

„Eroii nu mor niciodată, puterea lor adevărată străjuieşte dincolo de ceea ce oamenii de rând numesc moarte". (Pr.dr. Florin Aurel TUSCANU - protopop de Roman).

Oasele lor, ale eroilor români au albit pământurile străine de la Odessa, Dalnic, Sevastopol – Crimeea, pe Don, Stalingrad (Volgograd) în stepa Kalmucă şi apoi pentru „Ardealul Sfânt" la Oarba de Mureş Oradea Mare, Carei şi mai departe la Debreţin, Budapesta, Zvolini şi Bruno până în Munţii Tatra.

Aproape 6.000 de km au parcurs bravii ostaşi români, prin luptă aprigă şi jertfă în cele 1.421 de zile (aproape patru ani).

Pe acest drum lung de luptă şi sacrificii s-au aflat şi mulţi fii ai satelor noastre iar o mare parte dintre aceştia nu aveau să se mai întoarcă niciodată la familiile lor.

Drumul de luptă a acestei naţii, în cel de-al doilea război mondial, ca şi atâtea altele a fost presărat cu jertfe şi morminte, multe neştiute sau acoperite de pulberea timpului.

Pentru toţi eroii neamului românesc, pentru toţi camarazii eroi care au adus tributul suprem ţării, pentru toţi cei ce odihnesc în glia străbună sau pe pământuri străine, mulţi fără mormânt şi cruce la căpătâi, aducem azi, aici, profundul nostru respect şi cinstire. Ei sunt cei ce au păşit în eternitate cu imaginea patriei în inimă şi-n minte.

Comuna Răuceşti este una dintre cele mai reprezentative din judeţul Neamţ în ceea ce priveşte monumentele, troiţele, crucile

comemorative şi alte însemne memoriale. Nu există sat, cătun unde localnicii să nu fi ridicat o troiţă, un loc de veghe la o răscruce de drumuri, unde să poţi să aprinzi o lumânare pentru cei ce şi-au dat jertfa supremă pentru neam şi ţară.

Aceste însemne memoriale sunt ridicate pe locurile sau în apropierea unde au avut loc acţiuni militare ale armatei române în cel de-al doilea război mondial – în primăvara şi vara anului 1944 când comuna Răuceşti s-a aflat între „foc şi sabie" –

Sub troiţa din satul Răuceşti de Jos au fost înhumaţi 72 de ostaşi români eroii cunoscuţi şi necunoscuţi care au fost ridicaţi de pe locurile unde s-au dus lupte grele.

De asemenea şi la troiţa din satul Răuceşti de Sus şi în cimitirul de la biserica din satul Oglinzi se află oseminte ale ostaşilor români care au căzut în luptele duse pe meleagurile noastre, în anul 1944.

În primii ani după încheierea celui de-al doilea război mondial când România se afla sub influenţa totală a Uniunii Sovietice dar şi cu sprijinul necondiţionat al conducerii puternice de propagandişti, activişti – securişti – informatori pro-sovietici şi antiromâneşti ce „slujeau orbeşte" dictatura stalinistă controlau strict acţiunile de a înălţa monumentele în memoria eroilor căzuţi în războiul de întregire 1941-1945.

Orice încercare de a fi înscrişi pe monumente, troiţe sau plăci comemorative nume de ostaşi români căzuţi eroi pe Frontul de Est era oprită din faşă iar cei care luaseră o asemenea iniţiativă suportau consecinţe grave.

Abia după anii 1970-1980 s-au ridicat monumente eroilor din războiul antihitlerist şi atunci au fost adăugaţi pe liste şi eroii care căzuseră în Compania de Est.

În anul 1984 din iniţiativa familiei Apostoae Ilie şi cu contribuţia materială şi financiară la care s-au alăturat şi alţi enoriaşi, au înălţat în curtea bisericii din satul Oglinzi un monument în memoria eroilor căzuţi pe câmpurile de luptă din cele trei războaie: 1877-1878, 1916-1919 şi 1941-1945 unde au fost înscrise numele a 134 de fii ai satului Oglinzi ce şi-au dat jertfa de sânge pentru Patrie.

După Revoluţia Română din 1989 un grup de oameni din Răuceşti, cu respect şi cinstire faţă de eroii care s-au jertfit pe altarul patriei, au format un comitet de iniţiativă şi într-o perioadă scurtă de ani au reuşit să adune fondurile necesare de la oamenii din satele Răuceşti de Sus şi Jos şi de la principalul finanţator AGROMEC Răuceşti preşedinte HUMĂ VASILE. Lucrările au început în anul 1997 iar în iunie

1998 a fost inaugurat un monument impozant şi măreţ, concurând la cel mai important monument din judeţul Neamţ.

Este construit din beton, marmură albă, bronz, având o înălţime de peste 6 metri.

Pe coloana obeliscului se găsesc lucrări plastice: coroana de lauri, cruci şi un ostaş echipat pentru luptă în atac, precum şi dedicaţii memoriale şi numele eroilor din cele două războaie.

Pe faţada însemnului memorial sunt următoarele dedicaţii: „GLORIE ETERNĂ", „ÎN MEMORIA EROILOR DIN COMUNA RĂUCEŞTI", „NOI AM FĂCUT SUPREMA JERTFĂ PENTRU PATRIE, PENTRU GENERAŢIILE VIITOARE".

Din comitetul de iniţiativă au făcut parte: Colonel Obreja T. Vasile preşedintele Asociaţiei Veteranilor de Război, profesor Ionescu Constantin preşedinte de onoare, Humă Vasile preşedinte executiv, Luca Stelian secretar financiar, Stan Dumitru preşedintele Asociaţiei „Cultul Eroilor", Trofin Gh. Dumitru veteran, Vrânceanu Ioan, Celus Vasile, Trofin D. Dumitru (consilier) şi alţi oameni din Răuceşti cu suflet mare şi dragoste faţă de eroi, fii ai satelor noastre.

Monumentele acestea pe care le vedem în această carte şi le întâlnim pe raza comunei Răuceşti prin însăşi prezenţa lor fizică, poartă îndemnul la neuitare şi veşnică recunoştinţă.

Azi când le ştim contribuţia, când ei sunt în paginile de istorie la locul meritat prin lupta şi sacrificiul lor, trebuie să le cinstim faptele şi memoria chiar şi în morminte.

Trebuie să recurg la versurile lui Andrei Bârseanu, un poet mai puţin cunoscut care a scris atât de frumos despre uitarea eroilor:

„Şi noaptea din morminte
S-aude – adesea ori
O tainică şoptire;
Prin mii de suferinţe,
Un nume v-am lăsat;
Blestem, blestem p-acela
Ce neamul şi-a uitat!"

Aşadar trebuie să cinstim cum se cuvine pe cei ce şi-au jertfit pe altarul patriei, care de fapt nu sunt alţii decât strămunicii, bunicii, părinţii, fraţii ţi toţi fiii acestui neam.

MONUMENT DEDICAT EROILOR DIN SATUL OGLINZI ÎN RĂZBOIUL DE INDEPENDENŢĂ ŞI DIN CELE DOUĂ RĂZBOAIE MONDIALE 1916-1919-1941-1945

Monumentul s-a înălţat în anul 1984 din iniţiativa şi contribuţia familiei APOSTOAE ILIE şi a unor oameni cu suflet mare şi respect faţă de fiii satului care au rămas pe câmpul de luptă pentru independenţă, întregire şi unitate naţională.

Este amplasat în curtea bisericii cu hramul „SFÂNTULUI IERARH NICOLAE” şi este construit pe un soclu de plan pătrat din două trepte, pe care se înalţă o coloană trapezoidală din piatră rostuită cu o înfăţişare impozantă şi o înălţime de 3 m. În vârful ei pe o mică bază prismatică este fixată o cruce tot din piatră cioplită (rostuită) cu vârful şi braţele treflate. Pe cele patru laturi se află dăltuite în piatră însemne ale armatei române şi numele eroilor din Oglinzi.

1941 1945
SAVA D ANDREI ILIE
BOBRIC GH TĂTARU I
MARTIN SÎRBEA I
SÎRGHI GHE DIACONU I
LUPU CONS TĂRIȚĂ I
BOBRIC I MELINTE I
LĂZĂR V HIRONI ILIE
RUZDEA D BIZU V GHE
BORA ILIE LUCUȚĂ D
IFTIME GHE TĂRIȚĂ PETR
TOLOMAN MIH NICOLICI V
APOSTOAIE M ANDREI GHE
DIACONU GHE PACHERU ILIE
LĂCĂTUȘU GH IFTODE G ILIE
TĂTARU ILIE IFTODE V GHE
FILIP ANTON I APOSTOAI GHE
FILIP TH GHE CRISTESCU I GH
MOTAN COR HELMINESCU GHE
TĂRIȚĂ GHE PESTILĂ VICTOR
APOSTOAIE PETRE ISTRATE I ILIE
FILIPESCU V NEC GAVRILOAIA CON
MAXIMOAIA ILIE GAVRILOAIA N
CRISTESCU ILIE ISTRATE ILIE GH
PACHERU I ZAHARIA SIMION ILIE
GAVRILOAIA IL IACOB GHEORGHE
SAVA GH CON LĂCUȘU GH

1916 1918
SAVA V ILIE URITU N GH
FILIMON D GH PAVEL A V
MOVILĂ S TOATANASA V N
LUPU G V V MARIUȚĂ V GH
NERU D GHE PĂCHERU I I
BOBRIC L GH BABEȚE D I
ȘTEFAN IFTI AMARIEI TH GH
BOBRIC C GH TODIRCĂ I I
BIZU TUȚĂ ST GROZ T SMIO
ISTRATE ST D ILIE V ALEX
CRISTESCU GH VI IFTODE I PET
NEGRU D FLO ICHIM P GHE
TODIRCĂ V I ILIES MANOL
IONICĂ GV I LĂCĂTUȘU D
IFTIME I GHE TODIRCĂ GV I I

EROII CĂZUŢI ÎN RĂZBOIUL PENTRU INDEPENDENŢĂ 1877-1878

CAP. TĂRÂŢĂ VASILE
FRUNT. RĂCHIERU V. IOAN

EROII DIN SATUL OGLINZI CĂZUŢI ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL 1916-1919

SERG. GAVRILOAIA ION
SERG. SAVA V. ILIE
SERG. MOVILĂ S. TOADER
SERG. NEGRU D.GHEORGHE
CAP. BOBRIC GH.GHEORGHE
CAP. ISTRATE S.DUMITRU
CAP. NEGRU D.FLOREA
CAP. IONICĂ GV.ION
CAP.MAXIMOAE CONSTANTIN
FRUNT. URÂTUL N.GHEORGHE
FRUNT. TĂNASĂ V.NECULAE
FRUNT. RĂCHERU IL.ION
CAP. AMARIEI T.GHEORGHE
CAP. GROZA T.SIMION
FRUNT.IFTODE I. PETREA
FRUNT. ILIEŞ D.MANOLE
SOLD. TODIRICĂ GV.ILIE
SOLD. FEŞTILĂ D.VICTOR
SOLD. CEPRAGA ZAHARIA
SOLD. ILIEŞ STAVARACHE
SOLD. TODIRICĂ V.GHEORGHE
SOLD. URÂTU N.ION
SOLD. ANTON I.ION
SOLD. PIENESCU PETREA
SOLD. GHEORGHE NECULA

SERG. GAVRILOAIA VASILE
SERG. FILIMON D. GHEORGHE
SERG. LUPU GV.V.VASILE
SERG. BOBRIC LZ.GHEORGHE
CAP. BÂZU TUŢ.ŞTEFAN
CAP. CRISTESCU GH.VASILE
CAP. TODIRICĂ V.ION
CAP.IFTIMIE I.GHEORGHE
FRUNT. IFTIME I.ŞTEFAN
FRUNT. PAVEL AL.VASILE
FRUNT. MĂRIUŢA V.GHEORGHE
FRUNT. BABETE DUMITRU
CAP. TODIRICĂ IL.ION
FRUNT. ILIE V.ALEXANDRU
FRUNT. ICHIM P.GHEORGHE
SOLD. LĂCĂTUŞ DUMITRU
SOLD. ŢUŢUIANU GV.NECULAI
SOLD. RĂCHERU ALEXANDRU
SOLD. ARHIRE EL.GRIRO
SOLD. RĂCHIERU V.GHEORGHE
SOLD. MOVILĂ C.VASILE
SOLD. ANTON I.VASILE
SOLD. PÂRVAN CONSTANTIN
SOLD. IEZAN N. AUREL
SOLD.UNGUREANU D.GHEORGHE

Biserica din satul Oglinzi
Cu hramul la “Sf.Ierarh Nicolae”

Inscripţie pe monumentul
din satul Oglinzi

EROII DIN SATUL OGLINZI CĂZUŢI ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1941-1945

SERG. TANASĂ VASILE
SERG. UNGUREANU P.SIMION
SERG. RĂCHIERU V.ILIE
SERG. GAVRILOAIA P.CONSTANTIN
SERG. FILIP S.V.NECULAI
CAP. ZAHARIA GH.GHEORGHE
SERG. SAVA I.DUMITRU
CAP. MAFTEI VASILE
CAP. LUPU CONSTANTIN
CAP. LAZĂR VASILE
CAP. IFTIME I.GHEORGHE
CAP. APOSTOAE NICOLAE
CAP. LĂCĂTUŞU GHEORGHE
CAP. FILIP ANTON ION
CAP. TARÂŢĂ GHEORGHE
FRTS. MAXIMOAE ILIE
CAP. GAVRILOAIA ILIE
CAP. ALEXA GH.GHEORGHE
CAP. ZAHARIA GH.ILIE
CAP. ANDREI ILIE
FRTS. TĂRÂŢĂ ION
FRTS. TIRON I.ILIE
FRTS. LUCUŢĂ DUMITRU
FRTS. TRICOLICI VASILE
CAP. ANDREI GHEORGHE
FRTS. APOSTOAE GHEORGHE
FRTS. MIHĂILESCU GHEORGHE
FRTS. GAVRILOAIA CONSTANTIN
FRTS. ISTRATE IL.CONSTANTIN
FRTS. IACOB GH.GHEORGHE
FRTS. GOMANĂ I.ION
FRTS. CRAIU GH.GHEORGHE
FRTS. GHERASIM VASILE
FRTS. ZAHARIA NECULAI
FRTS. BOBRIC C.I.ILIE
FRTS. CIUBOTARU GHEORGHE
FRTS. SAVA I.VASILE
FRTS. IFTIME I.DUMITRU
CAP. DEACONU NECULAE
FRTS. CRISTECU GH. ION
FRTS. IFTIME I.BUCUR
FRTS. SIMERIA GHERASIM
SERG.TUŢUIANU V.VASILE
SERG. TUŢUIANU V.IFTIME
SERG. CRISTESCU V.ILIE
SERG. IFTODE C.ILIE
CAP. CRAIU I.ION
CAP. TANASĂ I.ILIE
CAP.BOBRIC C.GHEORGHE
CAP. SÂRGHE GHEORGHE
CAP. BOBRIC ION
FRTS. BUZDEA DUMITRU
FRTS. TOLONTAN MIHAI
CAP. DIACONU GHEORGHE
CAP. TATRU IL.ILIE
CAP. FILIP T. GHEORGHE
CAP. APOSTOAE PETRU
CAP. RĂCHIERU IZ.GHEORGHE
CAP. SAVA GH.GHEORGHE
CAP. GRECU ŞT.CONSTANTIN
FRTS. BOBRIC GHEORGHE
FRTS. TATARU ION
FRTS. MELINTE ION
FRTS. BÂZU V.GHEORGHE
CAP. TĂRÂŢĂ PETRU
FRTS. RĂCHIERU ILIE
CAP. IFTODE V.GHEORGHE
FRTS. CRISTECU GHEORGHE
FRTS. ISTRATE I.ILIE
CAP. GAVRILOAIA NECULAE
FRTS. LĂCĂTUŞU GHEORGHE
FRTS. LĂCĂTUŞU GHEORGHE
FRTS. ŢUTUIANU GHEORGHE
CAP. ICHIM GH.SIM.ION
FRTS. BOBRIC GH.GHEORGHE
FRTS. GAVRILOAIA DUMITRU
FRTS. RĂCHIERU V.GRIGORE
FRTS. BOBRIC I.VASILE
FRTS. CIREŞ D.VASILE
FRTS. SAVA I.ILIE
FRTS. SAVA GH.CONSTANTIN
FRTS. TĂRÂŢĂ C.CONSTANTIN
FRTS. MOTAN CORNEL
SOLD. PESTILĂ VICTOR

TROIŢA DE LA BISERICA „ADORMIREA MAICI DOMNULUI” DIN SATUL RĂUCEŞTI DE JOS, CTITORIA LUI MIHAIL KOGĂLNICEANU RIDICATĂ ÎN ANUL 1864 PE TERENUL DONAT DE MÂNĂSTIREA SECU UNDE SE AFLA O MICĂ BISERICĂ DIN LEMN ŞI CHILII ÎN CARE LOCUIAU CĂLUGĂRI CE ADMINISTRAU MOŞIA

TROIŢA A FOST RIDICATĂ ÎN ANUL 1947-1948 ÎN MEMORIA EROILOR CĂZUŢI PENTRU NEAM ŞI ŢARĂ.

Însemnul memorial este realizat din lemn de esenţă tare, stejar, într-un curat stil românesc.

Elementele definitorii ale troiţei sunt reprezentate de o suită de modele în formă de cruce, care sunt înfăţişate atât pe cele două faţade având mai multe braţe dispuse în evantai.

Realizarea troiţei este opera sculptorului LAZĂR RĂCHIERU din satul Oglinzi.

EROII CĂZUŢI PE CÂMPURILE DE LUPTĂ ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL 1916-1919 DIN SATUL RĂUCEŞTI DE JOS

LOC. AVARVAREI MIHAI
PLUT. BENDRIŞ CONSTANTIN
SERG. IONIŢĂ GH.TOADER
SERG. PAVEL GH.ILIE
SERG. STAN C. ION
CAP. NICULĂIASA NECULAI
CAP. MOŞU GH.ION
SOLD. PREDOAIA V.NECULAI
SOLD. CUCOS V.NECULAI
SOLD. STAN GR.NECULAI
SOLD. VOINEA I.ION
SOLD. DEDIU I.GH.VASILE
SOLD. STAN I.ION
SOLD. VOINEA T.VASILE
SOLD. STAN GAV.TOADER
SOLD. STAN I.GHEORGHE
SOLD. ROBU GH.VASILE
SOLD. ROBU GH.GHEORGHE
SOLD. COZMA V.IOAN
SOLD. VASILIU V.GHEORGHE
SOLD. GHIBA PETREA
SOLD. GHIBA GH.GHEORGHE
SOLD. MACOVEI T.GHEORGHE
SOLD. MANOLACHE I.ION
SOLD. PREDOAIA ALX.GHEORGHE
SOLD. OBREJA ST. GHEORGHE
SOLD. VASILIU GAVRIL
SOLD. VARVARA V.ION
SOLD. BALABAN D.VASILE
SOLD. MACOVEI I.GHEORGHE
SOLD. APOSTOL V.ILIE
SOLD. MĂRCULEŢ GH. VASILE
SOLD. ODAE C. GHEORGHE
SOLD. STAN IL.GHEORGHE
SOLD. TROFIN N.GHEORGHE
SOLD. FAGIŢĂL DUMITRU
SOLD. MANOLACHE V.VASILE
SOLD. GHIBA GH.VASILE
SOLD. PREDOAIA V.GHEORGHE
SOLD. VARVARA I.ION
SOLD. VARVARA GH.ION
SOLD. IONIŢĂ IL.GHEORGHE
SOLD. BĂNESCU ION
SOLD. DUMITROAIA V.GHEORGHE
SOLD. SÂRGHI VASILE
SOLD. MĂRIUŢA NECULAI
SOLD. TROFIN GHEORGHE
SOLD. GHIBA P.COSTACHE
SOLD. VLAD D.VASILE
SOLD. RUSU MIHAI
SOLD. ROBU V.VASILE
SOLD. MACOVEI I.CONSTANTIN
SOLD. ZAHARIA NECULAI
SOLD. UNGUREANU GHEORGHE
SOLD. TIBEICĂ I.GAVRIL
SOLD. CELUS TOMA

EROII CĂZUŢI PE CÂMPURILE DE LUPTĂ ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1939-1945 DIN SATUL RĂUCEŞTI DE JOS ÎNSCRIŞI PE TROIŢĂ

LOC. ZETU N.VASILE
SERG. DUMITROAIA N.ION
SERG. TROFIN I.VASILE
SERG. IONIŢĂ I.VASILE
SERG. ILIEŞ V.GHEORGHE
SERG. PREDOAIA I.ION
CAP. VASILIU N.GHEORGHE
CAP. VARVARA I.ILIE
FRTS. TROFIN GH.GHEORGHE
FRTS.ILIEŞ IL.GHEORGHE
SOLD. SANDU V.GHEORGHE
SOLD. TARHON GH.ION
SOLD. MOŞU GH.GHEORGHE
FRTS. ILIEŞ IL.DUMITRU
FRTS. TOMA GH.V.VASILE
FRTS. BĂLŢĂTESCU C.VASILE
SOLD. MACOVEI GH.VASILE
SOLD. CUCOŞ IL.TOADER
SOLD. TIBEICĂ D.ION
SOLD. TIBEICĂ D.GHEORGHE

SOLD. CUCOŞ T.TOADER
SOLD. DIACONU D.GHEORGHE
FRTS. PETREANU P.ION
SOLD. CHIPER AND.GHEORGHE
SOLD. CHIPER GH.V.GHEORGHE
FRTS. MOŞU GH.VASILE
FRTS. IONIŢĂ GH.DUMITRU
SOLD. PREDOAIA GH. NECULAI
SOLD. STAN ANA GHEORGHE
SOLD. MANOLACHE GAVRIL
SOLD. CHIPER GH.DUMITRU
SOLD. CHIPER C.DUMITRU
SOLD. IONIŢĂ IL.GHEORGHE
SOLD. MACOVEI GH.DUMITRU
FRTS. VOINEA D.DUMITRU

VICTIME COLATERALE DIN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL. FIINŢE UMANE NEVINOVATE SFÂRTECATE DE EXPLOZIA MINELOR ŞI PROIECTILELOR RĂMASE NEEXPLODATE ÎN ZONA SATULUI RĂUCEŞTI DE JOS

VALEREA GH. A DASCĂLULUI
CHIRILĂ GH.ANDREI
VOINEA V.IONEL
ENEA T.VASILE
DEDIU GH.V.ION
ILIEŞ I.ION
TROFIN T.VASILE
CUCOŞ D.PANTELIMON (Pantelică)
SANDU V.VASILE
CUCOŞ V.IOAN
CUCOŞ PANT.VASILE
RUSU D.VASILE
CUCOŞ ANDR.ANICA
TOMA V.ANICA
COSĂU V.CONSTANTIN
ILIEŞ GH.DUMITRU
IONIŢĂ V.DUMITRU
STAN GRIG.CONSTANTIN
MOISII PETREA

TROIŢA DE LA BISERICA „SFÂNTUL HER. NICOLAE” DIN SATUL RĂUCEŞTI DE SUS RIDICATĂ ÎN ANUL 1893

TROIŢA A FOST ÎNĂLŢATĂ ÎN ANUL 1948 ÎN MEMORIA EROILOR CĂZUŢI ÎN PRIMUL ŞI AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Troiţa se înalţă cu cinci braţe şi cu un număr mare de cruci, de mărimi şi culori diferite având un acoperiş în patru ape construit în stil tradiţional.

Faţada sa este „îmbrăcată” cu sculpturi florale, medalioane, rozete ce individualizează însemnul memorial şi scoate în evidenţă priceperea meşterului care a lucrat-o.

Lazăr Răchieru

EROII CĂZUŢI PE CÂMPUL DE LUPTĂ PENTRU NEAM ŞI ŢARĂ ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL 1916-1919

SERG. FĂGEŢEL ION
CAP. CELUS TOMA
CAP. PANAITE ILIE
CAP. PANAITE ION
CAP. PANAITE TOADER
CAP. APETRE TOADER
CAP. PANAITE VASILE
SOLD. RUSU DUMITRU
SOLD. APETRI CONSTANTIN
SOLD. SUBIŢIU GHEORGHE
SOLD. COSTACHE V. GHEORGHE
SOLD. APETRI DUMITRU
SOLD. GAVRILOAIA DUMITRU
SOLD. PÂRVAN CONSTANTIN

SOLD. TĂRĂBOANŢĂ ION
SOLD. COSĂU NICOLAI
SOLD. COSĂU ION
SOLD. GRIGOROŞOAIA TOADER
SOLD. OBOROCEANU VASILE
SOLD. BORCILĂ GHEORGHE
SOLD. HRISCU NICULAI
SOLD. TARHON ION
SOLD. BORCILĂ ILIE
SOLD. GAVRILOAIA NECULAE
SOLD. IFRIM ŞTEFAN
SOLD. PINTILIE VASILE
SOLD. POPA GAVRIL
SOLD. COSTAN ION
SOLD. ŞTEFAN VASILE
SOLD. NISTOR CONSTANTIN
SOLD. MIHALCEA GHEORGHE
SOLD. STAN ION
SOLD. MOISII TOADER
SOLD. APETRI TOADER
SOLD. STAN T. ION
SOLD. APETRI ION
SOLD. MOISII GHEORGHE
SOLD. MĂRIUŢA VASILE
SOLD. OBREJA GHEORGHE
SOLD. OBREJA VASILE
SOLD. RĂUŢU TOADER
SOLD. IONIŢĂ GHEORGHE
SOLD. PINTILIE NECULAI
SOLD. COSĂU I. ION
SOLD. TĂRĂBOANŢĂ PAVEL
SOLD. MONU ION
SOLD. TĂRĂBOANŢĂ GHEORGHE
SOLD. PIENESCU PETRU
SOLD. CIUBOTARU GHEORGHE
SOLD. MĂRIUŢA ION

EROII CĂZUŢI PE CÂMPURILE DE LUPTĂ ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1941-1945

CAPITAN. COZMA GHEORGHE
LOC. OPREA DUMITRU
SUBLOC. NANEA MIHAI
SERG. STAMATE VASILE
SERG. OBREJA NICOLAE
SERG. OBREJA TOADER
SERG. BĂLAN DUMITRU
CAP. STAMBULOAIA ION
CAP. IFRIM VASILE
CAP. CUCOŞ NECULAI
SOLD. PANAITE VASILE
SOLD. APOSTOL VASILE
SOLD. BORCILĂ ILIE
SOLD. BORCILĂ GHEORGHE
SOLD. TANASĂ CONSTANTIN
SOLD. TRICOLICI VASILE
SOLD. RUSU ION
SOLD. ARMINIA GHEORGHE
SOLD. GRIGOROSOAIA TOADER
SOLD. MOISII VASILE
SOLD. APETRI ILIE
FRTS. PANAITE DUMITRU
SOLD. OBREJA GHEORGHE
SOLD. STAN GHEORGHE
SOLD. TARHON ILIE
SOLD. MONU ION
SOLD. MONU ILIE
SOLD. PANAITE GHEORGHE
SOLD. APOSTOL TOADER
SOLD. OBREJA VASILE
SOLD. MĂRIUŢA GHEORGHE
SOLD. FALUŞ TOADER
SOLD. ILIEŞ GHEORGHE
SOLD. STAMATE CONSTANTIN
SOLD. APETRI ILIE
SOLD. OBREJA ŞTEFAN
SOLD. MĂRIUŢA PETREA
SOLD. PINTILIE ION
SOLD. APOSTOAE PETRU
SOLD. NECHITA GHEORGHE
SOLD. NECHITA VASILE
SOLD. GAVRILOAIA ION
SOLD. RADU CONSTANTIN
SOLD. IFRIN IL. ION
SOLD. APETRI CONSTANTIN
SOLD. TARĂBOANŢĂ GHEORGHE
SOLD. TARHON VASILE
SOLD. NECHIFOR ION

CRUCEA MEMORIALĂ DEDICATĂ EROILOR DIN SATUL SĂVEŞTI, RĂMAŞI PE CÂMPUL DE ONOARE PENTRU APĂRAREA PATRIEI ŞI AL NEAMULUI ROMÂNESC ÎN CELE DOUĂ RĂZBOAIE MONDIALE 1916-1919, 1941-1945

Această lucrare deosebită se află amplasată în cimitirul bisericii cu hramul „Naşterea Maicii Domnului” din localitate.

A fost înălţată în anul 1921 din iniţiativa şi cu contribuţia materială şi financiară de către Matei Maria Jalea din Săveşti în memoria eroilor căzuţi în războiul de întregirea ţării 1916-1919 unde au fost dăltuite în piatră numele a 23 de fii ai satului care şi-au dat suprema jertfă pentru „România Mare”.

Este construită pe un soclu de plan pătrat, pe care se înalţă însemnul memorial din două blocuri prismatice, cu o cruce treflată în partea superioară.

Crucea memorială prezintă un interes deosebit din punct de vedere istoric. Pentru respectarea adevărului redau prima inscripţie din anul 1921:

„Înălţându-se această cruce monumentală în timpul glorioasei domnii a majestăţii sale Regele Ferdinand pentru fiii acestei localităţi care şi-au dat jertfa de sânge pentru ROMÂNIA MARE”.

EROII DIN SATUL SĂVEŞTI CĂZUŢI ÎN PRIMUL RĂZBIU MONDIAL 1916-1919

PLT. GAFITEANU P.GAVRIL
SERG. COZMA N.GHEORGHE
SERG. AMIHĂILESEI TOADER
CAP. AMIHĂESEI N.GHEORGHE
CAP. CONSTANTIN IL.V.DUMITRU
FRTS. ŞTEFĂNESCU VASILE
SOLD. APOAPEI DAN ION
SOLD. COZMA GV.VASILE
SOLD. CONSTANTIN IL.TOADER
SOLD. APOPEI N.ION
SOLD. APOPEI D.TOADER
SOLD. MIHALEA ILIE
SERG. JĂHĂLEANU ION
SERG. MIHALCEA GHEORGHE
SERG. AGAFIŢEI N.CONSTANTIN
CAP. JĂHĂLEANU DUMITRU
CAP. ROTARU AL.COSTACHE
SOLD. COZMA NICOLAE
SOLD. AGAFIŢEI GH.GHEORGHE
SOLD.UNGUREANU T.CONSTANTIN
SOLD. GAFIŢA CONSTANTIN
SOLD. AGAFIŢEI ION
SOLD. CHIŢU GH.TOADER

Pe crucea memorială nu sunt înscrisuri cu numele eroilor din cel de-al doilea război mondial din lipsă de spaţiu. După anul 1976, din iniţiativa unui comitet a veteranilor de război, a fost completată cu numele eroilor din războiul 1941-1945 pe o placă de marmură.

LOC. GAFIŢANU P.PAVEL
LOC. ILINCA C.CONSTANTIN
PLT. GRIGORIU I.VASILE
SERG. AGAFIŢEI CONSTANTIN
SERG. AMIHĂESEI I.TOADER
SERG. GHEORGHIŢĂ I.MIHAI
SERG. CIUBOTARU C.PETREA
CAP. ANTOCHE ALEXANDRU
CAP. SÂCRIERU T.GAVRIL
FRT. ROTARU GH.MIHAI
FRT. SAVU GV.COSTACHE
SOLD. MOROŞANU N.ION
FRT. SAVU IL.ION
FRT. AMĂRIOAREI GH.ION
FRT. AMIHAILESEI GH.GHEORGHE
FRT. CONSTANTIN I.GHEORGHE
SOLD. BUBUŢANU I.VASILE
SOLD. FLOREA N.GAVRIL
SOLD. GOREA GH.DUMITRU
SOLD. MAFTEI I.GHEORGHE
SOLD.MOROŞANU V.CONSTANTIN
CAP. SAVU C.PETRU
SOLD. ARMINIA GV.ILIE
SOLD. MATEI GH.CONSTANTIN

„În amintirea eroilor morţi pentru întregirea neamului”

TROIŢA MONUMENTALĂ DIN SATUL UNGHENI COMUNA RĂUCEŞTI DEDICATĂ EROILOR CĂZUŢI PE CÂMPURILE DE LUPTĂ ÎN CELE DOUĂ RĂZBOAIE MONDIALE 1916-1919 şi 1941-1945

Se află dispusă în curtea bisericii cu hramul „SFÂNTA CUVIOASA PARASCHIVA”.

S-a înălţat în anii 1946-1948 din iniţiativa preotului paroh Vasile Zburcea si contribuţia materială şi financiară a lui Costache şi Ioana Bocăneţ şi a urmaşilor eroilor rămaşi pe câmpul de luptă pentru apărarea Patriei.

Troiţa este construită din piatră rostuită, aşezată pe un postament de formă dreptunghiulară în două trepte, continuat cu un soclu masiv pe care se înalţă însemnul memorial din două corpuri, ultimul având în vârf o cruce treflată.

Pe monument sunt dăltuite în piatră dedicaţii cu numele eroilor, medalionul înfăţişând chipul lui IISUS HRISTOS şi alte însemne militare.

Veşnică recunoştinţă eroilor din satul Ungheni căzuţi pe câmpul de luptă pentru neam şi ţară.

SERG. DAN GHEORGHE
SERG. HAIDĂU GRIGORE
CAP. ALEXA VASILE
CAP. NASTASIU TOADER
CAP. JULI GAVRIL
SOLD. LEONTE GHEORGHE
FRT. ZAVALICHI COSTACHE
FRT. DASCĂLU VASILE
FRT. DASCĂLU COSTICĂ
SOLD. AIOANEI VASILE
SOLD. MELINTE SPIRIDON
SOLD. ZAHARIA COSTACHE

CRUCEA MONUMENTALĂ DIN SATUL SÂRBI COMUNA RĂUCEŞTI DEDICATĂ EROILOR CĂZUŢI PE CÂMPUL DE ONOARE ÎN CELE DOUĂ RĂZBOAIE MONDIALE 1916-1919-1941-1945

Crucea memorială este amplasată peste drum de biserica cu hramul "SFÂNTUL VASILE CEL MARE" în cimitirul nou. A fost construită în anul 1947-1949, din iniţiativa preotului paroh Vasile Zburcea şi cu contribuţia văduvelor şi a urmaşilor eroilor.

Însemnul memorial este construit din piatră rostuită, aşezat pe o platformă dreptunghiulară cu cornişe, continuată cu un soclu masiv din piatră cioplită (rostuită) pe care se înalţă memorialul, având în partea superioară o cruce cu vârful şi braţele treflate.

Înscrisurile sunt dăltuite în piatră "ÎN MEMORIA EROILOR CĂZUŢI PENTRU NEAM ŞI ŢARĂ".

ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL 1916-1919

CAP. LICĂU I. COSTACHE
CAP. LICĂU VASILE
FRT. CHIRIAC GH. GHEORGHE
SOLD. LUCA TOMA

EROII DIN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1941-1945

SERG. ARĂMĂSCU N.GAVRIL
CAP.ARĂMĂSCU C.GHEORGHE
CAP. UNGUREANU GHEORGHE
FRT. UNGUREANU GH. ILIE
FRT. DOMNICA VASILE
FRT. STĂNICĂ I. TOADER
FRT. ZAVALICHE D. NECULAI
FRT. ZAVALICHE D. VASILE
FRT. ZAVALICHE D. COSTACHE
CAP. FĂRMUŞ GH.GHEORGHE
FRT. ZAVALICHE V.VASILE
SOLD. LUCA T.TOMA

1 DECEMBRIE 2004

LA MONUMENTUL EROILOR DIN CENTRUL COMUNEI RĂUCEŞTI

FOTO: ELEVI DE LA ŞCOALA DE „ARTE ŞI MESERII" DIN OGLINZI, ÎN MIJLOC PRIMARUL PROFESOR APOSTOAE ILIE ŞI CADRELE DIDACTICE. ÎN STÂNGA RÂNDUL DE SUS: STAN DUMITRU PREŞEDINTELE „CULTUL EROILOR" FILIALA RĂUCEŞTI ŞI ÎNVĂŢĂTORUL MAXIM IOAN IAR ÎN DREAPTA SUS PROFESOR INGINER FILIP GHEORGHE ŞI MAI JOS PROFESOR DE ISTORIE BÂRLIBA GIGEL, VICEPREŞEDINTE AL FILIALEI „CULTUL EROILOR" COMUNA RĂUCEŞTI

MONUMENTUL DIN CENTRUL COMUNEI RĂUCEŞTI RIDICAT ÎN MEMORIA CELOR 396 DE EROI CĂZUŢI PE CÂMPURILE DE LUPTĂ ÎN RĂZBOAIELE 1877-1878, 1916-1919 ŞI 1941-1945

1 DECEMBRIE 2006. CEREMONIALUL DEDICAT EROILOR CĂZUŢI ÎN RĂZBOIUL DE ÎNTREGIRE 1916-1918

COMEMORAREA EROILOR LA MONUMENTUL DIN CENTRUL COMUNEI RĂUCEŞTI 2008

CRUCEA EROILOR DE PE DEALUL „CĂRPINIŞ”

CAPITOLUL XIV
COMUNA RĂUCEŞTI O AŞEZARE STRĂVECHE PLINĂ CU NUME DE EROI

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Armata Română în cel de-al doilea război mondial – Dicţionar enciclopedic, Bucureşti 1999
2. Lucrările apărute în "Editura Miliară" care analizează participarea României la cel de-al doilea război mondial pentru eliberarea Ardealului, Ungariei şi Cehoslovaciei
3. La şase decenii de la încheierea războiului al-II-lea mondial – "remember" general Bg.Nicolae Ciobanu
4. Regimentul 15 "Dorobanţi" Arhivele naţionale Bucureşti. Fond Ministerul de Război
5. Regimentul 12 "Călaraş" Roman-coadă de ariergardă (rememorări) general Constantin Bucur
6. "Tradiţie şi istorie" – Asociaţia Naţională a Veteranilor de Război 1990-2005
7. Octavian Mancu – colonel(r) – "Repere istorice din ţinutul neamului"
8. Ivor Porter – "Operaţiunea AUTONOMUS"
9. Octavian Mancu – colonel(r) –"Monumente şi însemne memoriale din judeţul Neamţ"
10. Arhivele Centrului militar Judeţean Neamţ – "Cadre în rezervă şi în retragere"
11. Registrul istoric din arhivele Ministerului Apărării Naţionale
12. Monografia comunei Răuceşti de la Petru Muşat I 1375 la al doilea război mondial 1941-1945
13. "ROMÂNIA EROICĂ" nr. 17-18 din 2002
14. "CARTEA DE AUR" - Filiala "Cultul eroilor" Răuceşti : Lista cu eroii căzuţi în cele trei războaie pentru reîntregirea ţării; 1877-1878, 1916-1919 şi 1941-1945.
15. Album de fotografii – Fondul "Cultul Eroilor" – Muzeul comunei Răuceşti
16. "ROMÂNIA EROICĂ" nr. 1 din 2001
17. "ROMÂNIA EROICĂ" nr. 23 din 2002
18. "ROMÂNIA EROICĂ" nr. 27 din 2004
19. "ROMÂNIA EROICĂ" nr. 1 din 2005
20. "ROMÂNIA EROICĂ" nr. 2-3-4 din 2005
21. "ROMÂNIA EROICĂ" nr. 1 din 2007
22. "Eroism şi jertfe de sânge pe altarul sfânt al ţării" – colonel(r) Ioan Mija

La realizarea acestei lucrări de mare interes pentru comuna Răuceşti au colaborat :

- colonel(r) Obreja T.Vasile
- colonel (r) Octavian Mancu
- profesor Maftei Gheorghe
- Popa Ioan -Viorel – licenţiat în drept administrativ
- învăţător Maxim Mihai - consilier
- ing. Stan Marian